

DEVRİM ve MATERYALİZM

Kuşlar Timsah Doğuramaz, Ama İnsanlık Ufkunu Aşabilir Bob AVAKIAN

Türkçesi: Selim SEZER

Patika Kitap: 16

Kuram: 05

DEVRİM ve MATERYALİZM

Kuşlar Timsah Doğuramaz, Ama İnsanlık Ufkunu Aşabilir Bob AVAKIAN

Türkçesi:

Selim SEZER

Kitabın Özgün Adı:

Birds Cannot Give Birth to Crocodiles, But Humanity Can Soar Beyond the Horizon Birinci Basım: 2015

Kapak Tasarım ve Dizgi

Aras ALADAĞ

Düzelti

Emel KORKMAZ

ISBN: 978-605-64775-5-3

Yayıncı Sertifika no: 26829

Baskı:

Kayhan Matbaacılık

Davutpaşa Cad. Güven San. Sitesi C Blok No:244

Topkapı / İSTANBUL

Tel.: 0212 612 31 85

Matbaa Sertifika No.: 12156

Patika Kitap

Osmanağa Mah. Serasker Cad.

Erol Apt. No:39 Kat:3 Kadıköy-İstanbul Tel: 0216 337 75 04

e-posta: info@patikakitap.com.tr

www.patikakitap.com.tr

DEVRİM ve MATERYALİZM

Kuşlar Timsah Doğuramaz, Ama İnsanlık Ufkunu Aşabilir Bob AVAKIAN

Türkçesi: Selim SEZER

Bob Avakian İfade Özgürlüğü Hareketi'nin ve 1960'lar ile 70'lerin başla-rındaki devrimci yükselişin savaşçılarındandır. 1975'te ABD Devrimci Komünist Partisi'nin kuruluşuna öncülük eden Avakian, o tarihten bu yana Başkanlık görevini sürdürmektedir. Bob Avakian'ın yaptığı kapsamlı çalışmalar arasında çeşitli kitaplar, makaleler ve konuşmalar bulunmaktadır. Bunlardan bazıları aşağıdadır: From Ike to Mao and Beyond: My Journey from Mainstream America to Revolutionary Communist [anı] (Ike'dan Mao ve Ötesine: Anaakım Amerika'dan Devrimci Komünizme Yolculuğum) Marksism and the Call of the Future, Conversations on Ethics, History and Politics [Bill Martin ile birlikte] (Marksizm ve Geleceğin Çağrısı, Ahlak, Tarih ve Politika Üzerine Sohbetler) Observations on Art and Culture, Science and Philosophy (Sanat ve Kül-tür, Bilim ve Felsefe Üzerine Gözlemler) Why It's Necessary; Why It's Possible; What It's All About [Bob Avakian'ın yaptığı bir konuşmanın video/DVD'si] (Devrim: Niçin Gereklidir; Niçin Mümkündür; Ne Demektir)

Democracy: Can’t We Do Better Than That? (Demokrasi: Bundan İyisini Yapamaz mıyız?)

Phony Communism is Dead… Long Live Real Communism [2. baskıda Democracy: More Than Ever We Can and Must Do Better Than That başlıklı Ek’i içeriyor] (Sahte Komünizm Öldü... Yaşasın Gerçek Komünizm)

Reflections, Sketches & Provocations (Düşünceler, Taslaklar & Dürtüler) Bob Avakian’ın yaptığı son konuşmalar arasında, “Communism and Jeffersonian Democracy” (Komünizm ve Jefferson Demokrasisi) ve “NBA: Marketing the Minstrel Show and Serving the Big Gangsters” [ses dosyaları olarak mevcuttur] (NBA: Minstrel Gösterisini Pazarlamak ve Bü-

yük Gangsterlere Hizmet Etmek) bulunmaktadır.

Bob Avakian’ın en son çalışmaları ve ses dosyaları için www.bobavakian.

net sitesini ziyaret ediniz.

Türkçeye çevrilmiş bazı yazı ve makaleleri için http:// avakianbob.wordpress.com sitesine başvurabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

Editörlerin notu:

Aşağıdaki metin, ABD Devrimci Komünist Partisi’nin Başkanı Bob Avakian’ın yaptığı bir konuşmadandır. Yayınlanmak üzere metin edisyondan geçirilmiş ve dipnotlar eklenmiştir.

I.

DEVRİM VE DEVLET

Partimizin *Komünizm: Yeni bir Aşamanın Başlangıcı* baş-

lıklı manifestosunda, doğal dünyadaki gelişim ve değişim (evrim) ile, insan topluluğundaki değişim arasında paralel-likler çizilir. Bu

manifestonun sözleriyle ifade etmek gerekirse, insan toplumu ve onun tarihsel gelişimi hakkındaki diyalektik materyalist anlayış, “Siz kim oluyorsunuz da bir toplumun nasıl örgütleneceğini söylüyorsunuz? Siz komünistler, hangi değişimin mümkün olduğu ve bunu nasıl olması gerektiği konusunda fikirlerinizi dikte etme hakkına nasıl sahip olabilirsiniz?” sorularını soranlara temel yanıtı verir.

Bu sorular temelden hatalıdır ve insan toplumunda ve daha genel olarak maddi dünyada tarihsel gelişimin dinamiklerinin –ve olası değişim yollarının– temelden yanlış anlaşılmasını ifade eder. Bu, kuşlara neden timsah doğuramadıklarını

–veya neden insanoğlunun kendi başına bir anda dünyanın çevresinde uçabilecek, yüksek binaların üzerinden bir sıçra-yışta atlayabilecek ve katı nesnelerin içini gören x-ray görü-

şüne sahip yavrular dünyaya getiremediğini– sorup şunu bilmeyi istemeye benzer: Siz kim oluyorsunuz da üreme yoluyla neyin ortaya çıkabileceği konusunda bir fikir dikte ediyorsu-nuz? Siz kim oluyorsunuz da insan yavrularının belli özelliklere sahip olup başka bir takım özelliklere sahip olmayacağını

söylüyorsunuz? Burada mesele “sizin kim olduğunuz” değil, maddi gerçekliğin ne olduğu ve maddi gerçekliğin –çelişki-li– karakteri içinde değişim için gerçekte hangi olanakların bulunduğudur.1

İnsan Toplumu –ve Nasıl Değişeceği–

Konusunda Temel Bir Anlayış

Bunu akılda tutarak, insan topluluğunun (doğanın geri kalanıyla karşılıklı ilişki ve etkileşim içinde) tarihsel bakımdan nasıl geliştiğiyle ilgili olarak “nerede bulunduğumuzu”

ve değişim için hangi yolların gerçekten var olduğunu –ve ele alınması gerektiğini- gözden geçirmemiz önemlidir. Bu bizi doğruca, tarihsel materyalizmin kalbine götürür: herhangi bir toplumda ekonomik temel ile siyaset, kültür ve ahlak da dahil olmak üzere ideoloji üstyapısı arasındaki ilişkidir bu.

Daha özel olarak, bütün çelişki dinamikleriyle birlikte, temel olarak ve son kertede toplumun ekonomik yapısının neden siyaset, ideoloji ve kültür üstyapısı için koşulları oluş-

turduğu ve neden üstyapının son tahlilde ekonomik temelle uyumlu olması gerektiği sorusuna odaklanmamız gerekir.

Altyapı ve üstyapı temel olarak hizasız hale geldiğinde ne olacağı konusunda bir "düşünce deneyi" yapmak da faydalıdır.

Madde Ortadan Kalkmış Değildir,

Gerçeklik Sadece "Sanal" Değildir

Şimdi, bir çok defa (Partimizin manifestosunda ve başka yerlerde) vurguladığımız gibi, ABD gibi bir toplumda

-Lenin'in isabetli bir şekilde ortaya koyduğu üzere bütün toplumun üzerine asalaklık mührü vurulmuş olduğundan– pek çok tabaka için, özellikle de yaşamın maddi gereksinimlerini üretme ve dağıtma sürecinden büyük ölçüde kopmuş olan 1 Communism: The Beginning of a New Stage: A Manifesto from the Revolutionary Communist Party, USA (RCP Publications, 2009).

Yazı revcom.us sitesinde online olarak mevcuttur.

geniş orta tabaka için, yaşamın maddi gereksinimlerinin üretimi ve dağıtımı olmaksızın hayatın gerçekte duraklayacağı, toplumda var olan ve şu ana kadar temel ekonomik faaliyet-ten çıkarılmış görünen (ve bazı biçimlerde her gün çıkarılmaya devam eden) hiçbir şeyin artık mümkün olamayacağı gerçeğini gözden kaçırmak çok kolaydır.

Belli bir günde Meksikalıların hiçbirinin işe gitmemesi halinde ne olacağını gösteren –ki bu kışkırtılan göçmen kar-

şıtı histeri bağlamında çok anlamlıdır- *A Day Without a Mexi-can* isimli bir film vardı. Bunu genişletip şu soruyu da sora-bilirsiniz: eğer sömürü koşullarında, hatta çoğu zaman aşırı sömürü koşullarında çalışan çocuklar da dahil olmak üzere, dünyanın tüm çalışan kitleleri işten uzak dursaydı ne olurdu?

Birden bire, "maddenin ortadan kalktığını" düşünen bütün bu insanlar, o olmadan hemen hemen hiçbir şey yapamaya-cakları için umutsuzca bu maddeyi aramaları gerektiğini fark ederlerdi. Çok geçmeden –özellikle de bu "işten uzak durma"

belli bir zaman dönemine yayılırsa– bilgisayar ana kartları-

na ve maddi gerçeklikten tamamen kopmuş hayali bir “sanal gerçeklik”te var olduğunu düşündükleri bütün diğer şeylere artık sahip olmadıklarını görürlerdi.

Bu yüzden bu, esas noktadır. Bunun üretimle –yaşa-mın temel maddi gereksinimlerinin ve gerçekte insanların toplumda yaptığı şeylerin temelini teşkil eden her şeyin üretimiyle– ilgisi vardır. Fakat bildiğimiz gibi –bu temel bir bilimsel Marksist anlayıştır– üretim soyut olarak gerçekleştirilmez. Yalnızca, insanların içine girdikleri belli üretim ilişkileri üzerinden gerçekleştirilebilir; ve Marx’ın da yine önemli olarak vurguladığı gibi, bu üretim ilişkileri büyük ölçüde bireylerin iradelerinden bağımsız olarak kurulur ve işler. Bir başka deyişle, üretim ilişkileri keyfi olarak, aralarında toplumun yönetici sınıfını teşkil eden ve üretim araçlarının mülkiyetine hakim olanların da bulunduğu bireyler tarafından belirlenmez – onlar, ne tür üretim ilişkilerine girile-9

Devrim ve Materyalizm ceğini keyfi olarak seçecek durumda değildirler. Bu ilişkiler temel olarak, toplumdaki başka herkes gibi onlara da, önceki zamanlarda daha önceden var olmuş şeyin dönüştürülmesi temelinde gerçekleşen radikal değişimler de dahil olmak üze-re, önceki tarihsel gelişmeler tarafından “miras bırakılır”, yani bu “miras bırakma”, karşı karşıya oldukları maddi koşullardan temelde bağımsız ve kopuk bir biçimde, sadece hayal-lerinde değişimler “canlandıran” bazı kişiler tarafından ger-

çekleştirilmez. Burada da insan toplumundaki değişimler ile daha geniş doğal dünyadaki değişimler –evrim– arasında bir analoji mevcuttur.

Marx da insanlığın tarihinde bir “tutarlılık” olduğunu söylerken bu noktayı vurguluyordu. Biz, komünizme dair bir kaçınılmazlık olmadığını, insan toplumunun gideceği kaçı-

nılmaz bir yol olmadığını vurguladık. Ancak belli bir tutarlılık mevcuttur. Bu yüzden, herhangi bir toplumun yönetici sınıfının üyeleri de dahil olmak üzere herkes, önceki kuşakların üretici güçler – ve üretim ilişkileri– bakımından miras bıraktığı şeyle baş etmek durumundadır. Bu, her ne kadar bazı kritik anlarda üstyapıdaki bir devrim üzerinden üretim ilişkilerinin dönüştürülmesi bakımından sıçramalar yaşan-sa da böyledir. Bildiğimiz gibi, öreğin feodalizmin yıkılması üzerinden kapitalizmin yükselişi ve zaferiyle olan şey buydu.

Bu yüzden insanlar, belirleyici üretim ilişkileri üzerinden en temel insan faaliyetine –yaşamın maddi gereksinimlerinin üretimine ve dağıtımına– girerler ve yalnızca buna gire-bilirler. Bir kez daha bu, bir yandan Marksizm'in ABC'sidir; fakat ne yazık ki aynı zamanda geniş anlamıyla toplum tarafından ve dürüst olmak gerekirse Marksistlerin çoğu tarafından, en azından canlı anlamda, çok az anlaşılır. İnsanlar çoğu zaman siyasi, ideolojik ve kültürel olguları, onların altında yatan bu ekonomik temelden ayırma eğilimindedir; yahut diğer yandan, özellikle de çok fikir yoksulu Marksistler, mekanik materyalistler, politikayı ve üstyapının geri kalanını

(kültür, ahlak, genel olarak ideoloji) ekonomik temelle çok indirgemeci bir şekilde ilişkilendirme eğilimindedirler ve bu ilişki için gerçek anlamda diyalektik materyalist bir anlayı-

şa sahip değildirler. Gerçekte bu ilişkide altyapı temeli teşkil eder, ancak toplumda gerçekten derin bir devrim olmadığı müddetçe üstyapı, ekonomik temelin oluşturduğu sınırlardan kopamasa da, üstyapıda önemli derecede bir inisiyatif ve özerklik mevcuttur – yahut, mevcut sistemin sınırları içinde eğer üstyapı ve temel aynı hizada olmaktan çıkarsa, toplum çökecektir.

Neden Kapitalizmde Temel "Yeme Hakkı"

Mevcut Değildir?

Daha önce yer verdiğim bir örnek –bunu bir kez daha alıntılamaya değer çünkü bu noktaya ve kapitalizmin doğa-sına ve onun evrensel olduğu ve insanlığın gelişiminin son noktası olduğu iddiasıyla birlikte sahip olduğu tarihsel sınırlara çok iyi denk düşüyor– "yeme hakkı"dır. Yahut bu sistem altında gerçekte neden bir "yeme hakkı"nın bulunmadığı-

dır. Şimdi insanlar "yeme hakkı"nın olduğunu iddia edebilir, fakat bu sistemin işleyişi içinde böyle bir hak yoktur. Kapitalizmin dinamikleri ve yakın zamanda çok dramatik bir şekilde gördüğümüz üzere işsizlik yaratma biçimi nedeniyle ger-

çekte bunu bir hak olarak uygulayamazsınız. Sistem kitlesel yoksulluk yaratır ve bunu sürdürür. (Belli bir ölçüde, emperyalist ülkelerde kayda değer bir yoksulluk varken bile oradaki asalaklığın kapsamı bunu dengeler ve maskeler; emperyalizm özellikle Üçüncü Dünya halklarının aşırı derecede sömürülmesinden "yararlanır" ve buradan gelen "ganimetlerin" bir kısmı önemli yollardan "filtrelenerek"

özellikle orta tabakaya ulaştırılır. Fakat eğer bir bütün olarak dünyaya bakarsanız, kapitalizmin devasa boyutta yoksulluk yarattığını ve bu yoksulluğu sürdürdüğünü görürsünüz).

Çok ama çok sayıda insan yiyecek yeterince şey bula-mamakta ve onları sağlıklı kılacak şekilde yiyememekte-dir – ve genel olarak sağlıklı olmalarını sağlayacak koşulları koruyamamaktadırlar. Bu yüzden insanlar kapitalizm altında,

“yeme hakkı” gibi temel bir hakka bile sahip değildir. Eğer bunu bir hak olarak ilan etseydiniz ve insanlar bu temelde hareket edip, gıdanın meta olarak satıldığı yerlere giderek

“Biz sizin şeyleri meta olarak dağıtma ve sermaye biriktirme hakkınızdan daha temel bir hakka sahibiz: Biz yeme hakkına sahibiz” deselerdi, arkasından da yemekleri almaya başlasa-lardı, insanlara ne olurdu gayet iyi biliyoruz. İnsanlar bunu yaptıkları zaman olan da budur: “Yağmacılar, onları sokakta vurun.”

Eğer bu kitlesel bir olgu haline gelseydi, yani insanlar yaşamsal olarak ihtiyaç duydukları, ancak çoğunun bu sistem altında temin edemediği gıda gibi temel bir şeyi alıyor olsalar-dı, sistem tamamen çözülürdü. İşte bu yüzden, sistem her ne kadar insanların işten atılmasını ve işsiz bırakılmasını yasadı-

şı hale getirmese de –zira bu kapitalist birikimin dinamikleri bakımından hayati önemdedir– insanların yedikleri için para ödemeden yeme hakkını yerine getirmelerini yasadışı hale getirir. Ve eğer insanlar bazı kapitalistler için kâr sağlayacak şekilde istihdam edilip edilemeyeceklerinden bağımsız olarak yeme haklarının olduğunu ilan ederlerse, yönetici sınıfın çeşitli kesimlerinin en azından bazı temsilcileri ve sözcüle-ri tarafından “tembel” ve “hiçbir şeyi hak etmeyen” insanlar olarak ifşa edilirler. Bunu ABD’deki işsizlik sigortasıyla ilgili bütün tartışmalarda duyduk; bazı politikacılar şunu ilan ettiler: “İşsizlik gelirlerini genişletmemeliyiz, çünkü o zaman insanlar gidip de iş aramayacaklar, sadece başkalarının yaptıklarını tıka basa yiyeceklerdir.” Bu, şu gerici tampon etike-tinde yazana benziyor: “Sıkı çalış, bir yerlerde sana bağlı olan, ihtiyaç sahibi birileri var.” Böyle bir faşist zihniyettir bu. Şu tür şeyler söylenebilir: “Bunu yapamazsınız, sadece aç oldu-12

ğunuz için yemek alamazsınız, gidip bir iş bulmanız ve yeme hakkına

sahip olmak için ‘herkes gibi çalışmanız’ gerekir.”

Fikirler alanında sistem gerçekten böyle çalışır. Gerçekten de bu sistemin çalışma biçiminde gidip, eğer yapabiliyorsanız bir iş bulmanız gerekir – sizi kiralamak üzere bulabileceğiniz her kimse onun için daha fazla sermaye yaratmanız gerekir ki para biçiminde bir karşılık alabilesiniz ve gıda veya hayatın başka temel ihtiyaçları şeklinde tüketebileceğiniz metalar satın almak üzere bu parayı kullanabilesiniz.

Bu yüzden eğer hukuk alanında –yahut siyasi alanda, yahut kültürel ve ideolojik alanda– tüm bu düzene karşı temel bir isyanı savunur ve bunu hayata geçirirseniz, toplumun temel ekonomik işleyişi duracak ve meseleler kao-tik hale gelecektir. Bu yoldan devam edebilir ve gıda dışın-da başka temel ihtiyaçları ve üstyapının kapitalist ekonomik temelle uyumlu olmaması halinde toplumun dağılacağı baş-

ka alanları düşünebilirsiniz – bu ekonomik temel için gerekli dinamiklerle işleyemeyecek ve sürdürülemeyecektir.

Altyapı ve Üstyapı: Ekonomi, Politika, Devlet ve İdeoloji ve Bu Sistemin Neden Reforme Edilemeyeceği Bunu politika ve devlet açısından düşünebilirsiniz: Eğer kanunların yanı sıra, silahlı kuvvetler, polis, mahkemeler, hapishaneler, bürokrasi ve idari fonksiyondan oluşan baskıcı aygıt olmasaydı, sömürüye dayalı ekonomik ilişkileri ve ona eşlik eden temel sosyal ilişkileri nasıl sürdürürdü-

nüz? Eğer bunu sağlayacak bir üstyapınız olmasaydı, yahut o üstyapı –politika, ideoloji ve halk arasında savunulan kültür, halk arasında savunulan ahlak– bu sosyal ilişkilerle ve temel olarak bu ekonomik ilişkilerle uyumsuz olsaydı, erkeklerin kadınlar üzerindeki tahakkümünü, bazı milliyetlerin veya

“ırkların” başkalarının üzerindeki tahakkümünü nasıl sürdü-

rürdünüz? Bir kez daha söylemek gerekirse, düzeni, istikrarı ve sistemin işleyişini sürdüremezsiniz.

İşte temel olarak bu yüzden, bu temelde bir sistem 13

Devrim ve Materyalizm reforme edilemez. Bu, Devrim konuşmasında2 sistemler ve onların nasıl da bazı dinamiklere ve “kurallara” sahip olduğu hakkında söylenenlere kadar gider. Bir kart oyununda istedi-

ğiniz kartı atamazsınız ve domino taşlarını istediğiniz zaman deviremezsiniz, çünkü öyle bir durumda her şey dağılır. Ve önemli bir

olgu olarak emek gücünün yani çalışma kabiliye-tinin bizzat kendisinin de bir meta olduğu, meta üretimi ve değişimi dinamikleri üzerinde işleyen bir sistemde, işbirliğine dayalı ekonomik ilişkilere sahip olamazsınız.

Pek çok reformist sosyal demokrat şu ifadelerle ortaya çıkacaktır: "Üstyapıda gerçek bir demokrasimiz olsun" (ki genelde "üstyapı" gibi terimler kullanmazlar ama kastettik-leri şeyin özü budur), "arkasından da bu temelde ekonomiyi

'demokratikleştirelim'". Ekonomik temelde bu "demokratikleştirmeyi" uygulamayı denemeniz halinde ne olur? Ekonomik temel meta üretiminin ve değişiminin anarşisi temelinde ve bu anarşi tarafından yönetilir halde işlemeye devam eder ve emek gücü de bir meta olarak –ki gerçekte kapitalist iliş-

kilerde ve kapitalist toplumda en temel meta odur– kalmaya devam eder. Kısa süre sonra da ekonomide yapacağınız

"demokratikleşme" çöker, zira meta üretiminin ve değişiminin dinamikleri birilerinin ötekilerden daha iyi geçinmesi, birilerinin ötekilere baskın gelmesi anlamına gelecektir – ilave olarak da bütün bir uluslararası alanda bu devam edecektir.

Bu noktayla ilgili bir çok noktaya, Jefferson'un tarım idealinden söz eden *Communism and Jeffersonian Democracy* ["Komünizm ve Jefferson Demokrasisi"] isimli çalış-

mada3 değinilmektedir: Eğer Jefferson'un savunduğu gibi 2 *Revolution: Why It's Necessary, Why It's Possible, What It's All About*, Bob Avakian'ın konuşma videosu, 2003. RCP Publications tarafından yayınlanmıştır ve revolutiontalk.net sitesinde online olarak mevcuttur; ayrıca bazı seçili kısımlar youtube.com/revolutiontalk üzerinden izlenebilir.

3 Bob Avakian, Communism and Jeffersonian Democracy (RCP

Publications, 2008).

bir dizi küçük toprak sahibinden, bir dizi küçük bağımsız çiftçiden oluşan bir toplum olsaydı, kısa süre sonra bir kez daha kutuplaşmaya tanık olurdunuz. Böyle bir toplumu, onu korumak için üstyapıyı

kullanmayı denemeden sürdürmez-diniz ve bunu yaptığınız zaman da her şey bir kez daha kopar ve savaşa ve çeşitli türden şiddetli çatışmalara yol verirdi. Bir taraftan meta üretimi ve değişimi dinamikleri varlığını sürdü-

rürken böyle bir toplumu sürdürülebilir, istikrarlı bir sistem olarak koruyamazdınız.

İşte çeşitli ütopyacı ve reformist şemalar hazırlayan insanların çok az anladığı şey budur. Eğer ekonomik temeli radikal derecede farklı bir şeylere dönüştürmezseniz, her zaman varacağınız yer –temel bir çerçeve içinde bazı özel çeşitliliklerle birlikte– aynı sistem, aynı temel ilişkiler ve aynı üstyapı olacaktır. Öte yandan eğer üstyapıda devrim yapıp radikal derecede farklı bir devlet iktidarını –sadece farklı bir isim taşıyan veya belli mevkilerde farklı insanların oturdu-

ğu değil, gerçekten de radikal derecede farklı bir üstyapıyı ve yoğunlaştırılmış bir şekilde, hayata geçirdiğiniz ekonomik temelle uyumlu, radikal derecede farklı bir şekilde uygulanan bir siyasi iktidarı– hayata geçirmezseniz, bu ekonomik temeli de hayata geçiremezsiniz veya koruyamazsınız.

Bu ekonomik temeli güçlendirmek ve korumak ve daha fazla gelişmesini sağlamak üzere üstyapıyı kullanmaz-sanız veya kullanamazsanız, kapitalizmin, farklı bir ekonomik temel kurma yönündeki her türlü girişimin altını oymak için işleyecek kendiliğinden ve bilinçli güçlerini düşünün.

Elbette, kapitalizmin yerini sosyalizmin aldığı ve son kertede

–insanlığın bu güne kadar deneyimlediği her şeyden radikal derecede farklı olan– komünizme doğru yönelimin olduğu radikal ve çığır açıcı dönüşümde olan şey tam da budur.

Bu yüzden bir kez daha söylemek gerekirse, bu temel noktadır. Ekonomik temel er ya da geç –ki bu genelde erken olur– bunu yapacak, bu temelle kökten bir çatışma içinde 15

Devrim ve Materyalizm olan üstyapıda değişimler yapma yönündeki girişimlerden

“intikam almaya” koyulacaktır; bu temel son kertede, o ifadeyle söyleyecek olursak “hakimiyetini ortaya koyacaktır.”

Dolayısıyla burada diyalektik bir birlik mevcuttur: eğer ekonomik temeli dönüştürmezseniz farklı bir üstyapıyı sürdüremezsiniz ve diğer

taraftan, üstyapıyı radikal, nitel bir şekilde dönüştürmezseniz, radikal derecede farklı bir ekonomik temeli hayata geçiremez, koruyamaz ve geliştiremezsiniz. Bu ikisi şu veya bu şekilde, bir sistemde veya diğerinde birlikte çalışır. Ve burada bir taraftan temelin üstyapı kar-

şısındaki son kertede belirleyici rolü, diğer yandan onların arasındaki diyalektik canlı ilişki –ki bu ilişki hakkında mekanik materyalist bir anlayıştan söz etmiyoruz– hakkında söylenenler, yalnızca siyasetin ve hukukun değil, aynı zamanda üstyapının parçaları olan ideoloji, kültür ve ahlakın da onların altında yatan ekonomik temelle nasıl ilişkili olduğu noktasında geçerlidir.

Burada daha sonra tekrardan bahsedeceğim çok temel bir nokta devreye giriyor: "İnsan doğasının" değişmez oldu-

ğu ve bu yüzden de radikal derecede farklı bir sisteme sahip olmanın imkansız olduğu fikri. Fakat neden farklı bir ahlak değil de, halka devamlı olarak pompalanan ve bu toplumda çeşitli şekillerde savunulan bu ahlak vardır? Neden işbirliği ve daha geniş iyi için hareket etme değerleri –en vahşi sömürüyü ve baskıyı güçlendirme aracı olarak çok hiyerarşik bir temelde yapılandırılan ve işleyen burjuva-emperyalist orduda ters şekilde olması dışında– savunulmaz? Bu toplumun karakteristik özellikleri olan rekabet ve çatışma türlerinden özgürleş-

miş insanların işbirliğine dayalı birliği fikri, neden en yüksek değer olarak ileri sürülmez? Neden devamlı olarak toplumun piyasa ve piyasa ilişkileri üzerinden, meta üretimi ve değişimi üzerinden işlemesi dışında başka bir yoldan işleyemeyeceği söylenir? Bunun içinde yaşadığımız sistemin gerçekte işlediği ve işlemek zorunda olduğu yola denk düşmesi dışında başka 16

bir sebep gösterilmez?

İzlediğiniz her televizyon programının ve filmin, dinle-diğiniz her şarkının rekabet yerine işbirliği değerlerini savunduğunu ve bunun yanında, binlerce yıllık geleneğin zincirle-rinin kırılmasını, kadının erkek tarafından ve bir ülkede ve dünya çapında bir halkın başka bir halk tarafından baskı altı-

na alınmasına son verilmesini savunduğunu hayal edin. Kısa süre sonra politikacılar ve yönetici sınıfın öteki temsilcileri bir karşı hücuma geçerek size, bütün bunların kulağa hoş gelebileceğini, ancak sadece dehşete yol açacağını, toplumun par-

çalanmasına yol açacağını ve bu yüzden tiranlığa yol açacağı-

nı –çünkü bazı insanlar bu kulağa yüce gelen ütopik fikirleri hayata geçirmek için bunu vahşi bir güçle ve şiddet yoluyla empoze edeceklerini– hatırlatırlardı.

Bu biraz, Troçki'nin ve Troçkistlerin Sovyetler Birli-

ği'nde neyin yanlış gittiğine dair sundukları, biraz ham bir şekilde ifade edilen teoriye benziyor: Devrim, geri kalmış

Rusya'yla sınırlı kaldı, Avrupa'nın yeterli kısmını kazanamadı, sosyalist devrim Batı Avrupa'da yenildi (eğer Troç-

kizm'i basitleştirmek mümkünse, biraz basitleştiriyorum): Batı Avrupa'nın gelişkin üretici güçlerini elde edemediler, bu yüzden de, Rusya geri olduğu için, kıtlıkla karşılaştılar; kıtlıkla karşılaştıkları için karneyle dağıtım yapmak zorunda kaldılar; karneyle dağıtım yapmak zorunda kaldıkları için bürokrasiye ihtiyaç duydular; karneyle dağıtıma ve bürokrasiye ihtiyaç duydukları için, polisin halkı hizada tutması gerekti – ve böylelikle "Stalinizm" ortaya çıktı. Bu, Troçkist eleştirinin ancak basitleştirilmiş bir versiyonudur. Ancak eğer kapitalist toplum içinde komünist değerleri savunmaya çalı-

şırsanız, yönetici sınıftan ve kendilerinin sosyalist olduğunu iddia edenler de dahil olmak üzere başkalarından koro halinde bunları duyarsınız.

Peki ya "ailenin dağılması"? Bu toplumun içinde, kadının rolünün doğası gereği eş ve anne olmadığı bir durum 17

Devrim ve Materyalizm nasıl olabilir? Evet bu dönemde pek çok kadın dışarı çıkabi-liyor, meslek edinebiliyor, vesaire, ancak hâlâ bir düğün için 50.000 dolar harcamaları gerekiyor ve hâlâ her şeyin üzerinde bu geleneksel eş ve anne rolünü oynamaları gerekiyor.

Neden? Çünkü bize devamlı olarak "aile, toplumun temel birimidir – Adem ve Havva'dan beri hep böyle olmuştur"

bilgisi verilmektedir. Peki neden bu savunuluyor? Evet bu haliyle ham ve buna gülebiliriz fakat öte yandan bu sistemin işleyişi için gerekli; belki her zaman ve halkın bütün kesimleri arasında bu ham ifadelerle savunulması gerekli değil ama bu temel fikri savunmak gerekli. Peki başka, radikal derecede farklı fikirler egemen olursa ne olur? Meta üretimi ve değişimi temelindeki bir toplumda, aşina olduğumuz temel çekirdek ailenin altı oyulursa ne olur? Her şey dağılabilir. "Geleneksel

çekirdek aile", meta üretimi ve değişiminin dinamikleri ve bunun kapitalizmdeki özel ifadesi üzerine kurulu bir toplumun ayrılmaz ve gerçek anlamda vazgeçilmez bir birimidir.

İşte bu yüzden gerek country müziğinde gerekse de başka müzik türlerinde (bunların hepsinin kendi özgünlükleri vardır) "cinsiyetlerin mücadelesi" hakkında pek çok şarkı vardır. Bunlardan bazıları dokunaklı, duygusal aşk şarkıla-rıdır. Bazıları meta üretiminin zalim, çiğ ilişkilerini olduğu gibi ortaya koyar. Bazıları ham, hatta vahşi erkek egemenliği-ni överken, bazıları (Engels'in *Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni'* nde buna dair yaptığı gözlemi başka kelimelerle ifade etmek gerekirse) kültürsüz bir duygusallığın ifadesidir.

Fakat hepsi de, temelde patriyarka ve erkek üstünlüğü ilişkileri olan geleneksel ilişkilerin yansıması ve ortaya konulmasıdır, zira eğer egemen kültür, değerler ve ahlak olarak başka bir şey savunulsaydı, bu durum toplumun sosyal ilişkilerinin ve üretim ilişkilerinin altını ciddi şekilde oyabilirdi.

Aynı şey, sosyal altüst oluş için de doğrudur. Farklı toplumsal sistemler ve farklı yönetici sınıflar, sosyal altüst oluşun karakterine, hangi toplumsal güçlerin devrede oldu-18

ğuna ve hedeflerinin ne olduğuna, yahut verili bir zamandaki bilinç düzeylerine ve meseleleri hangi yöne doğru itmek istiyor olduklarına göre, sosyal altüst oluşa farklı şekilde yanıt verir. Bu da *Communism and Jeffersonian Democracy* kitabında ele alınan noktalardan biridir.

O yüzden örneğin ABD'nin (ve genel olarak onunla müttefik olan ülkelerin) yönetici sınıfı, örneğin Çin'de 1980'lerin sonlarında meydana gelen Tiananmen ayaklanmasını romantize etti ve yönünü saptırdı. Bu isyanı çok pozitif şekilde ele aldılar ve Çin hükümetinin onu şiddet yoluyla ortadan kaldırmasını sert şekilde kınadılar. Bu ise onlar açı-

sından büyük bir ikiyüzlülük anlamına geliyordu: Böyle bir isyanla karşılaştıkları zaman bu yönetici sınıflar içinde, Çin yönetici sınıfının son kertede yaptığından daha az baskıcı davranacak olan yoktur.

Burada Çin'de iktidarda olan revizyonistleri savunmu-yorum, sadece yönetici sınıfların, kendi temel çıkarlarını ne şekilde algılıyorlarsa sosyal altüst oluşlara o şekilde yanıt ver-diklerini söylüyorum. ABD'deki yönetici sınıf, en hafifinden söylemek gerekirse, 1992 L.A.

(Los Angeles) isyanı veya benzer isyanlar gibi bir şeyi hoş karşılamaz. Fakat ABD emperyalistleri bir Tiananmen isyanını hoş karşıladı çünkü bu onların Çin'le rekabette çıkarlarına hizmet edebilirdi; ve bunu gerçek olayları çarpıtarak, hatta bundan daha fazlası, devrede olan ve farklı güçler tarafından temsil edilen, Çin yönetici sınıfı dahil gerçek sınıf güçlerini de çarpıtarak –bunun gerçekte bir

"komünist diktatörlük" değil, anlaşılması gereken en geniş

anlamıyla proletarya diktatörlüğü değil, bir yeni kapitalist yönetici sınıf olduğu gerçeğini gizleyerek– anti-komünizm propagandası yapmak için kullandılar.

ABD emperyalist yönetici sınıfı, 1992 L.A. isyanı gibi bir şeye yalnızca karşı çıkmayıp aynı zamanda onu ortadan kaldırırken çıkarlarının bilincinde hareket ediyordu, çünkü L.A. isyanı gibi bir şey veya öteki büyük sosyal altüst oluş-

Devrim ve Materyalizm lar, onların sisteminin düzenini sert şekilde ve belli bakımlardan temelden tehdit ediyordu. Bu isyanların ve altüst oluşla-rın mantığı ve ivmesi –içindekilerin bilinç düzeyleri farklı da olsa– devam edip büyüyen bir etki yaratsa, sistemlerinin işle-yişi gerçekten de nitel olarak zarar görürdü. Mesele yalnızca bu tür şeylerin toplumsal düzeni kısa vadede (ki bu örnekte böyledir) akamete uğratması değil, bu tür isyanların içeriğidir; insanların farklı bilinç düzeyleriyle de olsa ne için mücadele ettikleri ve neye karşı mücadele ettikleridir. Katılımcılarının çoğu tarafından tam bir bilinçle anlaşılmasa bile bu isyanların mantığının ve ivmesinin ne olduğudur. Bunun akıllarda hangi soruları yarattığı ve hangi sosyal güçlerin hangi biçimde devrede olduğudur.

İşte yönetici sınıfların bakış açısından bu sebeple, devlet baskısının organlarının acımasızca ortaya konulması gerekir. 1960'larda Algiers Motel olayının yaşandığı -insanların o motele götürülüp ve kitlesel olarak infaz edildiği– Detroit isyanında yaptığınız gibi şeyleri yapmanız ve kitleleri terörize etmenin başka yollarını kullanmanız ve bu şekilde kitleleri sistemin dinamikleri içerisindeki "yerlerine" geri götürmeniz gerekir. Bu, mevcut sistemin sınırları ve dinamikleri içinde temelden değişemez. Bu biz öyle dediğimiz veya bir yerlerde yazılmış dogma öyle söylediği için değil, toplumun işlemesini sağlayan gerçek dinamikler ve ekonomik temel ile üstyapı arasındaki gerçek ilişki – diyalektik ilişki – hakkında vurguladıklarım sebebiyle böyledir: Temel son kertede belirleyicidir ve er ya da geç, çoğu zaman da erken bir

şekilde, üstyapıda (siyasetin yanı sıra ideoloji, kültür ve ahlak alanında) onun altında yatan ekonomik temelin ihtiyaçları ve dinamikleriyle temelden çatışan bir şekilde hareket etme girşimlerinden

“intikamını alır.”

Bir kez daha söylemek gerekirse bu, şu anda bu toplumda bu denli rağbet gören görüşlerle temel bir karşıtlık içindedir ve çok temel bir anlamda bunların doğrudan reddi-20

yesi anlamına gelmektedir, zira bu görüşler son kertede, genel ve özel olarak burjuvazinin (yönetici kapitalist sınıfın) göklere çıkarılan “insan doğası” ile ilgili savunduklarına ve çıkarlarına denk düşer. Gerçekte, Marx’ın vurguladığı gibi: Bütün insanlık tarihi, insan doğasının devamlı dönüşümünü içerir.

Burjuva devriminin ve burjuva demokrasisinin teorisyenleri-nin toplumun “olduğu gibi” olduğuna dair genel olarak tartışmasız kabul ettikleri şeyler, yahut insanlığın gelişiminin en yüksek noktası olduğu ısrarla ileri sürülen şeyler –insanların bir meta üretimi ve değişimi sistemi içinde sahip oldukları ilişkiler ve bunların üstyapıda ifadesini bulma biçimleri dahil– özel olarak bir sistemin, kapitalizmin altında yatan dinamiklerin yansımasıdır.

“Kralların İlahi Hakkı” ve “Demokrasi”

İki Farklı Sömürü Sistemi Hakkında İki “Yapışık Mitoloji”

Feodal toplumda, herkesin kendi özel yerine sahip olması “doğal”dı. Bundan daha önce bahsettim: Bir teo-log olan, fakat aynı zamanda geniş anlamıyla bir teorisyen de olan, fikirleri temel anlamda feodal toplumun ilişkilerine denk düşen Aquino’lu Thomas, evrendeki her şeyin, taşla-rın bile, Tanrı tarafından takdir edilmiş kendi yerlerine sahip olduğu fikrini ortaya atmıştı. Şu durumda feodal toplumun temel taşı olan, “kralların ilahi hakkı” ortaya çıkıyordu. Bu fikir burjuva devrimcileri ve burjuva teorisyenleri tarafından büyük bir öfkeyle karşılandı. Kısa süre önce yine Thomas Paine’i okuyordum. Kendisi, kralların ilahi hakkı ve miras yoluyla geçen rolü fikrinin ne kadar saçma ve suçlu bir fikir olduğunu tekrar tekrar söyler. Bütün bunların, tıpkı bilge bir kişi gibi bir moronun da toplumda mutlak bir güce sahip olabilmesini garanti ettiğini belirtir. Zihinsel engelli birinin ilahi bir yönetme hakkına sahip olduğunun ilan edildiğini söyler.

Evet, “kralların ilahi hakkının” bu şekilde kınanması, son kertede ekonomik temelde feodalizmin sınırlamalarını kırma ihtiyacı duyan yükselen burjuvazinin bakış açısından 21

Devrim ve Materyalizm anlaşılırdır. Fakat indirgemeci olmayalım: onlar gerçekten de üstyapı alanında onunla savaştılar ve yükselen burjuvazinin ve burjuva devriminin teorisyenleri, en azından onların baskın çoğunluğu, savundukları şeye inanıyordu. Onlara göre bu fikir –kralların ilahi hakkı ve şeylerin, değiştirilmeye çalışıldığı zaman Tanrı tarafından buyrulan ve Tanrı’nın iradesiyle korunan evrenin ve gerçekliğin dokusuna karşı çıkmak anlamına gelecek şekilde mutlak bir düzene sahip olduğu fikri– gerçekten de saçma ve suçlu bir fikirdi. Burjuva teorisyenleri bunu ne kadar saçma ve çirkin görse de, feodal düzende durum tam tersiydi: Krala, monarka karşı isyan etmek, Tanrı’ya ve Tanrı tarafından buyrulmuş düzene isyan etmek demekti. Ve soylulardan serflere kadar herkesin kendi rollerini bildiği ve rollerini uygun ve düzgün bir şekilde oynadığı varsayılıyordu.

Şimdi, burjuva döneminden biraz uzaklaşıp ona meselelerin gitmesi gereken ve gidebileceği –gitmeye mahkum olmadığı, ama gitmesi gereken ve gidebileceği– yerin tarihsel perspektifinden bakarsak, burjuva demokrasisinin büyük tılsımının yani seçimlerin ve yönetilenlerin kendisini yönetenleri seçme hakkının gerçekte, burjuva toplumun işleyişi içinde, kralların ilahi hakkından daha fazla mutlak meşruiyete sahip olmadığını görebiliriz. Bu sadece, yönetici sınıfın ihtiyaçlarının ve çıkarlarının bu özel toplum tipinde ortaya konulmasının başka bir biçimi ve –burjuva siyaseti ve seçimlerin kontrolüyle birlikte– yönetici sınıfların çıkarlarının korunup güçlendirilmesini sağlayan bir mekanizmadır. Bu, kralların ilahi hakkının onlar tarafından geliştirilmiş versiyonudur: DEMOKRASİ, SEÇİMLER, gerçekte onların versiyonudur. Bu, belli bir sistemin yapışık mitolojisidir. Mitoloji olan şey seçim yapmaları değildir, mitoloji olan, seçimlerin taşıdığı anlam ve sonuçları hakkında söylenenlerdir. Gerçek-te seçimler, “halkın” “iradesinin” veya “egemenliğinin” bir 22

Bob Avakian

ifadesi değil, kapitalist sınıfın toplumda yönettiği ve ezdiği sınıflar ve gruplar üzerindeki sömürüsünü ve tahakkümünü, diktatörlüğünü sürdürmesini sağlayan sürecin ifadesidir.

Ve bu topluma eşlik eden “insan doğası” da farklı değildir: insanların devamlı olarak şeylerin neden ve nasıl olduğu konusunda ileri sürdükleri “insan doğası”, belli bir sistemin, kapitalizm sisteminin

altında yatan ilişkilerin ve dinamiklerin yansımasından başka bir şey değildir.

Bu nokta çok önemli olduğundan vurgulamaya devam etmemiz gerekir, özellikle de buna dair çok fazla kafa karışık-lığının oluştuğu bu dönemde. Bu kafa karışıklığı büyük ölçü-

de, bugün geniş bir etkiye sahip olan, söz yerindeyse halkın bütün kesimlerinin arasına sızan, her fırsatta yönetici sınıfların siyasi ve ideolojik temsilcileri, ajanları ve taraftarları tarafından savunulan yönetici sınıflar ile onları takip edenlerin çarpıtıcı ve gizleyici bakış açısının sonucudur ki bu da –bu çok önemli bir nokta– bizzat sistemin altında yatan dinamikler tarafından güçlendirilen bir durumdur. İnsan doğası fikri, devamlı olarak bizzat sistemin altında yatan dinamikler tarafından güçlendirilir; bu yüzden de bu noktaya dönmemiz, bunun derinlerine inmemiz ve Marx'ın şu büyük düşüncesini aydınlığa ve hayata çıkarmamız gerekir: bütün insanlık tarihi, insan doğasının devamlı dönüşümünü içerir ve bu insan doğası, eğer geçerli bir anlama sahipse, yahut geçerli bir anlama sahip olduğu ölçüde, üstyapının bir parçasıdır. Temeldeki bir sisteme –altında yatan toplumsal ilişkilere ve temel olarak ekonomik ilişkilere / üretim ilişkilerine son kertede denk düşen değerler ve fikirlerin, kültür ve ahlakın toplamıdır.

"Adem ve Havva'dan beri" –yahut daha bilimsel bir şekilde söylersek, insanlığın ilk evrimleştiği zamandan beri– bizimle olan, hiçbir zaman değişmemiş, hiçbir zaman değişmeyecek ve değişmesi mümkün olmayan aşkınsal bir şey değildir.

Değişim İçin Gerçek Temeller ve Gerçek Alternatifler

İşte insan toplumunun mevcut koşulları ve toplumun nasıl ilerleyip örgütlenebileceği konusunda durum gerçekte şudur: Mesele ya mevcut hakim kapitalist emperyalist sisteme radikal bir alternatif –eldeki üretici güçlerin temeli üzerinden hareket ettiği ve onları, en temel olarak toplumsal iliş-

kilerin ve bununla diyalektik açıdan ilişkili olarak politika ve ideoloji üstyapısının dönüştürülmesi üzerinden, daha da fazla geliştirdiği için sürdürülebilir olan bir alternatif– getirme, bu dönüşüm üzerinden, temel olarak da onun altında yatan maddi koşulların dönüştürülmesi üzerinden, bir bütün olarak radikal biçimde yeni toplumun temeli olarak radikal biçimde yeni bir ekonomik sistemin yaratılması meselesi; veyahut da bugünün tek gerçek alternatifi olarak sunulan

şeyi yapıp meta üretimi ve değişimi, daha özel olarak da kapitalizmin üretim ilişkileri ve birikim süreci ve dinamikleri üzerinden ilerleyen ve bunun sınırlarına hapsolmuş bir topluma sürüklenme, veya buna zorlanma meselesidir.

Ya biri ya da diğeri. İşte önümüzdeki iki seçenek.

Biz kim oluyoruz da böyle diyoruz? Biz gerçekliğin yorumcularıyız; bir gerçekliğin bilimsel araştırmacıları ve sentezleyicileriyiz, işte biz buyuz. Bunu söyleyen gerçekliktir ve biz bu çağda bunu anlayanlarız – bazı mistik veya dini süreçler üzerinden değil, geliştirilmiş ve geliştirilmeye devam eden bir bilimi uygulamak yoluyla anlayanlarız.

O halde seçeneklerimiz ya biri ya da diğeridir ve bütün diğer şemalar bizi birine veya diğerine yöneltecektir. Eğer bilinçli olarak birinci için çabalamıyorlarsa, ikinciye yönelte-ceklerdir: eğer bilinçli olarak tamamen, radikal derecede yeni ve farklı bir dünya için çabalamıyorlarsa, mevcut eski dünyaya yönelecek, yahut onun içine girecek, yahut onun tarafından ezilecektir. Sistemden bağımsız olarak hareket ettiğiniz 24

küçük kuşatılmış bölgeler veya yollar oluşturmaya çalışabilirsiniz – bu durumda sistem ya sizi canlı canlı yiyip tükürür, ya da sistemin gerçek dinamikleri ve hakim ilişkileri karşısın-da kısa süreliğine önemsiz bir karşı akım haline, bu sistemin dinamikleri tarafından kısa süre sonra canlı canlı yenilecek, yahut siyaseten gerçek anlamda ezilecek bir karşı akım haline gelirsiniz.

Bu, bütün sistemler gibi belli dinamiklere göre ve belli ilişkiler üzerinden işleyen bir sistemdir. Ve siz bu sistemden radikal bir şekilde kopup onun yerine, gerçekten de onun yerini alabilecek, kalıcı ve sürdürülebilir olacak bir şeyi hayata geçirmediğiniz sürece, bu sisteme zorla geri döndürülür-sünüz: Üretim araçlarının özel mülkiyeti sistemine, sermaye sistemine, meta üretimi ve değişimi sistemine, üretimin anarşisinin ve buradan doğan kapitalistler arası çatışmanın yön verdiği sisteme, sermayenin tek bir dev sermaye blo-

ğu değil –ki bu meta üretimi ve değişimi dinamiklerinin ve üretim anarşisinin dışına çıkar, ardından da bu dinamikler tarafından devre dışı bırakılırdı– çok sayıda ve rakip ser-mayeler biçimi aldığı sisteme geri döndürülürsünüz. Yakın zamanlarda olanlar da dahil olmak üzere, bu ülkenin tarihi-ne bakın: Dev sermaye birleşimleri bile yeniden şekillenmiş

farklı sermaye birleşimlerinin altına gider veya onlar tarafından ortadan kaldırılır. Eğer üstyapıda bir devrimle ve ekonomik temelin, bu dinamiklerin yerine sürdürülebilir olan ve işleyen bir şeye doğru radikal olarak dönüştürülmesiyle bundan kopmazsanız, bu dinamikler geri gelecektir – çünkü insanların yemek yemesi gerekir ve hayatta başka ihtiyaçları vardır, ve bu durum, genel olarak söylemek gerekirse eldeki üretici güçlerle uyumlu şu veya bu biçim altında gerçekleşecektir. Bu yüzden, eğer bilinçli bir şekilde birini hayata geçirmezseniz, elinizde diğeri olacaktır. Eğer ondan bilinçli bir şekilde kopmazsanız ve bütün bir kapitalist sistemi köklerinden söküp ortadan kaldırmak, yerine sosyalizmi geçir-25

Devrim ve Materyalizm mek ve komünist bir dünyaya giden yolda ilerlemek üzere devrim yapmazsanız, bir biçimde veya başka biçimde, ve bir yol üzerinden veya başka bir yol üzerinden, kapitalizmin aynı temel dinamiklerine geri dönersiniz.

Materyalizmde Hayati Bir Atılım, Daha Derin Bir Temellendirme: "Anarşinin İtici Gücü"nün Kapitalizmin Belirleyici Dinamiği Olarak Anlaşılması Burada, 1980 yılında partimizin gerçekleştirdiği bir şeyin ne kadar hayati bir atılım olduğundan, ekonomizmden4

radikal bir kopuş için ne kadar hayati bir temel olduğundan bahsetmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Zira belki de bizim saflarımızda bile bu mesele iyi anlaşılmamıştır. O tarihte partimiz, kapitalizmin dinamiklerini ve dünyadaki çeliş-

kilerin kendini nasıl ortaya koyup nasıl etkileşim içine gir-4 Tarihsel olarak komünist hareket içinde "ekonomizm", sosyalizm hareketini inşa etmenin yolunu işçilerle onların kapitalist işverenleri arasındaki ilişkilerin dar alanına ve bunun yol açtığı daha yakın hedefli ve sınırlı mücadelelere odaklanması gerektiği konusunda ısrarcı olan bir eğilime gönderme yapar. Bu yaklaşım gerçekte mücadeleyi, toplumun ve son kertede bir bütün olarak dünyanın radikal olarak dönüştürülmesinin ve bütün sömürü ve baskı ilişkilerine son verilmesinin ilk adımı veya ilk atılımı olarak bu sistemi ortadan kaldıracak bir devrim yerine, mevcut sistem içinde reformlar için yürütülen mücadeleyle sınırlar. (Daha genel olarak

"ekonomizm", en azından nesnel olarak bir devrim hareketi inşa etmekten kopmuş ve son kertede ona karşıtlık içinde olan, sistem için reform mücadelesine varan bir yönelime gönderme yapabilir.

Bu, Lenin'in bu eğilimi nitelemek üzere kullandığı, iğneleyici

“Hareket her şeydir, nihai amaç hiçbir şey” cümlesinde ifadesini bulur.) Kapitalist sistemin gerçek dinamiklerinin tam ve dosdoğru şekilde anlaşılmaması, neden bu sistemin reforme edilemeyeceği ve devrim yoluyla ortadan kaldırılması gerektiğine ve neden radikal derecede yeni bir sistemin, sosyalizmin ve son kertede komünizmin, bir bütün olarak insanlığın kurtuluşu için tamamen yeni ve benzeri görülmemiş boyutlar açacağına dair temel sebepleri anlamayan ve sorunu sadece kapitalistlerin “açgözlülüğünden” veya şirketlerin çok fazla etki ve güce sahip olmasından, vs.den kaynaklı olduğunu düşünen ekonomist ve reformist eğilimleri güçlendirebilir.

diğini derinden inceleyen bir çalışma sonucunda, kapitalizmin temel çelişkisinin burjuvazi ve proletarya arasındaki sınıf mücadelesi olduğu fikrine ters olarak, kapitalizmin ana dinamiği olarak “anarşinin itici gücünü” tanımladı. Elbette bunun için bize şiddetle, hatta bazen acımasız bir şekilde saldırıldı.

Bizim halkı ve sınıf mücadelesini denklemin dışında bıraktı-

ğımız, bu analizin emperyalist bir toplumda yaşamamızdan kaynaklı önyargının prizmasından geçerek oluşturulduğu ve benzeri şeyler ileri sürüldü. Fakat bu, devrim yapmak için yola koyulurken ne yaptığımızı, hangi “aşamayı” gerçekleş-

tirdiğimizi veya hangi temelleri attığımızı derin materyalist bir tarzda anlamak bakımından hayati bir atılımdı.

Bütün mesele şudur: Ya objektif gerçeklikten hareket eder ve bu gerçekliğin içindeki, radikal değişim için gerekli çelişkili dinamikleri anlarsınız, ya da sadece bir dizi fikirden hareket edersiniz ki bu, gerçekliğin üzerine empoze etmeye çalıştığınız, idealize edilmiş bir kitleler fikrini de içerir ve hem kitleler hem de objektif gerçeklik temel olarak “boş sayfa”

olarak görülür. Bu, toplumu ve dünyayı değiştirmek için yapmamız gerekenlerin ilk aşamasını ve temeli teşkil eden şeye, yani karşı olduğumuz sistem içinde anarşinin itici gücünün anlaşılmasına ters düşen bir bakıştır.5

Şimdi, hepimiz bundan hoşlanmayabiliriz ama oldu-

ğumuz yer burasıdır. Kapitalizmin ve dinamiklerinin bugün dünyada

hâlâ baskın olduğundan ve yürütmemiz gereken mücadele için sahneyi hazırlıyor olmasından hoşlanmayabiliriz, fakat gerçeklik budur. Ve bir şeyleri radikal olarak değiştirmenin temeli de bu gerçekliğin içindedir. Başka araç-

larda değil, bu gerçekliklerle yüzleşmekte ve onunla müca-5 Editörün Notu: "Anarşinin İtici Gücü" hakkında daha fazla bilgi almak için bakınız; Raymond Lotta "'Anarşinin İtici Gücü' ve Değişim Dinamikleri Üzerine Keskin Bir Tartışma ve Acil Önemde Bir Polemik" http://avakianbob.wordpress.com/2014/05/07/anarsinin-itici-gucu-ve-degisim-dinamikleri-uzerine-keskin-bir-tartisma-ve-acil-onemde-bir-polemik/

 dele etmektedir. Bu gerçekliğin çelişkili karakterinin açtığı yol üzerinde, bu gerçekliği anlayıp arkasından dönüştürmek üzere harekete geçmektedir. Bu gerçekliğin dönüştürülmesi için bu yola el konulması ve onun üzerinde hareket edilmesi gerekir.

Bu yüzden, "anarşinin itici gücünü" kapitalizmin ana dinamiği olarak tanımladığımız zaman bu, temel önemde bir atılımdı. Ve bu, bahsettiğim her şeyle ilişkilidir: Bu sistemi neden reforme edemeyeceğinizle ve gerçekte neden keyfi bir şekilde onun yerine herhangi türden, herhangi bir isim altın-da ilan edilmiş, gerçekliğin üzerine empoze etmeye çalıştığı-

nız eski bir ütopyacı şemayı geçirmeye çalışamayacağınızla ilgilidir.

Kapitalizmin sözünü ettiğim bu dinamiklerinin yanın-da, üretim ilişkilerinin, kapitalizmin genel işleyişini sağlayan mülkiyet sisteminin dışında başka boyutları da vardır ve kapitalist sistemin içinde yerleşik başka toplumsal ilişkiler de vardır. Örneğin, kafa/kol çelişkisi olarak adlandırdığımız şey, fiziksel emek üretenlerle zihinsel emek üretenler arasındaki çelişki, patriyarka ve kadınlara yönelik baskı, çeşitli uluslara ve halklara yönelik baskı (ulusal baskı), antagonizma haline gelebilen ve çoğu zaman da gelen bölgesel farklar ve eşitsizlikler, ve bir ülkenin içine veya dünyanın bir bölgesinde veya farklı ülkeler, yahut dünyanın farklı bölgeleri ve ülkeler arasındaki farklı ittifaklar arasındaki öteki önemli çelişkiler gibi.

Bunların hepsi, insan topluluğunun gelişiminin bu aşamasında kapitalizmin altında yatan dinamikler tarafından kuşa-tılmıştır ve onların ifadesidir. Bu gelişme ise olmak zorunda olan, önceden

belirlenmiş bir gelişme değil, insanlığın tarihsel evriminin fiilen gerçekleşme biçimi ve bize fiilen getir-dikleri ile meydana gelmiştir.

Dünyayı Radikal Bir Şekilde Değiştirmek İstiyorsanız Devrim Yapmanız ve Devrimci Bir Devlet İktidarı Kurmanız Gerekir

Fakat vurguladığım gibi (ekonomik temelin son kertede ve temel olarak belirleyici olduğu) çelişkinin diğer tarafı şudur: Ekonomik temelde (veya altyapıda) radikal, nitel değişimler gerçekleştirmenin yolu ancak mevcut egemen sistemin yönetici sınıflarının ifa ettiği siyasi ve son kertede askeri iktidarın kesin surette yenilgiye uğratılmasından ve arkasından ezilip dağıtılmasından, yerine de yeni, devrimci bir devlet iktidarı yerleştirmekten geçer ve ancak bu şekilde mümkün olabilir. Bunun ne kadar altı çizilse azdır. Toplumda ve dünyada değişim istediğimize dair her türlü fikirle ortaya çıkabiliriz, başkaları da özellikle de gerçekliğe dair doğru bir çerçeveye, doğru bir anlayışa sahiplerse yaratıcı fikirlerle ortaya çıkabilirler ancak eğer bu, koşullar bunu mümkün hale getireceği zaman egemen sistemin bütün iktidar kurumlarını ve araçlarını ve baskıcı organlarını yenilgiye uğratacak ve dağıtacak bir harekete dönüşmezse, hiçbir radikal değişim meydana gelmez. Bu kadar basit.

İnsanlar, “iktidara el koymadan değişim yapalım”

diyebilir. Evet, marjlarda ve aralıklarda geçici olarak bazı küçük değişiklikler yapabilirsiniz, ancak iktidara el koymadan toplumun ve dünyanın temel karakterinde bir kırıntı bile değiştiremezsiniz. Bir kitle mücadelesi üzerinden, koşullar olduğu veya oluştuğu zaman uygun biçimde, eski yönetici sınıfın iktidar organlarını yenilgiye uğratıp dağıtmadan ve yerine buna uygun, toplumun ekonomik temelini ve üstyapıyı dönüştürmeye devam edecek yeni bir sistem geçirmeden bunu yapamazsınız. Bu kadar basit.

Bir düşünün. İnsanların sokaklarda sık sık polis tarafından öldürülmesini, katillerin de her defasında şu veya bu şekilde “meşru caniler” olarak aklanmasını istemiyorsunuz.

Bunu durdurmak mı istiyorsunuz? Farklı bir devlet iktidarı-

 nızın olması gerekir. Neden devlet iktidarını

istiyoruz? Neden bundan bahsetmeye devam ediyoruz? Çünkü biz insanların başında bu rezilce –berbat ve rezilce olduğu kadar sebepsiz-

şeyleri istemiyoruz. Tecavüze son vermek, halkın yoksullaş-

tırılmasına, toplumdaki ve dünyadaki öteki korkunç şeylere son vermek mi istiyorsunuz? Farklı bir sosyal ve ekonomik ilişiler dizisine ve buna denk düşen, bunu destekleyip ileriye götürecek bir iktidar ilişkileri dizisine sahip olmanız gerekir. Farklı bir kültüre ve ideolojiye sahip olmanız gerekir. Ve yeni bir devlet iktidarı –evet, radikal derecede farklı bir devlet iktidarı, ama bir devlet iktidarı– olmadan bunlara sahip olamazsınız. Bu kadar basit.

İnsanların tiksindiği ve nefret ettiği ve sıklıkla protes-to ettiği ve karşısında isyan ettiği bu şeyler –buna savaşla-rı, işkenceyi, göçmenlere yapılan muameleler ve geri kalan tüm çirkinlikleri de ekleyin– mevcut devlet iktidarı yenilgiye uğratılıp dağıtılmadan ve yerine yeni bir devlet iktidarı, radikal derecede farklı bir devlet iktidarı kurulmadan ve bu temel üzerinde ekonomik yapıda bir dönüşüm ve bunun üzerinde üstyapıda daha fazla dönüşüm –bunlar çift yönlü-

dür– gerçekleşip komünizme doğru yol alınmadan ortadan kalkmayacaktır.

Bunu tüm boyutları ve anlamıyla derinden kavramanın gerekliliğini ve önemini küçümsememeliyiz, insanlarla devrim sorununu tartışırken de bunu küçümsememeliyiz: Hem devrimin gerekliliğini, hem de sömürü ve baskı ilişkilerini ve onların yol açtığı bütün çirkinlikleri güçlendiren eski, gerici devlet aygıtını kırıp yerine yeni, devrimci bir devlet iktidarını geçirip onu konsolide etmekle nelerin gerçekleşeceği konusunda tartışırken bunu yapmalıyız. Bu devrimci devlet iktidarı, bu tür modası geçmiş ilişkilerin tümünü, onların devamlı olarak yol açtığı çirkinlikleri ve onların insanların arasında devamlı olarak yol açtığı çelişkileri ortadan kaldırma yolunda gerçekten de büyük bir adım olacaktır.

Kısacası, bir bütün olarak toplumda, onun temel niteliğinde gerçek bir radikal değişim, ancak ilk atılımı üstyapıda

–özellikle de politika alanında (tabi ideoloji ve kültür alanı da son derece önemlidir ve bundan daha sonra bahsedeceğim)–

ve daha özgün olarak da yöneten ve bir bütün olarak toplumun koşullarını belirleyen siyasi iktidarda gerçekleşecek bir devrim üzerinden mümkün olabilir. Belli bir noktada bu mücadele, toplumun niteliğini ve yönünü kesin olarak belir-lemek üzere iktidara el koymak için yürütülen mücadelede yoğunlaşmış bir biçimi gerektirir. Bu devrim, bu ilk büyük atılımı gerçekleştirdikten sonra, ekonomik temeli, sosyal iliş-

kileri ve kültürel, ideolojik (ahlak dahil) ve siyasi alanlarda bir bütün olarak üstyapıyı dönüştürmeye koyulmalıdır.

"There Is No 'Permanent Necessity' For Things to Be This Way, A Radically Different and Better World Can Be Brought Into Being Through Revolution" ["İşlerin böyle olması için 'daimi gereklilik yoktur, radikal derecede farklı ve daha iyi bir dünya, devrim yoluyla hayata geçirilebilir"] başlıklı makalede söylenen tam olarak buydu.6 Bu, sık sık tekrar etmemiz gereken bir şey: var olan sistem için daimi bir gereklilik yoktur. Karşı karşıya olduğumuz fiili gerçeklik ve gerçekliğin çelişkili dinamikleri içinde, radikal derecede farklı bir dünya olasılığı –garantisi, kesinliği, kaçınılmazlığı değil, fakat gerçek bir olasılığı– mevcuttur; fakat bu yalnızca, bahsettiğim temel üzerinde ve bahsettiğim yoldan gerçekleştirilebilir.

Dünyayı Değiştirmeye Ütopyacı Olmayan, Materyalist Bir Yaklaşım

Gerekli ve mümkün olan türden radikal değişimin, mevcut koşullardan ve şeyleri yönlendiren gerçek çelişkilerden soyutlanmış ütopyacı bir şemanın veya toplumun nasıl 6 Bob Avakian'ın bu makalesi ilk olarak *Revolution* Sayı 194'de (7 Mart 2010) yayınlanmıştır ve revcom.us sitesinde online olarak mevcuttur.

Devrim ve Materyalizm olması gerektiğiyle ilgili felsefi açıdan idealist bir nosyonun dayatılmasını içermediğini ve içeremediğini bir kez daha tekrar etmeye değer ve bunu devamlı olarak canlı bir şekilde göstermeli, insanlarla tartışırken canlı olarak derinlerine inmeliyiz. Bu, karşı karşıya olduğumuz çelişkili gerçekliğin, hem onun sunduğu değişim yollarının, hem de onun sunduğu sınırlamaların dönüştürülmesini içerir. Burada doğa dünyasındaki evrimle başka bir analoji kurulabilir. Evrim sizin canınızın istediği gibi olmaz. Gerçekte, "akıllı tasarım"

veya Tanrı'nın değişimi yarattığı fikrinin aksine, doğa dünyasındaki

değişimlerin verili bir zamanda halihazırda var olanın ve bunun sunduğu hem olanakların hem de sınırlamaların temelinde gerçekleşmesi, evrimin kanıtlarından biridir.

Örneğin daha önceden var olan hiçbir türle ilişkisi olmayan tamamen yeni türlerin ortaya çıkmasını bekleyemezsiniz.

Aynısı insanlığın tarihsel evrimi ve devrim için de geçerlidir.

Ve işte bu yüzden gerçekliğe ütopyacı şemalar veya felsefi açıdan idealist nosyonlar empoze edemezsiniz.

Bu yüzden hedeflerimiz açısından, hem toplumda peşinden koştuğumuz radikal değişimin maddi temeline, hem de bu maddi gerçekliğin, pozitif bir tarafı olduğu gibi negatif bir tarafı da olan çelişkili niteliğine tutunmamız gerekir. Gerçeklik, olasılığın önünü açtığı gibi bu olasılığın ger-

çekleştirilmesinin yoluna engeller de çıkarır. Bir an düşünürseniz bunun aşikar olduğunu görürsünüz, zira her zaman bu engellerle karşılaşıyoruz. Fakat bunun kökleri maddi gerçeklikte yatar. Örneğin halk kitlelerini bazen devrimin hedeflerinin etrafında mobilize etmeyi zorlaştıran şey, onların inatçı davranması değildir. Evet çoğu zaman bunun bir faktör oldu-

ğu doğrudur, bazen halk gerekli değişimi gerçekleştirmek için risk alma konusunda ayak direr, ancak bunun da kökleri maddi gerçeklikte, halkın iradesinden bağımsız olan ve bizim temas kurduğumuz veya verili bir zamanda siyasi sahnede yer alabilen bireylerden daha geniş olan koşullarda yatar.

Bu, partimizin manifestosunda vurgulanan bir noktadır ve bunu derinden sıkı bir şekilde kavramak gerekir: Verili bir zamanda karşı karşıya olduğumuz, devamlı olarak deği-

şen gerçekliğin çelişkili doğası, hem değişim için bir temel, hem de sınırlamalar, engeller ve zorluklar ortaya koyar.

Bütün bunlar, daha önce vurgulanan noktaya daha fazla ışık tutmaktadır: Bugünün dünyasında, insan toplumunun tarihsel gelişmesinden kaynaklanan gerçek maddi koşullar -bu sonuçları vermesi “kaçınılmaz” olmayan, ama bu sonuçları vermiş olan

koşullar– nedeniyle şimdi, toplumun karakteri ile yönü ve buna uygun olarak da toplumun nasıl yönetileceği konusunda sadece iki alternatif vardır: Ya sömürücü bir sınıfın, özel olarak da kapitalist sınıfın (yahut burjuvazinin) siyasi ve idari, bürokratik ve askeri memurları üzerinden, yoğunlaştırılmış ifadesini "meşru" silahlı güç tekelinde bulunan siyasi iktidarı ifa ettiği ve bununla birlikte, bunun altında yatan kapitalist birikim dinamikleriyle toplumun nasıl işleyeceğine dair temel koşulları oluşturduğu kapitalist-emperyalist sistem, ya da toplumun eski sömürülen sınıf olan proletaryanın en temel ve en geniş çıkarlarına göre yönetildiği ve bu siyasi iktidarın giderek artan ölçüde, komü-

nist bir öncü tarafından liderlik edilen halk kitleleri tarafından ifa edildiği, kapitalist üretimin anarşisinin itici gücü-

nün yerini de üretimde bilinçli toplumsal planlamanın aldığı (ancak elbette mücadele yoluyla özgürlüğü getirme zorluklarıyla birlikte, insanların her zaman bilginin yanı sıra cehaletle ve zorunluluklarla da karşı karşıya olacağı) sosyalist sistem.

Bunun üstyapıda ifadesini nasıl bulduğundan bahsetmek ve bunu temel siyasi terimlerle ortaya koymak gerekirse, bu noktadaki gerçek alternatifler, şu veya bu biçimdeki burjuva diktatörlüğü ile proletarya diktatörlüğüdür ve bu iki diktatörlük arasında radikal farklar mevcuttur.

Buna dair gerçekliği ve aradaki radikal farkları, kısa süre önce Partimiz tarafından yayınlanan *Constitution for* 33

Devrim ve Materyalizm *the New Socialist Republic in North America (Draft Proposal)*,

["Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)"] isimli metinde güçlü bir şekilde görebiliriz.7

Burada hem yeni bir sistem için yeni bir devlete duyulan ihtiyacı, hem de bu devletin radikal derecede farklı doğasını ve bir bütün olarak bu toplumun ve dinamiklerin, kapitalizm karşısındaki radikal derecede farklı doğasını görebilirsiniz.8

Yöntemde ve Materyalizmde Değerli Bir Deneyim ve Değerli Dersler

Burada bir an durup bahsettiğim şeylere, bizi ilgilen-diren her şey için son derece hayati olan temel materyalizme hayli ışık tuttuğunu düşündüğüm bir hikayeyi anlatmaya değer. Bu hikaye Devrimci Birlik

(Partimizin öncülü) dönem-lerine ait. O tarihte Sovyetler Birliği üzerine hazırlanan *Kızıl Metinler 7* üzerine çalışıyor ve Sovyetler Birliği'ni bir sosyal-emperyalist (adında sosyalist, fakat gerçekte ve fiiliyat-ta emperyalist) devlet olarak analiz ediyorduk ki bu analiz o tarihte hareket içerisinde, yahut daha geniş bir şekilde söylemek gerekirse komünizm gömleğini giydiğini savunanlar arasında hayli ihtilaf ve itirazlar yaratmıştı. Örneğin Komü-

nist İşçi Partisi isimli grubun, eskiden sosyalist olan bir ülkede kapitalist restorasyonun teorik olarak mümkün olabilece-

ğini reddeden bir makale yayınladığını hatırlıyorum. Makalede, başka şeylerin yanı sıra topluma dair mekanik materyalist bir anlayışı ortaya koyan bir bebek analojisi kurulmuştu: Doğmuş bir bebeği ana rahmine geri götüremezdiniz! Fakat *Kızıl Metinler 7* üzerinde çalışan arkadaşlarımız, eski sosyalist bir ülkede kapitalist restorasyon gerçekliğini ve dinamikle-7 Constitution for the New Socialist Republic in North America (Draft Proposal), ABD Devrimci Komünist Partisi (RCP Publications, 2010).

8 Editörün Notu: "Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri) metninin Türkçesi'ne http://avakianbob.

wordpress.com/2013/11/13/kuzey-amerikada-yeni-sosyalist-cumhuriyeti-icin-anayasa/ linkinden ulaşabilirsiniz.

rini nasıl anlamamız gerektiği sorusu üzerine kafa yormaya devam ettiler.

Sovyetler Birliği'nin bir kapitalist (sosyal-emperyalist) devlet olduğu tezinin doğru olduğuna, bunun temel anlamda gerçekliği tam olarak yansıttığına ikna olmamızı sağlayacak yeterince çalışma yaptık. Fakat bunu daha canlı terimlerle anlayıp anlatabilir hale gelmeye çalışıyorduk. Eğer revizyonist bir siyasi çizginiz varsa neden kaçınılmaz olarak kapitalizmi restore edersiniz? Bu yüzden şu süreci izledik: Geçmiş-

te sosyalist olmuş bir ülkede liderlikte revizyonist bir çizgi olursa ne olurdu? Toplumun işleyişini ve özel olarak ekonomiyi nasıl yönetir ve bunlara nasıl rehberlik ederdiniz? Sistemin altında yatan ekonomik temelde ve ekonominin gerçek dinamiklerinde nasıl prensipler izlerdiniz ve söz yerindeyse yönetim prensipleri nasıl olurdu? Bu

sürecin "içinden geçerek" vardığımız sonuç ise şu oldu: Revizyonist bir çizgi varken gerçek anlamda bir sosyalist planlamayı gerçekleştiremez ve ekonomik ilişkilerde –mülkiyet sisteminde, işbölümünde ve buradan kaynaklanan servetlerin bölüşümünde– sosyalist dönüşümü hayata geçiremezsiniz. Revizyonist bir çizgi oldu-

ğunda kitleleri giderek artan düzeyde bilinçli bir şekilde ekonominin geliştirilmesine ve ekonomik ilişkilerin dönüştürülmesine yönlendiremez ve onlara dayanamazsınız ve sonunda ekonominin düzenlenmesinde bürokratik yöntemlere düşersiniz; kapitalist sistemin, meta üretimi ve değişiminin mekanizmalarına ve dinamiklerine, tüm bunları yöneten değer yasasına geri dönersiniz.

Bu yolu izledik (Bunu kısaca özetleyerek anlatıyorum; tüm bunların nasıl anlaşılacağına dair mücadele yürütmekle günler ve haftalar geçirdik) çünkü şunu iddia etmek istemi-yorduk: "Revizyonist bir çizginiz var, bu durumda kapitalizme dönersiniz. Başka nasıl olabilir ki? Haydi bir sonraki tartışmaya geçelim." Hayır, biz gerçekten de bu dinamikleri anlamak istiyorduk, bu yüzden de gerçekten haftalar harca-35

Devrim ve Materyalizm dık – içimizden bir grup bunun üzerinde çalışıyor ve periyodik olarak bir araya geliyordu, fakat *Kızıl Metinler* 7'yi yayınlamanın vakti yaklaştıkça daha sık bir araya gelmeye başladık. Bir ileri bir geri gidip gelir, bir odada oturur, kahve için çıkar, bildiğiniz öteki şeyleri yapar ve devamlı şunu için kafa yorardık: Buradaki gerçek dinamikler nelerdir? Neden revizyonist bir çizgi varken sosyalist bir ekonomik temelin korunması mümkün değildir? Eğer kapitalizmin piyasa mekanizmalarına ve özel sermaye birikimine, vs. ye dayanmayan bir şekilde işleyen bir ekonomiye sahip olmanın neler getirdiğini ve sadece o ülkede değil dünyada da halk kitlelerinin ihtiyaçlarını ve devrimin daha geniş ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağınızı düşünürseniz ve bunu gerçekleştirdikleri süreçten yabancılaşmış, üretimin düşünmeyen makinaları haline gelmiş kitlelere dayanmayan bir şekilde yaparsanız, bu işi yöne-timde devrimci bir çizgi olmadan yapamayacağınız açık hale gelir. Dağılıp gidecektir.

Ben bunun burada bahsettiğim meseleye – meselenin bir sistem ve diğeri arasında olmasına, ekonomik altyapı ile siyaset ve ideoloji üstyapısı arasındaki diyalektik ilişkilere –

çokça ışık tuttuğunu düşünüyorum.

Fakat tüm bunlar boyunca elbette, sosyalist sistemin kapitalist-

emperyalist sistemden (ve sömürücü sınıfların yönettiği öteki sistemlerden) radikal derecede farklı olduğu-nu dönüp dolaşıp vurgulamak gerekir. Ve en geniş anlamıyla

–dar ve ekonomist anlamda değil, en geniş anlamda– proletaryanın çıkarları, bütün önceki yönetici sınıfların çıkarlarından radikal derecede farklıdır: Bir sınıf olarak proletaryanın çıkarları, bir bütün olarak sömürü üzerine kurulmuş olan ve temel sosyal ilişkilerin, doğanın geri kalanıyla etkileşim kurma konusunda sosyal bakımdan bilinçli bir yaklaşımla antagonistik bir çelişki içinde olan bütün sistemlerden kurtuluşta yatar ve ancak burada yatabilir. Bir kapitalist (sosyal-emperyalist) devlet olarak Sovyetler Birliği'nin doğasını ve dinamik-36

lerini daha derinden anlamak için *Kızıl Metinler* 7'yi yazar-ken gösterdiğimiz çabaları anlatarak gelmek istediğim nokta temel olarak budur.

Sosyalizm, bizzat bir ekonomik sistem ve bir sınıf yönetimi biçimi (proletarya diktatörlüğü) olsa da, aynı zamanda daha da radikal derecede farklı bir topluma ve dünyaya giden yolda bir geçiştir ve bu geçişin amacı, hem ekonomik temeli hem de siyasi/ideolojik üstyapıyı dönüştürerek bütün sınıf bölünmelerinin, genel olarak dünyanın her yerinde insanlar arasındaki bütün sömürü ve baskı ilişkilerinin ortadan kaldırılmasına ulaşmak ve bununla birlikte herhangi bir grubun veya sınıfın diktatörlüğüne duyulan ihtiyacı veya bunun olasılığını ortadan kaldırmak, bir başka deyişle şu veya bu sınıfın yönetici aracı olan ve işlevi, toplumda yönetici sınıfın çıkarlarına karşı veya onlara tehdit oluşturan sınıfları ve güçle-ri tasfiye etmek olan devleti ortadan kaldırmaktır. Sosyalizm aynı zamanda, temel karakter olarak ve insanlar arasındaki etkileşimlerin ve insanlarla doğa arasındaki ilişkilerin yönü açısından, insan topluluğu içindeki herhangi bir grubun öteki gruplar ve kişiler karşısında kurumsallaşmış iktidara ve orantısız bir nüfuza sahip olduğu bir durumun ötesine geçtiğimiz bir dünyaya doğru geçiştir.

Demokratik Aydınlar, İdealist Nosyonlar ve Materyalizme Duyulan İhtiyaç

Bu bizi bir kez daha (Marx'ın bizi önemli bir şekilde tanıştırdığı) demokratik aydın ve esnaf meselesine getiriyor.

Bazı demokratik aydınların hayranı olduğu "mutlak eşitlik" ve ultra

demokrasi fikirleri, Marx'ın tanımladığı haliyle

"gökyüzünde ve yeryüzünde" farkları olsa da, hem demokratik aydının hem de esnafın nesnel sosyal pozisyonuna denk düşer. Demokratik aydınların (veya en azından içlerinden bazılarının) hiçbir "hiyerarşinin", hiçbir otorite eşitsizliğinin ve özellikle de hiçbir kurumsallaşmış otoritenin olmaması yönündeki arzuları; kapitalist meta üretimi tarafından 37

Devrim ve Materyalizm kuşatılmış olan, "esnafların" (veya daha geniş olarak, küçük mülkiyet sahiplerinin) bir tekele veya yerleşik avantaja sahip olmaksızın (yahut en azından kendilerinden başka, onlarla rekabet edecek bir güç olmadan!) (ideal) eşit temelde olmasını istemeleri durumuna denk düşer. Bunlar aynı zamanda (en azından kendileri avantajlı pozisyonda olmadığı müddetçe) meta üretimi ve değişimi dinamiklerinin "saf işleyişinin" önünde engel olmamasını ister. Oysa gerçekte tam da bu dinamikler eşitsizlik, kutuplaşma ve küçük bir azınlığın tekeli koşullarına yol açar ve ancak böyle olabilir.

Bu tip küçük burjuva tutumları (ister esnafın, ister çeşitli türden demokratik aydınların kişiliğinde olsun) ve özellikle de onların komünistler tarafından ortaya konulan materyalist temelli anlayışa ve programa karşı aldıkları tutum, kendi sınırlarının ötesine geçmiş ve uyumaya ihtiyaç duyan, yeni yürümeye başlamış bir çocuğun "Ben şimdi her şeyi düzeltmek istiyorum ama siz bana izin vermiyorsunuz.

Sizden nefret ediyorum!" diye mızmızlanmasına benzer.

Bu küçük burjuva duruşun belli bir özel biçiminin bu gülünç, "hayattan daha yüksek" (veya belki de daha alçak) temsilinin zıddı – ve bu duruşun bütün biçimlerinin zıddı–

olarak komünist bakış açısı, yöntem ve yaklaşım, tarihsel gelişmenin ve değişime giden yolun bilimsel olarak anlaşılmasını sağlar. Komünist devrim de, dünya çapındaki sömü-

rülenlerin ve ezilenlerin ve bir bütün olarak insanlığın, tüm sömürü ve baskı ilişkilerinden ve bu ilişkilerin devamlı surette yol açtığı, yıkıcı antagonistik ilişkilerden kurtuluşuna yol açan ve gerçekten mümkün olan değişim yolunu temsil eder.

Marx'ın, toplumun ve insanlığın ilerlemesi için "burjuva hakkının dar ufkunun ötesine" ve burjuva "hak" kavramında temsil edilen tüm ilişkilerin ötesine geçmeye yaptığı vurguların anlamı budur. Burada bir kez daha, "*Making Revolution and Emancipating Humanity*" ["Devrim Yapmak ve 38

İnsanlığı Kurtarmak”] isimli çalışmanın9 açılış kısımların-da söylenen şeylere –burjuva hakkına eşlik etmek zorunda olan şeyler hakkında söylenenlere– referansta bulunmaya ve bunların üzerine düşünmeye değer: Şu anda dünyada egemen olan bütün ilişkiler ve onların getirdiği bütün korkunç sonuçlar, burjuva “hak”kının işlemesi ve yürürlükte olması için gereklidir. Bu çalışmada vurgulandığı gibi, halihazırda mevcut olan veya eski haliyle restore edilen şeyler, en azından kayda değer bir boyutta ortadan kaldırılmadığı ve bunların üstesinden gelinmediği müddetçe, burjuva hakkına sahip olamazsınız. Bu, gerçekte çok dar olan burjuva hakkı ufkunun ve onunla ilintili olan her şeyin ötesine geçmek için bir perspektif sağlar ve bunun zorunlu olduğunun altını çizer.

Bu, Marx’ın bir diğer önemli ifadesiyle, özellikle şimdi insanlığın karşı karşıya olduğu çevre felaketi bakımından çok hayati bir anlamı ve bununla çok hayati bir ilişkisi olan, ancak daha geniş bir anlam ve önem de taşıyan bir ifadesiyle ilişkilidir. Marx şu gözlemi yapar:

Daha yüksek ekonomik formların [sosyalizm ve komü-

nizm] baktığı yerden yerkürenin tekil bireylerin özel mülkiyetinde olması, bir kişinin başka bir kişinin mülkiyetinde olması kadar saçma görünecektir. Bütün bir toplum, bir ulus, hatta eşzamanlı olarak, mevcut toplumların hepsi bile dünyanın sahipleri değildir. Onlar yalnızca onu elinde bu-lunduran, ondan yararlanan ve gelişmiş bir halde sonraki nesillere bırakması gerekenlerdir (*Kapital*, Cilt 3, Bölüm 46).

9 Bob Avakian’ın “Making Revolution and Emancipating Humanity”

[“Devrim yapmak ve insanlığı kurtarmak”] başlıklı konuşması, 21

Ekim 2007 tarihinden itibaren *Revolution* gazetesinin 105 ile 120.

sayfaları arasında yayınlanmıştır. Bu yazı revcom.us adresinde online olarak mevcut olduğu gibi, 2008 tarihli *Revolution and Communism: A Foundation and Strategic Orientation*, [“Devrim ve komünizm: bir temel ve stratejik yönelim”] broşürünün de içinde yer almaktadır.

 Bugün kapitalizm koşulları altında insanların ve toplumlarının neden ve nasıl dünyanın uygun koruyucuları olamayacağını dramatik bir şekilde göstermiş oluyoruz.

Meselelerin neden Marx'ın yukarıda alıntılanan ifadesinde vurguladığı gibi olduğunu da. Bu sistemin sınırları içinde ve toplumda baskın olan fikirlerle yaşayınca, "Daha yüksek ekonomik formların baktığı yerden yerkürenin tekil bireylerin özel mülkiyetinde olması, bir kişinin başka bir kişinin mülkiyetinde olması kadar saçma görünecektir" ifadesi sarsıcı görünebilir. Fakat bunun üzerine düşündüğünüz zaman bunun saçma olduğu görülebilir ve gerçekten mümkün olan bir gelecek bir an için görüldüğünde, bu gerçekten de öyledir.

Marx'ın bu ifadesi hem insanoğlunun yeryüzünün bakıcısı rolünden, hem de üretimin bilinçli olarak planlan-ması ve düzenlenmesinin yalnızca sosyalizmde ve daha tam olarak komünizmde, kapitalist sistemde olanla, yani anarşinin itici gücüyle karşılaştırıldığında (aynı zamanda da üretimin ve öteki faaliyetlerin, önceki insan toplumlarına önemli bir ölçüde damgasını vuran sonuçlarına karşı körlükle kar-

şılaştırıldığında) radikal derecede farklı ve nitelik bakımından yeni bir şekilde gerçekleşebileceğinden söz etmektedir. Bu daha yüksek ekonomik formlar, Marx'ın bahsetti-

ği haliyle,insanların, özellikle de dünya çapında komünizm aşamasına vardığımız zaman yepyeni bir düzeyde ve yepyeni, radikal derecede farklı bir biçimde gerçekten de dünyanın koruyucuları olabilmelerine olanak verir.

Dolayısıyla burada, bizim canlı bir şekilde ve pek çok farklı açılardan ve sürekli gerçeklikten hareketle –ki gerçeklik, bu noktanın devamlı olarak ortaya konulabilmesi için bir zemin sunar- ortaya koymamız gereken nokta şudur: Meseleleri olmasını istediğimiz gibi sunup daha sonra bunu ger-

çekliğe empoze etmek değil –ki bu gerçekte, komünizmin duruşuna ve hedeflerine değil, küçük burjuvazinin (ve özellikle de demokratik aydının) duruşuna ve modellerine denk

düşer– meseleler gerçekte nasılsa o noktadan hareket etmek ve o temel üzerinden ilerlemektir.

Bu Toplumun Hiyerarşik Doğası –

Daha Derin Kökler ve Daha Geniş İçerimler Şimdi, çeşitli ütopyacı modellerin ve idealist nosyonların esiri olmuş olanlar da dahil olmak üzere pek çok kişinin verdiği cevap, kapitalist topluma (yahut, teorik terimlerle nasıl düşünüyorlarsa, mevcut topluma) bakıp, bu toplumun

kendinden önce gelen ve yine farklı sınıflara ve gruplara bölünmüş olan (örneğin feodalizm dahil) toplumlar gibi, aşı-

rı derecede hiyerarşik olduğunu görmektir. Objektif olarak karşı karşıya oldukları şey, bu toplumun bir sınıfın, toplumun küçük bir azınlığını oluşturan, ancak siyasi iktidarı kendi tekeline alan ve hem ekonomide hem de toplumun bütün alanlarında baskın bir role ve etkiye sahip olan ekonomik açı-

dan egemen kapitalist sınıfın diktatörlüğü tarafından yöneti-liyor olmasıdır. Ancak burada çok önemli bir nokta bulunuyor: Mevcut toplumun işleyişinin yabancılaştırdıkları da dahil olmak üzere pek çok kişi toplumun bu şekildeki "hiyerarşik"

karakterini kabul ederken, özellikle bu dönemlerde bunun neden böyle olduğu çok az anlaşılıyor ve bunun sonucunda hem değişim imkanı hem de değişim yolu anlamında, onun değiştirilmesiyle ilgili meseleler de çok az anlaşılıyor. Partimizin başka önde gelen yoldaşlarıyla yakın zamanda yürüt-tüğümüz bir tartışmada da ortaya koyduğum gibi: Dünya çok dengesizdir, bütün toplumlar çok dengesizdir. Bunun üstesinden, ultra-demokrasiyle gelemezsiniz. Herkes bunun hiyerarşik bir toplum olduğunu görebiliyor ancak insanların çoğu bunu derin maddi nedenleri olduğunu göremiyor.

Bu durum keyfi değildir. Kapitalizm özünde açgözlü değildir ve toplumdaki bazı kişilerin veya grupların üzerindeki kötü etkileri, otoritenin keyfi davranışından kaynaklı değildir, en azından özü itibariyle. Toplumların gerçekte nasıl işlediğine dair materyalist anlayış çok zayıf. Eğer sadece onun açgözlü 41

Devrim ve Materyalizm olduğunu ve bunların otoritenin keyfi davranışından kaynaklı olduğunu düşünürseniz, çözümün de gerçekte olduğundan çok daha basit olduğunu düşünürsünüz… Ve insanlar bunun ne kadar zor ve karmaşık olduğunu anladıkları zaman, kapı-

dan çıkıp gidiyorlar, dünyanın temelden değiştirilmesinden vazgeçiyorlar. Tabi elbette, gerçek bir materyalist ve diyalektik anlayışa varamazlarsa.

"Toplumsal Sözleşme" Teorisi Ve

Materyalizmin Yokluğu

Burada ele aldığım ve tekraren ele almaya devam edeceğim pek çok tema var, zira bunlar son derece önemli meseleler ve özellikle de, sıkı sıkıya sarılmamız ve başkalarına kar-

şı onu korumak üzere çok canlı bir mücadele vermemiz gereken materyalizmin temel önemiyle ilgililer. Bu yüzden, bazı düşünceleri kazıyıp yerin altından çıkarma ve onları materyalizmin ışığında inceleme sürecinin parçası olarak kısaca, burjuva teorisinin "toplumsal sözleşme" teorisi ve "yönetenlerin iktidarlarını yönetilenlerin rızasından elde ettikleri" fikri gibi tümden ve temelden yanlış kavramlara değinmek istiyorum.

Burjuva-demokratik teorinin önemli birer teması ve prensibi olan bu nosyonlar aslında gerçekliğin, özellikle de insanlar ve toplumların tarihsel gelişiminin büyük ölçüde çarpıtılması olan anti-bilimsel, idealist nosyonlardır.

18. Yüzyıl filozofu Jean-Jacques Rousseau'nun (aynı zamanda Immanuel Kant da dahil olmak üzere, genel olarak aynı dönemin başka yazarlarının) yazılarında, hükümetlerin,

"adamın" varsayılan bir "doğa durumunda" olduğu bir hali çözümlemek üzere oluşturulduğu nosyonu ortaya konulur: İnsan türlerinin gelişiminin uzak bir gelişiminde bir grup insan, birbirleriyle antagonistik bir çatışma içindedir (elbette evrim hakkındaki bilimsel anlayış Rousseau ve Kant'ın döneminde henüz ortaya konulmamıştı). Bu temel anlayı-

şa göre daha sonra bir noktada insanlar, aralarındaki çatış-

maları düzenleyip böylelikle birbirleriyle uyumlu ve düzen 42

içinde yaşayabilmeleri ve geniş çıkarlarının korunabilme-si için bir araya gelip bir toplum ve hükümet oluşturmaya karar verdiler. Şimdi, bunu bazı varyantları, böyle bir "doğa durumu"nun gerçekten de vuku bulmuş olmasının –dahası, insanların "doğa durumu"ndan çıkıp toplum içinde bir araya gelmelerini sağlayacak bir "sözleşme" veya "anlaşma" yapmış olmalarının– gerekli olmadığını, ancak toplumun adeta insanlar bir "doğa durumu"ndan çıkıp bir sivil toplum durumuna ilerlemek üzere bir araya gelmiş gibi işlemesinin gerektiğini savunuyorlar.

Özel olarak Rousseau'da meseleler, özellikle "doğa durumu" kavramıyla ilgili olarak biraz daha karmaşıktır.

Rousseau, başlangıçtaki durumunda adamı (Görüşleri belir-gin derecede ataerkil olan Rousseau, teorilerinde aklında her şeyden önce adama yer veriyordu) özü itibariyle "masum"

olarak görüyordu. Rousseau ayrıca dizginlenmesi gereken adamdaki “vahşi” nitelikleri insanların toplumsal ilişkilerinin gelişimine ve özel olarak özel mülkiyetin elde edilmesine ve buradan doğan eşitsizliğe atfediyordu (Rousseau bu durumu

“yabanıllık” olarak adlandırmıştır). Ancak Rousseau bu açı-

dan başkalarından –özellikle de bir “doğa durumunda” içkin insan doğasının herkesin herkese savaşmasına yol açacağı-

nı savunan meşhur İngiliz filozof Thomas Hobbes gibi isim-lerden– farklılaşsa da, insanların toplum içinde kendilerini bağlayacak bir toplumsal sözleşme olmadan var olması (en azından teorik açıdan) anlamında “doğa durumu” kavramını kullanıyordu. Ve “toplumsal sözleşme” kavramındaki temel kusurlar, başkalarının olduğu kadar Rousseau’nun teorileri için de geçerlidir.

Her durumda, insanların ve toplumların gelişme biçimine dair bu fikir, insan toplumunun gerçek tarihsel gelişimine ve bir tür olarak insanoğlunun ortaya çıkmasından itibaren insanların geçirdiği biyolojik evrime aykırıdır. Gerçekte ilk insanlar küçük gruplar ve daha sonra küçük toplumlar 43

Devrim ve Materyalizm halinde, temel olarak komünal ilişkiler içinde yaşamış, daha sonra buradan sınıf bölünmeleri, çatışmalar ve öteki baskı-

cı ilişkiler ve antagonizmalar çıkmış, bundan sonra da sadece hükümetler değil, bir sınıf tahakkümü aracı olarak devlet ortaya çıkmıştır. Bu bilimsel anlayış Engels tarafından *Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni’* nde sistematize edilmiştir. Her ne kadar Engels’in sözünü ettiği şeylerin bazıları tamamen doğru değilse de ve o tarihten bu yana pek çok baş-

ka şey öğrenildiyse de, temel olarak “Köken”, insanlar arasındaki sömürü ve baskı ilişkilerinin ortaya çıkışının anla-

şılmasında hayati önemde bir bilimsel atılımı ifade etmektedir. Bu, Rousseau’nun ve öteki burjuva teorisyenlerin idealist kavramlarıyla keskin bir karşıtlık içindedir. Engels kayda değer bir ölçüde, çeşitli Yerli Amerikan gruplarını incelemiş

bir antropolog olan Lewis Henry Morgan’dan ve yanı sıra Darwin’in bilimsel evrim teorisini geliştirme ve sistematik-leştirmede gerçekleştirdiği atılımlardan yararlanmıştır. Marx ve Engels, Darwin’in atılımlarına büyük önem vermiş ve çok vurgu yapmışlardır.

Burjuva siyasi teorisyenler tarafından telaffuz edilen

“toplumsal sözleşme” kavramı, gerçekliğin – bir tür olarak insanlığın ve insan toplumların nasıl evrim geçirdiği ve farklı nitel dönüşümlerden geçtiği ve sadece hükümetlerin değil, devletin de nasıl ortaya çıktığı – karşısında uçup gittiği gibi, aynı zamanda ve aynı temel nedenlerden ötürü, insanların sosyal ilişkilerinin daha fazla dönüştürülmesi için var olan olasılıklar karşısında da uçup gider. Örneğin Immanuel Kant'ın ebedi barışla ilgili bir denemesinde10 yaptığı şeylerden biri, Rousseau'nun fikirlerini farklı uluslar veya farklı ülkeler arasındaki ilişkilere doğru genişletmek, böylelikle bu farklı uluslar ve devletler arasında nasıl barışçıl ilişkile-10 Kant'ın 1795 tarihli “Ebedi Barış” başlıklı denemesi için bkz: *Basic Writings of Kant*, Modern Library, 2001.

rin olabileceğine dair prensipler ortaya koymaya çalışmaktı.

Bu, söz konusu farklı ulusları ve devletleri ortadan kaldırmak yoluyla değil, Rousseau'nun toplumsal sözleşme teorisinde söylediklerinin genişletilmiş bir biçimi olarak, onlar arasın-da düzenlemeler yapılması yoluyla olacaktı. Ve bu noktada Kant'ın teorisi ve argümanları da, genel olarak “toplumsal sözleşme” teorisinin sahip olduğu temel kusurların aynılarını barındırmaktadır.

Bu meseleyi ayrıntılı veya derinlemesine ele alacak kadar zamanım yok, fakat bu nosyonlarda ifadesini bulan, tarihsel olarak sınırlı ve temelden kusurlu anlayışın, bazı önemli bakımlardan anlaşılır olduğunu ve feodal toplumun rasyonalizasyonlarına göre bir kopuşu ve bunların ötesine doğru ilerlemeyi temsil ettiklerini ve bazı önemli açılardan onlara karşı çıkıp doğrudan polemiğe girdiklerini belirtmek gerekir. Fakat bunun karşısına insanların ve insan toplumlarının gelişiminin gerçek dinamiklerine, hükümetlerin temeline ve rolüne, bundan daha önemlisi, yoğunlaşmış bir şekilde devletin ortaya çıkışına ve rolüne dair diyalektik materyalist anlayışı koyduğumuz zaman, Rousseau ve Kant gibi kişilerin nosyonlarının tarihsel bakımdan ne kadar sınırlı olduğunu ve bunların gerçekte nasıl da, ideal sözcüsü oldukları toplumun

–kapitalizmin– altında yatan dinamiklerin ve ilişkilerin, özel olarak mülkiyet ve üretim ilişkilerinin belli açıdan doğrudan yansıması olduğunu görebiliriz. (Bu açıdan, bu konuda tartışılanlara ilave olarak

ben insanlara *Democracy: Can't We Do Better Than That?* ["Demokrasi: Daha iyisini yapamaz mıyız?"]

isimli kitabı, özellikle de "Modern demokrasinin kökleri ve yükselişi" başlıklı 2. Bölümün "'Adamın hakları'" başlıklı kıs-mını öneriyorum.11)

11 Bob Avakian, *Democracy: Can't We Do Better Than That?* (Banner Press, 1986).

 Küçük Burjuvazinin Duruşu ve Çıkarları, Gerçek, Radikal ve Kurtuluşu Getiren Bir Dönüşüme Yol Açamaz Bu yüzden bir kez daha temel bir noktaya, halihazır-da ortaya konulmuş –Tanrı tarafından, veya şu dönemlerde metafizik düşüncede popüler olan ifadeyle "Evren" tarafından değil, insanlar arasında tarihsel olarak evrim geçirmiş

gerçek sosyal ilişkiler tarafından ortaya konulan– tüm bu sömürü ve baskı ilişkilerinin ve sınırlamaların üstesinden gelip bunların ötesine geçmenin, elbette burjuvazinin duru-

şuna ve çıkarlarına denk düşen bir tarzda olamayacağı gibi, küçük burjuvazinin pozisyonuna, duruşuna ve çıkarlarına denk düşen bir şekilde de olamayacağı noktasına varıyoruz: Bu sınıfın (yahut bu tabakaların) maddi pozisyonu ve çıkarları buna izin vermez.

Hayli gelişmiş ve dahası hayli toplumsallaşmış üretici güçlerin olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Bu, özellikle üretim sürecindeki insanlar arasındaki ilişkiler açısından son derece geçerlidir: Genel üretim sürecindeki dinamik bir üretim gücü olarak insanların rolü hayli toplumsallaşmış durumda-dır. Küçük mülkiyet sahipleri ve genel olarak küçük sermaye sahipleri bu hayli gelişkin ve hayli toplumsallaşmış üretici güçleri, mevcut sistemin bir alternatifine yol açacak şekilde yönlendiremezler. Ya gelişmiş olan üretim güçleri ancak hayli toplumsallaşmış biçimlerde, geniş ölçekte kullanılabilece-

ği halde kendi sermaye mülkiyetlerine denk düşecek şekilde üretimi küçük ölçekte yürütmeye çalışarak işleri yüzlerine gözlerine bulaştırırlar ya da eğer en büyük düşlerini gerçek-leştirirlerse bizzat kendileri büyük burjuvaziye dönüşürler ve bu hayli gelişmiş ve hayli toplumsallaşmış üretici güçleri büyük burjuvazinin yaptığı şekilde yönetirler. Aynı zamanda ve bunun bir yansıması olarak, küçük burjuvazinin maddi pozisyonuna denk düşen duruş, bütün bunların (insanların ve bir bütün olarak üretici güçlerin içine sıkışıp kaldıkları

bütün sömürüye dayalı üretim ilişkilerinin ve öteki baskı 46

ilişkilerinin) alt edilmesine ve ötesine geçilmesine yol açamaz: Onların istediği şey bu olmadığı gibi, onların duruşu da insanları bundan kopmaya ve bunun ötesine geçmeye yön-lendirmeye olanak vermez.

Komünizm ve Anarşizm Arasındaki Temel Fark Bunlar aynı zamanda, komünizm ve anarşizm arasındaki temel ve derin farka da temas eder. Anarşizm son kertede -hatta çoğu zaman son kertede değil, doğrudan ve açıkça, hatta bazen de ham bir şekilde- küçük burjuvazinin duruşunun bir ifadesidir. Anarşizmle aramızdaki fark, radikal derecede farklı bir topluma doğru geçişe duyulan ihtiyaç ve bu geçişin doğasıyla ilgili olduğu gibi aynı zamanda ve bunun ötesinde nihai amacın doğasına da dairdir: Ne tür bir toplum için mücadele ettiğimize, bu toplumun gerçekte nasıl işleyebileceğine, bu toplum içinde insanların birbiriyle nasıl iliş-

ki kuracağına, bu temelde maddi olarak neyin mümkün ve sürdürülebilir olduğuna ve böyle bir toplumda bir tür soyut mutlak özgürlüğün ötesinde, zorunluluk ve özgürlük arasındaki süregiden çelişkili dinamiğin nasıl ele alınacağına dairdir. Komünist toplumda da zorunluluk ve özgürlük arasındaki bu çelişki ve mücadele yoluyla zorunluluğu özgürlüğe dönüştürme ihtiyacı kendini ortaya koymaya devam edecek, insanlar bununla karşı karşıya kalmaya ve bunu yapmanın araçları için mücadele etmeyi sürdüreceklerdir.

Burada bir kez daha, özgürlüğün zorunluluk ve sınırlamanın –yahut şu veya bu türden baskının– olmamasında yatmadığını anlamanın ne kadar derin bir önem arz ettiği-ni görüyoruz. Doğa, kimse fark etmese bile her zaman bize baskı yapmaya devam eder. Fakat toplumsal baskı bile bizim tamamen ötesine geçeceğimiz bir şey değildir: Temel soru, bunun, kökleri temel sömürü ve baskı ilişkilerinde bulunan sosyal antagonizma biçiminde gerçekleşip gerçekleşmediğidir. Fakat, genel ifadelerle ortaya koymak gerekirse, insanlar her zaman zorunlulukla karşı karşıya olacaktır; hem geniş

Devrim ve Materyalizm anlamda doğanın sınırlamaları, hem de kolektif olarak toplumun üyeleri ve fertler üzerinde sınırlamalar olacak ve bu çelişkilerle nasıl baş edileceği konusunda her zaman mücadele olacaktır. Özgürlük her zaman için bu tür şeylerin ve genel bir olgu olarak zorunluluğun mutlak surette ortadan kalkmasında

yatmaz; bir kez daha söylemek gerekirse, mücadele yoluyla zorunluluğun özgürlüğe dönüştürülmesinde yatar.

Dolayısıyla bütün bunlara yönelik bir diyalektik materyalist, bilimsel komünist yaklaşım, ütopyacı sosyalizme ve anarşizme temelden karşıtlık oluşturur. Örneğin bir tür eşitlik getirmek için devrime ve bir devrimci iktidara duyulan ihtiyaçtan kaçınmak isteyen Alain Badiou gibi birinin ortaya koyduğu türden (cömert olup bu ismi vereceksek) ütopyacı sosyalizme temelden karşıtlık oluşturur. Bu gerçekte, bizim *Demarcations* ["Sınır çizgileri"] isimli çalışmadaki12 polemikte ortaya koyduğumuz gibi, bütün sınırları, bütün idealist ve temelden yanlış anlayışlarıyla birlikte, Rousseau'cu idealin bir ifadesidir.13

Badiou'ların ve en azından nesnel olarak -bazen de bilinçli olarak ve açıkça– dünyadaki temel ilişkileri değiş-

meden ve karşı çıkılmadan bırakan ütopyacı şemalarla ortaya çıkan herkesin aksine, temel nokta, dünyanın temel olarak değişmeden kalamayacağıdır: *Demarcations* metninde Alain Badiou'nun siyasal felsefesine karşı yürütülen polemiğin ortaya koyduğu gibi, emperyalizm sisteminin "'arka planda' uğuldamaya, hayatları yok edip ruhları ezmeye" devam etmesine izin veremeyiz. Ve onun yaptığı tam olarak budur.

12 Bkz: Raymond Lotta, Nayi Duniya, ve K.J.A, "Alain Badiou's 'Politics of Emancipation': A Communism Locked Within the Confines of the Bourgeois World," *Demarcations, a Journal of Communist Theory and Polemic*, online, Sayı 1, Yaz-Sonbahar 2009. (Bu makale www.

demarcations-journal.org adresinde hem metin hem de PDF olarak mevcuttur.)

13 Alain Badiou Eleştirisi: Burjuva Dünyasına Hapsolmuş Bir Komünizm, Raymond Lotta, Nayi Duniya, K.J.A, Patika Kitap, 2014.

Yaptığının tam olarak bu olduğunu görmek ve bunun bir zorunluluk olmadığını, ahlaki anlamda dünyanın temelden değişmeden kalmaması gerektiği gibi, maddi anlamda da böyle kalmak zorunda olmadığını görmek için, dünyaya açık bir gözle ve bir zerre kadar olsun bilimsel yaklaşımla bakmak yeterlidir. Ancak temel değişimin meydana gelmesi, ütopyacı ve idealist bir yaklaşımı değil, aksine sistematik bir bilimsel yaklaşımı –özel olarak da en sistematik, tutarlı

ve eksiksiz bilimsel bakış açısı ve yöntem olan komünizmi– gerektirir.

Tüm bunlar ayrıca şunu da göstermektedir: Eğer gerekli olan ve gerçekten mümkün olan devrimci değişimi kucaklamayı istemiyorsanız, onu kucaklamayı ve ona katkı yapmayı reddediyorsanız, radikal derecede yeni bir ekonomik sistem ve komünist dünyaya geçiş olan, devrimci, sosyalist bir devlet olarak proletarya diktatörlüğüne yol açan devrimden kaçını-

yor, hatta ona karşı çıkıyorsanız, varacağınız yer en azından nesnel olarak –siz farkında olsanız da olmasanız da mevcut olan- burjuva diktatörlüğüyle yaşamaya devam etmek ve bazı önemli açılardan onun desteklenmesine ve sürdürülmesine destek vermek, şu anda dünyaya hakim olan ve dünya halklarının çoğunluğu ve temel olarak bir bütün olarak insanlık için son derece korkunç, tamamen de gereksiz sonuçlar yara-tan kapitalist-emperyalist sistemin güçlendirilmesi olacaktır.

Buradan, Marx'ın bir diğer isabetli sözüne geliyoruz:

"Hak hiçbir zaman toplumun ekonomik yapısından ve onun tarafından şekillendirilen kültürel gelişimden daha yüksek olamaz." Bunun anlamı şudur: Kapitalizmin temel ilişkileri ve dinamikleri var olduğu müddetçe, üstyapıda, siyasi sistemde ve ideoloji ve kültürde nitel değişimler yaratamazsınız ve bir bütün olarak toplumun koşullarını belirleyen kapitalist-emperyalist sistemin ve onun birikim sürecinin sınırlarına ve onun ezici dinamiklerine yeniden hapsolup kalırsınız. Ondan kopmanın ve bütün bu sistemi ortadan kaldırma mücadelesine katkı sunmanın bir parçası olmadığınız müddetçe, başka 49

Devrim ve Materyalizm şansınız olmayacaktır. Siz farkında olun veya olmayın, ezici dinamikleriyle birlikte bu sömürüye dayalı ekonomik sistemi güçlendirmek için diktatörlük uygulayan kurumsallaş-

mış bir siyasi yönetim altında yaşamaktan başka seçeneğiniz olmayacaktır.

Proletarya Diktatörlüğü ve Bunun Ötesine Geçiş

Partimizin Manifestosu, dünya çapında kapitalizmden komünizme geçiş olarak proletarya diktatörlüğü konusunda, bu diktatörlüğün neden gerekli olduğuna dair iki temel gerekçe ileri sürmektedir ve bu çok önemli bir noktadır.

Öncelikle bir taraftan eski ve yeni sömürücü sınıf unsurlarına karşı diktatörlük uygularken, diğer taraftan devrimi, "4 bütün"ün (bütün sınıf ayrımlarının, bu ayrımların dayandığı bütün üretim ilişkilerinin,

bu üretim ilişkilerine denk düşen bütün sosyal ilişkilerin ortadan kaldırılması ve bu sosyal ilişkilere den düşen bütün fikirlerin devrimcileş-

tirilmesi) başarılmasıyla dünya çapında komünizmin nihai zaferine doğru taşımak için gereklidir ve proletarya diktatörlüğünün nihai amacı da budur. Yani ilk fonksiyonu, eski ve yeni sömürücü sınıf unsurlarına karşı diktatörlük uygulamak ve bunu yaparken de devrimi, yalnızca dünya ölçeğin-de gerçekleşebilecek olan komünizmin zaferine doğru ileriye taşımaktır.

Fakat ikinci fonksiyon da çok önemlidir. Bu fonksiyon, amaç her türlü toplumsal eşitsizliği ve her türlü sömürü ve baskı ilişkisini ortadan kaldırmak ve bunların ötesine geç-

mek olduğu halde ve toplumun hareketinin bu yönde olması gerektiği halde, verili bir anda eşitsizlikler var olabileceği için, halkın haklarının savunulması ve güçlendirilmesidir.

Buna ilişkin özü de, “Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Devlet için Anayasa (Taslak Öneri)” metninde görebilirsiniz. Bu anayasanın giriş kısmı, doğrudan bu konudan söz etmektedir.

Fakat proletarya diktatörlüğünün bu ikinci fonksiyo-50

nunu birazcık daha açmak gerekirse, Mao, kendi tipik pro-vakatif tarzıyla, bin yıl geçse de komünist toplumda haksız kazançların yanlış olmaya devam edeceğini ve komşunu-zun evine gidip oradan bir şeyler alamayacağınızı söylemiş-

tir. Mülkiyet nosyonu radikal bir dönüşüm geçirse de, kişisel tüketim ve kullanıma yönelik ürünler olacaktır. Fakat elbette sosyalist toplumda, örneğin bir doktor bir okul öğretme-ninden daha yüksek ücret alabileceği için, yahut bir fizikçi ekonominin başka bir alanında çalışan birinden daha yüksek bir ücret alabileceği için, doktorun veya fizikçinin evine gidip oradan bir şeyleri götürmeye başlayıp “bunlar haksız bir ayrı-

calığı temsil ediyor, sen bunlara sahip olamazsın, sonuçta hepimiz eşitiz” diyemezsiniz. Proletarya diktatörlüğü, bunu yapmanıza mani olur; gerçekten de belli bir eşitsizliğin sür-dürülmesini sağlar, ancak amaç ve hareketin yönü, bu eşitsizliğin ortadan kaldırılmasıdır. Bu da, proletaryanın –basite indirgenmiş ve ekonomist bir anlamda değil, en temel ve en geniş çıkarlar anlamında, “4 bütün”ün gerçekleştirilmesi

anlamında– hedefleri ile, bir meta rekabeti anlamına gelecek şekilde, kendisi için daha iyi şekilde sahip olmak üzere bir şeyler hemen eşitlemek isteyen küçük burjuvazinin hedefleri arasındaki temel farklardan biridir.

Kuşlara ve Timsahlara Dönüş

"Kuşlara ve timsahlara" geri döndük. Partimizin manifestosunda geçen şeye geri geldik: Meselenin, "siz kim oluyorsunuz da bunu söylüyorsunuz?" meselesi, yahut soyut bir anlamda, "İşlerin nasıl olacağına kim karar verir?" meselesi, "Partiniz nasıl olur da Anayasa'nın nasıl olacağına karar verir?" meselesi olmadığı. Evet, ya bir sistem olacaktır ya da öteki – ya halk kitleleri, gerekli öncülükle birlikte ayağa kalkıp devrim yapacak ve yepyeni bir sistemi hayata geçirecek, ya da aynı eski sistem devam edecektir. Ve eğer bu devrime öncülük eder ve kitlelerin bunu başarmasını sağlarsak bu öncülükten el çekip birilerinin eşitlik adına kapitalizmi resto-51

Devrim ve Materyalizm re etmesine izin verme niyetinde olmayacağız. Bu kadar basit.

Bahsettiğimiz şey, proletarya diktatörlüğünün basmakalıp bir vizyonu değildir, hatta yeni sentez öncesi versiyonu da değildir. Biz, yepyeni bir düzeyde kurtuluşçu biz vizyon-dan söz ediyoruz. Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa'nın taslak öneri metni14 bunu hayata geçiriyor. Bahsettiğimiz şey, proletarya diktatörlüğü ve yeni sentezi uygulayan öncünün liderliğidir.

Bu yüzden, "kuşlar ve timsahlar" metaforunun gösterdiği gibi, mesele keyfi olarak "kimin karar vereceği" meselesi değil, karşı karşıya olduğumuz maddi gerçekliğin gerçek dinamikleri ve orada değişim için hangi yolların olduğudur.

Ve vurguladığım türden bir ya / ya da meselesidir: Ya bu türden bir öncünün yol gösterdiği kitlelerin devlet iktidarına el koyması ve ardından dünya çapında komünizme doğru ilerleme ve devlet iktidarının ve öncülerin nihai olarak ortadan kaldırılması, ya da kapitalizme geri dönülmesi, yahut bir devrim hiç gerçekleşmeden kapitalizmin sürmesi. Seçenekler bunlardır. Niye böyle? Çünkü gerçeklik budur, insan toplumu bu şekilde gelişmiştir. Bizim yaptığımız tek şey bunu anlamak ve bunun üzerinde hareket etmektir.

Bu bir kez daha, insan toplumunda ve onun doğanın geri kalanıyla olan etkileşiminde derin bir dönüşüm ve atılım 14 ABD Devrimci Komünist Partisi tarafından yayınlanan Constitution for the New

Socialist Republic in North America (Draft Proposal)

[“Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)”] giriş kısmında, Parti’nin teorik temelinin “komünizm biliminde ve bu bilimin Bob Avakian tarafından ortaya konulan yeni sentez üzerinden daha fazla geliştirilmesinde” bulduğunu belirtir. Bu yeni sentezden, Bob Avakian’ın pek çok konuşmasında ve yazısında söz edilir. Örneğin bkz: *Revolution and Communism: A Foundation and Strategic Orientation;* Communism: The Beginning of a New Stage, A Manifesto from the Revolutionary Communist Party, USA; ve Constitution of the Revolutionary Communist Party, USA.

Bu konuşmada vurgulandığı gibi, “Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri) metni, bu yeni sentezin canlı bir uygulamasıdır.

için materyalist bir anlayışın ve nerede olduğumuzdan, insan toplumunun tarihsel gelişiminin yol açtığı (tekrar söylemek gerekirse, “yol açmak zorunda” olmadığı, fakat yol açtı-

ğı) yerden, onun değişim için açtığı yoldan hareket etmenin öneminin altını çizmektedir.

Ütopyacılığın Unsurlarının Materyalist Bir Temele Aktarılması
Şimdi, burada ütopyacılığı bir hayli dövdükten sonra, çelişkinin diğer tarafı hakkında birkaç söz söylemek istiyorum. Yapılması gereken en temel şey bir atılım gerçekleştirip ütopyacılıktan (ve öteki anti-bilimsel bakış açılarından ve yaklaşımlardan) kopup bilimsel komünizme doğru ilerlemek ve bu temel üzerinde ilerlemeye devam etmektir. Dünyayı değiştirebilmek ve başkalarını da bilinçli olarak dünyayı değiştirmeye yönlendirmek açısından en temel şey budur.

Fakat bu ilk atılım gerçekleştirilip sağlam bir şekilde konsolide edildikten ve bu temelde ilerlendikten sonra, bu temel üzerinde ve bu çerçeve içerisinde gerçekleştirilebilecek ve gerçekleştirilmesi gereken bir atılım daha vardır: Ütopyacı-

lığın içinden, aktarılabilecek olanların diyalektik materyalist çerçeveye aktarılması. Bu da, yeni sentez ile komünizmin ne olduğuna dair öteki nosyonlar arasında, hatta onunla bazı eski teori ve pratikler arasındaki farkın bir ifadesidir. Burada bahsettiğim şey bir düzeyde Mao’da da vardı, fakat bu kesinlikle, daha ileri bir sentezdir.

Bunun ortaya konulan çelişkiyle ve bu çelişki etrafındaki yazılarla ilgisi vardır: Dünya temelden değiştirilmemiş

halde kalamaz, fakat öte yandan "ışıkların söndürüldüğü"

bir toplum ve dünya da istemiyoruz, yani komünist devrimi karakterize eden şey ve insanların temelsiz olarak geçmişte olana dair gördüğü şey bu olmamalıdır. Bizim bunun ötesine geçen başka, daha radikal bir kopuşa ihtiyacımız var.15

15 2010 yılı başlarında Bob Avakian bu çelişkiye –dünyanın "ışıkları yakmadan" değiştirilmesi– dikkat çekmiş ve Parti'yle ilişkili olan veya Parti'de sorumluluğu olan kişileri bu çelişki karşısında düşüncelerini 53

Devrim ve Materyalizm Ütopyacılıktan bilimsel komünizme doğru bir atılım ve kopuş gerçekleştirme ve ardından bu temelde ütopyacı unsurlardan aktarılabilen –ve bazı açılardan dönüştürülebilen– şeyleri diyalektik materyalist çerçeveye aktarmak bakı-

mından, 40 yıl öncesine gidip Woodstock'u düşünebiliriz. Bu kesinlikle ütopyacı bir olguydu. Çok uzun olmayan bir süre önce ortaya çıkan *Taking Woodstock* filminde bunun çok adil bir şekilde ortaya çıkmasını görmemiz dikkat çekicidir. Orijinal Woodstock'ta zayıflık olarak görebileceğimiz şeyler oldu-

ğu gibi, çok pozitif olan şeyler de vardı: ABD'nin orta büyük-lükte bir şehrine denk düşecek şekilde 400.000 ila 500.000

kişinin bir arada dört gün boyunca korkunç fiziksel koşullar altında - yağmur ve çamur, yeterli banyonun olmaması, her türden dezavantajlar- çalışması ve buna rağmen insanların ezici çoğunluğunun, "ender" ve son kertede ütopyacı olması-

na rağmen, birbirleriyle işbirliği yaptıkları bir ortam için çaba göstermesi gibi. Suç istatistikleri –olmayan şeyler anlamın-da– çarpıcıydı; az sayıda suç işlenmişti ve tecavüz gibi şiddet suçları olsa da, dikkat çekici derecede çok azdı. Eğer bu dört günü alıp herhangi bir orta büyüklükte Amerikan şehrinde-ki "normal hayat"la karşılaştırırsanız, derin ve çarpıcı farkı görürsünüz. Ve bu sadece dıştan görünüm değildi; bütün bir ortam böyleydi.

Elbette bu kalıcı olamazdı ve bu ütopyacılık, yeni bir topluma yol açamadı. Fakat buradan öğrenebileceğimiz bir şey var mı? Bundan, yahut insanların birkaç günlüğüne çöle gidip, iş yapma ve başka insanlarla ilişki kurmadaki "normal"

tarzlarını değiştirdikleri, daha yakın zamandaki bir olgu olan Yanan Adam deneyiminden materyalist bir temelde aktarı-

labilecek ve aktarılması gereken bir şeyler var mı? Bunun da ifade etmeye davet etmişti. Yanıt olarak yazılan on dokuz mektup, Şubat 2010 tarihinde bir Giriş kısmıyla birlikte yayınlandı. Bu yayın, ("An Historic Contradiction: Fundamentally Changing the World *Without* 'Turning Out the Lights'") metin ve PDF formatlarında revcom.us sitesinde online olarak mevcuttur.

kesinlikle sınırları vardır. Bu olgular keskin bir şekilde çeliş-

kilidir, fakat materyalist bir temelde öğrenilebilecek ve aktarılabilecek şeyler var mıdır? Evet. Ve buna karşı –ütopyacı bir bakışla değil, materyalist bir temel üzerinde– pozitif bir yönelimimizin olması gerekir.

Bunun "pek çok farklı kanal" noktasıyla ilgisi vardır.16

Kastedilen, değişimin yalnızca doğrudan siyasal alan üzerinden veya yalnızca öncünün çalışmasının bir genişlemesi olarak değil, pek çok farklı kanaldan geldiği anlayışıdır. Bazen bu, her ne kadar beklenmeyen yollar gibi görünen yollardan olsa da, doğrudan siyasi veya keskin toplumsal çelişkileri de içerir. Örneğin, babası yıllar önce Güney'deki beyaz ırkçılar tarafından öldürülen ve kendisi de Fox News'deki bazı sağcı blog yazarları ve yorumcuların onun bir konuşmada yaptığı yorumları büyük ölçüde çarpıtıp onun beyazlar için yaptığı sözde "ırkçı" vurgulara karşı bir haçlı seferi başlatması sonrasında Tarım Bakanlığı'ndaki işinden kovulan siyah bir kadın olan Shirley Sherrod'la ilgili son skandalı düşünün. Bu ger-

çek bir ihtilaf ve hengame yaratmış ve ona saldıran sağcılar, tamamen dürüstlükten uzak yöntemleri ifşa olduğu zaman geri adım atmak zorunda kalmış, durumu araştırıp onu bu 16 "Making Revolution and Emancipating Humanity [Devrim Yapmak ve İnsanlığı Kurtarmak] metninin "Özgürlük… ve Zorunluluk"

başlıklı 1. kısmında, şu vurgu yapılır: "Fakat temel olarak (ve söz yerindeyse bütün bunların altında) özgürlük, zorunluluğun kavranmasında ve dönüştürülmesinde yatar. Bu kavrayış ve bu dönüşümü gerçekleştirme becerisi, bir dizi farklı 'kanaldan' geçerek oluşur ve verili bir zamanda ana toplumsal çelişkilerin kendini ortaya

koyma biçimine pozitivist veya indirgemeci veya doğrusal bir biçimde bağlı değildir. Eğer mesele bu olsaydı –yahut biz ona bu şekilde yaklaşsaydık– sanatın ve genel olarak üstyapının önemli bir bölümünü tasfiye ederdik. Neden ahlak alanında mücadele ediyoruz? Çünkü üstyapıda göreceli bir inisiyatif ve otonomi alanı vardır. Ve buna ne kadar doğru bir ifade verilirse, verili bir zamanda sahip olduğumuz toplum açısından ve zorunluluğu kavrayıp onu dönüştürme mücadelesi verme becerimiz açısından o kadar iyi bir durum olacaktır."

55

Devrim ve Materyalizm kaba saldırılar karşısında savunmak yerine hemen onu kovan Obama Yönetimi de özür dilemek zorunda kalmıştı. Bu tür şeyler, belli koşullar altında, yönetici sınıf için bir meşruiyet krizine yol açabilir. Şu an tam olarak bu noktada değiliz fakat bu, "pek çok farklı kanal"ın göstergelerinden biridir. Sözünü ettiğim, doğrudan siyasi olmayan, on yıllar önceki Woodstock veya Yanan Adam gibi şeyler, yahut kültürel alanda düşünebileceğimiz şeyler, hatta bir yandan kişisel deneyim-lere ve hislere odaklansa da, öte yandan daha geniş toplumsal anlamı olan şeyler de öyledir.

Mesele, bu tür şeylerin anlamına, yahut olası anlamına yönelik doğru bir anlayış ve yaklaşımı içeren bir duyarlılığa ve yönelime, canlı anlamda bir bilime sahip olmaktır. Açıktır ki bu, Lenin'in ortaya koyduğu gibi, komünizmin toplumun her gözeneğinden fışkırmasıyla ilgilidir. Bu, "sağlam çekirdek ve bir hayli esneklik" ilkesinin uygulanmasıyla ilgilidir.17

17 "Sağlam çekirdek ve bir hayli esneklik", Bob Avakian'ın ortaya koyduğu yeni sentezde bulunan temel prensiplerden biridir. ABD

Devrimci Komünist Partisi Anayasası'nda ("Ek: Bir Bilim Olarak Komünizm") belirtildiği gibi:

"Kısacası, Bob Avakian tarafından geliştirilen haliyle bu yeni sentezde, sağlam bir çekirdek ve bir hayli esneklik olmalıdır. Bu, her şeyden önce, çok geniş bir biçimde uygulanan bir yöntem ve yaklaşımdır. Gerçekliğin gerçek olduğu ve her biri özgün bir kimliğe sahip olacak şekilde, hareket halindeki özel madde biçimlerine sahip olduğu, fakat aynı zamanda her özel şeyin hareket ettiği, değiştiği ve başka şeylerle farklı düzeylerde etkileşime girdiği şeklindeki bilimsel anlayışa dayanır. Bunun her iki unsurunun ve aralarındaki ilişkinin açık bir şekilde kavranması, gerçekliği bütün alanlarda anlamak ve değiştirmek için gereklidir ve insan toplumunda devrimci dönüşümler

gerçekleştirmek için hayati önemdedir…”

“Hem yönetici bir çekirdeği (ki o da devamlı olarak değişim geçirir) genişletmek için çalışmak, hem de herhangi bir verili anda mümkün olan en yüksek derecede esnekliği teşvik etmek – ve bunu yaparken de bütün bunlar üzerinden net bir şekilde devrime ve komünizme

‘gözleri dikmeye’ devam etmek gerekir.”

“Bu sağlam çekirdek ve bir hayli esneklik yaklaşımının sosyalist topluma uygulanması, proletarya diktatörlüğü ve dünyada komünizm için yürütülen mücadelelerin parçası olarak kesintisiz 56

Bu temelde ve bunun uygulanması üzerinden, kendiliğinden yeni bir dünyaya yol açması mümkün olmasa da, yeni bir dünyanın hayata geçirilmesine katkı sunabilecek şeylerin aranması ve bunlara açıklık olması ve olmalıdır da. Gitmemiz yere gideceksek –ve oraya gitmek zorundayız– canlı bir şekilde uğraşmamız gereken bir diğer çelişkidir bu.

Anayasalar ve Yasalar, Mülkiyet İlişkileri ve Sınıf Çıkarları Devam etmek ve anayasalar ile yasalarla ilgili ve siyasi iktidarın (yahut zaman zaman yapılan adlandırmayla egemenliğin) ifasıyla ilgili bazı önemli meselelerden bahsetmek istiyorum.

Anayasalar, onlara ihtiyaç duyulduğu ve kaçınılmaz bir rol oynadıkları zaman, bir hükümetin nasıl işleyebileceği ve nasıl işlemesi gerektiği konusunda, devlet iktidarının nasıl ifa edilmesi gerektiği konusunda temel bir çerçeve, prensipler ve hükümler (yahut açık söylemek gerekirse, kurallar) meydana getirir. Hangi türden olursa olsun anayasalar hem hakları tanımlar ve kurumsallaştırır hem de bu hakları çeşitli biçimlerde sınırlandırır. Bu, genel olarak gerçekliğin çelişki-sosyalist devrim ihtiyacı için gerekliliği açık olan ve bu mücadeleyi kıvrılma ve geri dönüşler üzerinden sürdürmeye kararlı olan, yönetici konumunda ve genişleyen bir çekirdeğe duyulan ihtiyacı içerir. Aynı zamanda kaçınılmaz olarak sosyalist toplumda pek çok farklı yönlerde ilerleyen çok sayıda insan ve eğilim olabilir – ve bütün bunlar son kertede hakikate ulaşma ve komünizme ulaşma sürecine katkıda bulunabilir. Bu bazı dönemlerde yoğun olacak ve bütün bunların kucaklanmasının – *eş zamanlı olarak da bütün süreci geniş bir şekilde komünizm yönünde taşımanın*– zorluğu, Avakian’ın ifadesiyle, çizilip parçalara ayrılmanın eşiğine gelmek gibi olacaktır.

Bütün bunlar zor, fakat gerekli ve olumlu yaklaşılması gereken bir

süreci ifade eder. Oraya ulaşmanın, komünizme ulaşmanın tek yolu budur.” (vurgular orijinal metne aittir) Ayrıca bu konuşmanın önceki kısımlarında vurgulandığı gibi, Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri) metni bu yeni sentezin canlı bir uygulamasıdır ve bunun önemli bir unsuru olarak, “sağlam çekirdek ve bir hayli esneklik” prensibini de içerir.

Devrim ve Materyalizm li doğasının, daha özel olarak da toplumun çelişkili doğa-sının –özgürlük ve zorunluluk, ekonomik temel ve üstyapı arasındaki çelişkilerin, ekonomik temel ve üstyapı içindeki çelişkilerin, toplumdaki farklı sosyal grupları ve farklı çıkarları arasındaki çelişkilerin– bir yansımasıdır. Bu, her ne kadar sınıf bölünmelerinin olduğu önceki tüm toplumlarda radikal derecede farklı olsa da ve aynı zamanda sınıfsız bir topluma geçiş olarak, sosyalist toplum için de geçerlidir.

Bir anayasa temelinde yasalar, toplumun üyeleri ve onların hakları açısından hem koruma hem de zorlama getirir. Daha önce söylediğim gibi, örneğin sosyalist toplumda, gidip birilerinden, onun elinde olmasının adil olmadığını düşündüğünüz şeyi keyfi olarak alamazsınız. Bunu önleyen yasalar vardır. Bu yasaların ise kökleri bir Anayasa’da bulunur ve gerekli olduğu zaman yasaları zorlama yoluyla koruyan, zorunlu olduğunda ve başka hiçbir şey işe yaramadığında fiziksel baskıyı (ve insanların tutuklanması ve kovuşturmaya uğratılması, bir suç işledikleri anlaşılırsa da tutuklanması gibi şeyleri) da kullanan bir devlet aygıtı halen mevcuttur.

Bu yüzden materyalistler olarak bunu bir kere daha anlamalısınız: Yasalarınız olduğu müddetçe ve kurallar belirleyen bir anayasanız olduğu müddetçe, bu hem hakların ve toplumdaki insanların korunmasını, hem de bireylere ve genel olarak toplumun üyelerine yönelik zorlamaları içerecektir. Bu da materyalist bir anlayıştan türemekte, bulundu-

ğumuz yerin neresi olduğunu ve henüz varamadığımız yerin neresi olduğunu yansıtmaktadır. Sosyalizme doğru sıçrama yapabilsek bile, toplumsal ilişkiler ve temel olarak üretim ilişkileri, beraberinde de böyle bir sosyalist toplumda üstyapının sahip olduğu rol bakımından bulunduğumuz yeri ve henüz varamadığımız yeri yansıtmaktadır.

Yasanın Toplumsal İçeriği ve Yorumu Aynı zamanda bütün yasalar kesin bir toplumsal içeri-

ğe sahiptir: Yasa, üstyapının bir parçası ve son kertede verili toplumdaki egemen sosyal ilişkilerin, en temel olarak da üretim ilişkilerinin bir ifadesidir. Ben bunu daha önce kapitalist toplum bağlamında söylemiştim, fakat bu sosyalist toplum için de doğrudur. Marx yasadan bahsederken onun baskın mülkiyet ilişkilerinin bir ifadesi olduğunu söylemiştir. Yahut, bu mülkiyet ilişkilerini de doğuran, daha temeldeki üretim ilişkilerinin ifadesi olduğunu söyleyebiliriz. Daha önce, burjuvazinin (kapitalist sınıfın) yönetimi altında ve kapitalist sistemin dinamikleri içinde insanlara “yeme hakkı” veren bir yasanın olamayacağını, yahut olsa bile bunun kapitalist toplumun temel dinamikleri yıkılmadan yürürlüğe girebilecek bir yasa olmadığını söyledim. Bu, Marx’ın daha önce sözünü ettiğimiz bir argümanının başka bir ifadesidir: Bu hak hiçbir zaman toplumun ekonomik yapısından ve onun şekillendirdiği kültürden daha yüksek olamaz.

ABD’nin tarihi boyunca olduğu gibi, bir sömürücü sınıf (veya sömürücü sınıflar) tarafından yönetilen bir toplumda, yasanın temel içeriğinin ve bunun egemen mülkiyet ve temel üretim ilişkilerini yansıtma biçiminin yanı sıra, bir de yasanın yorumlanması meselesi vardır. Özellikle egemen yargı kurumları –ABD’de her şeyden önce Yüksek Mahkeme– tarafından yapılan yorumlama, temel olarak egemen toplumsal ilişkileri (ve yine her şeyden önce üretim ilişkilerini) ve yönetici sınıfların çıkar ve ihtiyaçlarını yansıtacak ve onlara hizmet edecektir. Bu yorumlar, yönetici sınıfların çeşitli temsilcileri tarafından farklı şekilde anlaşılıp farklı şekilde ifade edilebilir ve bu anlamda meydana gelecek değişikliklerle değişim gösterebilir, ancak her zaman için bu sömürü sistemini ve onun altında yatan dinamiklerin temel çerçevesi içinde kalacaktır.

ABD tarihi boyunca temel anayasal hak olduğu varsayılan şeyler bile, özellikle sistemin “baskı” altında veya krizde

 olduğu dönemlerde yönetici sınıfların ihtiyaçları doğrultusunda feda edilebilir. Bunu, temel olarak devletin çıkarlarının varsayımsal haklara, hatta temel haklara göre öncelik sahibi olduğunu söyleyen kati yasal hükümlerin verildiği her zaman görürüz. Kısa süre önce Lynne Stewart’a ne olduğuna bakın.

Stewart bir avukattı ve terörist olduğu iddia edilen, gerçekte ise müvekkili olan bir kişiye yardım ettiği gerekçesiyle soruş-

turmaya (gerçekte eziyete) uğrayıp hüküm giydi. İşte yönetici sınıfın daha bilinçli üyelerinden oluşan bir yüksek mahke-menin yaptıklarına klasik bir örnek: Yüksek mahkeme, ona başlangıçtaki cezayı veren yargıca “az ceza vermişsin” dedi.

Daha büyük bir ceza istediler. Gerçekte ve açıkça görülebileceği üzere bunun, “Bu insanı yeterince cezalandırmamışsınız”

demenin Anayasa’yla ve yasalarla bir ilgisi yoktur. Bu, diktatörlüğün katı bir şekilde uygulanmasıdır.

Karar verilirken, “devletin çıkarları, şu veya bu hakkın hükümsüz kılınmasını dikte eder” (“dikte etme” kelimesi gerçekten kullanılsın veya kullanılmasın, özü budur), “devletin çıkarları, Anayasa’da yerleşik olduğu varsayılan şu veya bu hakka üstün gelmelidir” denilen her türden karar, bundan daha az ham olan kararlar da vardır.

Bu yüzden temel anayasal haklar, özellikle sistemin

“baskı” altında olduğu veya krizde olduğu dönemlerde yönetici sınıfın ihtiyaçları doğrultusunda feda edilebilir. Bunu şu anda sözde “terörle savaş” başlığında görüyoruz. Bush döneminde olduğu gibi Obama döneminde de *habeas corpus* ayaklar altına alınıyor. İnsanların hiçbir hakka sahip olmadan sürekli olarak tutuklu halde tutulabildikleri “düşman savaşçı”

statüsü icat edildi ve sürdürülüyor. İşkence, Obama yönetimi altında sürdürülüyor. Yönetici sınıf ve onun devleti bunu her zaman yapardı, fakat Bush döneminde açık bir düzeye yükseldi ve açıkça meşrulaştırıldı, şimdi de Obama yönetimi altında halen devam ettiriliyor. Bush döneminde işkence 60

Bob Avakian

anıları yazan ve işkence yapan insanlara dair onca şikayete ne oldu? Henüz bu türden şikayetler görmedik ama işkence devam ediyor. Ve Obama Yönetimi’nin açıkça buna izin verme ve mümkün olması halinde “terörist” olarak adlandırılan Amerikalıların öldürülmesi hakkını ilan ettiğini görüyoruz.

“Popüler kültür”de, sonu gelmez gibi görünen “polis şovları” ve öteki yollar üzerinden, yasal temsil hakkı gibi temel haklar da dahil olmak üzere anayasal haklara acıma-sız bir saldırı gerçekleştiriliyor. Belki de, temel anayasal hakların devamlı olarak çiğnenip atılmadığı bir polis şovunun adını veren çıkabilir mi diye bir iddia açabiliriz. Bu şovlar-da devamlı olarak kullanılan şu söze bakın: “Sorguya cevap vermeyip

avukat istemek”. Tercümesi, temel bir anayasal hak olan yasal temsil hakkını kullanmak. Alaycı bir şekilde kullanılan, “ah, sorguya cevap vermeyip avukatını isteyeceksin”

şeklindeki pejoratif cümleyle bu hak devamlı surette karala-nıyor ve saldırıya uğruyor.

Amerikan toplumundaki en büyük hicivlerden biri ki o da “popüler kültür”de devamlı olarak ayaklar altına alınan ve tamamen işlevsiz olan, varsayılan masumiyet karinesidir.

Şimdi insanlar daha mahkemeye gitmeden medyada, tamamen tek taraflı olarak yargılanıyorlar ve savunmanın elleri bağlanıyor. Savunma avukatları medyaya bir şekilde çıka-bilseler bile –ki bazen bu hakimlerin “sınırlayıcı kuralları” tarafından engelleniyor, bu kuralların savcılık tarafına da uygulandığı söylense de bu çok fark etmiyor zira televizyona çıkan uzman görünümlü savcılar yine kendi savlarını ortaya koyuyor- yapılanlar tamamen savcının lehine oluyor. Bunu defalarca ve defalarca gördük: İnsanlar, daha mahkemeye gitmeden “suçlu” ilan ediliyorlar. “Kamuoyu mahkemesinde”

mahkum oluyorlar ve bu, genel bir etkiye sahip olduğu gibi özellikle potansiyel jüri üyelerini de etkiliyor.

Aklıma babamın bize anlattığı bir hikaye geldi. Babam 61

Devrim ve Materyalizm hakimken, bir suç davasında jüri üyelerinin bu iş için gerekli vasıflara sahip olup olmadığını, önyargıların vs.nin olup olmadığını inceleyen, “*voir dire”* denilen süreci işletiyorlar-mış. Bir savunma avukatı, potansiyel bir jüri üyesi olan bir kadına sorular soruyormuş. “Masumiyet karinesini anlıyorsun, değil mi?” diye sormuş, kadın da “Evet, sanırım” demiş.

“Yani, eğer müvekkilimin önemli bir şüphenin ötesinde suç-

lu olduğu kanıtlanamazsa onu suçlu bulmayacaksınız, bunu anlıyorsun değil mi?” diye sorduğunda kadın, “Evet sanı-

rım anlıyorum” demiş. “Bir başka deyişle, eğer savcı davayı önemli bir şüphenin ötesine götüremezse, onun kalkıp bu mahkemeden özgür bir adam olarak gitmesine rıza göste-riyorsun?” denilince, kadın bir an durup şu cevabı vermiş:

“Evet… Ama ya bir daha aynısını yaparsa?”

Bu açıkça, bu toplumda masumiyet karinesinin nasıl da işlevsiz

olduğunu, insanların gerçekte daha mahkemeye giderken, hatta devlet tarafından gözaltına alınıp tutuk-landıkları andan itibaren suçlu olduklarının varsayıldığı-

nı gösteriyor. Sözünü ettiğim üzere bütün bunlar, bu toplumdaki "tabloidcilik" salgınıyla daha da derinlere iniyor.

Tabi bu arada tabloid gazetelerin siyasi ve toplumsal olarak nötr olmadıklarını da belirtmek gerekir. Ara ara alıp onları inceleyin, genel olarak çok gerici bir toplumsal ve siyasi içeriklerinin olduğunu görürsünüz. Bu tabloidcilik ile gerici toplumsal ve siyasi içerik arasında derin bir bağlantı vardır.

Dahası, "medya savcılığı" olarak adlandırdığım bütün bir

"alt kültürün" varlığını da vurgulamak gerekir: Nancy Grace, bu hasta insan ve geri kalanlar, insanlar daha tutuklanmadan çekici vuruyor, vuruyor, vuruyor ve onların tutuklanmaları-

nı istiyor, sonra bir kez daha aynısını yapıp mahkum edil-melerini istiyor.

Yasal Hükümler ve Yönetici Sınıfların Çıkarları: Tarihten Bazı Dersler

Fakat bu çağdaş örneklerin yanında, biraz da daha geniş, tarihsel boyuta bakalım ve bu örneklerin benim burada vurguladığım temel noktayı nasıl gösterdiğini görelim: Yasalar egemen mülkiyet ve temel üretim ilişkilerini yansıttıkları gibi, yasanın çeşitli aşamalardaki yorumlanması da aynısını yapar. Çok fazla ayrıntıya girmeden, birkaç çarpıcı tarihsel örneğe bakmakla yetinelim.

Temel bir örnek, 19. Yüzyılın sonunda (1896) ayrım-cılığı anayasal olarak kabul eden *Plessy - Ferguson* ihtilafı ile, 20. yüzyılın ortasında (1954) bunu tersine çeviren *Brown-Eğitim Kurulu* kararıdır. Anayasada bunu etkileyen hiçbir temel değişiklik olmamıştı: Köleliğin sona erdiğini ilan eden ve ilgili önemli değişikliklere getiren 13, 14 ve 15 nolu Anayasa deği-

şiklikleri *Plessy-Ferguson* ihtilafından çok önce kabul edilmişti ve bu olayla *Brown-Eğitim Kurulu* kararı arasında, ayrımcılı-

ğı açıkça yasaklayan Anayasa'da hiçbir değişiklik olmamış-

tı ancak yönetici sınıf ve onun egemen temsilcileri, özellikle de Yüksek Mahkeme'deki temsilcileri, çıkarlarını bir tarihsel dönemde farklı, başka bir tarihsel dönemde farklı gördü.

Aynısı, ABD anayasasındaki 14 nolu değişikliğin uygulanması için de geçerlidir. Bu, temel olarak, ilk on anayasa değişikliğindeki bazı hakları, eyaletler ve onların güç ve yetkileri alanına doğru genişletmiş, özellikle de eyaletlerin, uygun hukuk kurallarının uygulanması ve kanun altında eşit koruma da dahil olmak üzere insanların temel haklarını ortadan kaldırmasını yasaklamıştı. İç Savaş sonrasında bu özel bir önem taşıyordu ve İç Savaş'ın hemen sonrasındaki Yeniden İnşa döneminde bu anayasa değişikliğinin özellikle eski köleler için uygulanması amaçlanıyordu. Fakat Yüksek Mahkeme on yıllar boyunca bunu nasıl yorumladı? Özellikle 19.

Yüzyılın son kısmında ve 20. Yüzyılın ilk dönemlerinde bu, çok önemli oranda, şirketlerin adına yorumlandı. Şirketlerin

"tüzel kişiliğe" sahip olduğu ve şirketlere empoze edilen (veya empoze edilmesi muhtemel) sınırlamalara karşı hükümlerin şirketler adına verildiğini söylemek üzere yorumlandı. Bunun bir yankısını yahut canlandırılmasını, Yüksek Mahkeme'nin yakın zamanda şirket finansmanları ve seçimleriyle ilgili verdiği bir kararda görüyoruz: Burada da aynı mantık uygulandı ve kişilerin özgür ifade hakkı, "tüzel kişilikler" olarak şirketlere uygulandı. 14 nolu Anayasa değişikliğinin başlangıçtaki niyeti bu değildi, ancak Yeniden İnşa yenilgiye uğrayıp tersine döndükten (1870'ler) sonra ve yönetici sınıfın çıkarları-

nın egemen kurumlar ile siyasi amiller ve liderler tarafından yönlendirilmesiyle, 14 nolu Anayasa değişikliği büyük ölçüde yeniden yorumlandı ve uygulandı.

Bütün bunlar Amerika Birleşik Devletleri'nin özgün

-ve söz yerindeyse garip– tarihsel evrimiyle ilintilidir. Bugün ondan (neredeyse tek kelime gibi) tek topluluk gibi bahsediyoruz, ancak hakikatte kendi gerçek tarihsel anlamını taşı-

yor: Amerika "Birleşik Devletleri". Bu ifade, bu ülkenin ve burjuva devletinin (yahut bir dönem, 1860'lardaki İç Savaş'a kadar burjuva/ köle sahipleri devletinin) bütün bir tarihsel gelişiminin yansımasıdır. Başlangıçta 13 koloni kayda değer ölçüde birbirinde ayrı topluluklardı

ve tek ve birleşik bir ulus devlete dönüşmeden önce, aralarındaki pek çok çatışmanın damgasını vurduğu, aksayan ve zorlu bir süreçten geçmeleri gerekiyordu. ABD'nin bu garip tarihsel evrimi, ayrı eyaletlerin Amerika (her zaman çok da birleşik olmayan) "Birleşik Devletleri'nde" –bu ifadeyi bir düşünün– olduğu türden önem ve etkiye sahip olmadığı öteki burjuva toplumlarından farklıdır.

Bütün ülke için birleşik bir devlete sahip olmak ve bunun Anayasa'ya geçmesi, gerçek bir mücadele süre-ci demekti. Örneğin *Federalist Metinler*'i okursanız, bunun mücadelesinin yürütüldüğünü, Konfederasyon Maddeleri'nin yerine Birleşik Devletler Anayasası'nın benimsenmesi gerektiğini savunan Madison ve Hamilton gibi kişilerin etrafında polemiklerin döndüğünü görürsünüz.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Tuhaf Tarihi: Kölelik, "Eyaletin Hakları" ve Federal Hükümet Bunun yanında, ABD tarihinde tuhaf bir olgu daha var.

Özellikle İç Savaş sonrası dönemde, bilhassa da 1930'larda Roosevelt'in Yeni Düzen politikası döneminde ve daha sonra Johnson'un 1960'laraki Büyük Toplum döneminde federal hükümet, yalnızca "bu sistemi kendisinden kurtarmak" için değil, aynı zamanda ve daha özel olarak, bazı yerel hükü-

metlerin veya eyalet hükümetlerinin, ülke ve dünya bağla-mında, yönetici sınıfların çıkarlarına zarar verebilecek eylem-lere girişmesini engellemek için devreye girme rolü oynadı. Örneğin 1950'lerde Arkansas eyalet hükümeti okulların entegrasyonuna karşı isyan ettiği zaman –hem de Cumhuriyetçi bir başkan olan Eisenhower yönetimi altında- Litt-le Rock'a asker gönderen federal hükümetti. Aynısı, Alaba-ma'nın açıktan beyaz üstünlüğünü savunan valisi George Wallace 1960'larda bu eyalette entegrasyonu engellemeye çalıştığı zaman da oldu.

Genel olarak, bu ülkede ezilen ve "marjinalleşmiş"

insanlara karşı tavizler veren federal hükümet oldu. Bu taviz-lerin verilme biçimi genellikle bu oldu. Federal hükümet sık-lıkla, yerel hükümetlerin ve eyalet hükümetlerinin ve onların temsil ettiği daha özel çıkarların karşısında yer alan bir şekilde hareket etti.

ABD'deki faşist hareketlerin güçlü bir anti-federal duruşa sahip

olmalarının, bütün bir “anti-Washington”

meselesinin ve her türlü kötülüğün ete kemiğe bürünmüş hali olarak federal hükümete karşı “eyaletlerin haklarını” savun-malarının nedenlerinden biri budur. Bu, geniş ölçüde, federal hükümetlerin tarihte, hatta günümüzde ABD içinde eyalet hükümetlerine karşı oynadıkları rolün bir ifadesidir. Daha ileride bu faşist hareketlerin bazılarından bahsederken daha ayrıntılı olarak anlatacağım gibi, onlar için federal hükümetin savaşlar yürütmek ve bu güçlerin kendi çıkarlarına uygun 65

Devrim ve Materyalizm olarak gördükleri başka şeyler için büyük paralar harcaması, hatta büyük borçlara girmesi harikadır, fakat yine onlara göre federal hükümetlerin bu grupların kendilerine karşıt veya antagonizma içinde gördükleri gruplara taviz vermek üzere herhangi bir şey yapması, herhangi bir düzeyde para harcaması veya başka bir şey yapması iğrenç bir şeydir. Bu faşist hareketlerin içine sürüklenmiş kişiler –ki bu ne yazık ki Amerikan toplumunda yaygın bir olgudur– geniş ölçü-

de kendilerini, ABD’deki ezilen insanlara, özellikle de Siyah insanlara karşı olarak tanımlarlar. Bu, beyaz Amerikalılar olarak onların kimliğinin temel bir parçasıdır.

Bu yüzden, bu ülkenin tarihi, yönetici sınıfların devlet iktidarını ifa etmesi ve onun içindeki çelişkiler açısından bu durum ve pek çok ezilen insanın federal hükümeti başvuru-lacak son çare olarak görmesinin ve görmeye teşvik edilmesinin nedenleri, anlamamız gereken tuhaf olgulardır. Örneğin polis, birini öldürdüğü zaman –ki bildiğimiz gibi polis cina-yetlerinin kurbanlarının ezici çoğunlukları Siyahlar veya Lati-nolardır– polisin bundan yırtması (ya suç nedeniyle sorumlu tutulmazlar bile ve yaptıkları “meşru cinayet” olarak adlandırır, ya da suçlanıp mahkemeye çıkarıldıkları ender durumlarda mahkeme genellikle bir komedidir ve hakim mahkemede, açıkça veya en azından hükmün içeriği itibariyle polisle/

polislerle aynı tarafta yer alır, savcı ise onları aklayan bir tarzda hareket eder – kısa süre önce Oakland’de Oscar Grant’in soğuk kanlılıkla öldürülmesi örneğinde de bunu gördük), arkasından da federal hükümetin devreye girip öldürülen kişinin haklarını ihlal eden polise (veya polislere) soruşturma açması için bir çağrı yapılması, yaygın bir olgudur. Bu çelişkileri doğru şekilde “seyrettirmek” ve halkın burada söz konusu olan gerçek güçleri ve çıkarları, temel ilişkilerin, ger-

çek sorunun ve gerçek çözümün ne olduğunu görmesini sağ-

lamak için özgünlükleri, karmaşıklıkları anlamak önemlidir.

Burjuva Siyaset Felsefesi, Sınırları ve Çarpıtmaları Şimdi, ABD'deki burjuva devriminin liderleri ve özellikle de "kurucu babaları" (onlar kurucu babalar idi) tarafından ortaya konulan veya onların etkilediği temel siyasi felse-feye geri dönelim. Onların tiranlık ve despotizm hakkındaki ve bu tiranlık ile despotizmin nasıl önleneceği hakkındaki konseptlerine geri dönelim. Bu bağlamda, bu ülkede doğmuş

insanlar olarak en fazla duyduğumuz temel şeylerden biri, hükümetin, iktidarın tek bir kişinin veya küçük bir grubun elinde toplanmasını engellemek üzere "kuvvetler ayrılığı-

nı" ve "kontrol ve dengeleri" uygulayacak şekilde işlediğidir.

Daha önce *Federalist Metinler'* den bahsettim. Bunun yazarlarından biri olan James Madison, *Federalist Sayı 47'* de şunları yazar: "İster miras yoluyla, ister atanma yoluyla, isterse seçim yoluyla iktidara gelmiş olsunlar, bütün yasama, yürüt-me ve yargı erklerinin tek, az sayıda veya çok sayıda kişinin aynı ellerinde toplanması, tiranlığın tanımı olarak telaffuz edilebilir."

Bu, burjuvazinin hükümet konusundaki ve hükü-

met-halk ilişkisi konusundaki görüşlerinin yoğunlaştırılmış

bir ifadesidir. Miras yoluyla geçen sosyal statüye karşı çıkan

–ama aynı zamanda, Madison'un ifadelerine uygun bir şekilde, seçim veya atama yoluyla da iktidarın doğru olmayan bir şekilde tek elde yoğunlaşmasına karşı çıkan– burjuva devrimi ve burjuva demokrasisi teorisyenleri, sosyal bölünmeleri, ortadan kaldırılması gerektiği ölçüde ortadan kaldırdıklarını düşünüyorlardı. Tesis edilmesi gerektiği ölçüde eşitliği tesis ettiklerini düşünüyorlardı ve "kanun önünde eşitlik" bunun kesin ifadesiydi. Savunucusu oldukları sistemin –yani, sınıf-sız veya "saf" demokrasi değil, gerçekte burjuva demokrasisi olan ve sistemin ve bu siyasi yönetim biçiminin son kertede dayandığı ve hizmet ettiği ekonomik sistem olan kapitalizmin– dinamikleri üzerinden sosyal bölünmelerin, antagonizmaların yeniden üretildiğini,

sürdürüldüğünü, kayda 67

Devrim ve Materyalizm değer bir ölçüde yeni biçimler aldıklarını kabul etmeyecekler, yahut kabul edemeyeceklerdi. Bu sistemin kendi yolunda, karşı çıktıkları ve devirmek için çalıştıkları mirasa dayalı hiyerarşi sistemleri gibi baskının, despotizm ve tiranlığın, diktatörlüğün cisimleşmiş hali olduğunu anlamayacak veya anlayamayacaklardı.

Bunu Thomas Paine'in yazılarında, özellikle de *Adamın Hakları'* nda çok çarpıcı bir şekilde görürüz. Paine burada sürekli olarak ULUS konseptini, bireylerin ve daha özel olarak bireysel mülkiyet ve meta sahiplerinin toplanması -dikkat edin, kolektif birliği değil– olarak düşünülmesine rağ-

men, ortak iradeye sahip bir bütün olarak, temel ve belirleyici bir konsept olarak ortaya koyar.

Paine, Madison ve Hamilton gibi insanlar, savundukları toplumdaki farklı çıkarlardan bahseder, ancak bu temel olarak farklı mülkiyet ve meta sahipliği ilişkileri açısından çerçevelendirilir. Tüm bunlarda kapsayıcı olan şey, gerçek-te burjuva demokrasisi –ve burjuva diktatörlüğü– olan süreç üzerinden işleyen bir ortak iradeye sahip olduğu söylenen ulus konseptidir. Onlara göre bunun temelleri, farklı mülkiyet ve meta sahiplerinin özel çıkarlarının peşinden koşma-sında yatar ve bu süreç her nasılsa mümkün olan en büyük iyinin yakalanmasıyla sonuçlanır.

Burada örneğin Adam Smith'in yazılarında olduğu gibi, klasik burjuva politik iktisat teorilerinin siyasal alandaki uzantısını anlamak zor değildir. Ve burada da, bütün bun-lardaki tarihsel sınırları görebiliriz. Engels'in, bütün burjuva devrimleri içinde en düzgün ve en radikali olan Fransız devriminin tarihsel deneyiminden hareketle çok isabetli bir şekilde özetlediği gibi:

Fransa'da insanların zihinlerini yaklaşan devrim için hazırlayan büyük insanların kendileri, aşırı devrimcilerdi. Hiç-

bir türden bir dış otoriteyi kabul etmiyorlardı. Din, doğa bilimi, toplum, siyasi kurumlar, her şey en amansız eleşti-68

riye tabiydi: Her şey, aklın yargıç sandalyesinin karşısında varoluşunu haklı çıkarmalı, yahut varoluşuna son verme-liydi… O dönemde mevcut olan bütün toplum ve hükü-

met biçimleri, bütün eski geleneksel nosyonlar, irrasyonel görülerek eski eşya odasına kaldırılıyordu; dünya şimdiye kadar yalnızca önyargılar tarafından yönetilmişti; geçmiş-

teki her şey sadece acınmayı ve hor görülmeyi hak ediyordu. Şimdi ilk defa, aklın krallığının ışığı ortaya çıkmıştı; bu andan itibaren boş inanç, adaletsizlik, ayrıcalık ve baskının yerini, ebedi hakikat, ebedi Doğa ve Doğa ile insanın vazgeçilemez hakları temelinde eşitlik alacaktı.

Bugün bu aklın krallığının burjuvazinin idealize edilmiş

krallığından başka bir şey olmadığını, bu ebedi Hakkın burjuva adaleti içinde gerçekleştiğini, bu eşitliğin kanun önündeki burjuva eşitliğine indirgendiğini, burjuva mül-kiyetinin en temel insan haklarından biri olarak ilan edildiğini ve aklın yönetiminin, Rousseau'nun Toplumsal Söz-leşmesi'nin demokratik burjuva cumhuriyeti olarak hayata geçirildiğini ve ancak bu şekilde hayata geçirilebileceğini biliyoruz. On sekizinci yüzyılın büyük düşünürleri, selef-lerinin onlara getirdiği sınırların ötesine gidemiyorlardı.

(Engels, *Bilimsel ve Ütopyacı Sosyalizm.* Bu pasaj, *Can't We Do Better Than That?* ["Bundan daha iyisini yapamaz mı-

yız?"] başlıklı metnin 46. Sayfasında alıntılanmaktadır).

Engels bütün bunlar için "bugün bunu biliyoruz"

demektedir. Evet, en azından bir kısmımız –ve gerçekte şu anda çok azımız– bunu biliyor, çok daha fazla insan, eğer biliyor idiyse de unuttu. Ve komünistler, yahut eski komü-

nistler de dahil olmak üzere, Engels'in açığa vurduğu şeylerin günümüzdeki kişiselleşmesi olan çok daha fazla insan var. Bu kişiler geriye, 18. Yüzyıla dönüyor ve o tarihten beri öğre-nilen şeylere, özellikle de Engels ve her şeyden önce Marx tarafından gerçekleştirilen, dönüm noktası niteliğindeki atı-

 lımlara sırt çeviriyor ve bu geriye doğru giden yolu izlerken ısrarla, bazı yeni ve aşkın gerçekler bulduklarını, adil bir toplumun temelleri olan bazı evrensel ve zaman üstü prensipler bulduklarını iddia ediyorlar!

Burjuva demokratın gözünde, feodal toplum gibi açık-

ça sosyal statüde miras yoluyla geçen bölünmelere dayanan, yahut kölelikte ve feodalizmde geçerli olduğu gibi, toplumun formel yapılarında ve kurumlarında yerleşiklik kazanmış bölünmelere dayanan toplumların olması iğrenç bir şey olduğu gibi, bununla sosyalizm arasında bir ortaklık vardır, zira proletarya diktatörlüğü, temel amacı bütün bölünmeleri dönüştürmek ve aşmak olsa da, farklı sosyal bölünmeleri tanır ve burjuva (demokratik) teorinin aksine, bunları Anayasa prensiplerine de yerleştirir.

Burjuva mantığının bu radikal derecede farklı şeyler arasında ortaklık olduğu iddiasına cevaben, eğer gerçek bir sosyalist toplumdan ziyade miras yoluyla geçen Kim hane-danı tarafından yönetilen bir feodal topluma benzeyen Kuzey Kore'nin tuhaf (evet, bu çok uygun bir kelime) karakteri bir tarafa bırakılırsa, sosyalizmin ve proletarya diktatörlüğünün, yerleşik ve kurumsallık kazanmış ayrıcalığa dayanan keyfi despotik aristokrasiyle eş tutulmasının, burjuva demokratik siyasi teorinin yüzeyselliğinin ve anti-bilimsel niteliğinin bir yansıması olduğunu söyleyebiliriz. Bunu biraz daha yakından inceleyelim.

Baskı ve sömürü ilişkilerinden ve sosyal bölünmeler-den özgürleşmiş bir dünyaya geçiş rolü de dahil olmak üzere sosyalist toplumun doğasından fışkıran şey, özel bir sınıfın, proletaryanın en geniş anlamda çıkarlarının bir ifadesi olarak sosyalist devletin tanımlanması ve kurulmasıdır ve sosyalist devletin açık rolü, bununla antagonistik bir karşıtlık içinde olan güçlerin ve çıkarların ortadan kaldırılmasıdır. Bu, son kertede bir bütün olarak insanlığın sınıf bölünmelerin-den, her türlü sömürü ve baskı ilişkisinden ve bu ilişkile-70

rin yol aldığı yıkıcı antagonistik çatışmalardan kurtulmasına yol açar. Ancak bir sosyalist devletin anayasasının –ve onun sunduğu kurumların, yapıların ve süreçlerin– sömürü ilişkileri temelinde önceki toplumlardan "miras kalan" (ve çeşitli derecelerde ve çeşitli biçimlerde sosyalist toplumda varlığını sürdürecek olan) sosyal bölünmeleri dikkate alması gerekir-ken, aynı zamanda bir sosyalist devletin anayasasına yerleş-

tirilmesi gereken "hukuk devleti" ve bu anayasa temelinde yürürlüğe sokulan (ve geçerliliği bu anayasaya uyumluluğa göre değerlendirilmesi gereken) özel kanunlar, toplumdaki herkese eşit şekilde uygulanmalıdır. Bu, ele alınması zor ama doğru şekilde ele alınması gereken bir diğer çelişkidir.

Bunu da çok canlı bir şekilde – içindeki çelişki ve geri-limlerle

birlikte– *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)* başlıklı metinde görebilirsiniz. Bu anayasanın önerdiği devletin sınıf doğası ve rolü, Giriş kıs-mından itibaren bu anayasada açıkça ortaya konulduğu gibi, yeni toplumda herkese uygulanması gereken bu anayasanın her yerinde bulunan prensipler ve hükümler içinde de yerleşiktir.

Fakat sosyalist toplumun en temel unsuru, dünya çapında devrimci mücadeleyle birlikte komünizmin nihai aşamasına ulaşmayı hedefleyen geçiş rolüdür; bu nihai aşama ise, sınıf bölünmelerini ve öteki sosyal eşitsizlikler ile baskı-

cı ilişkileri ortadan kaldıracak, bunların köklerini yok edecek, bununla beraber de bir baskı aygıtı olarak devletin bütün biçimlerinin, ve toplumun işlerinin belirlenmesinde ve yöne-tilmesinde bazı kişilerin veya grupların şu veya bu biçimde, genellikle kurumsallaşmış bir biçimde orantısız bir role sahip olduğu tüm ayrımların ortadan kaldırılmasını getirecektir.

Bir kez daha Marx'ın çarpıcı sözünü hatırlamak gerekirse bu, burjuva hakkının dar ufkundan öteye doğru bir sıçramayı içerir – insanların toplumsal ilişkilerinin tarihsel gelişiminde derin bir sıçramadır bu.

 Radikal kurtuluşçu komünist vizyonun ve programın ve onun insan toplumunun bütün önceki aşamalarından insanlık tarihindeki yepyeni bir çağa doğru gerçekleş-

tirdiği kopuş ve sıçramanın yanında düşünüldüğünde, adil ve mümkün olan en iyi topluma ilişkin burjuva demokratik bakış, tarihsel açıdan sınırlı karakterini ve açıkça cılız olan boyutlarını çarpıcı bir şekilde ortaya koyar ve bununla müm-kün olan –ve şimdi acil bir şekilde gerçekleştirilmesi gereken– şey arasındaki karşıtlık keskin bir şekilde görülür.

Burjuva Demokrasisi: Maddi Çıkarların ve Güçlerin Yansıması
Yukarıdakilerin ışığında, altında yatan maddi temellerin ve çıkarların yansıması olarak burjuva siyasi teoriyi ve burjuva demokrasinin karakterini daha fazla incelemeye değer. Daha önce temas edildiği gibi, önemli bir boyut –ki bu bilimsel materyalist bir açıdan baktığımızda kendini keskin bir şekilde belli eder– onun, meta ilişkileri temelinde yürü-

tülen güç rekabetinin teori alanındaki yansıması olduğudur.

Neden Madison gibi insanlar “kuvvetler ayrılığı” ve “kontrol ve denge” meselesine bu kadar vurgu yaptılar? *Federalist Metinler’* i okursanız, bu metinlerin yazarlarının toplum, hükümet, egemenlik vb. hakkında daha “evrenselci” terimlerle konuştukları zaman bile meseleleri temsilcisi oldukları ve birleşik bir hükümet olarak hayata geçmesi için uğruna mücadele ettikleri özel tipte bir toplumun – kapitalist meta toplumundan doğan, ancak bir de tuhaf kölelik ilavesi yapı-

lan bir toplumun– prizmasından gördüklerini net bir şekilde fark edersiniz. Onların çatışan çıkarlar ve bu çatışan çıkarların nasıl emniyette tutulacağı ve özel bir çıkar grubunun çok fazla iktidarı kendinde biriktirmesinin nasıl engellene-ceği hakkındaki görüşleri, gerçekten de kendilerinin bu yeni doğan kapitalist meta ilişkilerinin kişileşmiş hali oldukları yol tarafından şekillendirilir.

Onların görüşleri ve teorileri aynı zamanda mekanik materyalizmin – güç ve karşı güç– bir yansımasıdır. Bunu 72

tekraren görürsünüz: Sadece ABD Anayasasında değil, aynı zamanda *Federalist Metinler’* de ve bu anayasanın öteki savu-nularında mekanik materyalizmin bir yansıması vardır ve bu duruş, güç ve karşı güç üzerinden denge nosyonları dahil olmak üzere, yükselen ve devrimci döneminde burjuvazinin siyasi filozoflarından ve teorisyenlerinden etkilenmiştir (Bu konuya burada çok uzun yer vermek yerine, diyalektik materyalizmin karşısında yer alan mekanik materyalizmin duruşunun ve bu mekanik materyalizmin burjuva siyasi teorisi üzerindeki etkisinin tartışıldığı *Demokrasi: Bundan Daha İyisini Yapamaz Mıyız?* metnine referansta bulunacağım).

“Kuvvetler ayrılığı” konseptinin hiçbir anlamının olmadığını iddia etmiyoruz. Gerçekte, sosyalist toplumda bundan –radikal derecede farklı bir bağlam içinde ve radikal derecede dönüştürülmüş bir içerikle– öğrenilip uygulanacak bir şeyler vardır. Fakat benim burada bahsettiğim şey, bunun Madison, yahut Jefferson, Hamilton, Thomas Paine gibi kişilerin burjuva-demokratik teorisine yansıyan görüş-

leridir. Vurgulanması gereken temel nokta ise, bir taraftan bu

“kuvvetler ayrılığı” kavramının kökleri, emek gücünün bile bir meta olduğu meta üretimi değişimine dayanan bir ekonomik ilişkiler setinde (veya sisteminde) yatarken, diğer taraftan bu kavramın evrensel olduğunun ve insanların erişebileceği en yüksek ve en iyi

toplum biçimini yansıttığının iddia edilmesidir.

Kapitalist Toplumun Bir Yansıması Olarak

"İnsan Doğası" Nosyonu

Bu "kuvvetler ayrılığı" kavramı ve onun altında yatan yahut onun meşrulaştırılması veya dışavurumu olan düşün-ce, aynı zamanda Yahudi-Hıristiyan görüşünün ve özel olarak da "düşmüş insan" fikri ile, ona denk düşen, içkin bir şekilde buradan türemiş, yükselme peşinde koşarken yozlaşma ve kötülüğe meyleden "insan doğası" nosyonlarının 73

Devrim ve Materyalizm bir yansımasıdır. Bir kez daha *Federalist Metinler'* e gönderme yapacak olursak orada yazarların pek çok defa bu kontrol ve denge mekanizmasının, yahut bu özel kurumun neden gerekli olduğuna dair öne sürdüğü düşünceleri görürüz. Bu, temel bir olgu olarak gördükleri şeyin –insanların doğal olarak kötülüğe, yozlaşmaya, haksız yoldan servet ve iktidar elde etmeye meyletmesinin– zapt edilmesi ve kontrol edilmesi, onun ortak çıkarlara hizmet eden bir bağlama kanalize edilmesi için gerekli görülür. Burjuva devriminin filozoflarının çoğunun, özellikle de ABD'nin "kurucu babalarının"

bu görüşle ters düşmesine (yahut bazı durumlarda geleneksel teolojiye veya daha doğrudan Hıristiyan teolojisine inanmamasına) rağmen bu kavramlar ve kaygılar, insanın "düşmüş

doğasına" ilişkin temel Yahudi-Hıristiyan "düşmüş insan"

fikrinin etkilerini gösterir. Buna eşlik eden içkin "insan doğa-sı" kavramı ise gerçekte, genel olarak sömürücüler ve sömü-

rülenler şeklinde ikiye bölünmüş bir toplumun işleyişi, daha özel olarak ise kapitalist meta üretimi ve değişimi dinamikleri tarafından şekillendirilir, güçlendirilir ve bunlara denk düşer.

Burjuvazi (kapitalist sınıf), insanların zorunluluklar tarafından - kapitalist sistemin işleyişi ve dinamikleri tarafından– birbirleriyle bin bir çeşit rekabete girmeye zorlanır ve bu sistem de bin bir yoldan bencilliği ve başkalarının pahasına olacak şekilde hayatta kalmayı savunur ve ödül-lendirir. *Survivor!,* bu televizyon şovunun nasıl olduğunu ve neleri savunduğunu düşünün. Özel olarak ABD'de bu, aşırı bireycilik ve yanı sıra kaba bir şekilde "kazananın" kutlan-ması ve "kaybedenin" kötülenmesi biçimini alır. Bir kaybeden hiç kimsenin işine yaramaz ve ganimetler kazanana gider.

Kapitalist sisteme hizmet eden bu değerler ve dünya görüşü her fırsatta medyanın yaygın erişimi ve etkisi üzerinden ve aynı yönetici burjuvazi tarafından kontrol edilen ve üzerinde tahakküm kurulmuş olan kültür üzerinden savunulur. Bütün bunlar yeterli olmazsa da sistem, kapitalist sınıfın yönetimini 74

cisimleştiren, sistemin işleyişini güçlendiren, devletin silahlı kuvvetleri tarafından desteklenir ve bütün bunlar insanları sadece veya ağırlıklı olarak ve her şeyden önce kendilerini düşünmeye ve devamlı olarak başkaları karşısında avantaj elde etmeye yönlendirir, hatta çeşitli biçimlerde buna zor-lar. Ve bütün bunlar yürürlükteyken, burjuvazi ve siyasi teorisyenler ve filozoflar (bu sıfatı ne kadar taşıyorlarsa), çeşitli yorumcular, uzmanlar ve burjuvazinin duruşunu ifade eden öteki "kanaat önderleri", bu toplumda insanların çoğunun bencil olduğu yönündeki "parlak vahyi" yayarlar! Hepsi bu da değil: Kesintisiz olarak, bunun evrensel ve değişmez bir insan karakteri, yahut "insan doğası" olduğunu iddia ederler ve şu işe bakın ki buradan vardıkları sonuç, mümkün olan tek sistemin bu "insan doğasını" üreten ve sürdüren sistemin ta kendisi olduğudur!

Bu türden düşünceler ve argümanlar ister "sıradan insanlar" tarafından doğrudan ve dürüst, samimi ve kendiliğinden bir bakış açısıyla ortaya konulsun, isterse sistemin

"kiralık ideolojik tabancaları" tarafından insanlara daha araç-

sal ve kimi zaman yavan biçimlerde enjekte edilsin, ortak nokta bu "insan doğası"nın, savunduğu sistemin ta kendisinin yansıması olduğudur. Bu yüzden meseleler burjuva mantığının ve burjuva hakkının dar ufkunun sınırları içinde tekdüze halde kalır. Kişi radikal derecede farklı bir şeylerin mümkün olduğunu kavradığı zaman, bu çerçeveden kopup düşüncesinde, burjuva hakkının ufkunun ötesine doğru bir sıçrama yaptığı zaman, bütün bunların dairesel mantığı ve meselelerin başka türlü olamayacağı şeklindeki "kaçınılmaz sonucu" yere düşer. Bu, Marx'ın yaptığı hayati, keskin gözlemin bir diğer ifadesidir: "İç bağlantı kavrandığı zaman, mevcut koşulların daimi olarak gerekli olduğu yönündeki teorik inanç, daha pratikte çökmeden dağılacaktır."

Bütün bunlarla birlikte, burjuva demokratik siyasi felsefede burjuva demokrasisinin son tahlilde burjuva diktatör-75

 lüğü olduğu ve bu diktatörlüğün sömürü ve

baskı ilişkileri ile onlarla ilintili derin sosyal antagonizmaların güçlendirilmesine hizmet ettiği şeklindeki temel gerçeklik yadsınır veya görmezden gelinir. Bir kez daha "kuşlar ve timsahlara" ve özel olarak da ekonomik temel ile siyasi-ideolojik üstyapı konusunda daha önce söylediklerimize geliyoruz.

Bütün bunlar aynı zamanda kapitalist toplumda burjuvazinin (kapitalist sınıfın) yönetimi (evet, diktatörlüğü) altında seçimlerin oynadığı gerçek role ışık tutmaktadır.

Toplumun sınıflara bölündüğü ve antagonistik sosyal çatış-

maların bu toplumlara damga vurduğu durumlarda seçimler, "halkın iradesinin" yahut onların en temel ihtiyaçlarının ve çıkarlarının en yüksek veya en temel ifadesi olamaz; bu koşullarda seçimler, toplumun temel niteliğinin ve yönü-

nün değiştirilmesi için herhangi türden bir temel amaç da sunmaz. Bu özellikle, seçimlerin kapitalist sınıfın belirlediği kurallar altında gerçekleşmesi ve kapitalist sistemin gerek-sinimlerine ve zorunluluklarına uyumlu bir şekilde yürütü-

lüp şekillendirildiği için böyledir. Bunun neden böyle olduğu ve neden böyle olmak zorunda olduğu, bir kez daha şu ana kadar herhangi bir toplumda ekonomik temel ve siyasi-ideolojik üstyapı arasında var olan ilişki hakkında, özellikle de ekonomik temelin (egemen üretim ilişkilerinin) temel olarak ve son kertede, seçimler de dahil olmak üzere siyaset alanın-da, aynı zamanda kültür ve ideoloji alanında egemen olacak koşulları, sınırları, bunların nasıl olması gerektiğini belirle-mesi hakkında söylediklerimizin ifadesidir. Ve evet, bu temel prensip, yani sınıflara bölünmüş bir toplumda seçimlerin halkın çıkarlarının ve onların temel ihtiyaçlarının en yüksek ifadesi olamayacağı prensibi, her ne kadar sosyalist toplumda seçimlerin önemli bir rolü olsa da, sosyalist toplum için de gereklidir.

Sosyalist Bir Devletin Temel Doğası Ve Anayasası O halde, yukarıda söylenenleri aklımızda tutarak, özel olarak sosyalist bir devletteki anayasa ve yasalar meselesine ve bunların sömürücü bir sınıf (veya sınıflar) tarafından yönetilen bir devletin anayasasıyla olan benzerliklerine ve derin farklarına bakalım.

Sosyalist bir anayasa insan toplumunun tarihsel geli-

şiminin dinamikleri, hükümetlerin temeli ve rolü, özellikle de daha önce tartışıldığı üzere bu devletin ortaya çıkışı ve rolü hakkında materyalist bir anlayışa dayanmalı ve buradan türemelidir. Bir ekonomik sistem olarak ve aynı zamanda özel bir siyasi yönetim sistemi, proletarya diktatörlüğü ve komünizme geçiş olarak sosyalizmin doğasına denk düşmelidir. Aynı zamanda böyle bir anayasa, bu sürecin herhangi bir aşamasında –ve bu genel geçişin herhangi bir aşamasın-da- hem genel anlamda bu aşama için uygun olan ilişkileri, prensipleri ve hedefleri hayata geçirmeli hem de bu geçişi sosyalizmin daha ileri aşamalarına, temel olarak da komü-

nizme doğru taşıma yönündeki mücadeleleri, bu amaç doğ-

rultusunda dünya çapında sürdürülen mücadelelerle birlikte desteklemeli ve onlara alan açmalıdır.

Bu sürecin bazı bağlantı noktalarında –bazı belirleyici "düğüm noktalarında"– bu geçişi komünizme doğru taşı-

ma ve süreci tersine çevirip sömürü temelli bir sistemi restore etme girişimlerini yenilgiye uğratma mücadelesi, anayasanın bazı unsurlarının, bazı belirleyici unsurlarının bile revize edilmesini, hatta belki de tamamen yeni bir anayasanın benimsenmesini gerektirebilir. Fakat devletin otoritelerinin ve araçlarının yönelimi ve eylemleri, genel olarak ve verili bir anlamda, var olan haliyle anayasayla uyumlu olmalıdır, ancak bu anayasa mümkün olduğu ölçüde, onun revize edilmesini (yahut tadil edilmesini) sağlayacak araçları içermeli ve göstermelidir. Bu da daha ileride yeniden bahsedeceğim bir noktadır.

 Ancak burada, kapitalist toplumun karşısında sosyalist toplumun anayasası ile yasaları ve genel olarak siyasi sürecin

taşıdığı temel farklardan bahsetmek gerekiyor ki bu farklılık, onların altında yatan ekonomik sistemin ve iliş-

kilerin ve sosyal ilişkilerin doğasının, dinamiklerin ve siyasi sürecin doğasının ve hedeflerinin taşıdığı derin farklardan kaynaklanmaktadır.

Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri) metninin giriş kısmının çok önemli bir yerinde söylenen şeye referansta bulunmak gerekirse, sosyalist devletin bütün düzeylerdeki yönetim yapıları ve süreçleri, komü-

nist devrimin ilerletilmesinin araçları olmalıdır. Bu, onların en temel niteliği ve amacıdır. Amerika Birleşik Devletleri Anayasası'nda olduğu gibi, burjuva diktatörlüğüyle yönetilen ülkelerin anayasaları, gerçekte kapitalist sömürü sisteminin sürdürülmesinin ve ilerletilmesinin araçlarıdır. Ve bu sinsi bir şekilde böyledir, zira bunu doğrudan ve açıkça ifade etmez-ler. Sistemin ve bu sisteme hakim olan sınıfın özgün doğa-sından bahsetmeksizin, toplumdaki herkes için eşit şekilde uygulanan prensipleri ortaya koyduklarını iddia ederler.

Öte yandan burada son derece önemli bir nokta bulunuyor: Sosyalist bir devletteki anayasanın ve yasaların temel doğası ve rolü ve bununla kapitalist devletteki anayasa ve yasalar arasındaki temel fark, bir yandan sosyalizmin geçiş

niteliği ve hem siyaset ve ideoloji üstyapısında, hem de ekonomik temelde ve sosyal ilişkilerde eski toplumun kalıntıları-

na karşı devamlı mücadele ihtiyacı ışığında anlaşılmalı, fakat aynı zamanda kendiliğindenliğe karşı devamlı bir mücadeleyi de içermesi gerektiği üzerinden anlaşılmalıdır. Kapitalizm ve ona denk düşen burjuva siyasi yönetimi, yahut diktatör-lüğü ise, burjuva devletinin ve burjuva siyasi temsilcilerinin ve amillerinin ekonomi de dahil olmak üzere toplumun işle-yişi konusunda bilinçli politikalara ve "siyasi müdahaleye"

devamlı olarak ihtiyaç duymasına karşın önemli bir derecede

kendiliğindenliğe bel bağlayabilir.

Burada çok ayrıntıya girmesek de, burjuva devletin ve burjuva temsilciler ile memurların "siyasi müdahale"ye duydukları ihtiyacı, 1930'lardaki Büyük Buhran'da keskin bir şekilde görmek mümkündür. O tarihte Roosevelt buna büyük ihtiyaç duyuyordu ve burjuvazinin

temsilcileri arasındaki yoğun iç mücadelenin karşısında, inisiyatif alarak devletin rolü üzerinden kapitalist sistemi kendinden kurtarmak üzere politikalar hayata geçirdi. Bunu günümüzde de görüyoruz: Büyük Buhran'dan beri var olan en ciddi –ve devam eden– ekonomik kriz karşısında finansal kuruluşlar için büyük "kurtarma paketleri" ve başka önlemler hayata geçiriliyor ve bunların içinde, örneğin işsizlik ödentilerinin arttırılıp arttırılmaması gibi konularda yoğun iç mücadeleler yaşanıyor.

"Siyasi müdahale"nin rolünü elbette, burjuva devletin bugün yoğun bir şekilde sürdürdüğü savaşlarda da görü-

yoruz. Bunu daha önce, sadece kanunların geçirilmesinden değil, aynı zamanda yönetici sınıflarının çeşitli unsurlarının farklı anlayışlarına ve çıkarlarına göre kanunların yorumlanmasından bahsederken söylediklerimde görüyoruz. Bazen yönetici sınıfların ve temsilcilerinin "siyasi müdahale" ihtiyacı, burjuva devletin anayasasının yeniden yorumlanmasını, hatta, en azından nesnel olarak doğrudan ihlal edilmesini de içerir. Bu da günümüzde ABD'de açıkça görülebilmektedir.

Fakat bu haliyle bile durum sosyalist toplumda oldu-

ğundan radikal derecede farklıdır, zira burjuvazi kendili-

ğindenliğe dayanabilirken, sosyalist devlet ve sosyalist toplumdaki devrimci süreci yöneten öncü parti ona dayanamaz; aksine, kendiliğindenliğin karşısında durmalı, devamlı olarak bu yönde mücadele etmeli ve halkı da bu mücadeleye yönlendirmelidir.

Sosyalist toplumda anayasa ve bu anayasayla uyumlu olan ve ondan türeyen yasalar, herhangi bir verili nokta-79

Devrim ve Materyalizm da, farklı görüşlerin ve programların rekabeti de dahil olmak üzere, toplumun işleyişinin çerçevesini oluşturacak ve bunun genel koşullarını belirleyecektir. Burada bahsettiğimiz gibi sosyalist toplumun doğası, "sağlam çekirdek ve bir hayli esneklik" temel prensibinin uygulanmasını gerektirecektir ve işte bu yüzden bunun *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)* metninin bir çok yerinde doğrudan ve açıkça belirtildiğini görürsünüz. Bu, anayasa ve hükümetin ve genel siyasi sürecin işleyişi açısından, en azından sosyalist geçişin uzun yolları boyunca, "sağlam çekirdeğin", yani komünist öncünün kurumsallaşmış önderlik rolünün Anayasaya geçmesini ve öncünün temel rolünden ve onun temel devlet ve hükümet kurumlarıyla olan ilişkisinden anayasada söz

edilmesini gerektirecektir. Bu anayasa aynı zamanda, komünist öncü ve onun devletle ve hükümetle olan ilişkisi de dahil olmak üzere toplumdaki her kuruma ve toplumun bütün üyelerine uygulanacak temel prensipleri ve

“kuralları” da içermelidir.

Tarihsel Bir Sıçrama, Yepyeni Bir Yükseklik ve Görüş Noktası Bütün bunlar, -özellikle bilimsel bir temelde, komü-

nizme ulaşma mücadelesine duyulan ihtiyaca sağlam bir şekilde ikna olmuş ve bu mücadeleye kendini derinden adamış sağlam çekirdek için– komünizmin hem teori (veya fikirler), hem de pratik (yani, hem siyasi alanda ve üstyapı-

nın öteki alanlarında, hem de ekonomik ve sosyal ilişkilerde insanlar arasındaki sosyal etkileşim) alanında radikal bir kopuşu, gerçek bir tarihsel kırılma ve sıçramayı temsil ettiğini kavrama ihtiyacının altını çizer. Komünizm, gerçek ve derin anlamda, yepyeni bir yükseklik ve görüş noktasına sıçrama demektir ve (bilimin de devamlı olarak geliştirilmesi gerekse de) bu noktadan insanların bütün pratikleri ve teoriler, radikal derecede yeni daha bilimsel bir perspektiften görülebilir ve görülmelidir.

Bu da, sağlam çekirdeğin kendisinin burjuva demok-80

ratik duruştan ve yaklaşımdan tamamen kopmasını, bu temel ve bu perspektif üzerinden burjuva demokratik bakış açısı ve prensiplerde bulunan ve aktarılabilecek olan şeyleri sosyalist sisteme ve komünizme geçişe hizmet etmek üzere aktarmasını, bunu yaparken de bazı unsurlarını dönüştürmesini bir zorunluluk olarak ortaya koyar. Mesele sadece Lenin’in ortaya koyduğu gibi sosyalizmin, proletarya diktatörlüğü ile birlikte, halk kitleleri için, kapitalizmden ve burjuva diktatörlüğünden milyon kere daha demokratik olması meselesi değildir, meselenin özü de bu değildir. Bunun ötesinde sosyalist sistem, nitel olarak farklı ve çok daha büyük bir yoldan kurtuluşu sağlayacak olan radikal derecede farklı bir süreci içerir ve eğer komünizme doğru geçişi gerçekleştirmek isti-yorsa bunu içermelidir de.

Gerçek Bir Çelişkinin Tanınması ve Onunla Yüzleşilmesi Bu bağlamda, sosyalist bir toplumda var olan ve bazen çok keskin bir çelişkiye dönüşebilecek olan bir çelişkinin açıkça tanınması ve onunla dürüst bir şekilde yüzleşilmesi gerekir – özellikle de eski toplumun

kalıntılarının var oldu-

ğu ve emperyalist ve gerici devletlerin dünyada güçlü bir konumda olmaya devam ettiği koşullarda. Bu, bir tarafta halk kitlelerinin, komünizme doğru ilerleme yönündeki en temel ve en geniş çıkarları ile, diğer yanda modası geçmiş ilişkilerin ve gerici sınıflar ile güçlerin hala devam eden maddi ve ideolojik gücü nedeniyle halkın çeşitli kısımlarının bu yoldan uzaklaşmasına yol açabilecek etkiler ve "teşvikler" arasındaki çelişki olarak formüle edilebilir. Yahut belki "daha az zarif"

ifadelerle söylemek gerekirse, halkın temel ihtiyaçları ile verili bir zamanda halkın en azından bazı kısımlarının "kendiliğinden isteyebileceği" şeyler arasında bir çatışma şeklinde, (en azından görünüşte) bu çatışma tezahür edebilir. Bu çelişki, komünizmin aslında ütopyacıların topluma, onları en acıma-sız tiranlığa başvurmaya yönlendirecek imkansız bir vizyon dayatma girişimlerini temsil ettiği şeklindeki suçlamalar için 81

Devrim ve Materyalizm nesnel bir temel sunar, yahut en azından bunun kayda değer bir parçasıdır.

Ben bu konuşmaya hazırlanırken (ve başka çalışmalarla ilgili olarak) geriye giderek Platon'un *Devlet* eserini yeniden okudum. Platon gibi birinin bir taraftan bugüne kadar gelen Batı düşüncesi için bir dayanak oluşturduğunu, bir taraftan da toplumun düzenli bir şekilde ve halkın ihtiyaçlarına en iyi tarzda hizmet edecek şekilde yönetilmesi için filozof kralların (yahut "bekçilerin") toplumu yönetmesini açıktan savunmak suretiyle *Devlet*'te bu denli keskin bir elitizmin açıkça savunulduğunu görmek çarpıcı ve bir anlamda sersemletici. *Devlet*'te açıkça, bu "bekçilerin" (veya filozof kralların ve onları zorlayanların) dar öz çıkarlarla hareket etmesini engellemek için her türden adımın atılması gerektiği savunulur. Savunulan bu yöneticilerin dar öz çıkarları değil, tersidir: Savunulan şey, ancak bu tür insanların toplumu yönetmesiyle halkın gerçek çıkarlarının, onların daha dar ve yabani eğilimlerine karşı korunabileceğidir. Pek çok farklı açıdan tekrar ve tekrar savunulan şey budur, bu, *Devlet'* te çok çarpıcıdır.

Ve buradan, neden örneğin Popper18 gibi insanların totalitarizmin kökenlerini Platon'un bu çalışmasına, genel olarak da Platon'un felsefesine, onun argüman ve iddiaları-

na dayandırdığını görebilirsiniz. Popper elbette daha sonra bunu, Marksizm'i ve komünistleri de içine alacak şekilde genişletir. Tabi, komünizmin Platoncu düşünceden radikal derecede farklı olduğu

bütün diğer noktaların yanında burada bir kez daha şu gerçeğe geliyoruz: Tıpkı hedeflerin ve yöntemlerin radikal derecede farklı olması gibi, bugünün dünyasının maddi koşulları, *Devlet*'te öngörülen toplum ve devletten radikal derecede farklıdır.

18 Karl Popper, bir 20. Yüzyıl filozofu ve öfkesinin çoğunu komünizme yöneltmiş bir "anti-totaliter" siyasi teorisyendi. Popper'ın teorilerinin, özellikle de komünizme yönelik saldırılarının reddiyesi,

"Devrim Yapmak ve İnsanlığı Kurtarmak," metninin 1. bölümünde,

"Bir bilim olarak Marksizm – Karl Popper'ın reddedilmesi" kısmında bulunabilir.

Ancak burada bir kez daha, en azından görünüşte ifadesini bulabilen çelişkiye geliyoruz: En temel ve en geniş

anlamıyla halkın temel ihtiyaçlarının ne olduğu ile en azından halkın içindeki bazı insanların verili bir zamanda "kendili-

ğinden isteyebilecekleri" arasındaki çelişki. Burada da devreye, hem öncünün gerekli rolü, hem de aynı zamanda bununla ilgili suçlamalar –elitizm, tiranlık, diktatörlüğün kötü anlamda uygulanması, vs. suçlamaları– girmektedir.

Şimdi, bu tür suçlamalardaki çarpıtmalar bir tarafa, burada gerçek bir çelişki vardır ve bu çelişkinin komü-

nizm yolunda ilerlemeye hizmet edecek şekilde, aynı zamanda bunun, dünya çapında komünizm hedefi için yürütülen mücadele bağlamında, toplumun yönünü belirlemede ve sosyalist devletin işletilmesinde temel olarak halk kitlelerinin bilinçli inisiyatifine dayanılması ve onların bu sürece dahil edilmesi ilkesine bağlı kalacak şekilde ele alınması, sosyalist geçiş boyunca önemli ve zor bir görevi teşkil edecektir. Özel olarak bir sosyalist ülkede ve dünya ölçeğinde eski düzenin gerici güçleri ile etkileri kayda değer bir olgu olarak kaldığı müddetçe bu, bilhassa böyle olacaktır. Bu noktada da

"sağlam çekirdek ve bir hayli esneklik" temel prensibinin ve yönteminin canlı bir şekilde uygulanması, hayati bir önem taşıyacaktır.

Partimiz tarafından hazırlanan *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)* metni, bu çelişkiyi de bazı önemli boyutları içinde ele almaktadır.

Ancak bu, daha geniş bir anlamda, -şimdi ve devam eden yolda, iktidara el konulup bir yeni sosyalist devletin kurulmasının hem öncesinde hem de sonrasında– derin bir dikkat sarf edilmesi gereken, temel bir sorundur.

Sosyalizm ve Kapitalizm, Anayasalar ve Kanunlar: Benzerlikler ve Derin Farklar

Benim burada tartıştığım meseleler ve vurguladığım noktalar, ifadesini yalnızca Anayasa'da değil, aynı zamanda 83

Devrim ve Materyalizm bu sosyalist geçişin her aşamasında, Anayasa'nın genişletilmiş hali olan kanunlarda ve hükümet kuruluşları ile hükümet süreçlerinde de bulmalıdır.

Sosyalist toplumdaki kanunlar ve son kertede dayandıkları Anayasa, komünizme doğru geçiş sürecinin her noktasında egemen sosyal ilişkileri (ve temel olarak ekonomik ilişkileri-iktidar ilişkilerini) yansıtmalıdır. Bu anlamda sosyalist toplumdaki kanunlar, bir yönüyle kapitalist toplumdaki kanunlarla ortak bir özelliğe sahiptir: Her iki durumda da kanun, egemen mülkiyet ilişkilerinin ve üretim ilişkilerinin

–ki bunlar da mülkiyet ilişkilerinin dıştan görünen bir ifadesidir– bir yansımasıdır. Fakat kapitalist ve sosyalist üretim ve mülkiyet ilişkileri arasında ve bu iki toplumda bir bütün olarak toplumun temeli olarak ekonomik sistemin işleyiş

süreci ve dinamikleri arasında radikal bir fark vardır. Ancak bu derin farklılığa rağmen bir şey durumu karmaşıklaştırır.

Sosyalist ilişkiler temelde sömürü ve baskı ilişkileri olmadığı halde, bunun kalıntılarını ve unsurlarını içerir ve nihai hedef olan dünya çapında komünizme ilerleyiş üzerinden bütün sömürü, baskı ve toplumsal antagonizma kalıntılarını ortadan kaldırma hedefine doğru, bu ilişkilerin devamlı olarak dönüştürülmesi gerekir. Sosyalist toplumdaki temel çelişkilerin bu özel niteliği ve hareketi, verili bir zamanda ifadesini Anayasa'da ve kanunlarda bulacaktır ve bu çelişkinin ve onun içerdiği hareketin ele alınması, hem sosyalist toplumun verili bir zamanda göreceli bir istikrara sahip olmasını ve işle-yebilmesini sağlamak bakımından, hem de onu yoğun, kimi zaman da keskin ve kargaşalı olabilecek bir mücadele üzerinden

dünya çapında komünizme doğru ilerletme açısından hayati önemdedir.

Şimdi bu bağlamda, “kuvvetler ayrılığı” ve “kontrol ve dengenin” sosyalist toplumda, proletarya diktatörlüğüy-le beraber uygulanabilirliği ve uygulanamazlığı hakkında bir kaç söz söylemeye değer. Şu ana kadar söylediklerimden 84

hareketle, toplumun genel durumu radikal derecede farklı olduğundan, bunun uygulanmasının kapitalist toplumda ve burjuva diktatörlüğünde uygulanmasından çok daha farklı olacağı gayet açıktır. Fakat çok fazla iktidarın –yahut meşhur ifadeyle söylemek gerekirse orantısız gücün– belli bir kurumda veya belli bir grupta birikmesine izin verme-me uygulaması geçerliliğe sahiptir. Bu ise sosyalist topluma damgasını vuran ve sosyalist toplumda yalnızca halkın farklı kesimleri arasında değil, aynı zamanda halk ve hükümet arasında da çelişkilerin olmasının temelini teşkil eden daha derin çelişkilerden türemektedir – böyle bir toplumda bu çelişkinin nasıl ele alınması gerektiğine ilişkin temel prensiplerin ve araçların ortaya konulduğu *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)* metninde bundan da açıkça bahsedilmektedir. Bu yüzden de iktidarın gereğinden fazla bir kurumda veya bir yönetici yapıda birikmesini önleme yönünde gerçek bir kaygı ve gerçek bir ihtiyaç vardır ve buna sosyalist toplumda hükümet ve halk arasındaki çelişkinin doğru şekilde ele alınması yönündeki kaygı ve ihtiyaç da eşlik eder. Bu mesele de ifadesini, bir yandan sosyalist yol-daki toplum açısından gerekli olan ve hayati önemde olan, ancak diğer yandan bir mevki konumunda olan ve bir geçiş

toplumu olarak sosyalist toplumun altında yatan daha geniş

çelişkilerin yoğunlaşma noktası olabilecek olan öncü parti-nin rolünün etrafında bulur. *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)* metninde bundan da doğrudan söz edilir.

Bir kez daha, Partimizin Manifestosundaki o derin ve belirleyici noktaya geliyoruz: Maddi koşullar hem komünizme ilerleme yönünde bir temel, hem de bu ilerleme karşısın-da engel teşkil eder. Bu, sosyalizmin geçiş niteliğine yansır.

Sosyalist toplumun gerçek bir topluluk olması ve göreceli bir istikrara ve işleyebilme becerisine sahip olması gerekse de, bu toplum aynı zamanda ve temel olarak, komünist dünyaya 85

Devrim ve Materyalizm doğru bir geçiş, komünist bir dünya için yürütülen mücadelenin bir parçasıdır ve genel anlamıyla bu mücadeleye tabidir.

İktidar alınıp konsolide edildikten ve sosyalist sistem kurul-duktan sonra karşı karşıya olunan zorluk, bunun içereceği bütün karmaşa ve kargaşayla birlikte bu çelişkileri, dünya çapındaki devrimci mücadeleyle birlikte komünizme giden yolda ilerletmektir.

Bu açıdan, proletarya diktatörlüğüyle birlikte sosyalist toplumda seçimlerin rolü konusuna da kısaca değinelim. Burada da, *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)* metninde meselenin çok gerçek ve önemli nedenlerle nasıl ele alındığına ve telaffuz edildiğine dikkat çekmekte yarar var. Burada belirtildiği üzere, sosyalist toplumda seçimlerin hükümet organları açısından ve daha temel olarak, temel toplumsal ve uluslararası meseleler ve olaylar ile devlet işleri konusunda tartışmaları hayata geçirmek açısından seçimlerin pozitif rol oynayabileceği önemli noktalar vardır.

Aynı zamanda sosyalizmin genel karakteri, özellikle de geçiş karakteri ve sosyalist toplumun yönelmesi gereken nihai amaçlarla ilgili olarak, sosyalist toplumda seçimlerin oynayabileceği rol açısından çok gerçek sınırlamalar da vardır. Aynı zamanda böyle bir seçim sürecinin burjuva dünya görüşünün bir ifadesi olan ve ona dayanan rekabet ve yarışa dönüşme-si gibi bir tehlike de vardır ve bu tehlikenin tanınması, ona karşı tutum alınması ve onunla mücadele edilmesi gerekir.

Açıktır ki kapitalist toplumdaki seçimlerde çarpıcı bir şekilde kendisini gösteren şey budur, ancak bu duruşun aynı türden ifadeleri ve aynı türden tezahürleri, sosyalist toplumun radikal derecede farklı olan çerçevesinde bile seçimler bağla-mında kolaylıkla ifadesini bulabilir. Bunun bilinçli bir şekilde anlaşılması ve onunla mücadele edilmesi gerekir.

Yine burada da temel bir noktayı vurgulamak gerekir: seçimler, doğru perspektifle, sosyalist toplumun temel doğa-86

Bob Avakian

sı ve hedefleri ışığında yaklaşıldığı zaman böyle bir toplumda önemli bir pozitif rol oynayabilirse de, halkın iradesinin yahut onların en temel ve en geniş ihtiyaçlarının ve çıkarları-

nın en yüksek ve en temel ifadesi değildir ve olamaz. Seçimlere

olduğundan büyük bir anlam yüklenmemeli ve seçimler, siyasi-ideolojik üstyapının ve daha temel olarak, bu üstyapının son kertede denk düşmesi gereken ekonomik temelin genel karakterinin ve rolünün bağlamında ve çerçevesinde anlaşılmalıdır. Bu, sömürücü bir sınıf tarafından yönetilen kapitalist toplum gibi bir toplumda böyleyken, yani böyle bir toplumda halk kitlelerinin temel ihtiyaçları ve çıkarlarının seçimler üzerinden ifade edilemeyeceği, yahut bunlara seçimler üzerinden erişilemeyeceği doğruyken bu durum, nihai amacı bütün sömürü ve baskı ilişkilerinin ortadan kaldırılması olan sosyalist toplumda da doğrudur. Ekonomik temelin ve üstyapının komünizm yönünde devamlı olarak dönüştürülmesi soyut bir hedef olarak kalmamalı, hükü-

met kuruluşlarının işleyişi ve sosyalist toplumun dinamikleri üzerinden ve bütün bunlarla ilişkili olarak yerine getirilmesi gereken liderlik üzerinden, yön verici bir prensip olmalıdır.

"Meşruiyete" Dair Meşru Bir Anlayış

Bu anlayışla, uluslararası hareketten bir yoldaşın, Lenin'in liderliğindeki Bolşeviklerin Rus Devrimi zamanın-da Rusya'daki Kurucu Meclis'i (seçilmiş yasama organını) dağıtmasından bu yana komünist hareketin, kendi deyimiyle

"savunmacılığına" dair ileri sürdüğü argümana kısaca değinmek ve yanıt vermek yerinde olacaktır. Bu yoldaşın argü-

manına göre o tarihten bu yana komünistler, anti-demokratik olmakla, halkın iradesine karşı diktatörlüğü yerleştir-mekle, vesaireyle suçlandıklarından savunmacı konumdalar.

Bu, siyasi meşruiyet meselesi ve siyasi meşruiyeti neyin teşkil ettiği konusunda, aynı zamanda ve daha temel olarak toplumun gerçek dinamikleri ve farklı grupların, özellikle de farklı sınıfların çıkarlarının yoğunlaşmış ifadesini nasıl bulduğu, 87

Devrim ve Materyalizm seçimlerin de bütün bunlarla ilişkili olarak nasıl bir rol oynaması gerektiği konusunda, temelden yanılgılı ve kusurlu bir anlayıştır. Meseleyi yerli yerine oturtalım: Eğer söz konusu olan, yakın zamanda devrilmiş olan sistemin restorasyonu-na yol açacak güçlerin ve etkilerin egemen olduğu modası geçmiş bir kurumla devam edip etmeme meselesiyse; tanrı aşkına (bu ifademi mazur görün) o kurumu lağvedin ve yerine, komünist devrimin ilerletilmesinin araçları olarak yeni kurumlar yerleştirin; İsa aşkına (aynı ifadeyle devam ettik) bu konuda da savunmacı olmayın!

Burada bir kez daha “kuşlar ve timsahlar” meselesine ve bu metaforun insan toplumunun ve onun tarihsel geli-

şimi hakkındaki, daha özel olarak da zorunluluk ve özgür-lük arasındaki, ekonomik temel ile siyasi-ideolojik üstyapı arasındaki ilişki hakkındaki diyalektik materyalist anlayışa dair içerdiklerine geliyoruz. Toplumdaki bütün kurumlar ve onların fonksiyonları, rolleri ve süreçleri, özellikle de verili bir noktada toplumu karakterize eden siyasi süreçler için temel koşulları belirleyen budur.

Bu temel anlayışın ve yönelimin, farklı koşullarda farklı şekillerde uygulanacağını vurgulamak gerekiyor. Daha özel olarak, eski, gerici devlet iktidarının kurumlarının yenilgiye uğratılması ve dağıtılması ile yeni, devrimci iktidarın kurulması söz konusu olduğu zaman bu yönelimin uygulaması, iktidarın alındığı, yeni devletin ve onun temel kurumlarının hayata geçirilip konsolide edildiği durumda olandan daha farklı olacaktır. Bu ikinci durumda, tekraren vurgulandığı üzere, yeni sosyalist devlet bir Anayasa ve bu Anayasa ile uyumlu kanunlar temelinde işlemelidir ve bu toplumun süregiden değişimi Anayasa’da değişiklikleri gerektireceği zaman bile bu böyle olmalıdır.

Burada daha önce temas edilmiş olan bazı belirleyici noktalara kısaca dönmekte ve yeniden vurgulamakta fayda var. Bir geçiş olarak sosyalizmin temel karakteri ve onunla

uyumlu olarak üretim ilişkilerinin, sosyal ilişkilerin ve siyasi ve ideolojik üstyapının, dünya çapında komünizmin nihai hedefi doğrultusunda yürütülen devrimci mücadelenin par-

çası olarak komünizm yönünde devamlı bir dönüşümden geçmesi, şu anlamı taşır: Bu sürecin verili bir noktasında sosyalist bir devletin anayasası ve kanunlarının üretim ilişkilerinin ve toplumsal ilişkilerin mevcut karakterini yansıtması gerekse bile, bunların aynı zamanda komünizme doğru ilerleme için, bu ilişkilerin ve siyasi-ideolojik üstyapının devamlı dönüşümü için gerekli araçları da sunması gerekir. Herhangi bir verili noktada, temelleri Anayasa’da bulunan kanunlar ve hukuk devleti –egemen mülkiyet ilişkilerinin ve bunların altında yatan üretim ilişkilerinin yansıması olsa bile– ayrımsız olarak toplumdaki bütün bireylere uygulanmalıdır. Ancak, sosyalizmin geçiş karakterinin bir yansıması olarak çeşitli aşamalarda, özellikle de nitel değişimler gerçekleştiği zaman veya ekonomik (ve sosyal) ilişkilerde ve üstyapıda bu deği-

şimleri gerçekleştirme ihtiyacı ortaya çıktığı zaman, bu dönü-

şümleri ve onları gerçekleştirme yönünde sürdürülen mücadeleyi yansıtmak için Anayasa'nın bir kısmında veya belki de tamamında değişiklikler yapmak gerekecektir.

Komünizm: Radikal, Çığır Açıcı Bir Dönüşüm Komünizmin nihai amacına ulaşılmasıyla birlikte, en azından bildiğimiz haliyle Anayasaya ve kanunlara ihtiyaç olmayacaktır. Yine *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)* metninde bahsedildiği üzere bu, artık bir hükümete de ihtiyaç olmayacağı anlamına gelmez. Orada, komünist bir toplumda neden hâlâ bir hükü-

mete ihtiyaç duyulacağı ve onun temel amacı ile rolünün ne olacağına dair söylenenleri burada tekrar etmeyeceğim ve bu metne referans vermekle yetineceğim.

Fakat bir kez daha, komünizme ilerlemenin ete kemiğe bürünmesi olarak "4 bütün"e dönelim: Bütün sınıf ayrımlarının, bu sınıf ayrımlarının dayandığı bütün üretim ilişkileri-89

Devrim ve Materyalizm nin, bu üretim ilişkilerine denk düşen bütün sosyal ilişkilerin ortadan kaldırılması ve bu sosyal ilişkilere denk düşen bütün fikirlerin devrimcileştirilmesi. Bu gerçekleştirildikten sonra artık, halkın arasındaki antagonistik ilişkilerin kalan unsurlarını yansıtan kurumsallaşmış anayasalara ve kanunlara ihtiyaç olmayacaktır. Bu, hükümetin nasıl işleyeceğine dair prensiplerin –yahut dilerseniz, "kuralların"– olmayacağı anlamına gelmez, ancak bunların sosyalist toplum da dahil olmak üze-re önceki toplumlarda var olan haliyle anayasa ve kanunlara yerleştirilmesi gerekmez. Komünizme ulaşılmasıyla birlikte bunun tam olarak nasıl bir biçim alacağı, devamlı bir şekilde uğraşmamız gereken bir meseledir ve umulur ki; komü-

nist devrimin bu yeni aşamasında, uluslararası ölçekte, birbiri ardınca farklı ülkelerde, komünizme doğru geçiş gerçekleşirken bunların nasıl şekilleneceği meselesiyle uğraşma konusunda giderek artan ölçüde deneyim kazanırız. Fakat kesin olarak söyleyebileceğimiz bir şey varsa, kapitalist toplumda var olan –gerçekte onlara egemen olan– antagonistik ilişkilerin bir yansıması olarak anayasa ve kanunların sahip olduğu rol ile, komünist bir dünyada hükümetin sahip olacağı rol ve "hükümet kurallarının" karakteri arasında çığır açıcı bir farklılık olduğudur.

Burjuva Çağından Komünist Çağa Geçiş

“4 bütün”ün gerçekleşmesiyle komünizme erişmek, sadece üstyapının dönüştürülmesini ve bir bütün olarak üretim ilişkilerinin ve sosyal ilişkilerin dönüştürülmesini değil, aynı zamanda bununla diyalektik ilişki içinde, bu gezegen-deki herkes için düzgün bir hayatın gereklilikleri (sadece maddi değil, aynı zamanda entelektüel ve kültürel gereksinimler) sağlanacak şekilde yeterli bir maddi bolluğun olmasını gerektirecektir. Aynı zamanda öyle bir yeterlilik olmalı-

dır ki, ekonominin devamlı büyümesi ve geleceğin tedarikleri için kaynaklar mevcut olacağı gibi, aynı zamanda –ki bu çok önemli bir noktadır– çeşitli alanlarda var olan (ve gerçekte, 90

komünist bir dünyada kayda değer bir olgu olarak var olmaya devam edecek) uzmanlaşma, sosyal statüde eşitsizlik ilişkilerine, yahut sosyal antagonizmalara yol açmasın.

Bir kez daha “kendi kendine referans verme” gibi bir

“affedilmez günah” işleme pahasına, burada daha önceki bir çalışmamdan alıntı yapmama izin verin. Zira bu, burjuva toplumu çağından (ve bütün önceki sınıflı toplumlar çağından) komünizm çağına geçiş meselesiyle yakından ilişkilidir.

“Sosyalizmde Eşitlikçilik ve Ortak Bolluk” konulu bir tartış-

manın parçası olan ve özel olarak giderek artan ortak bolluğa ve genel eşitlikçiliğe doğru yönelimi ele alan bu çalışmada, şu vurgular yapılmıştı:

Ortak bolluk, komünizme doğru sosyalist geçişin ilerletilmesi bakımından genel bir amaç ve yol gösterici olarak önemli olduğu gibi, her aşamada, bu sürecin her bir halka-sında bu genel bolluk yönünde daha fazla ilerleme kaydet-mek de önemlidir. Bu dinamik anlamda –mutlak terimlerle değil, hareket açısından– anlaşılan haliyle ortak bolluk ve genel eşitlikçilik, bu aşamaların veya halkaların her birinde sosyalist toplumu karakterize etmelidir. Komünizme doğru ilerleme, halkın maddi koşullarının şu veya bu düzeyde eşit düzlemlerden birinde, sonra bir diğerinde yükseltilmesini içermeli, eş zamanlı olarak da her aşamada insanlar arasındaki kalan farklılıklar, mümkün olan en yüksek derecede daraltılmalıdır.19

Bir veya birkaç ülkede başlayan ve temel olarak dün-ya çapında gerçekleşen, insanlığın var oluşunun komünizmde ifadesini bulmuş bu yeni düzlemine doğru giden sosyalist geçiş üzerinden hayat bulan

ilerleme, üretim ilişkilerinin ve sosyal ilişkilerin ve siyaset, ideoloji ve kültür üstyapısının dönüştürülmesiyle diyalektik ilişki içinde –ki bütün bunlar 19 Bob Avakian, *Phony Communism Is Dead...Long Live Real Communism!*

2. Baskı (RCP Publications, 2004), s. 97-98.

91

Devrim ve Materyalizm da bir bütün olarak dünyaya damgasını vuran çelişkiler ve mücadelelerle karşılıklı ilişki içinde gerçekleşir. Üretici güç-

lerin genişleyen ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirilmesi için, doğayla karşılıklı etkileşimde ve onun dönüştürülmesinde bulunan çelişkilerin ve mücadelelerin doğru şekilde ele alınmasıyla gerçekleşmelidir ve ancak böyle gerçekleşebilir.

Bütün bunlar elbette, bazı bağlantı noktalarında keskin bir biçim alacak olan aşırı derecede karmaşık bir süre-ci içerecektir; ve bütün bunların doğru şekilde ele alınması, diyalektik ve tarihsel materyalizmdeki temelleriyle birlikte komünizm biliminin giderek artan sayıda insan tarafından derinden kavranmasını, canlı bir şekilde uygulanması-

nı ve devamlı olarak geliştirilmesini gerektirecektir. Verili bir zamanda insanların arasında, gerçekliğin özgün boyutları ve onların bu bilimi, yahut özel boyutlarını kavrayıp uygulaya-bilmeleri açısından deneyimde ve anlayışta pürüzler olabilse bile bu böyledir. Burada bir kez daha, bütün bu karmaşık süreci, genel ve nihai anlamda, bütün karmaşık ve çelişki-li hareketiyle birlikte komünizm amacına götürecek şekilde, sürece can verme ve onu "kucaklama" gibi zorlu bir görev söz konusudur.

Daha önce temas edildiği gibi, dünya düzeyinde komünizme erişilmesi, devlete son verecek, ancak hükümete son vermeyecektir. Anayasaya ve kanunlara, hükümet kurallarına, en azından sosyalizm de dahil olmak üzere sınıflı toplumlarda aldığı biçimiyle son verecektir. Ancak bir kez daha belirtmek gerekiyor ki bu, sınırlama ve zorlamanın her tür-lüsünün ortadan kalkması anlamına gelmez ve gelemez. Bu elbette öte yandan, toplumun üyeleri (veya insanlar topluluğu) için özgürlüğün sona ermesi anlamına da gelmez; ger-

çekte insanlar özgürlüğe daha tam ve daha bilinçli bir şekilde sahip olacaklardır. Ancak bütün bunlar, anayasalarda ve kanunlarda, özellikle de sınıflı toplumun karakteristik özel-liklerinde var olan

haliyle, hem hakların, hem de sorumlu-92

lukların ve bu haklara yönelik sınırlamaların kurumsallaşmış

bir şekilde ifade edilmesinin sona ermesi anlamına gelecektir.

Bu konuşmada daha önce temas ettiğim ve yerinde bir şekilde tekraren vurguladığım gibi: Özgürlük, her türlü sınırlamanın yokluğunda yatmaz, zorunluluğun tanınmasında ve dönüş-

türülmesinde yatar.

Burada, *Demokrasi: Bundan Daha İyisini Yapamaz Mıyız?*

metninin sonlarına doğru sorulan sorular üzerine düşünebiliriz: Komünist toplumda insanlar ne tür çelişkilerle karşı karşıya olacaktır? Bu çelişkilerle nasıl uğraşacaklardır? Ve bu çelişkilerle baş etmek için hangi araçlara sahip olacaklardır?

Çok önemli bir nokta olarak, şimdiki ilkel biçimiyle de olsa, üzerlerine düşünmek ve uğraşmaya başlamak için bu çeliş-

kileri ortaya koymak bile, komünizm ile şu anda var olan, tarihsel olarak sınırlı ve modası geçmiş özgürlük anlayışıyla, baskıcı ve sömürücü niteliğiyle ve onun halk kitlelerine, bir bütün olarak insanlığa getirdiği korkunç ve gereksiz acılarla kapitalist-emperyalist sistemin egemen olduğu şimdiki dün-ya arasındaki temel, radikal farklılık, çarpıcı bir şekilde gözler önüne serilecektir.

Komünizm ve Kapitalizm: İnsan Doğası ve İnsan Özgürlüğü Konusunda Temelden Çelişen Görüşler Bu yüzden bir kez daha, “insan doğası” meselesine geri dönmek istiyorum. Özellikle de, sadece kapitalizmden ve onun sosyalist toplumdaki kalıntılarından öteye geçmek anlamında bir geçişi değil, aynı zamanda ilkel komünal toplumdan farklı sınıflı toplumlara kadar insanlık tarihinin bütün önceki aşamalarından insanlığın varoluşunda yepyeni bir döneme geçişi ifade eden komünizme ilerleyişle ilgili olarak.

Bu yeni çağ, komünizm çağı, içinde insanlar veya insan toplumu bakımından hiçbir çelişkinin olmadığı bir tür “mükem-mel durumu” ifade etmez. İnsanların birbiriyle ve doğanın geri kalanıyla, bu ilişkilerin geçmişteki tezahürlerinden nitel ve radikal derecede farklı bir temelde karşılıklı iletişim kur-93

 maya devam edecekleri yepyeni bir “düzlüğü” ifade eder.

Çeşitli burjuva teorilerinde ve bunun bazı popüler versiyonlarında sık sık, “Eğer insanlar melek olsaydı” sözünü duyarsınız. Bu ise şu anlamı içerir: “Eh, elbette, eğer insanlar kusursuz olsaydı, tamamen farklı bir toplumumuz olabilirdi, halk ve iktidar üzerinde bu sınırlamalara, kontrol ve denge-ye, vesaireye ihtiyacımız olmazdı, ama insanlar melek değildir ve bu yüzden” –burada, başka şeylerin yanı sıra, “düşmüş

insan” hakkındaki Yahudi-Hıristiyan görüşüne geliyoruz–

“daha büyük iyiye hizmet edecek şekilde, insanlara ve insan doğasına içkin olan, bencilliğe, kötülüğe ve yozlaşmaya doğ-

ru eğilimi gemleyecek, yahut onları sınırlamak için gerekli çerçeveyi sunacak olan, bu türden topluma ve hükümete ihtiyacımız var.” Altını çizelim: Komünizmin iddiası elbette insanların melek olması değildir. Bir kez daha söylemek gerekirse, komünizmin iddiası insanlar arasında veya insan toplumunda, yahut onların doğanın geri kalanıyla olan etkileşimlerinde hiçbir çelişkinin olmaması değildir. İddiası –ki bu derin bir iddiadır– bunun toplumun ekonomik temeli ve siyasi-ideolojik üstyapı açısından, üretim ilişkileri ve sosyal ilişkiler, siyasi ilişkiler ve kurumlar ve insanların düşüncesi açısından nitel olarak ve radikal derecede farklı bir temelde olmasıdır.

Çelişkiler ve mücadeleler, toplumu oluşturan insanlar da dahil olmak üzere bütün gerçekliğe damgasını vurmaya ve onların itici gücü olmaya devam edecektir. Komünist toplum ve onu meydana getiren insanlar, değişim geçirmeye, hatta farklı biçimlerde nitel dönüşümler geçirmeye devam edecektir; zorunluluğu özgürlüğe dönüştürme ihtiyacı ve müca-delesiyle karşı karşıya olmaya devam edeceklerdir ve bu da insanoğlu var olduğu müddetçe yeni ve yeni zorunluluklara yol verecektir. Bu genel sürecin parçası olarak “insan doğası”

da değişim geçirmeye devam edecektir. Ancak bir kez daha mesele, bütün bunların nitel açıdan ve radikal derecede farklı

bir temelde ve düzlemde gerçekleşecek olmasıdır.

Bu arada bu söylediklerimiz elbette, dünya komünizmi çağına ulaşıldıktan sonra önceki tarihsel deneyimlerden, yahut felsefeden ve önceki dönemlerde farklı alanlarda, bu deneyimi doğa, toplum ve

toplumu meydana getiren insanlar hakkında bir anlayışa çevirmeye çalışmış “fikirlerle çalışma”

çabalarından öğrenilecek hiçbir şey olmadığı anlamına gelmez. Bütün bunlar insanlık için devasa bir hazine olarak kalmaya devam edecek ve buraya devamlı olarak ilaveler yapı-

lacaktır. Ancak mesele şu ki buna, insanlık tarihinin önceki dönemleriyle karşılaştırıldığı zaman hem genel olarak toplum hem de bireyler yepyeni bir düzeyden, radikal derece farklı bir duruş noktasından hareketle yaklaşabilecektir. “Kucak-lar ama yerini almaz” ilkesi bu edinilmiş deneyim ve bilgiye uygulanacaktır (Bu bağlamda, *Observations on Art and Culture, Science and Philosophy* [“Sanat, Kültür, Bilim ve Felsefe üzerine Gözlemler”] isimli çalışmanın20 “Maoizme bilimsel bir yaklaşım, bilime bilimsel bir yaklaşım” bölümünde söylenenler bu konuyla çok ilgilidir).

O halde söylenenleri gözden geçirelim ve özetleye-lim: Komünist toplum ile yalnızca kapitalist toplum arasında değil, önceki bütün toplumlar arasında derin ve çığır açıcı bir karşıtlık vardır. Bu, özgürlük ve haklar anlayışında da çığır açıcı bir karşıtlık vardır. Burada, “Komünizm ve Jefferson Demokrasisi”nde pozitif ve negatif özgürlük hakkında tartı-

şılanlara referansta bulunmaya değer.21

Burjuva teorisyenler açısından –yine bunu Paine, Madison ve Jefferson gibi yazarlarda ve Fransız devriminin lider-lerinde ve (söz yerindeyse) ona esin vermiş kişilerde görebilirsiniz– özgürlük genelde temel olarak negatif terimlerle 20 Bob Avakian, *Observations on Art and Culture, Science and Philosophy* (Insight Press, 2005), s. 78-79.

21 Bob Avakian, Communism and Jeffersonian Democracy (RCP

Publications, 2008).

 algılanır. Hükümetin saldırısından korunma, yahut “doğa durumuna” yönelmeleri (veya dönmeleri) halinde toplumdaki öteki bireylerden korunma terimleri üzerinden tanımlanmıştır. Fakat komünizm, özgürlüğün zorunluluğun anla-

şılmasında ve dönüştürülmesinde yattığı anlayışına dayanan bir özgürlük vizyonuna sahiptir ve bu, bir yandan çok daha büyük boyutta ve pozitif karaktere sahip bir özgürlük anlayışını, hem de

negatif özgürlüğün boyutlarını, yani hükümetin kötüye kullanılmasından ve başka kişilerin kötüye kullanımlarından korunmayı içine alır. Bu özgürlük temel olarak insanların birlikte hareket edebilme ve nasıl birlikte hareket edileceği, doğanın dönüştürülmesiyle etkileşim içerisinde toplumun nasıl radikal olarak dönüştürülebileceği konusunda mücadele etme becerisinde yatar. Böylelikle her şeyden önce sömürü ve baskının ve sosyal antagonizmanın kökleri sökülecek ve bunun ötesine geçen yepyeni bir döneme doğ-

ru yürünecek, insanlar birbirleriyle ve doğayla antagonistik olmayan ilişkiler üzerinden etkileşime girecek, giderek artan derecede bilinçli ve gönüllü bir temelde dünyayı ve insanları dönüştürmeye devam edecektir. Burada bahsettiğimiz, ger-

çekliğin karşısında uçup gidecek, mutlak şekilde bilinçli ve gönüllü bir temel değil, artan derecede bilinçli ve gönüllü bir temeldir. Bu, pozitif özgürlüğün çok güçlü bir ifadesidir.

Kapitalizm, sadece sömürü ilişkilerinin değil, aynı zamanda ona bağlı olarak “meta fetişizminin” de içine bat-mıştır ve devamlı olarak bunun ifadesi işlevini görür. Bu

“meta fetişizminde” insanlar, birbiriyle temel olarak insan olarak değil, değişimi yapılacak metaların sahipleri (gerçek-te, ete-kemiğe bürünmüş halleri) olarak ilişki kurarlar. Buna bireylerin atomizasyonu eşlik eder. Bütün bunların temelini oluşturan ve onlara yön veren, gizli sömürüye dayalı toplumsal ilişkiler ve açık sömürü ve baskı ilişkileridir ve bütün bunlara damgasını vuran, özgürlük, hükümetin rolü ve toplumdaki bireylerle ilişki konusunda buna denk düşen anla-96

yışlardır. Bu, ABD Bağımsızlık Deklarasyonu’nda ve Anayasası’nda çok çarpıcı bir şekilde görülmektedir. Orada ifade edilen şey, bireyleri, toplumda “doğa durumunun” üstesinden gelmek ve toplum içinde işlerin antagonistik hale gelmesini engellemek için bir biçimde güç ve karşı güç kullanmaya çalışsalar bile kayda değer biçimde birbiriyle çatışan mülkiyet ve meta sahipleri olarak gören bir bakış açısıdır.

Sosyalizm, mevcut antagonistik toplumsal ilişkilerin açıkça kabul edilmesini ve bu tür ilişki ve bölünmelerin üstesinden gelip “4 bütüne” ulaşma ve “burjuva hakkının dar ufkunu” aşma şeklindeki temel amaç temelinde insanlar arasında birlik ve özgürlük anlayışını ifade eder.

Meta ilişkilerinin ve ona denk düşen bölünmenin, atomize olmuş insanlar arasındaki yabancılaşmanın ötesine geçme, bütün bunların yerine bir taraftan bireyselliğe daha da fazla alan verirken, diğer taraftan toplumun üyeleri arasında bir işbirliği temelinde sosyal bağlantıları ifade eden ve onları güçlendiren biçimler yerleştirme yönünde bilinçli bir inisiyatifi ve ivmelenmeyi içerir.

Bu yönelim ve dünya çapında komünizme erişilmesiyle birlikte, bunun daha tam bir ifadesi için temel yaratmak amacıyla süregiden mücadelenin tanınması, işte sosyalist bir devletin anayasasının ve bu anayasa temelindeki kanunların prensiplerinde ve hükümlerinde hayat bulması gereken şey budur.

II.

DEVRİM HAREKETİNİN İNŞA EDİLMESİ

Kültür ve Ahlak: Kritik Bir Mücadele Alanı Bu konuşmanın başında (1. Kısımda) ekonomik temel ve toplumun siyasi-ideolojik üstyapısı arasındaki ilişkiler hakkında tartışılan şeye geri dönelim: Her ne kadar son kertede ve temel olarak, üstyapının –ki son tahlilde üstyapı onun altında yatan ekonomik temelle uyumlu olmalıdır– koşulları-

nı ve sınırlarını belirleyen şey temelse de, bunun bir çelişkiyi de içermesinin ve üstyapı alanında kayda değer bir "otonomi" ve inisiyatifin bulunmasının çok gerçek içerimleri vardır. Şimdi bile, yani mevcut sistem varlığını sürdürürken bile kültür ve ideoloji alanında (ahlak dahil) bir mücadele olabilir ve olmalıdır; gerçek, yaşayan bir alternatif ortaya konulabilir ve konulmalıdır. Bu aynı zamanda, mevcut sistemi ortadan kaldırmayı amaçlayan devrim hareketini inşa etmenin de bir parçasıdır.

Asalaklık, Varoşçuluk ve Faşist Güçler Bu devrim hareketini inşa etme bağlamında önemli bir boyut, asalak tüketimciliğe karşı ideolojik, kültürel ve ahlaki alanda mücadele etmektir. Burada *Revolution* dergisi-nin çevreyle ilgili özel sayısına (#199, 6 Nisan 2010) ve özel olarak da "Tüketimciliğe karşı mücadele" ve "Sosyalist sür-99

 dürülebilir kalkınmada bazı temel ilkeler" başlıklı bölümlere referansta bulunmaya ve bu mücadelenin şimdi bile getirdiği sonuçlar üzerine düşünmeye değer.

Yine belirtmeye değer bir nokta şudur: De Tocqueville, 19. Yüzyılın ilk yarısında Amerikan demokrasi hakkındaki yazılarında, o tarihte bile Amerikalıların her şeyi yalnızca “bu ne kadar para getirir?” sorusuna yanıt olarak değerlendirdi-

ğini belirtiyordu. Bu yüzden bu sadece son birkaç on yıldaki artan asalakçılıkla toplumun ayırt edici bir özelliği olmamıştır ve çok daha eski temelleri vardır (Burada, bu konuyu daha ayrıntılı olarak ele almak yerine, *Demokrasi: Bundan Daha İyisini Yapmaz Mıyız?* metninin De Tocqueville’in yazılarından ve Amerikalıların maddi ürünlere ve servete olan saplantı-

sının onu nasıl sarstığından bahseden kısımlarına referans vereceğim1).

Mevcut tarihsel dönemin ABD’si bağlamında ve ideoloji, kültür ve ahlak alanındaki mücadele ve radikal derecede farklı bir kültür, ideoloji ve ahlakı ortaya koyma açısından,

“varoşçuluğu” ele almak önemlidir. Ben bunu söylerken herkesin, özellikle de gençlerin varoşlardan çıkması için uğraş-

mamız gerektiğini söylemiyorum. Varoşların bir kısmı, kayda değer bir olgu haline geldiği ölçüde, pozitif bir gelişmenin bir parçası olabilir. Fakat ben, daha ziyade bir yaşam tarzı ve söz yerindeyse bir “değer sistemi”, bir ideolojik güç olarak

“varoşçuluktan” bahsediyorum.

Bu açıdan, Lisa McGirr’ün *Suburban Warriors: The Origins of the New American Right* [“Varoş savaşçıları: Yeni Amerikan sağının kökenleri”] (Princeton University Press, 2001) 1 Bob Avakian, *Democracy: Can’t We Do Better Than That?,* Banner Press, 1986. Özellikle de “The USA as Democratic Example...Leader of the Pack” [“Demokratik Örnek… Sürünün lideri olarak ABD”]

başlıklı 4. bölüme ve “The ‘Special Situation’ of the USA Historically”

[“ABD’nin tarihsel olarak ‘özel durumu’”] başlıklı kısma (s. 116-127) bakınız. De Tocqueville’in burada referans verilen gözlemleri, *Democracy in America* [“Amerika’da Demokrasi”] (New York: Vintage Books) eserinde bulunabilir.

kitabına referans verebiliriz. Bu kitapta McGirr, dikkat çekici bir görüş ve bazı sınırlamalarla, özellikle 1950'lerden (İkinci Dünya Savaşı ve savaştan kaynaklananların ertesinde) bugünlere kadar Orange County-California'da gelişenler temelinde, faşist varoş güçlerinin (o bu tanımı kullanmamaktadır) sosyal tabanını ve sosyal içeriğini analiz etmektedir. McGirr belli bir derinlikle bunun Orange County'deki özel ifadelerine yoğunlaşırken, Orange County daha geniş anlamda , faşist güçlerin özellikle 2. Dünya Savaşı sonrasında ABD'deki geli-

şimi olgusu için bir tür "laboratuvar" işlevi görmektedir.2

McGirr, bu faşist sosyal tabanı aslında yoksul veya eği-timsizler ve alt orta sınıf tabakasının değil, görece iyi durumlu ve eğitimli tabakanın teşkil ettiğini, ancak (bu bağlamda bu çok çarpıcı bir olgudur) bunların eğitimli, ama dar bir temelde eğitilmiş insanlar olduğunu savunur. Onun gönderme yaptığı ve bu olgunun toplumsal tabanı olarak gördüğü pek çok kişi mühendisler, teknisyenler ve benzeri mesleklerden insanlardır – bunların çoğunlukla, 1950'ler döneminde yeni gelişmeye başlamış yüksek teknolojiye dayalı sanayilerden olduklarını belirtmek gerekir. Yine çok kayda değer olan bir 2 Kısa süre önce Frank Rich'in *New York Times'* taki köşe yazısında referans verdiği kitap - Kim Phillips-Fein, *Invisible Hands, The Businessmen's Crusade Against The New Deal,* by (New York: Norton, 2009) – aynı zamanda, on yıllar önce, 1930'lardaki New Deal politikasıyla birlikte başlayan süreç boyunca ABD'deki faşist güçlerin rolüne ve daha özel olarak bu güçlerin yönetici sınıfın bazı kesimleri tarafından desteklenmesine ışık tutmaktadır. Her ne kadar yazarın analizi ekonomik alana ve "toplumsal muhafazakarlar"dan ziyade

"iş muhafazakarları" olarak adlandırılması gereken gerici güçlere, özellikle de büyük ölçüde temel meşguliyet alanı olarak geleneksel cinsiyet ilişkilerinin korunması, kürtajın (ve doğum kontrolünün), eşcinselliğin ve eşcinsel haklarının hedef alınması alanlarında saldırılarını gerçekleştiren Hıristiyan köktencilere odaklansa da, Phillips-Fein'ın analizi bazı kayda değer açılardan, ABD'deki gerici hareketlerin artan gücünün ve etkisinin temel olarak 1960'ların ayaklanmalarının "geri tepmesine" atfedilebileceği düşüncesine karşı çıkmaktadır.

 olgu, bunun bazen dolaylı ama çoğu kez doğrudan bir şekilde büyük ölçüde askeriyeye ve askeriyeyle yoğun bağlantıları olan ve "savunma harcamalarına" odaklanmış şirketlere bağlı olmasıdır. Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, Soğuk Savaş döne-mi

anti-komünizmi de bu olgunun –2. Dünya Savaşı sonrası kalkınmada Orange County gibi yerlerde faşist bir gücü teşkil eden şeyin– temel bir ideolojik sacayağıydı.

McGirr'ün değerlendirmesine göre belirtmeye değer olan bir diğer şey şudur: Batı ABD'nin (Orange County gibi yerlerin) bu yeni varoş nüfusunun önemli bir bölümü, Orta-Batı ve Güney bölgelerinden göç eden ve bölgelerindeki

"geleneksel değerleri" kendileriyle birlikte getiren kişilerdi ve bu "geleneksel değerler", İkinci Dünya Savaşı sonrasının banliyölerindeki batılı sosyal varoluşun koşullarında yeni bir biçim ve yeni bir keskinlik kazandı. Ve kayda değer bir ölçüde, bunun maddi temeli, bu insanların batı banliyölerinde daha yüksek sosyal statülere doğru "yukarı hareketlilik"

kazanabilme becerisi –ve bunu fiilen kazanmaları– ile bunun İkinci Dünya Savaşı'nın etrafında dönme biçimiydi (bu benim analizimdir ama McGirr'ün belirttiği önemli noktalar-la uyumludur). Bu özellikle ABD'nin zaferi ve bu savaş üzerinden emperyalist güçler arasında yükselmesi etrafında ve McGirr'ün vurguladığı gibi, savaş sonrasında hayata geçirilen hükümet projelerinin ve hükümet harcamalarının –özellikle de "savunma" harcamalarının– ve Soğuk Savaş'ın kızıştırılmasının etrafında döndü. Bu, kayda değer bir unsur olarak ayrımcılık ve beyaz üstünlüğünü inşa eden (ki ileride bundan kısaca yine bahsedeceğim) G.I. Bill3 gibi şeyleri ve federal devlet tarafından sübvanse edilen, bir yandan "savunma harcamalarıyla" ilgili olduğu gibi aynı zamanda varoş yaşamı-

nın geliştirilmesi ve sürdürülebilirliği için de kaçınılmaz olan yaygın otoyol inşası gibi şeyleri de içeriyordu.

3 1944 yılında çıkarılan ve İkinci Dünya Savaşı gazilerine büyük faydalar sağlayan bir yasa. (Ç.N.)

McGirr, "Sunbelt varoşlaşmasının yaratılmasından"

ve 2. Dünya Savaşı sonrasında gelişen sivil haklar hareketine tepki gösteren açık "beyaz tepkisinden" (s. 13) -bir başka deyişle ırkçılıktan – söz eder. Ayrıca önemli bir noktaya deği-nerek bu olgunun nasıl da "Amerikan yaşamında derin kökleri olan eski evanjelik ve devletçilik karşıtı ideolojik miraslar"

(s. 271) üzerine inşa edildiğini anlatır. Bir kez daha söylemek gerekirse bu, 2. Dünya Savaşı sonrasında varoş batısındaki farklı güçler ve sosyal etkiler konjonktüründe özel bir biçim ve özel bir keskinlik kazanıyordu.

Şu ana kadar vurguladığım noktalarda ileri sürdüğüm gibi, bütün bunlarda bazı çarpıcı ironiler vardır. İnsanların nesnel duruşu – ve gerçekte onların yukarıya doğru hareketi ve daha yüksek bir ekonomik ve sosyal statüye ulaşması –

büyük ölçüde hükümet harcamalarına ve özellikle de askeri harcamalara dayanırken, bununla çelişir bir şekilde bu insanlar aşırı derecede bireycilik hakkında iddialarda bulunuyor ve "kendi kendilerine bir yerlere geldiklerine" dair mitolojiler üretiyorlardı. Daha açık bir şekilde ifade etmek gerekirse, bu insanlar sübvanse edilmişlerdi ve sahip oldukları pozisyon çok kayda değer bir ölçüde hükümet harcamalarının ürü-

nüydü, ama bireycilik ve "kendi kendine bir yerlere gelme"

mitolojileri çok güçlü bir şekilde savunuluyordu. Bu ülkenin tarihi boyunca federal hükümetin oynadığı rol ve insanların keskin ve acımasız bir şekilde federal hükümet aleyhinde söylediklerine öte yandan da özellikle daha yüksek ekonomik pozisyonlara ve sosyal statülere gelmelerindeki etkileri açı-

sından, federal hükümetin müdahil olması ve yaptıkları dev harcamalar bakımından durumun büyük ölçüde ne olduğuna dair yaptığım yorumlar4 üzerine bir daha düşünün.

Bu bireycilik iddiasına, "kendi kendine bir yere gelme" mitolojisine ve federal hükümete karşı aldıkları çelişkili 4 Burada, Devrim ve Devlet başlıklı 1. Bölümün "Amerika Birleşik Devletleri'nin tuhaf tarihi: Kölelik, 'eyaletlerin' hakları ve federal hükümet" başlıklı kısmındaki bir gözleme gönderme yapılmaktadır.

 tutuma ilave olarak, McGirr'ün deyimiyle "bütün biçimleriyle 'kolektivizmin' reddedilmesi" (s. 35) de söz konusuydu.

Bu, bütün bir liberal duruşun reddedilmesini ve bu gericilerin onu "hak etmeyenler" adına "kolektivizmin" ve "devletçili-

ğin" savunulması olarak görmesini de içeriyordu (İnsanların gözünde

“hak etmeyenler” kategorisine kimin girdiği açık olduğu için, bu meseleyi daha fazla açmayı gerekli bulmuyo-rum). Bir başka deyişle, hükümetin bazı gruplar adına harcama yapmasına karşı keskin bir muhalefet söz konusuydu.

Burada bir kez daha “beyaz tepkisi” –yahut daha basit bir ifadeyle ırkçılık– ve asalaklık temelinde mağrur bir çirkeflik söz konusudur.

McGirr bununla birlikte önemli bir şeyi, kendi tanı-

mıyla “suni cemaatleri, bireysel özelliği, özel mülkiyeti ve tüketimle tanımlanan kamusal alanları vurgulayan görüş-

leri” (s. 40) tanımlar. Bu çok önemli: “Bireysel özellik, özel mülkiyet ve tüketimle tanımlanan kamusal alan” yani bir demokrasinin yurttaşları olarak insanlar değil, vurguladı-

ğım üzere büyük ölçüde hükümet harcamalarının ürünü olan tüketiciler.

McGirr ayrıca bu genel duruşu ve nüfusun bu kesimleri arasında gelişen faşist hareketi karakterize eden “gelenek-

çilikle modernitenin tuhaf bir karmasından” (s. 8) söz eder.

Elbette bu tabakanın içinde yer alan herkes bu faşist olgunun parçası değildi ancak bu kayda değer olgunun bu tipler arasında temelleri vardı ve bu tiplerin arasında McGirr’ün deyimiyle “gelenekçilikle modernitenin tuhaf bir karması” da vardı. Buna eşlik eden bir diğer şey ise (yine McGirr’ün ifa-deleriyle) “teorik olarak uyumsuz bir toplumsal ve kültürel muhafazakarlıkla” birleşmiş liberteryanizm (daha özel olarak da, Orange County ve bu olgunun Batılı tezahürlerinin bulunduğu diğer yerlerde “Batılı liberteryanizm”) temelindeki “sağduyu” idi (s. 9). Bunu günümüzün faşist hareketlerin-de de görüyoruz. Bu olgunun devamı olarak, “teorik olarak

uyumsuz bir toplumsal ve kültürel muhafazakarlık” ile birleşmiş “liberteryen sağduyu” şeklindeki tuhaf bileşim bugün de mevcuttur.

McGirr, kiliselerin “bir topluluk duygusunun gelişti-rilmesindeki köşe taşları” olarak oynadıkları rolden söz eder.

Buna eklememiz ve altını çizmemiz gereken bir şey, artan ölçüde köktenci Hıristiyan kiliseleridir. Dolayısıyla, tüketimciliğe ilave olarak

elimizde, başka durumlarda çatırdayacak ve tecrit olacak varoşlarda bir “topluluk duygusunun” geliştirilmesinde bir “köşe taşı” rolü oynayan köktenci Hıristiyanlık ve onun kiliseleri mevcuttur.

ABD’nin sergilediği manzaranın (kelimenin gerçek anlamıyla manzaranın, aynı zamanda sosyal ve siyasi manzaranın) temel bir özelliği olarak 2. Dünya Savaşı sonrasında bu varoşçuluğun gelişimi çerçevesinde, bu çarpıcı ironiler ve çelişkilerle dolu faşist tipte hareketlerin gelişimini görüyoruz. Bir kez daha söylemek gerekirse bu çelişkilerden biri de, bütün bunların bilinçli hükümet politikası – savunma harcamaları, otoyolların ve varoşlaşmanın sübvanse edilmesi, içerdiği ırkçılık, ayrımcılık ve beyaz üstünlüğünü savunma biçimleriyle G.I. Bill– ile geliştirilmiş olmasıdır.5

Sözünü ettiğim bu özellikler, “varoşçuluk” olgusunu 5 Bu açıdan Thomas Sugrue’nun *The Origins of the Urban Crisis, Race and Inequality in Postwar Detroit* [“Savaş sonrası Detroit’te kent krizinin, rekabetin ve eşitsizliğin kökenleri”] kitabına gönderme yapmaya değer. Kitap, 2. Dünya Savaşı sonrasındaki dönemde ana kent bölgelerinde Siyahlar bazı mahalleleri entegre etmek için mücadele yürütürken beyaz sakinlerin buna, çoğu zaman şiddet yoluyla nasıl karşı çıktığına ve banliyölere doğru giderek artan bir

“beyaz akını” olduğuna dair bir vaka incelemesi olarak Detroit’i ele almaktadır. Buna ilave olarak Ira Katznelson’un *When Affirmative Action Was White: An Untold Story of Racial Inequality in Twentieth Century America* ve David R. Roediger’ın, *Working Toward Whiteness: How America’s Immigrants Became White* isimli kitapları, G.I. Bill’in ayrışmanın arttırılmasındaki rolünü ortaya koymaktadır ve bu, bir kez daha söylemek gerekirse, banliyöleşmenin gelişimiyle ve son birkaç on yıldır Amerika’ya giderek artan ölçüde damgasını vuran toplumsal ve siyasal konfigürasyonla bağlantılıdır.

Devrim ve Materyalizm ve özel olarak da bunun sağcı sosyal ve siyasi ifadesinin temel ifadeleri olmaya devam ettiler. Tüm bu paketin bir parçası olarak “varoşçuluk”, bireyciliğin ve kelimenin her iki anlamıyla da “anti-sosyalizmin” bir ifadesi ve süzülmüş bir hali-dir. Topluluğun yerini de tüketimcilik ve köktenci din dol-durmaktadır. Dini köktencilik, “varoşçuluğun” bir ifadesi ve onunla uyumlu olan ve onun değer sistemini geliştiren bir

“sosyalleştirişi güç” işlevi görmektedir. Elbette bütün bunlar saldırgan bir “yurtseverlik” ile de bağlantılıdır ki bu da doğrudan militarizmle

ve ABD ordusu içinde Hıristiyan köktenciliğinin yayılmasıyla bağlantılıdır ve bu durum birkaç on yıldır kayda değer bir olgu haline gelmiştir. Dolayısıyla bütün bunlarda tuhaf bir zehirli maya mevcuttur.

Eş zamanlı olarak, her ne kadar bugünle özel olarak 1960'lar arasında ciddi farklar varsa da geçmişte olduğu gibi, tüm bunlara karşı, özellikle de bunun sağcı ifadelerine kar-

şı ama aynı zamanda "varoşçuluğun" çekirdeğinde bulunan iddia ve dinamiklere, motivasyon ve değerlere karşı, emperyalist yağmaya dayanan ve Lenin'in sözüyle bir bütün olarak topluma "asalaklık mührü" basan bu yaşam tarzına karşı bir isyan, özellikle de bir gençlik isyanı hem gereklidir, hem de bunun olabilmesi için gerçek bir olasılık ve potansiyel mevcuttur. İhtiyaç duyulan şey, reformist ve ütopyacı şemaların hizmetinde olmayan, dini köktenciliği de daha fazla beslemeyecek ve güçlendirmeyecek olan, tam aksine komünizmin amaçlarından ve vizyonundan, ahlakından (evet, ahlakından) ve kültüründen esinlenmiş bir devrim hareketine katkı yapacak bir isyandır.

Bunun ışığında, en azından bazı "gençlik isyanlarının"

ve "karşı kültürün", özellikle de 1960'lardaki ve 1970'lerin başlarındaki "hippi olgusunun" bazı çelişkili özelliklerini ve eğilimlerini incelemeye değer. 1960'larda orta sınıf beyaz gençler arasında, egemen değerlere ve – evet, o terimi kul-106

lanmak gerekirse – dönemin toplumunun "zeitgest"ine karşı gerçek bir "nesilsel" kitlesel isyan olgusu vardı (her ne kadar o nesilden, George W. Bush veya William Kristol gibi bazı kişiler ters yönde gitmiş ve bu çok pozitif isyana karşı -kelimenin çift anlamıyla- reaksiyon gösterip onun haklı bir şekilde isyan ettiği her şeyi dar kafalı bir inatla savunmuş olsa da).

Sadece siyasi alanda değil aynı zamanda kültürel alanda gerçekleşen bu pozitif ayaklanma, banliyölerdeki çok sayı-

da genci de içine aldı; bunların ailelerinden bazıları liberal (hatta daha revizyonist ve sosyal-demokrat tipte "solcu") idi, fakat önemli bir kısmı da "muhafazakar" veya düpedüz faşist tipteydi. Ben bizzat, anne-babası Goldwater Cumhuriyetçileri olan ve 1960'ların sonlarında birkaç yıl içinde iyi yönde bir hayli radikalleşen insanlar tanıdım. Yine, *Taking Woodstock* filmine bakarsanız, orada betimlenen, çelişkili

ama ana hatlarıyla pozitif bir karakter taşıyan olguyu görebilirsiniz.

Ancak, özellikle 1960'ların büyük başkaldırısı geri çekildiğinde, sağcı Hıristiyan güçler bunun bir kısmını

-elbette tümünü değil– "çevirip" Hıristiyan köktenci kanallara aktarabildi; 1960'ların ayaklanmasının ve onun devrimci itkisinin "öteki tarafa varamaması", yani devrim yapamama-sı bu olguyu güçlendirdi. Bir zamanlar çok güldüğüm (şim-di o kadar gülmüyorum) bir şey hatırlarım: 1960'ların sonu ve 1970'lerin başlarında, bu olgu hakkında ironik bir yorum yapan, "Billy Graham hippilerle buluşuyor" başlıklı bir afiş

vardı. Afişte Billy Graham İsa ve "kurtuluş" vs. hakkındaki her zamanki vaazını veriyor, dinleyiciler içinde betimlenen bütün hippiler "vaov, harika adam" diyordu. Buradaki nokta, bu sağcı Hıristiyan güçlerin 1960'ların kültür isyanının, yahut doğru anlamı içinde anlaşıldığında "karşı kültür devriminin" bazı unsurlarıyla ortak zemin bulabilmesidir; her ne kadar bunlar en iyi ihtimalle ikincil unsurlar olsa da.

Bunun ötesinde, 1960'ların ayaklanmasından bu yana 107

Devrim ve Materyalizm geçen on yıllar içinde yönetici sınıfların ve onlara bağlı güçlerin Hıristiyan köktenci faşizmini bu denli saldırgan bir şekilde savunmasının ve onu desteklemesinin başlıca nedenlerinden ve buradaki başlıca amaçlarından biri, 60'ların ayaklanmasında bu kadar güçlü bir şekilde ortaya çıkan "karşı kültürü"

ve o türden pozitif gençlik isyanını engellemek, onu gerici bir tarzda, günümüz varoşlarındaki gençler de dahil olmak üzere gençler arasında bir yabancılaşmaya doğru saptırmak, bunu gerici kanallara aktarmak ve bunu ideolojik olarak mutlak-

çı bir dünya görüşüyle "çimentolamak"tı. "Hıristiyan kayası"

olgusu ve gençlere yönelik çeşitli Hıristiyan festivalleri, vs.nin yanı sıra, liseden mezun olup üniversiteye gitmeye hazırlanan Hıristiyan gençlere yönelik yaz kampları gibi şeyler de vardır. Bu gençler bu yaz kamplarında, üniversiteye gidip evrim bilimi veya "solcu siyasi endoktrinasyon" gibi her türlü "şey-tanca" şeye maruz kalmadan önce, "aşılanmak" üzere eğiti-lir. İşte bu, bu güçlerin – özellikle faşist türden yönetici sınıf güçlerinin – 1960'lar döneminden ders çıkarıp pozitif radikal anlamda yeni bir gençlik ayaklanmasını engellemeyi çalışmak adına yaptıklarının bir başka örneği gibi görünüyor.

İsyancı Bir Kültüre Karşı Radikal Bir İsyan Fakat aynı zamanda, bugünün koşullarında gençliğin arasında, asalakçılığın "yeniden markalanmasının" ve övülmesinin zıddı olarak gerçek anlamda radikal, özgürleştirici bir isyan teşvik edilmelidir. Bu isyan güçlü bir şekilde yeni bir toplum ve yeni bir dünya ihtiyacını öne çıkarmalı, toplumun ve dünyanın dönüştürülmesi ve derin eşitsizlikler ve bölünmelerin ortadan kaldırılması bağlamında kent/varoş çelişkisini ve antagonizmasını ortadan kaldırmaya yönelmeli, emperyalizmin işleyişinin ve dinamiklerinin ayrılmaz bir parçası olan ve "geç emperyal Amerika"da eşi görülmemiş düzeylere ulaşan asalakçılığı karşısına almalı, onun üstesinden gelmeli ve ötesine geçmelidir. Kısacası, bugünün koşullarında ihtiyaç 108

Bob Avakian

duyduğumuz şey, karşı devrimci kültürün zıddı olarak, bir devrim hareketinin inşasına katkı sağlayan ve giderek artan ölçüde onun bir parçası haline gelecek olan bir karşı kültür-dür. Bu toplumda ve sistemde yanlış olan her şeyin özüne ve onun farklı tezahürlerine karşı radikal bir muhalefet kültürü-

ne ihtiyacımız var; radikal ölçüde daha iyi bir dünyayı arayan, içinde devrimin ve komünizmin güçlü ve giderek büyüyen bir çekim merkezi olduğu bir aktivizme ihtiyacımız var.

Dolayısıyla sözünü ettiğimiz şey tamamen farklı, radikal derecede farklı bir değerler sistemi ve potansiyel olarak da yepyeni ve çok daha iyi bir yaşam tarzıdır. Bu yaşam tarzının içinde insanlar, (Partinin "Komünizm: Yeni Bir Aşamanın Başlangıcı" başlıklı manifestosundaki ifadelerle söylemek gerekirse), binlerce yıldır insanlar arasındaki, farklı toplumların ve dünyanın farkı kısımlarının kendi içindeki ve birbirleri arasındaki ilişkilere damgasını vurmuş yıkıcı antagonistik çelişkiler olmaksızın, gerçek anlamda dünya vatandaşları, bir dünya topluluğunun üyeleri olabilir.

Toplum içinde büyük etkiye sahip seçeneklerin bir tarafta rahatına düşkün bireycilik, diğer tarafta dinsel köktencilik ve örneğin ABD ordusu içinde olduğu gibi kişinin emperyalist fetih ve yağmanın kolektif ezici gücüne tes-lim olup kendisini feda etmesi olduğu durumun, en canavar sömürücü ve baskıcıların –abartısız bir ifadeyle kitlesel ölçekte yaşamları ezen ve ruhları parçalayan, bir taraftan da kitlelere kendisini mümkün olan sistemlerin en iyisi ve dünya için parlak bir örnek olarak sunan bir sistemin– fiilen hiçbir meydan okumayla karşı karşıya olmayan bir hegemonyaya sahip olduğu bir durumun daha fazla devam etmesine izin verilemez.

Mesele şu ki, radikal derecede farklı bir felsefeyi ve radikal derecede farklı bir kültür ve ahlakı öne çıkarmak, onun için mücadele etmek ve evet, onu şimdiden yaşamak için gerçek bir temel ve bu yönde gerçek bir ihtiyaç bulunu-109

Devrim ve Materyalizm yor. Kültür ve ahlak alanının ötesinde, daha önce vurgulandığı gibi, ideolojik-epistemolojik alanda, özellikle de göreceliliğe ve onun habis etkilerine karşı çetin bir mücadeleye ihtiyaç var. William Butler Yeats'in şiirinde tanımlanana çok benzeyen bir durumla karşı karşıyayız: "En kötüler tutkulu bir yoğunluğa sahip" - buna mutlakçı kesinliği de ekleyebi-liriz– öte yandan ise "en iyiler her türlü inançtan yoksun."

Bunun radikal bir şekilde ele alınması ve radikal bir şekilde değiştirilmesi gerekir.

İşte epistemolojinin ahlakla buluştuğu nokta burası-

dır ve "Ben onun hakkında bir şeyler bilmeyi seçmiyorum", yahut "Ona inanmamayı seçiyorum", yahut "Onun hakkın-da hiçbir şey yapmamayı seçiyorum" demek kabul edilemez, zira bu sizi, rahat alanınızın dışına çıkarır. Bu ahlaken kınanası ve kabul edilemez niteliktedir ve karşı çıkılması gerekir.

Hem ciddiyetle, hem de materyalist bir temelde karşı çıkılmalıdır ki bu da bizi, bu konuşmanın ilk kısmında tartışılmış

olan şeylere götürür.

Bu aklıma, Bill Martin'le yaptığım ve sonradan

"Konuşmalar" kitabına yani *Marxism and the Call of the Future* ["Marksizm ve Geleceğin Çağrısı"] isimli kitaba dönüşen görüşmede yaptığım yorumu getirdi. Kendisine şunu söylemiştim: Siz etiğe dayanmayan materyalizmden kaygı duyu-yorsunuz, ben de materyalizme dayanmayan etikten kaygı duyuyorum. Kendisi de bu bakış açısının meselelere iyi bir noktadan odaklandığı konusunda bana hak vermişti.6 Mesele bizim etiğe ihtiyaç duymamamız değildir, komünizme ilerleme ve bu amaca yönelik bir devrimci hareket inşa etme hedefiyle paralel, radikal derecede farklı bir ahlak için mücadele etmeye, fiilen böyle bir ahlaka sahip olmaya ihtiyaç duy-6 Bob Avakian, Bill Martin, *Marxism and the Call of the Future: Conversations on Ethics, History, and Politics,* Chicago: Open Court, 2005. Burada sözü edilen görüşme, "Ethics and the Question of Truth," ["Etik ve hakikat sorunu"] başlıklı 3. Bölümün başında (s.

32 vd.) yer almaktadır.

mamamız da değildir. Mesele bunun bilime dayanmasının gerektiğidir, aksi halde böyle bir ahlak sürdürülemeyecek, göreceliliğin güçlü rüzgarı da dahil olmak üzere sert rüzgar-lar karşısında ayakta duracak ve yolunu bulacak sağlam bir temele sahip olamayacaktır. Bunun defalarca gerçekleştiğini gördük. Burada bir kez daha, “siz kim oluyorsunuz da doğru ve yanlışın ne olduğunu söylüyorsunuz?” ve “siz kim oluyorsunuz da eleştiriyorsunuz?” meselesine geliyoruz. Eğer sıkı bir şekilde materyalizme dayanmazsak, buna cevap veremeyiz. Meseleye derinden bir şekilde girişemez, eleştiri yapamaz ve meseleyi inceleyemez hale gelir, sadece görecelilikte değil, öteki açıkça gerici bakış açılarında ve değerlerde de yanlış

olan şeyin ne olduğunu insanlara gösteremeyiz.

Bu da beni dini köktencilik meselesine ve genel olarak din meselesine geri getiriyor. Bir kez daha, dini inançları kendilerini ilerici duruşlar sergilemeye ve baskıya karşı çıkmaya yönlendiren insanlarla, dini inançları kendilerini tersini yapmaya yönlendiren insanlar arasında bir ayrım yapmalı-

yız. Fakat bu ayrımı yapıp aklımızda tuttuğumuz zaman bile, dinin her türlüsüne, dini dünya görüşüne ve onun savunduklarına ve insanları felç etme biçimlerine karşı ideolojik düzeyde –kültürel alanda felsefe ve ahlak açısından– çetin bir mücadele yürütmemiz gerekir. Açıkça ateizmi ve komünizmin bilimsel duruşuna ve yöntemine dayanan, özgürleştirici bir dünya görüşünü ve ahlakı savunmamız gerekir.

İşte burada da “kültür devrimine” duyulan büyük ihtiyaç var. Sözünü ettiğim türden, itici gücü gençlik olan ve bu sistemin baskıcı, bozucu ve boğucu ilişkilerine, değerlerine ve ahlakına ve bunu savunup güçlendiren herkese karşı meydan okuma cesareti gösteren bir kitle isyanından bahsediyoruz. Bu isyan bütün bunlara karşı, çok farklı biçimlerde ve mümkün olan en geniş ölçekte, yeni ve özgürleştirici ahlakın, değerlerin, ilişkilerin ve kültürün ete-kemiğe bürünmüş hali olacak ve aynı zamanda bu sistemin daimi kötülüklerine ve adaletsizliklerine karşı büyüyen bir direniş gücü olacaktır. Ve bu sistemde bir devrim yapma ve yerine nihai hedefi komü-

nist bir dünya olacak şekilde yeni, radikal derecede farklı ve daha iyi bir sistemi getirme ihtiyacını bilinçli, bilimsel olarak anlamış kişiler, bu “kültür devrimini” teşvik etmeli ve ona daha fazla soluk katmalıdır. Bu aynı zamanda, bu sistemden kurtulup yerine yeni bir dünyayı getirmekten daha azını hedeflemeyen, ihtiyaç duyduğumuz devrim hareketini –bu devrim için iktidarla mücadele eden ve insanları dönüştüren hareketi– inşa etmenin parçası olarak, her türden yaratıcılığı, tahayyülü, sorgulamayı, mayayı ve ayağa kalkışı içerecektir ve içermelidir.

Bu “kültür devrimi”, kendi dinamiklerine ve karakteristik özelliklerine sahip olduğu gibi, aynı zamanda insanlara maruz kaldıkları pek çok kötülük ve adaletsizliği, sindiril-me ve boğulmayı, bütün bunların kapitalist-emperyalist sistemden kaynaklandığını ve radikal derecede farklı ve daha iyi bir sistem ve dünyanın mümkün olduğunu, şimdiki korkunç sistem ve dünyanın sınırlarının dışına çıkma olasılığının var olduğunu göstermeyi hedefleyen siyasi ve ideolojik çalışma ve mücadeleyle de yakından bağlantılıdır.

Aynı zamanda, bunun ve onu devrimci bir hareketin inşasına hizmet eder hale getirmeye çalışmanın önemli bir parçası olarak, pek çok farklı biçim ve ifadeyle bir direniş

kültürünü ve topluluğunu teşvik etmeye ve savunmaya da büyük ihtiyaç vardır ve bunun içinde devrim ve komünizm

“kutbu”, büyüyen ve sarsıcı bir etkiye ve çekim gücüne sahip olacaktır.

Tüm bunlar, devrim için yeniden kutuplaştırma bakı-

mından küçük veya tali önemde şeyler değil, stratejik öneme ve stratejik sonuçlara sahip olan şeylerdir.

“Devrimin Mümkünlüğü” Üzerine Bazı İlave Düşünceler

• Emperyalist Ülkeler

Emperyalist ülkelerle ilgili olarak, “On the Possibility of Revolution,” [“Devrimin Mümkünlüğü Üzerine”] başlıklı çalışmada7 tartışılan stratejik yönelimi kısaca gözden geçirmekte fayda var. Bu çalışmanın kendisinin, burada bahsetmek istediğim temel prensipleri çok

yoğunlaştırılmış bir şekilde sunduğunu da belirtmeliyim. Bu çalışmada savunulan ve vurgulanan temel yönelim, özel olarak emperyalist ülkelerde iktidarı ele geçirme yönünde topyekûn mücadelenin ancak durumda büyük, nitel bir değişimle yani devrimci bir krizin meydana gelmesi ve milyonlarla ifade edilen devrimci insanların ortaya çıkmasıyla mümkün hale gelebileceği anlayışının sürdürülmesidir. Bu anlayışa göre ayrıca bu müm-kün hale geldiğinde, durumda nitel bir değişiklik meydana geldiğinde ve bu koşullar ortaya çıktığında, bu mücadele bir dizi büyük şehirde eş zamanlı kitlesel ayaklanmalar şeklinde değil, uzun süreli bir mücadele halini almalıdır ki bu, belli açılardan önemli farklar gösterse de, devrimin yolunun genellikle uzun süreli halk savaşında yattığı Üçüncü Dünya ülkelerinde uygulanan stratejik yönelimle ortak özellikler de sergilemektedir.

Belirleyici bir yönelim noktası olarak şunu önemle vurgulamak gerekir ki, “Devrimin Mümkünlüğü Üzerine”

metninde emperyalist ülkelerle ilgili olarak bahsedilen türden uzun süreli mücadele, emperyalizmin hakim olduğu, hatta açıkça işgal ettiği Üçüncü Dünya ülkelerindeki mücadelelerle bazı ortak özellikle taşısa da, çok önemli bir farklılık da içermektedir: Emperyalist ülkelerde devrimci mücadele emperyalistlerin “merkez üssünde” gerçekleşir; bu mücadele işgalci 7 İlk olarak *Revolution* gazetesinin 23 Eylül 2007 tarihli 102. sayısında yayınlanan “On the Possibility of Revolution [“Devrimin Mümkün-lüğü Üzerine” makalesi, 1 Mayıs 2008 tarihinde yayınlanan *Revolution and Communism: A Foundation and Strategic Orientation*, broşürün-de de yer almıştır ve revcom.us adresinde online olarak mevcuttur.

113

Devrim ve Materyalizm güçlerin etrafını sarıp onları yıpratıp, son kertede çekilmesini sağlama hedefi etrafında dönmez ve emperyalistlerin güçlerinin, tam da temel olarak bulundukları yerde fiilen yenilgiye uğratılmalarını ve dağıtılmalarını gerektirir.

Bu derin bir farklılıktır ve sadece hedef açısından değil, bu hedefe ulaşma amaçlı mücadeleyi yürütmenin araçları açı-

sından da derin içerimler taşır. Hedefinizin güçlü işgalcileri yavaş yavaş yıpratıp geri çekilmelerini sağlamak ve sonrasında geriye kalan yerel gerici güçlere karşı mücadele etmek olmasıyla, emperyalistlerle “merkez üslerinde” mücadele edip gerici güçleri yenilgiye uğratmanın ve dağıtmanın gerekli olması, birbirinden çok farklı olgular ve dinamikler anlamı-

na gelmektedir. Bir başka deyişle onlar, bu ikinci durumda vazgeçip geri çekilmeyeceklerdir. Stratejik yaklaşım açısından böyle bir sonuç – onları ülkeden kaçmaya zorlamak–

üzerine dayanılacak bir yaklaşım, devrimci güçlerin etrafında döneceği bir strateji değildir. Aksine, bir kez daha söylemek gerekirse hedef, doğrudan ortaya konulmalıdır: Eski düzenin baskıcı aracını ve o eski düzen için savaşan gerici güçleri yenilgiye uğratmak ve bütünüyle dağıtmak.

Bu aynı zamanda, "Devrimin Mümkünlüğü Üzerine"

metniyle ilişkili, özellikle de emperyalist ülkelere uygulandı-

ğı ve odaklandığı ölçüde önemli olan bir başka noktaya ışık tutmakta ve bu noktayı vurgulamaktadır. Bu mücadelede bu mücadeleyi mümkün kılan koşullar hayata geçirildikten sonra uzun süreliliğe duyulan ihtiyaç, devrimci güçler ve onların temel devrimci hedefleri açısından olumlu sonuçlar getirme-si mümkün oluncaya kadar karşı tarafla katı çarpışmalardan (sonucu mücadelenin bütün gidişatına ve neticelerine darbe indirecek çarpışmalardan) kaçınma ihtiyacıyla bağlantılı-

dır. Uzun süreliliк aynı zamanda, yeni, devrimci bir rejimin prematüre bir şekilde kurulmasından kaçınma ihtiyacıyla da ilintilidir; emperyalist ve gerici güçlerin nihai yenilgisi için gerekli koşullar meydana gelinceye kadar böyle bir rejim, 114

yıkıcı bir yenilgi karşısında hayli savunmasız halde olacaktır.

Öte yandan böyle bir mücadele, "uzun süreliliğe alış-

makla" da karakterize olmayacaktır ve olmamalıdır, zira bu da yenilgiyi, ezilip dağıtılmayı getirebilir. Bunun yerine devamlı olarak, inisiyatifi ele geçirme, kaybedildiği zaman da geri alma araçları aranmalıdır. Ve bütün bunları belli bir

"sonluluk" yönelimiyle yürütmek gerekir. Bu mücadele uzun vadeli olacağı zaman bile bir sonu olacaktır.

"Sonu olan bir yönelime sahip olmayan uzun süreliliк"

olgusu, Üçüncü Dünya ülkelerinde bile bir sorun olmuştur.

Bazı durumlarda devrimci güçlerin yönelimi açısından “sonluluğun” anlamı yitirilmiş ve mücadelenin uzun süreliliği özü itibariyle “kendine yönelik bir şey” haline gelmiştir. Bu kasten yapılmasa bile, en azından nesnel etki açısından ülke çapında iktidarın ele alınması, sadece yakın bir hedef olarak değil, aynı zamanda genel ve temel anlamı itibariyle de geri plana düşmektedir. Bu yüzden, özel durum ne olursa olsun

–bu emperyalist ülkelerde özel bir uygulamaya sahip olacaktır– “uzun süreliliğe alışmaya” değil, uzun süreliliğin kendi-sine ihtiyaç olacak ve inisiyatifi almak, kaybedince geri almak için devamlı bir mücadeleye ve “uzun sürelilik”le eş zamanlı olarak bir “sonluluk” yönelimine ihtiyaç olacaktır.

Çok önemli olan bir diğer ihtiyaç, öncelikle temel kitleler arasında, ancak beraberinde mümkün olduğunca geniş bir ölçüde öteki halk tabakalarının arasında, bu iktidar mücadelesinin başlatılması için gerekli siyasi ve ideolojik koşulların yaratılması ve öncünün siyasi ve ideolojik etkisinin örgütlü bir ifade bulmasının sağlanması sorunudur. Bu, iktidar mücadelesi başlatıldıktan sonra sınırlanıp ezilmeme-si, bilakis gerekli koşullar oluştuktan sonra iktidar mücadelesinin bu koşullarda “çemberden çıkması” için mümkün olan en iyi temelin oluşturulması için gereklidir. Şu noktayı vurgulamak gerekiyor: Bu yalnızca uzun süreli mücadelenin başlatılacağı, bunun için gerekli koşulların meydana geldi-

 ği zamanda gerekli olan bir şey değildir; sadece o zamanda ve gerekli çalışmanın kuşatılıp ortadan kaldırılmasını engel-leyecek koşullar oluştuğu zaman yapılacak bir şey değildir.

Bu çelişki akılda tutulacak şekilde siyasi ve ideolojik çalışma, gerekli koşulların oluşmasından ve böyle bir mücadelenin başlatılmasından önceki bütün bir dönem boyunca yürütülmelidir. Burada çiftçilik, ekim yapma ve hasat toplamayla bir analoji kurabiliriz: Mahsulleri ekilmelerinden hemen sonra toplayamazsınız, bu mahsullerin büyüyüp olgunlaşması için zamana ihtiyaç vardır. Bu yüzden süreç boyunca stratejik bir perspektifle çalışma yürütülecektir, işlerin karakteri, gerekli koşullar ortaya çıkıp iktidar için topyekûn mücadele başlatıldıktan sonra nitel açıdan farklı olacak olsa da bu böyledir.

Bu bağlamda, destek tabanlarının nüfusun azınlık kısımlarıyla sınırlı olması açısından tecrit olma potansiyeli taşıyan ve gerçekten de tecrit olan, şu veya bu düzeyde devrimci nitelikteki mücadelelerin yenilgiye uğramasına ilişkin tarihsel deneyimleri incelemeye devam etmek de

önemlidir.

Eğer bu türden bir mücadele, gerekli koşulların oluştuğu, ancak hem nesnel koşulların gelişimi, hem de siyasi ve ideolojik çalışma açısından önceden yaratılmış temelin önemli bir kısmının olmadığı ve bunun sonucunda bu mücadelenin en sağlam taban dışındaki nüfusa yayılamadığı ve nüfusun geniş

kesimlerinin desteğini kazanamadığı bir dönemde başlatılır-sa, çok büyük bir ihtimalle bu yolun sonunda varılacak yer yenilgi olacaktır. Bu yüzden karşı tarafın muhtemelen uygulayacağı ve geçmiş deneyimlerde de uyguladığı, bu türden bir devrimci mücadeleyi tecrit edip arkasından ezmeyi hedefleyen bir stratejik yaklaşımı önleyecek ve onun üstesinden gelecek bir temelin oluşturulması gerekecektir.

Görece yakın tarihte (2. Dünya Savaşı'ndan çok da uzun olmayan bir süre sonra) gerçekleşen Kuzey İrlanda ve Malaya örneklerini düşünebiliriz. Bu örneklerde genel anlamıyla devrimci mücadeleler, yahut her durumda kurulu ikti-116

dara karşı yürütülen mücadeleler, halkın içinde en güçlü desteğe sahip olduğu kesimler arasında tecrit olmuştu ve bu yüzden önemli ölçüde ortadan kaldırılmaları mümkün ola-bildi. Malaya örneği ise aşikar bir yenilgi halini aldı.

Bunlar tarihten sadece birkaç örnek. Şu prensiple ilgili olarak hem yakın, hem de daha uzak tarihten incelenip öğrenilmesi gereken daha pek çok şey var: Devrimci hareketin en güçlü tabanı ile halkın öteki tabakaları arasında kayda değer bir açı olması mümkünse de –hele hele ABD gibi asalaklık düzeyinin bu kadar yüksek olduğu bir ülkeden bah-sediyorsak bu çok mümkündür– eğer bunun derin, aşılamaz bir uçuruma dönüşmesine izin verilirse ve nüfusun sadece o temel kesimi bu mücadeleye katılma ve onu destekleme yolunda ilerliyorsa, büyük bir ihtimalle bu mücadele yenilgi yolundadır. Bu, sadece koşullar nitel bir değişim geçirip iktidar için topyekûn mücadele başladığında değil, bundan çok önce de, siyasi, ideolojik ve örgütsel çalışmanın nasıl yürü-

tüldüğü açısından üzerine düşünülmesi ve davranışlara yön vermesi gereken bir şeydir.

Aynı zamanda emperyalist (ve öteki gerici) güçlerin, neredeyse kaçınılmaz olan vahşi yıkıcılığıyla ve acımasızlığıy-la da açıkça yüzleşmek gerekir. Bu güçler, hele hele kendi güç merkezlerinde,

devrimci mücadele yoluyla yeni bir toplum kurma girişimlerini ezip un ufak etmek için hemen hemen hiçbir şeyden feragat etmeyeceklerdir. Yine yakın tarihten buna dair örnekler üzerine düşünülebilir. Örneğin yakın geçmişte Irak'ın Felluce şehrinde yaşanan deneyim gibi: ABD

emperyalistleri, ABD'nin şehre yönelik ikinci saldırısı ger-

çekleştiği zaman itibariyle isyancıların büyük ölçüde şeh-ri terk etmiş olmasına karşın şehri ve nüfusunu yok etmeye yönelmiş, hastaneleri bombalamış, sivilleri katletmişti. ABD

emperyalistleri bunu intikam almak ve sadece bu şehrin halkına değil, o ülkedeki ve dünyadaki insanlara bir "ders vermek" için yapmıştı. ABD emperyalistleri şehrin üzerine sala-117

Devrim ve Materyalizm bilecekleri ne varsa saldıkları gibi, sadece kendileriyle sava-

şanlara değil, aynı zamanda geniş nüfusa da korkunç acılar yaşatacak her türlü şeyi yapmışlardı.

Bu yüzden, iktidarlarına ve dünya çapında yönetme ve sömürme becerilerine cepheden meydan okunduğu zaman, kitlesel ölçekte vahşi yıkıcılık ve acımasızlıkla karşılık vere-ceklerine şüphe yoktur. Hem ideolojik hem de pratik olarak buna hazır olmak ve kitleleri de buna hazırlamak, bu mücadelenin çekirdeğinde duran insanları ve büyüyen sayı-

da kitlelerin –sadece temel kitlelerin değil, öteki tabakaların da– bu emperyalistleri ve gericileri o zamana kadar işledikleri suçlar ve buna yol açan her şey nedeniyle yenilgiye uğratma kararlılığını yükselterek kitleleri de buna hazırlamak gerekir. Bu, ideolojik alanda ve pratik alanda gerçek bir mücadele olacaktır.

Bir tür teorik kavramsallaştırma olarak, bu uzun süre-li mücadelenin "açılış safhasının" temel karakterini de ele almaya değer. Bir kez daha "Devrimin Mümkünlüğü Üzerine" metninde bunun nasıl karakterize edildiğine gönderme yapacağım. O metinde şu ifadelere de yer verilmişti:

"Devrimci güçlerin böyle bir uzun süreli mücadele yürütmesinin mümkün ve doğru olduğu durumun özel ve ayırt edici bir özelliği, mevcut devletin ve kurumlarının baskıcı ve gerici şiddetinin meşruiyetini kaybetmesi, halkın geniş

kesimleri nezdinde adaletsiz ve gayrimeşru şiddet olarak görülmesi olacaktır. Bu, bir devrimci durumun temel göstergelerinden ve devrimci bir halkın ortaya çıkmasının temel anahtarlarından biridir.”

Burada uzun uzadıya ele almadan belirtmek gerekirse,

“Devrimin Mümkünlüğü Üzerine” metninde bundan sonra belirtilen şey şudur: Gerekli nitel değişim meydana gelip de uzun süreli mücadelenin nesnel temeli oluştuktan sonra, bu uzun süreli mücadelenin “açılış safhasının” karakteri, tabia-118

tı itibariyle, şimdi ciddi bir devrimci gücün sahnede iktidar için aktif bir mücadele yürüttüğünü, temel amacı sömürü ve baskı ilişkilerinin köklerini yok etmek olmak üzere, toplumu radikal şekilde değiştirmeye yönelik bir vizyonla ve programla hareket ettiğini ortaya koymak olacaktır.

Bu açıdan yine tarihsel deneyimlerden geniş dersler aramak gerekirse, İngiliz tahakkümüne karşı İrlanda direni-

şinin yanında savaşa aktif bir şekilde katılmış olan Tom Barry’nin kaleme aldığı *Guerilla Days in Ireland, A Personal Account of the Anglo-Irish War* [“İrlanda’da gerilla günleri, İngiliz-

İrlanda savaşına ait kişisel bir hikaye”] (kastedilen, 1. Dünya Savaşı’nın hemen sonrasında gerçekleşen savaştır) kitabında ilginç bir nokta bulunabilir. Barry, 1. Dünya Savaşı esnasında İrlanda’daki Paskalya Ayaklanması’nın –her ne kadar İngi-lizler tarafından ezilip yenilgiye uğratılmışsa da– İrlandalılar üzerinde, özellikle de Barry’nin kendisi dahil İrlanda gençli-

ği üzerinde büyük bir etkisinin olduğunu anlatır. Bu meydana geldiği zaman Barry’nin aslında Britanya ordusunda, 1. Dünya Savaşı’nda Almanya’nın liderliğindeki ittifak dev-letlerine karşı savaşıyor olması ve bu isyanın, her ne kadar başarısız olsa da kendisi için – ve söylediğine göre pek çok başka İrlandalı için, özellikle de gençler için – heyecan verici bir olay olması çok ilginçtir. Bu yüzden, her ne kadar olaylar aynı şekilde gelişip aynı sonucu vermek zorunda değilse de bu deneyimden öğrenilmesi gereken önemli bir şeyler vardır. Bu ders, “Devrimin Mümkünlüğü Üzerine” metnindeki teorik kavramsallaştırmanın –gerekli koşullar ortaya çıktığı zaman uzun süreli devrimci mücadele kavramsallaştırmasının– ışığında ve özellikle de böyle bir mücadelenin “açılış

safhası" açısından yeniden biçimlendirildiğinde ortaya çıkan şey, bütün toplumda, hatta bütün dünyada, toplumun nasıl olması gerektiğine dair radikal derecede farklı bir vizyona sahip olarak çarpışan bir gücün varlığını ve bu vizyonu ger-

çekleştirmek için savaşma ciddiyetini ilan ettiğini ortaya koy-119

Devrim ve Materyalizm manın taşıdığı büyük önemdir.

Genel mücadele açısından dikkate değer olan bir diğer unsur, kitlelerin periyodik olarak mobilize edilmesinin, giderek genişleyen kitlelerin –sadece esas temel değil, daha geniş

tabakaların– devrimci mücadeleye kazanılmasını ve örgütlenmesini hedefleyen öteki siyasi ve ideolojik çalışmaların, "siyasi saha" üzerinde daha fazla etki yaratmanın, çeşitli tabakalar arasında daha fazla siyasi kutuplaşma yaratmanın, bunun bir parçası olarak da devrime daha elverişli bir yön-de düşman güçler arasındaki bölünmelerin arttırılmasının rolüdür. Bu, o dönemde mücadelenin ana görevinin ve odak noktasının içinde yer alacak ve aynı zamanda bunun lehine koşullar yaratılmasına katkıda bulunacaktır: Bu ana görev ve odak noktası, "Devrimin Mümkünlüğü Üzerine" metninde ortaya konulmuş temel prensiplerle uyumlu olarak, gericilik güçlerinin nihai olarak yenilgiye uğratılması üzerinden iktidara el konulmasıdır.

Geniş kitleler –o dönemde devrimci halkı meydana getirecek "milyonlar ve milyonlar"– ile iktidar mücadelesinin çekirdeğindeki örgütlü devrimci güç arasındaki ilişkiyi, yalnızca başlangıçta değil, uzun süreli ama sonlu nitelikte olan bu mücadelenin sonrasında da nasıl şekilleneceği ve ifadesini nasıl bulacağı açısından akılda tutmak da önemlidir.

Bütün bunlar bir kez daha, nesnel koşullardaki nitel değişimden önce gerçekleştirilecek çalışmaya ışık tutmakta ve onun önemini vurgulamaktadır. Özel olarak, bir devrimci durumun oluşması ve hareketin milyonları içermesiyle birlikte, ("Devrimin Mümkünlüğü Üzerine" metninde tartışıldığı gibi) iktidar için topyekûn mücadele yürüten bir güce doğru nitel bir dönüşüm geçirecek olan devrimci kitle hareketinin rolünü vurgulamaktadır. Aynı zamanda bu, böyle bir mücadelenin temel bir özelliği olacağı hemen hemen kesin olan,

"halkın iki kesimi arasındaki iç savaş" (daha geniş bir ifadeyle, genel halkın içindeki devrimci ve karşı devrimci kesimler 120

arasındaki iç savaş) olgusuyla karşılıklı etkileşim içine gire-cektir. Gelecekteki bu koşullarda, eski düzenin temel baskı-

cı güçleriyle mücadeleyle iç içe geçmiş şekilde, halkın bu iki kesimi arasında böyle bir mücadele yürütmek ve genel mücadelenin gidişatı üzerinden, daha elverişli olacak şekilde yeniden kutuplaştırmaya devam etmek, karşı devrim saflarından mümkün olduğunca insanı kazanmak veya en azından, devrime karşı durmayacak şekilde onları tarafsızlaştırmak gerekir. Tüm bunlar, uzun süreli mücadele boyunca ele alınması gereken bir başka karmaşık meseleyi teşkil etmektedir.

Aynı zamanda, teorik ve stratejik anlayışı geliştirmek açısından, öncülük sorununa daha fazla ilgi gösterilmesi gerekir. Bu sadece genel anlamda bir sorun değil, aynı zamanda eski düzenin güçlerinin uyguladığı “başını kesme” stratejisi açısından özgün bir anlama sahip bir stratejidir. Teorik anlayış alanında bu tür çalışma, sadece en yüksek ve genel stratejik düzeyde değil, aynı zamanda bunun altında yer alan, genel stratejik önderlikle birlikte, koşullar ortaya çıktıktan sonra böyle bir uzun süreli mücadelede belirleyici olacak düzeyde öncülüğün önemine odaklanmalıdır. Bu nitel açıdan farklı koşullarda, ideolojik merkeziyet ve örgütsel adem-i merkeziyet uygulamasının önemli bir uygulaması olacaktır.

Kendini şimdiden keskin bir şekilde ortaya koyan ve iktidar için verilen uzun süreli mücadelenin öncesindeki dönem boyunca güçlü bir şekilde var olacak, bu mücadele içinde de elbette daha yoğunlaşmış hale gelecek olan bir sorun, bugünlerdeki gruplaşmaların ve toplumun kutuplaşmasının tek yanlı niteliğidir. Bu, bugün ifadesini koda-manlar bakımından, kitleler arasında henüz bir isyan yokken bile temel kitlelere yönelik bir isyan bastırma çizgisinin benimsenmesinde bulmaktadır. Meselelerin uzun süreli bir mücadeleye doğru iyi bir şekilde evrilmesi, insanların devrimci tarafta bu mücadeleyi sürdürmesi yine de, uzun süre boyunca elverişsiz bir kutuplaşmanın olduğu bir durumdan 121

Devrim ve Materyalizm doğabilir ve bu uzun süreli mücadele boyunca durumları, daha elverişli olacak koşullarda yeniden kutuplaştırmak için devamlı olarak çalışmaya ihtiyaç duyulabilir. Fakat bu şimdiden, özelikle sözünü ettiğim (ki başka dünya görüşlerinden olan başka kişiler de benzeri terimlerle bundan bahsetmiştir) tek taraflı gruplaşmanın, isyan yokken temel kitlelere karşı bir isyan bastırma çizgisinin benimsenmesi ve orta tabaka da dahil olmak üzere genel olarak toplumda şu anda var olan siyasi/ideolojik hizalanmanın elverişsiz karakterinin sonucu olarak keskin bir şekilde mevcuttur.

İsyan yokken bile temel kitlelere karşı isyan bastırma çizgisinin benimsenmesi açısından, “uyuşturucuyla savaş”, kitlesel tutuklamalar, insanların durdurulup üstlerinin aranması ve hiçbir suç işlemedikleri durumlar da dahil olmak üzere iç şehirlerden milyonlarca gencin “güvenlik polisi veri tabanlarına” geçirilmesi gibi şeyleri düşünebiliriz. Stratejik açıdan konuşmak gerekirse, yönetici sınıfın bütün bunları yapmaktaki amacı nedir? Onlar bunu mevcut koşullar içinde

“düzeni korumak” için yapmıyorlar; en azından bazı stratejik düşünürlere göre geleceği düşünerek yapıyorlar. Bu şekilde gerçek bir isyan ihtimalini engellemeyi ve bütün çabalarına rağmen bir isyanın meydana gelmesi halinde onu derhal ve acımasızca ezebilecek durumda olmayı amaçlıyorlar.

Şu anda orta sınıflar arasında bulunan elverişsiz kutuplaşmayla ilgili olarak, yönetici sınıfın yaptığı bir çalış-

ma bulunuyor. Bu doğrultuda, temel kitleleri canavarlaştıran, onları alçak ve tehlikeli gösteren, çeşitli biçimler almış (kitle medyası ve “popüler kültür” üzerinden yapılanlar dahil) propaganda çalışmaları yaptılar. Bunu söylemek çok ürkütücü, ama orta tabakaların arasında temel kitlelere yönelik, yönetici sınıflar tarafından geliştirilmiş bu bakışın kabul edilmesinin yaygın olduğunu ve çok büyük bir düzeye doğru ilerlediğini, bunun özellikle de iç şehirlerin gençliği bakımından geçer-li olduğunu anlamamız gerekir. Şu dönemde kültürde dal

budak salmış, rahatına düşkün bireyciliğe rağmen bu söylediğimiz şey olmasaydı, korkunç Oscar Grant cinayeti gibi bir şey gerçekleştiği zaman çok daha büyük çaplı tepki ve direniş

olurdu; ancak bunun yerine, orta tabaka arasında, özellikle de beyazlar arasında, herkes bakımından değilse de çok büyük düzeyde sessizlik ve hareketsizlik oldu.

Bu elbette, daha önce vurgulanan, koşullar nitel açıdan farklı olduğunda ve iktidar için uzun süreli mücadele yürü-

tüldüğünde “çemberin kırılması” meselesiyle, yani destek ve aktif katılım noktasında sadece devrimci hareketin en sağlam tabanının olmasına izin verilmemesiyle ilintilidir. Bu, bundan çok önce de sadece bu tabanla hareket edilemeyeceği anlamına da gelir. Mao, (zannediyorum ki “Tek Bir Kıvılcım Bütün Bir Bozkırı Tutuşturabilir” çalışmasında) Çin’de uzun süreli halk savaşının, devrimci güçlerin kırsalda üs bölgeleri kurduğu ilk dönemlerindeki durumundan

bahsederken bu noktayı vurgulamıştır: Mao, bu üs bölgelerini genişletip daha fazla insanı bunun içine katmayı başaramamaları halinde her şeyden önce üs bölgelerindeki orta tabakanın –daha iyi durumdaki köylülerin, zanaatkârların ve öteki orta tabaka insanlarının– onlara sırtlarını çevireceği, temel kitlelerin, yoksul ve alt-orta sınıf köylülerin ve proleterlerin bile elde tutulamayacağı ikazında bulunuyordu. “Devrimin Mümkün-lüğü Üzerine” metninde bununla, emperyalist ülkelerde uzun süreli devrimci mücadele açısından karşı karşıya kalınabilecek durum ve sorunlar arasında bir analoji kurulmaktadır.

Bir kez daha söylemek gerekirse bütün bunlar, bir devrim hareketi inşa etme amaçlı stratejik yönelimle, şimdi ve daha ileride, siyasi ve ideolojik yeniden kutuplaştırmaya işaret etmekte ve bunun öneminin altını çizmektedir.

Bunlar, “Devrimin Mümkünlüğü Üzerine” metninde özel olarak emperyalist ülkelerden bahsedilirken ortaya konulan şeyler açısından, dikkat etmeye değer olan bazı noktalardır.

• **Üçüncü Dünya Ülkeleri**

Şu veya bu biçimde emperyalizmin tahakkümü altında olan ve iç yapıları ve dinamikleri bundan nitel olarak etkilenen Üçüncü Dünya ülkeleriyle ilgili olarak, dikkat çekici şeylerden bir tanesi, bu ülkelerin en azından önemli bir kısmı-

nın “demografisinde” ve “sosyal konfigürasyonunda” meydana gelen büyük değişimler ve bunların devrimci strateji bakımından taşıdığı içerimlerdir. 1920’lerin sonu, 1930’lar ve 1940’larda devrimi yaşayan Çin’den çok farklı bir dün-yadan söz ediyoruz. Bu dünya, Angola’da, Mozambik’te ve dünyanın başka yerlerinde sömürge karşıtı anti-emperyalist mücadelelere de damgasını vuran bir dönem olan 1960’larda ve 1970’lerin başlarında ABD emperyalizmine karşı Vietnam direniş savaşının verildiği dönemde olandan bile çok farklı bir dünya. Dünyada ve halk kitlelerinin koşullarında ve hayatlarında büyük değişimler meydana geldi.

Bugün Üçüncü Dünya ülkelerinde milyonlarca ve milyonlarca insan, daha geniş kent çekirdeklerinin parçası olarak şehirleri çevreleyen gecekondu mahallelerinde yaşarken durum, milyonlarca insanın kırsalda, yoksulluk ve sömürü koşullarında, ancak şu veya bu biçimde

ekmeğini tarlasından temin edebilir halde yaşadığı durumdan çok farklıdır. Bunlar çok kayda değer düzeyde farklı koşullardır. Ve bugünün koşullarında dinsel köktenciler de dahil olmak üzere gerici güçler, bu gecekondu mahallelerindeki kitlelerin önemli bölümünün değişken koşullarına denk düşecek şekilde meselelere yönelik vahiyci veya binyılcı yaklaşımlarıyla çalış-

malar yürütmekte ve kayda değer bir düzeyde karşılık bulmaktadır – yahut bu yaklaşımlar her durumda, onları çekici kılan bir faktör haline gelmektedir. Bunlar yüzleşilmesi, incelenmesi ve analiz edilmesi gereken şeylerdir ve bu temelde stratejik düşünce daha fazla geliştirilmelidir. Bu, Mao'nun uzun süreli halk savaşını gerçekleştirmenin yolu olarak geliş-

tirdiği, şehirlerin kırlardan kuşatılmasına dayalı stratejik

yönelimin bir tarafa atılması gerektiği anlamına gelmez. Fakat bizzat Mao'nun da vurguladığı gibi, böyle bir genel kabulün sizi bağlamaması gerekir. Eğer bir devrim yapacaksanız, bu konuşmanın en başına ve ana temalarından birine dönmek gerekirse, bunu bilim temelinde yapmanız ve diyalektik materyalizmin bilimsel duruşu ve yöntemiyle, karşı karşıya olduğunuz gerçek koşulları ve onun içindeki çelişkili dinamiklerle birlikte değişimin, özellikle de devrimci dönüşümün olası yollarının ne olduğunu analiz etmeniz ve sentezlemeniz gerekir. Eğer bir genel kabul ve araçsallaştırma sizi bağlarsa (gerçekliğin hakiki temeli üzerinde yol alıp onu bu temelde dönüştürmek yerine gerçekliğe olmasını istediğiniz gibi bir vizyon dayatmaya çalışırsanız) bunu yapamazsınız. Analiz ve sentez, stratejik düşünce ve stratejik anlayış alanında pek çok çalışmanın yapılması gerekir.

Ancak bütün bunlarla birlikte, başlangıçta ve en azından bir süreliğine, topyekün iktidar mücadelesinin "ağırlık merkezi" olarak (literal veya belki de mecazi anlamda) kırsal sorunu mevcut olmaya devam etmektedir. Literal veya belki de mecazi anlamda derken kastettiğim, Mao'nun uzun süreli halk savaşı ve şehirlerin kırdan kuşatılması teorisini geliştirir-ken literal anlamda kırı kastetmesi ve bunun literal anlamda uygulanmasıdır: uzun süreli halk savaşı gerçekten de kırsal-daki dev köylü kitlelerine dayandırılmış, gerici devlet iktidarının erişiminin daha az yoğun ve daha az sürekli oldu-

ğu uzak bölgelerde başlatılmış ve devrimci güçler tarafından kontrol edilen destek alanları ve daha ileride üs alanları inşa etme olasılığını

açmıştı. Fakat şehrin kırsaldan kuşatılması konseptinin yaratıcı bir uygulaması da var olabilir.

Elbette yaratıcı uygulamalar konusunda dikkatli olmamız gerekiyor: Pek çok örnekte "yaratıcı gelişim" veya "yaratıcı uygulama" adına yapılan şeyler her türden soruya yol açmış, komünist teorinin "yaratıcı tarzda geliştirilmesi ve uygulanması" revizyonizmin ayırt edici özelliği veya revizyo-125

Devrim ve Materyalizm nizmi rasyonelleştirme aracı olmuştur. Revizyonist yaratıclık ve ilgili türden yaklaşımlar iyi değildir. Kısa süreliğine konuyu değiştirerek 1960'lardan hatırladığım bir olayı anlatmak isterim. ABD'de o tarihte Güney'den bazı gençlerin kurdu-

ğu Genç Yurtseverler Partisi vardı ve onlar sisteme karşı bir isyan sembolü olarak Konfederasyon bayrağını8 canlandırmak istiyorlardı. İçlerinden bazılarının, hapiste olduğu sırada Huey Newton'a destek için düzenlenen bir Kara Panter Partisi gösterisine katıldığını hatırlarım. Hatırladığım başka bir şey de şu: Biz bir grup yoldaşla çimlere oturmuş çeşitli meseleler hakkında konuşuyorduk. Onların ellerinde "Kırmızı Kitap: Başkan Mao Zedung'dan Alıntılar" vardı ve onu "yaratıcı şekilde uyguluyorlardı." Bilmek istediğim için sordum:

"Yahu siz bu Konfederasyon bayrağıyla ne yapıyorsunuz?"

"Biz yurtseveriz" diye cevap verdiler. Ben de hemen karşılık verdim: "Siz ne türden yurtseversiniz?! Bunu yapamazsınız, bu türden yurtseverlik iyi bir şey değildir." Bunun üzerine

"Kırmızı Kitap"ı alıp Mao'dan alıntı yaptılar: "Ulusal kurtuluş

savaşlarında, yurtseverlik enternasyonalizmin bir uygulamasıdır." Ben bunu siyah milliyetçilerden çok duymuştum ama beyaz milliyetçilerden ilk defa duyuyordum! Onlara baktım ve şöyle dedim: "Siz bir ulusal kurtuluş savaşı yürütmüyorsunuz, bunu bırakın." İşte bu, "yaratıcı uygulama"nın ger-

çekten de çok kötü bir örneğiydi. Fakat gerçekten de bilimsel temelleri olan ve devrime ve komünizme hizmet eden bir yaratıcı uygulamaya ihtiyaç vardır.

Bunun ışığında incelenmesi gereken bir şey var:

"Mecazi kırsal", yani kitlelerin yoğunlaştığı, en azından daha

"klasik" anlamda literal olarak kırsal niteliği taşımayan ancak gerici

yönetici sınıfın en konsantre gücünün yoğunlaşmadığı veya etkili bir şekilde sözünün geçmediği yerler. Bu bölgeler başlangıç için bir temel ve bu temel üzerinde stratejik bir açı-

8 1861-1865 yılları arasında var olmuş Amerika Konfedere Devletleri'nin bayrağı. (Ç.N.)

lımın aracı olabilir mi?

Ayrıca pek çok durumda şöyle bir soru da vardır: Literal anlamda kırsal, "ağırlık merkezi" daha kentsel bölgele-re kaysa bile "başlangıç zemini" mi olacaktır yoksa örneğin Mao'nun uzun süreli halk savaşı stratejisine ilişkin yazılarında klasik olarak ifade edilenlere nazaran, kent bölgelerine daha fazla mı vurgu olacaktır? Bir diğer soru da şudur: Özellikle güçlü dış güçlerin –gerici iktidarların ve/veya emperyalistlerin– müdahalesiyle, bir süreliğine mücadelenin temel, hatta neredeyse tek merkezi olan kırsala çekilme ihtiyacı olacak mıdır?

Bütün bunlar bir kez daha, genel kabulün zincirlerin-den azade bir şekilde, fakat bilimden azade olmayan, materyalist bir yaklaşımdan ve bu mücadeleyi ilk elden şekillendir-mesi gereken stratejik hedeflerden kopuk olmayan bir tarzda incelenmelidir.

Bu yüzden bir kez daha, literal veya belki de mecazi kırsal ve bunun nasıl uygulanacağı sorusuyla karşı karşıyayız.

Ve bununla ilişkili olarak yaratıcı, fakat bilimsel temelli bir çalışmanın yapılması gerekiyor. Eski, gerici baskı düzeninin kalelerinin ve "hazır erişiminin" dışında yer alan, kitlelerin kayda değer yoğunlaşma bölgeleri nereler olabilir? İşe buradan başlamak, bir başka deyişle, hemen ezilmeyecek bir baş-

langıç için bir temel bulmak, kurulu düzene karşı bir kutup oluşturmak için ve devrim güçlerini biriktirmek için gerekli ve hayati önemde olacaktır.

Bu prensiplerin emperyalist bir ülkede, nitel olarak farklı koşullarda nasıl uygulanacağına ilişkin olarak daha önce söylendiği gibi, bu koşullar oluştuğu zaman uzun süre-li mücadelenin başlatılmasından itibaren, toplumda iktidar için aktif bir şekilde mücadele eden, mücadelenin gelişimiyle birlikte kitlelerin artan düzeyde

katılabilecekleri bir devrimci “kutup” meydana getirmek son derece önemlidir: Bu kutup, kurulu gerici düzene ve onun güçlerine karşı olacağı 127

Devrim ve Materyalizm gibi aynı zamanda, farklı bir biçimde, toplumdaki öteki güç-

lere ve programlara da karşı olmalıdır. Bu, yönetici olmayan sınıflarla, reformist güçlerle antagonistik bir karşıtlık içinde olmak zorunda değildir, ancak yine de onların temsil ettiği şeyden açıkça ve radikal derecede farklı bir kutup olacaktır.

Bu türden bir mücadeleyi yürütmenin mümkün oldu-

ğu ve devrimi ilerletmek için gerekli de olduğu koşullar meydana geldiği zaman, çeşitli güçleri reformist programlardan koparmak ve durumu, kurulu gerici düzene ve gerici güçlere karşıt bir şekilde ilerletmek ancak bu mücadelenin yürütülmesiyle mümkün olacaktır. Bu, anlaşılması gereken önemli bir noktadır: Nesnel koşullar ortaya çıktığında veya var oldu-

ğunda, eğer ilk atılım bu türden bir mücadeleyi yürütmek biçiminde olmazsa, sadece gerici güçler değil reformist güç-

ler de inisiyatifi yeniden ellerine geçireceklerdir. Ve pozitif açıdan bakılırsa, bunun için gerekli koşullar oluştuğunda iktidar mücadelesi için aktif bir başlangıç içinde cisimleşmiş

açık bir kutup meydana getirildiğinde, yeniden kutuplaştırmanın temelini başka bir düzeye doğru sıçratmak mümkün olacaktır.

Böyle bir durumda devrimci güçler “meşhur olduğun-da” -onları yolun başında ezme girişimlerini alt edip iler-leyebildikleri zaman-durumun, ülke çapında iktidarın ele geçirilmesi sorununun sadece stratejik bir hedef değil, aynı zamanda yakın bir hedef olduğu duruma doğru nasıl ilerleti-leceği sorusu, yani “nihai eylemin” nasıl gerçekleşeceği sorusu gündeme gelecektir. Her ne kadar “Devrimin Mümkün-lüğü Üzerine” metni emperyalist ülkelere odaklanıp emperyalizmin işgali veya başka biçimlerdeki tahakkümü altında olan Üçüncü Dünya ülkelerine çok fazla odaklanmasa da bu metinde bu konuyla ilgili olabilecek ve uygulanabilecek bazı unsurlar vardır.

Daha önce işaret edildiği gibi, Üçüncü Dünya ülkelerinde, iktidar mücadelesinin burada sözü edilen genel hat-larda ilerlemesiyle –o noktaya kadar emperyalist veya öteki 128

yabancı güçlerin doğrudan işgali olmamış olsa bile– emperyalist ve/ veya öteki gerici devletlerin doğrudan devrime karşı ve devrimi ezmek amacıyla böyle bir müdahalede bulunma ihtimalini öngörmek ve buna hazırlanmak gerekir. Bu, iktidarın ele geçirilmesinden sonra olabileceği gibi, bunun öncesinde, devrim ileri bir aşamaya gelip ülke çapında iktidara el konulması ihtimali gerçek ve elle tutulur bir ihtimal haline geldiğinde de olabilir. Bunun iktidarın ele alınması sürecini tamamlama ve konsolide etme yaklaşımı açısından içerimleri öngörülmeli ve sadece böyle bir müdahale gerçekleşti-

ğinde veya yakın göründüğünde ele alınmamalıdır. Bir kez daha söylemek gerekirse bu, kent alanlarının içindeki ve etrafındaki ana güç merkezlerinden geçici olarak çekilmeyi de içerebilir ve vurgulamak gerekirse, bunu gerektirmeye-bilir de fakat bunu içermesi mümkündür. Mücadele kayda değer bir ölçüde bu alanlara odaklanma noktasına gelmiş olsa bile, yeniden ilerleyecek temeli güçlendirmek için buralardan çekilme ihtiyacı ortaya çıkabilir. Ve bunun arkasından da esas nokta gelecektir: Devrimin bu aşamasını tamamlamak üzere ilerleme, eski, gerici devlet iktidarının yenilgiye uğratılması ve yeni, devrimci bir devlet iktidarının kurulması, bu şekilde, nihai hedefi komünizm olan dünya çapındaki devrimci mücadelelerin parçası olarak sosyalizm yolunda ilerleme.

"İki Tarihsel Olarak Miadı Dolmuşlar" ve Devrimci Bir Yönelimin ve Stratejik Anlayışın Hayati Önemi Burada bahsedilen şeyler, hem emperyalist ülkeler, hem de emperyalizmin işgali veya başka türden tahakkü-

mü altında olan ülkelerle (kısaca, Üçüncü Dünya ülkeleriyle) ilgili olarak, devrimci teori ve stratejik anlayış açısından önemli olan prensipleri ve soruları içermektedir. Ve bütün bunların parçası olarak, "iki tarihsel olarak miadı dolmuşlar"ı dikkate almamız gerekir: Miadı dolmuş emperyalist sistem ve onu yönetici tabakası ile, sömürgeleştirilmiş ve ezilen insan-

 lığın arasında var olan, özellikle İslami köktenci, cihadçı güç-

ler dahil olmak üzere, miadı dolmuş kesim ve güçler.9 Bunlar, bugün dünyada kendini ortaya koyan tek önemli çelişki ve dinamiği teşkil etmese de şu veya bu ülkede veya dünyanın bir kısmında değil, bütün dünyada var olan durumun ve dinamiklerin en önemli parçaları arasındadır. Bugünün dünyasında, yalnızca bu "miadı dolmuş

şeylere", hepsinden önce de "miadı dolmuş" emperyalist sisteme karşı kitlesel bir muhalefet ve direniş örmeye değil, aynı zamanda bu miadı dolmuş şeylerin her ikisine karşı gerçek ve kökten bir alternatif için nitel ilerlemeler ve atılımlar kaydetmeye büyük, acil ve giderek acilleşen bir ihtiyaç vardır. Bu alternatif, gerçek bir komünist öncü tarafından liderlik edilen ve nihai amaç olarak her türden modası geçmiş ilişkilerden, sömürü ve baskı ilişkilerinden ve onlara denk düşen fikirlerden özgürleşmiş

komünist bir dünyayı amaçlayan devrimdir.

Temel yönelim ve yaklaşımla ilgili olarak, bahsetti-

ğim özel noktalara ilave olarak ve insanları "Devrimin Müm-künlüğü Üzerine" metnini yeniden incelemeye (yahut incelememiş olanları, incelemeye) yönelterek, teorik ve stratejik düşünce alanında yapılması gereken çalışmayı ilerletmek için, daha fazla, ciddi, sistematik çalışmaya ve çeşitli türden, çeşitli dönemlere ait deneyimlerin "teorik asimilasyonu" olarak adlandırabileceğimiz şeye duyulan ihtiyacı, daha genel ve daha geniş anlamda vurgulamak isterim.

9 "İki modası geçmiş şey" ve bunun devrim hareketinin inşa edilmesiyle ve nihai komünizm hedefiyle olan ilişkisi hakkında daha kapsamlı bir tartışma için, Bob Avakian'ın 2006 sonbaharında yaptığı bir konuşmanın edisyondan geçirilmiş bir metni olan, broşür olarak basılan ve aynı zamanda revcom.us adresinde online olarak mevcut olan Bringing Forward Another Way ["Başka bir yol sunmak"] metnine bakınız.

Biz Bir Devrim Hareketi İNŞA EDİYORUZ

Bunun Anlamı Nedir?

Öncelikle, "devrim" derken neyi kastediyoruz? Bir devrim, özel olarak da bir komünist devrim nedir? Bu konuş-

manın kalan kısımları üzerinden, ABD gibi bir ülkede ger-

çek bir devrim hareketi inşa etmeye ilişkin temel noktalardan bazılarını daha tam bir şekilde ele alacağım. Bunun nesnel durumla ve onun gelişimiyle ve dönüşümüyle ilgisi oldu-

ğu gibi, öznel faktörle, özel olarak da komünist öncünün ve bu öncüyle yakın bir ilişki içinde ve onun çizgisiyle birlik halinde çalışan kişilerin rolüyle ilişkisi vardır. Fakat öncelikle temel olarak, amacın devrim, özel olarak da komünist devrim olduğunu söylerken ne kastettiğimizi açığa kavuşturmak gerekiyor. Devrim, tarzda bir değişiklik veya tutumda bir değişiklik olmadığı gibi, dar anlamda, temel olarak aynı kalan bir toplumun içindeki bazı ilişkilerde değişim de değildir. Devrim, var olan, kapitalist-emperyalist sisteme hizmet eden baskıcı devletin ve özel olarak da silahlı kuvvetler, polis, mahkemeler, hapishaneler, bürokrasi ve idari güç de dahil olmak üzere örgütlü şiddet ve baskı kurumlarının yenilgiye uğratılıp dağıtılmasından ve bu gerici kurumların, bu gerici zorlama ve şiddet yoğunlaşmalarının yerine devrimci siyasi iktidar organlarının ve öteki devrimci kurumların ve hükümet yapılarının geçirilmesinden daha azı değildir.

Bunun temelleri devrim hareketini inşa etme süreci içinde ve arkasından koşullar oluşunca iktidara el koyulması sürecinde atılır. Bu, ABD gibi bir ülkede nesnel durumda nitel bir değişimin meydana gelmesini, bunun sonucu olarak toplumda derin bir krizin yaşanmasını ve milyonlardan oluşan, devrimci komünist öncünün liderliği altında hareket eden, devrimci değişim ihtiyacı konusunda bilinçli olan ve onun için savaşmaya kararlı olan devrimci bir halkın ortaya çıkmasını gerektirecektir.

Bu konuşmanın önceki kısımlarında vurguladığım gibi, 131

Devrim ve Materyalizm koşullar oluştuğu zaman iktidara el konulması ve toplumun egemen kurumları içinde radikal değişimin gerçekleşmesi, toplumun her alanında, ekonomide ve ekonomik ilişkilerde, sosyal ilişkilerde ve toplumda egemen olan politika, ideoloji ve kültürde daha fazla radikal değişimlerin gerçekleşmesini mümkün kılar. Bu devrimin nihai amacı komünizmdir ki bu, dünya çapında insanlar arasında var olan bütün sömürü ve baskı ilişkilerinin ve bütün yıkıcı antagonistik çelişkilerin ortadan kaldırılması anlamına gelir ve bunu gerektirir. Bu bağlamda anlaşılan haliyle, özel olarak bir ülkede iktidarın ele geçirilmesi hayati ve belirleyici önemdedir ve daha fazla radikal değişime, dünya çapındaki devrimci mücadelelerin güçlendirilmesine ve daha fazla ilerletilmesine doğru bir kapı açar; ama aynı zamanda, komünist bir dünya amacı doğrultusunda devam etmesi gereken mücadelenin yalnızca ilk adı-

mı yahut ilk büyük atılımı niteliği taşır.

ABD Emperyalizminin Gelişimi, Toplumsal İlişkilerde ve

Koşullarda Değişim ve Devrim Yapmanın Karşı Karşıya Olduğu Zorluklar

Bunun ışığında, devrim yapmanın bazı önemli nesnel koşullarına ve bunu yaparken yüzleşilmesi ve dönüştürülmesi gereken bazı engellere değinmek istiyorum. Bütün bir emperyalist ABD'nin üzerine vurulmuş "asalakçılık mührü-

nün" ve toplumdaki bu asalaklığın derinliğinin ve genişliğinin çeşitli boyutlarından söz ettim. Bu bize, toplumun mevcut kutuplaşması ve devrim için yeniden kutuplaştırılması açsı-

sından çok gerçek ve çok derin bir sorun getirmektedir; yahut başka bir ifadeyle, bu sorunla ciddi bir şekilde uğraşılması gerekir. Bu açıdan, daha önce "varoşçuluk" üzerine yürütü-

len tartışmayı yeniden düşünmeye ve "varoşçuluğu" ve onun çeşitli boyutlarını ele almaya değer. Fakat burada yaklaşık beş

yıl önce yaptığım 7 konuşmadan ilkinde - "*Why We're in the Situation We're In Today...And What to Do About It: A Thorou-132*

ghly Rotten System and the Need for Revolution" ["Neden bugün içinde olduğumuz durumdayız ve bununla ilgili ne yapılabilir: Baştan aşağı çürümüş bir sistem ve devrim ihtiyacı"] met-ninde10 tartışılan şeylere geri dönmek isterim. O konuşma-da ABD emperyalizminin son yüzyılda sarmallar üzerinden gelişimi ve bu gelişmeyle yakından ilişkili olarak bu ülkenin

"sınıf konfigürasyonunda ve toplumsal konfigürasyonunda"

meydana gelen değişimler tartışılmıştı. O tartışmada ortaya konulan şey (bunu uzun uzadıya ele almayacak, sadece orada söylenenleri kısaca gözden geçireceğim) şuydu: Son yüzyılın gidişatı üzerinden, İspanya ve Filipinler'le ve Küba ve Porto Riko da dahil olmak üzere başka ülkeler ve bölgelerle olan savaşlarının da damgasını vurduğu gibi ABD emperyalizminin 19. yüzyıl sonunda nitel açıdan daha güçlü bir şekilde dünya sahnesinde yerini alması, arkasından 1. Dünya Sava-

şı ve daha da önemli bir düzeyde 2. Dünya Savaşı üzerinden ABD emperyalizmi, (kendisi için yapılan adlandırmayla) süper güç seviyesine ulaştı ve Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle birlikte dünyadaki tek süper güç haline geldi. Bu, onun meydan okunmayan ve meydan okunamayacak bir

güç olduğu anlamına gelmez ki bizzat ABD liderleri de bunu biliyorlar.

Ancak son yüzyılda gerçekleşen gelişim, ABD emperyalizmi-10 Revcom.us ve bobavakian.net sitelerinde online olarak mevcut olan 7

konuşma şunlardır: 1- Neden bugün içinde olduğumuz durumdayız ve bununla ilgili ne yapılabilir: Baştan aşağı çürümüş bir sistem ve devrim ihtiyacı; 2- Komünizm ve Jefferson demokrasisi; 3-Komü-

nizm: Yepyeni bir dünya ve bütün insanlığın kurtuluşu – "en baş-

takinin en sona, en sondakinin en başa geçmesi" değil; 4- NBA: Pazarlama ve şair gösterisi ve büyük gangsterlere hizmet edilmesi; 5-Komünizm ve din: Ayağa kalkıp özgürleşmek-"Görülmeyen şeylere"

bel bağlamak değil, gerçek dünyayı değiştirmek için devrim yapmak; 6-Muhafazakârlık, Hıristiyan köktenciliği, liberalizm ve paterna-lizm ... Bill Cosby ve Bill Clinton ... Tamam değil, her şey yanlış!; 7- "Denge" yanlış kriter ve cadı avı için bir kılıftır – İhtiyaç duydu-

ğumuz şey hakikati aramaktır: Eğitim, gerçek akademik özgürlük, eleştirel düşünce fikirsel muhalefet [Başlıkların İngilizce orijinalleri yerine, kelime kelime Türkçe karşılıklarına yer verilmiştir. –Ç.N.]

133

Devrim ve Materyalizm ni bir emperyalist süper güç olma konumuna yükseltmiştir.

Aynı zamanda da dünyada kendi tahakkümünü kabul ettirme yönündeki devamlı girişimlerinde pek çok ciddi engel ve ger-

çek zorlukla da karşılaşmaktadır. Pek çok şey kendi zıddına dönüşmekte, dünyada başka güçler ortaya çıkmakta, bu güç-

ler ABD emperyalizminin gücüne karşı cepheden ve askeri nitelikli bir meydan okuma sergilemese de ABD emperyalizminin hegemonyasına çeşitli biçimlerde meydan okumakta-dır. Fakat benim burada odaklanmak istediğim şey, mekanik ve indirgemeci olmadan, bu çeşitli sarmallar üzerinde, özel olarak Üçüncü Dünya'da emperyalist (burada ABD emper-yalizminden söz ediyorum) nüfuz, tahakküm ve sömürünün yayılması ve derinleşmesiyle, ABD içinde "toplumsal konfigürasyon ve sınıf konfigürasyonu" açısından meydana gelen önemli değişimler arasında bir ilişki kurabilecek olmamızdır.

Artan asalaklık ve nüfusun önemli bir yüzdesinin klasik olarak proleter

olduğu, sanayinin çeşitli alanlarında sömürülen ücretli işçiler olarak çalıştıkları durumdan, onun nüfusun ve

"emek gücünün" küçük bir yüzdesini oluşturduğu, bu "klasik işçi sınıfının" hem altında hem de üstünde üretim sürecinin doğrudan kalbinde yer almayan çeşitli tabakaların bulunduğu bir duruma doğru, hızlanan bir geçiş ki bu da küresel bir ölçekte artan hızda yayılmıştır. Bu, ABD gibi bir ülkede proleter devrim yapmanın özgünlüklerinden ve karmaşıklıklarından biridir.

Devrimi, gerçekliğin üzerine sosyalist bir dönüşümün nasıl gerçekleşmesi gerektiğine dair "varsayılan" bir mode-li empoze edemeyiz. Troçkistlerin çok gülünç görünmesinin bir nedeni de budur. Onlar, adeta 19. yüzyıl sonu Batı Avrupası'ndaymışız gibi "emek hareketinden" ve "sendikalardan"

söz ediyorlar. Bunun, komünist hareketin emek hareketinden ayrılmasıyla ve bunun böyle bir ülkede devrim açısından genel ve özgün içerimleriyle ilgisi vardır. ABD'de "toplumsal konfigürasyonda ve sınıf konfigürasyonunda" meydana

gelen çok kayda değer değişimler ve özellikle de asalakçılığın yükselişi, bu ülkede devrim yapmayı hedefleyen bir stratejiyi zenginleştirmek, geliştirmek ve hayata geçirmek için çelişki-li dinamikleriyle birlikte analiz etmemiz gereken nesnel ger-

çekliğin önemli bir parçasıdır. Devrim için temel, doğru bir stratejimiz olsa da bu açıdan yapılması gereken çalışmalar sürmektedir.

Emperyalist Sisteme Hizmet Eden, Hatasında Israrlı Teorilere ve "Hilelere" Karşı Durulması İdeolojik alanda, devrim için zihinlerin hazırlanmasının ve güçlerin örgütlenmesinin – bu devrim için ideolojik, siyasi ve örgütsel temellerinin oluşturulmasının – önemli bir parçası, yönetici sınıfların, ezilenlerin ve daha adil, hatta radikal derecede farklı bir topluma susamış öteki insanların kendilerini "kuşatılmış" ve "marjinalize olmuş" hissetmesi-ni sağlamasına hizmet eden (yahut bazı durumlarda, farklı bir motivasyonu olsa da sonunda, kasten olmasa bile buna hizmet eden) analizleri ve "hileleri" dikkate almak ve onlara karşı durmaktır. Bir başka deyişle sadece emperyalist devletin gücüne, devasa ölüm ve yıkım makinesine ve polis, hapishane ve mahkemelerden oluşan bilenmiş haldeki baskıcı aygı-

tına karşı değil, aynı zamanda görünürde ABD nüfusunun, içkin bir şekilde "muhafazakâr" olduğu varsayılan "çoğun-luğuna" karşı durmaktır. Bu, az önce sözünü ettiğim nesnel gerçeklikle –son yüzyıldaki sarmallar ve 2.

Dünya Savaşı sonrasındaki dönemde olanlar üzerinden ABD emperyalizminin kaydettiği gelişim ve ardından Sovyetler Birliği ve onun imparatorluğunun çöküşüyle meydana gelen bir diğer büyük değişimle– ilgilidir. Bu nesnel gelişmeler ve onlarla iç içe geç-

miş olan koşullar, sadece genel anlamda toplumdaki asalak-

çılıkla değil, aynı zamanda temel kitlelerin, kendiliğinden bir şekilde ve yönetici sınıfların ve onları temsil eden insanların yoğun ve sistematik çalışmaları sonucunda, kendilerini bu çerçevede "marjinalize olmuş" ve hatta "kuşatılmış" his-135

Devrim ve Materyalizm setmesiyle yakından ilgilidir. Hepsinin üstünde ise, yönetici sınıfların buna daha fazla ifade alanı açan ve doğrudan veya dolaylı bir şekilde, bu tecrit olmuşluk, marjinalize olma ve kuşatılma hissini daha da derinleştiren çeşitli teoriler ve hileler üretmesi ve yayması vardır.

Örneğin, kötü bir şöhrete sahip olan ve her yerde var olan anketler var. Anketlerin hazırlanması ve kullanımı, burjuvazinin elinde büyük bir ideolojik silahtır. Anketlerin temel olarak bu olduğunu anlamamız gerekir. Bu elbette, bir anket yapmak üzere ücretle tutulan herkesin "emperyalist sını-

fın bilinçli birer memuru" olduğu anlamına gelmez. Bütün anketlerin sonuçları da imal edilmiş veya tamamen gerçek dışı değildir. Fakat bu anketlerde ve onların yapılma biçimlerinde gerçek sınırlamalar olduğu gibi, kayda değer çarpıtmalar da vardır ve bu anketlerin nesnel fonksiyonu –ki yönetici sınıfın memurları bakımından bu büyük ölçüde kasıtlı ve bilinçli bir niyettir– yönetici sınıfın halkın inanmasını istediği şeyin tesis edilmesine ve güçlendirilmesine yardım etmektir. Örneğin Arizona'daki Nazi benzeri göçmen karşıtı yasayı düşünün.

Biliyorsunuz, Amerikan halkının çoğunluğunun bu yasayı desteklediğini söyleyen bir anket vardı. Böyle bir anket yapılmasındaki niyet ve elbette bunun sonucu nedir? Temel kit-leden bir çok insan bu anketlere başlı başına ilgi göstermese de ve Gallup'un veya bir başkasının yaptığı belli bir anketten haberdar olmasa da yine de toplumda oluşan ve oluşumunda bu anketlerin kayda değer bir rol oynadığı, söz yerindeyse

"genel hissiyattan" etkilenirler. Gerçekte, bu ülkenin yönetici sınıflarının, destek bulmak ve bunu her nasılsa "Amerikan halkının iradesi" veya en azından çoğunluğunun iradesi olarak betimlemek üzere bir "anket" yapmadığı ciddi bir gerici saldırı düşünmek zordur.

Bu, karşımıza almamız gereken bir şeydir ve buna insanlara, bu anketlerin gerçekte nasıl yürütüldüğünü, rol-lerinin ve fonksiyonlarının ne olduğunu

ve neyi temsil edip 136

neyi temsil etmediklerini izah etmek de vardır. Bu anketlerin ve onların parçası oldukları ideolojik itkinin, önemli ölçüde dolaylı yoldan da olsa, kitlelerin demoralize edilmesinde ve direnip ayağa kalma fikrinin, hele hele devrim yapma fikrinin anlamsız olduğu hissine kapılmalarında yarattığı etkiyi görmezden gelmemeliyiz.

Bunun yanında, 1960'ların ve sonrasının deneyiminin ve sosyal etkilerinin yanlış okunması veya kasten çarpıtılması meselesi de vardır. Lisa McGirr'ün "Varoş Savaşçıları" kitabından daha önce söz etmiştim. Bu kitap bir dizi ilginç ve pek çok noktaya ışık tutan analizler içerse de yaygın şekilde savunulan, 60'lardaki radikal itkilerin ve ayaklanmaların bir "geri tepmeye" yol açtığı ve ifadesini bu ülkede o tarihten bu yana Cumhuriyetçi Parti'nin seçimlerdeki hakimiyetinde bulacak şekilde, ülkeyi sağa kaydırdığı tezini tekrar etmektedir.

Bu analizde yanlış olan pek çok şey vardır. Buna nereden başlamak gerektiğini kestirmek güç ve benim bu konuşma bağlamında bu tür şeylere girecek vaktim yok. Fakat bunun temel bir unsurundan söz etmek gerekirse, bu türden analizler, temel bir dinamiği dışarıda bırakmaktadır: Henry Kissin-ger gibi kişilerin ve yönetici sınıftan başka insanların da kabul ettiği gibi, 1960'ların sonları itibariyle radikal ve geniş anlamıyla devrimci güçler toplumda inisiyatife sahipti ve yönetici sınıflar ve gerici güçler dizlerinin üzerine çökmüş haldey-ken onlar, kayda değer bir derecede, kültürel, ideolojik ve siyasi açıdan koşulları belirliyorlardı. Fakat, bir noktaya geri dönmek gerekirse, bu, gerçek bir devrime doğru taşınmadı.

Toplumsal ilişkilerde, siyasi iktidar sisteminde ve onun altın-da yatan, ekonomik sistemin maddi temelinde hiçbir temel değişim yoktu. Ve temel olarak bu sebeple, 60'ların hareketi geri çekildi. Buna, 1970'lerde Çin'de iktidarın revizyonistle-rin eline geçmesi de dahil olmak üzere devrim ve komünizm hareketinin kaydettiği gerilemeler ve aldığı büyük yenilgi-ler de eklenince, bu ülkenin yönetici sınıfı kendi hedeflerini, 137

Devrim ve Materyalizm kendi değerlerini, kendi duruşunu güçlü bir şekilde yeniden ortaya koymayı başardı. Buna, sadece ABD'de gerçekleşmeyen, 1960'lar (ve 1970'lerin başları) boyunca gerçek anlamda dünya çapında bir olgu halini almış ve bu kitlesel radikal altüst oluş karşısında yönetici sınıfın önemli ölçüde savunma halinde olduğu çeşitli boyutlar ve alanlar da dahildi. Fakat bu anlayışla sözü edilen türden analiz ("60'ların ayaklanmasının geri tepmesi") aynı değildir.

Bu analizde yanlış olan bir diğer şey, temel bir noktada yapılan bir hatadır: Seçimler, halk kitlelerinin temel çıkarları-

nın ifade edildiği veya edilebileceği bir alan değildir. Bununla iç içe geçmiş olan bir diğer gerçek de ABD gibi bir ülkedeki sistemin, seçimlerin koşullarının (her ne kadar kendi saflarında bazen ciddi ve keskin bir hal alabilen tartışmalar olsa da) kapitalist yönetici sınıf tarafından belirlendiği bir burjuva diktatörlüğü olduğudur. Bu seçimlerin çerçevesinde geçerli ve sürdürülebilir alternatifler olarak görülebilen şeylerin ne olacağı, kimin meşru bir aday olduğu, meşru meselelerin ne olduğu, insanların bu seçimlerde ortaya koyacakları tercihin ana hatlarının ve şeklinin ne olduğu, yönetici sınıf tarafından belirlenen ve dikte edilen şeylerdir. Bu yüzden bu alan kitlelerin temel ve en yüksek çıkarlarının ifade edildiği bir alan olamayacağı gibi, tersine, kitlelerin yönetici sınıfların koşulları ve çıkarları temelinde tartışıp hareket etmeye sürüklen-diği bir alandır. 1960'lardan bu yana, hatta bu ülkenin tarihi boyunca seçimlerde olanın koşullarını ve sınırlarını belirleyen şey temel olarak bu olmuştur.

Bu sebeple, 1960'lardaki "geri tepme" konusunda bir şey söylemek gerekirse o da şudur: Bu, eğer gerçek bir olguy-sa bile, 1960'larda gerçekten büyük bir altüst oluş yaşanmasına rağmen ABD'de bir devrimin olmaması ve bu yüzden de her şeyin, mevcut sistemin çerçevesi ve egemen (burjuva) politika ile onun altında yatan maddi temelin dinamikleri ve sınırları içinde kalmış olması sebebiyledir. Genel ABD toplu-138

Bob Avakian

munda ve geniş ölçüde dünyada olanları şekillendiren şey bu ve beraberinde devrim ve komünizmin aldığı derin darbeler olmuştur ki bunlar da büyük ölçüde, 1976'da Mao Zedung'un ölümünden kısa süre sonra Çin'de iktidarı ele geçirip kapitalizmi restore eden revizyonist darbede yoğunlaşmış ve bunun sonucu olmuştur. Şüphesiz tüm bu söylenenler, ABD içinde burjuva yönetimi altında seçimlerin sahip olduğu karakter ve oynadığı rol açısından da geçerlidir.

"Geri tepme" tezi yalnızca temelden kusurlu bir analiz değil, aynı zamanda kayda değer ve hatta radikal değişim isteyen insanların kafasını karıştırma, onları yanlış yönlendirme ve demoralize etme anlamında, nesnel olarak emper-yalistlere hizmet eden bir teori ve analizdir. Bu yüzden bu, ele almamız ve bilimsel olarak ve zorlayıcı bir şekilde reddetme-miz gereken bir şeydir.

Burada uzun uzadıya ele almayacak olsak da "Unresolved Contradictions, Driving Forces for Revolution" ["Çözülmemiş çelişkiler, devrimin itici güçleri"] metninde ve başka yerlerde11 sözü edilen "piramit analizinin"

önemini de görebiliriz: Bu metinde bu sistemin ve yönetici sınıfların altında yatan dinamikler ve itki oluşturan çıkarlar, bu yönetici sınıf içindeki bölünmeler, bununla ABD'deki mevcut "toplumsal konfigürasyon" arasındaki karşılıklı bağlantı, farklı tabaka ve grupların kendiliğinden eğilimleri ve yeniden kutuplaş-

tırmanın zorlukları gibi meseleler, dinamikleri, altüst oluş-

ları, çatışmaları ve mücadeleleriyle birlikte, dünyadaki genel durum bağlamında tartışılmaktadır.

11 Bob Avakian, "Unresolved Contradictions, Driving Forces for Revolution," Revolution gazetesinin 184. sayısından (29 Kasım 2009) itibaren dizi halinde yayınlanmıştır ve revcom.us/avakian/driving adresinde online olarak mevcuttur. Revolution: Why It's Necessary, Why It's Possible, What It's All About, a film of a talk by Bob Avakian.

Piramit analizi bu konuşmanın "Another war for election purposes?"

[Seçim amaçları için yeni bir savaş mı?" başlıklı 4. diskinde olup, revcom.us, revolutiontalk.net ve bobavakian.net adreslerinde online olarak mevcuttur.

 Seçimler ve Burjuva Demokrasisi Hakkındaki Mitoloji ve Bunların Gerçek Niteliği *Bu sistemin temel sacayaklarından biri –ki daha önce, feodal toplumdaki kralların ilahi hakkına benzer şekilde, bununla uyumlu bir mitoloji olarak oynadığı rolden söz etmiştim– sistemin meşruiyetinin burjuva seçim alanının süreçleri ve mekanizmalarına dayanma, bilinçli olarak bunun üzerinde inşa edilme biçimi ve bunun sistemi, özellikle orta tabaka için (sadece onun için değil) meşrulaştırmadaki etki-sidir. Bu, sistemin hem güçlü bir sacayağı, hem de potansiyel olarak incinmeye açık sacayağıdır. Bu sistemin ateşli savunu-cuları ve taraftarları, demokrasinin "özel niteliği" ve elbette Amerika'nın istisnai ve özel karakteri hakkında her türlü teoriye sahiptir. Buna, demokrasilerin asla başkalarıyla savaşmayacağı –sadece tiranlıkların savaşa gideceği– şeklindeki her derde deva fikirler ve beylik laflar, anti-bilimsel ve yanlış*

analizler de dahildir ve bütün bunlar, sistemin felsefesinin Paine ve ötekiler gibi kurucularına kadar gider. Tüm bunlar, özellikle orta sınıf üzerindeki –sadece onlar üzerindeki olmadığını bir kez daha belirtelim– meşruiyetlerinin nesnel olarak dayandığı ve bilinçli olarak dayandırıldığı büyük bir sacayağı teşkil eder. Ve bütün bunlar, burjuva yönetimi altın-da seçimlerin taşıdığı gerçek karakteri ve sahip olduğu gerçek fonksiyonu ifşa

etmenin öneminin daha da güçlü bir şekilde altını çizer.

Orta tabakadan pek çok kişi de dahil olmak üzere pek çok insan, politikacılar ve siyasi partiler (özel olarak da Demokrat Parti) onların umduğu şeyi yapmadığı ve düşün-dükleri şey hakkında yanılmalarına neden oldukları zaman, içinde bulundukları yanılsamadan çıkabilmektedir. Şu günlerde "maviler", bütün bir Obama meselesini önemli ölçü-

de ortaya koyuyor. Yönetici sınıfların Obama'nın başkan 140

olmasında sahip olduğu iskambil kozu12 zıddına dönmeye başlıyor.

Yine, seçimler konusunda ve daha genel olarak bu sistemin demokratik iddiaları hakkında "Demokrasi: Bundan Daha İyisini Yapamaz mıyız?" metninde belirtildiği gibi,13

bu iddialar ve sistemin gerçek işleyişi arasındaki çelişkiler, aynı anda hem daimi bir direniş ve mücadele kaynağı hem de yeniden üretilen yanılsamalar için daimi bir kaynaktır. Bu, özellikle orta tabakanın (sadece bu tabakanın değil) gerçek bir bilimsel temel üzerinde yeniden kutuplaştırılması açısından, üzerinde nasıl çalışılacağını bilmemiz gereken bir çeliş-

kidir. Gerçekte burjuva demokrasisi olan şeyin en özlü ifadesi olarak seçim olgusunun, meşruiyetlerinin temel bir sacaya-

ğı olduğunu ve bunu bilinçli bir şekilde yaptıklarını net bir şekilde anlamamız gerekir. Onlar bunu öyle bir genişletmiş-

lerdir ki, gelinen noktada devrim –eğer bu devrim gerçekten onların çıkarlarına zıt is – genel olarak terörizmle tanımlandığı gibi, burjuva seçimlerinin olduğu bir toplumda –yahut en azından bu türde olan, onların sevdiği ve kendi çıkarlarıyla uyumlu olarak tanımladıkları bir toplumda– değişimin mevcut kurumlar, mekanizmalar ve sistemin süreçleri üzerinden barışçıl olarak gerçekleştirilmesinin araçları bulunduğu için, devrimin gayrimeşru olduğu prensibini ortaya koymuşlardır.

Bu yüzden, hem onların sisteminin meşruluğu, hem de böyle bir sisteme karşı herhangi bir devrim girişiminin gayrimeşruluğu, büyük ölçüde ve bilinçli olarak burjuva demok-12 "İskambil kozu olarak Obama" analizi Bob Avakian tarafından, Barack Obama'nın seçilmesinin ardından gerçekleşen yazışmalardan yapılan alıntılarla ortaya konulmuş ve Revolution gazetesinde çıkan makalelerde yayınlanmıştır "Obama: Playing the Trump Card?" (Sayı 149, 30 Kasım 2008); "In the Wake of the

Election, a Basic Point of Orientation: To the Masses…With Revolution" (Sayı 150, 14 Aralık 2008); "'Obamamania' and the Malcolm X Spirit" (Sayı 151, 28

Aralık 2008).

13 Bob Avakian, Democracy: Can't We Do Better Than That?, Banner Press, 1986.

141

Devrim ve Materyalizm rasisine ve daha özel olarak, böyle bir demokrasinin ifadesi olarak birbiriyle rekabet eden partilerin bulunduğu seçim sürecine dayandırılmıştır. İşte bu yüzden, önde gelen haber medyası kuruluşlarını izlerseniz, sosyal ve siyasi alandaki her şeyin Demokratlar-Cumhuriyetçiler çerçevesine ve genel olarak burjuva seçim alanına kanalize edildiğini ve bu alanda yeniden şekillendirildiğini görürsünüz.

***Temel Çelişkiler, Devrim Güçleri ve PLaBC Stratejisi** Meşruiyet sorunu bizi yeniden, mevcut kutuplaşma-yı anlamanın önemine ve devrim için yeniden kutuplaştırma yaratmak üzere etkili bir şekilde, bilimsel bir temelde ve canlı bilimsel yöntemleri uygulamak yoluyla çalışma ihtiyacına götürmektedir.*

Devrim İçin En Sağlam Temeli Teşkil Eden Güçler, Dogmadan ve Basmakalıp Fikirlerden Kopuş

Bu noktada kısaca, devrim güçleri meselesini ve Proletaryanın Liderliği altında Birleşik Cephe (PlaBC) stratejisini yeniden gözden geçirmek istiyorum. Bir kez daha söylemek gerekirse, Marx'ın döneminde yaşamıyoruz. Gerçeklik, Troçkistlerin gerçeklik üzerine dayattığı perdeye –1840'lar İngilteresi'ne veya genel olarak 19. yüzyıl Batı Avrupası'na–

denk düşmez. Gerçekten de yapacağımız şey, bir sınıf olarak proletaryanın en temel ve en geniş çıkarlarına –insan toplumunun komünizme doğru ilerletilmesi ve bütün insanlı-

ğın kurtarılması– dayanması anlamında bir proleter devrim olacaktır. Ancak bu, sadece gerçek proleterler –Lenin'in çalı-

şan sınıfın en alt ve en derin kesimleri olarak tanımladıkları– tarafından yapılacak bir devrim olmadığı gibi, kuşkusuz

"İŞÇİ SINIFI"nın bir tür basmakalıp "klasik" biçimi tarafından da yapılmayacaktır. Gerçekte, iktidarın alınması için en aktif şekilde mücadele edenlerin –hatta iktidarı alma mücadelesi için gerekli koşullar oluşmadan

içine girmiş olanların– çoğu dar anlamda proleter olmayacaktır. Yaptığımız şey bunun hakkında bir tür prensip ve

"kural" ortaya koymak –bir basmakalıp ve genel kabul icat edip onu başka bir biçimde gerçekliğe empoze etmek– değildir ve olmamalıdır, fakat hem şimdi, hem de toplumda iktidara kimin sahip olacağı ve toplumun temel karakterinin ne olacağı konusunda her şeyin belirleyici noktada olduğu anda devrimin en aktif savaşçıları muhtemelen, dar anlamda proleterler olmayacaktır.

Devrimin en sağlam temelini teşkil eden güç, bir kez daha Lenin'in ifadesiyle söylemek gerekirse, proletaryanın

"daha alt ve daha derin" kesimlerini içerecektir. Onların içinden pek çok göçmeni içerecektir. Ve göçmenler arasındaki gençlerin özel rolünün daha fazla incelenmesi gerekecektir.

Fakat devrimin dayandığı güç aynı zamanda ve belki de daha geniş olarak, özellikle iç şehirlerde yoğunlaşmış olan ve çoğu dar anlamda proleter sınıftan olmayan temel kitleler olacaktır. Bu da gerçekliği dönüştürme konusunda neden canlı bir bilimsel yaklaşıma ve canlı bir bilimsel yönteme sahip olmamız gerektiğinin altını çizmektedir.

Gençlik, 1960'larda "İşleri Çok İyi Hale Getiren Şeyler" ve Bugünkü Potansiyel

Devrimin güçleri açısından, orta tabaka da dahil olmak üzere farklı tabakalardan gençliğin de özel bir rolü vardır. Bu, aktif siyasi direnişin yanı sıra önemli bir kültürel boyutuyla birlikte, gerçek bir kitlesel gençlik isyanının önemi hakkın-da daha önce tartıştıklarımızla ilişkilidir. Gençlik bakımından, şu soru üzerine daha fazla düşünmeye değer: 1960'larda ABD'de ve uluslararası düzeyde, orta tabakadan gençler ve özellikle beyaz orta sınıf gençlik de dahil olmak üzere, "genç-

liği çok iyi hale getiren şey" nedir?

Metaforik –veya siyasi ve ideolojik– olarak gençliğin ateşlenmesi formülasyonunu kullandık ve o tarihte olan şey 143

Devrim ve Materyalizm tam olarak buydu. O dönemde dünyada ve ABD toplumunda "tektonik plakaların sallanması" ve toplumun en altındaki insanların yukarıya doğru gerçekleştirdiği itki nedeniyle ABD'de özellikle

siyah insanlardan gelen böyle bir başkaldı-

rı söz konusuydu ve bu, özgün karakteristik özelliklere ve bazı sınırlara sahip olduğu gibi, baskın bir şekilde çok güçlü yanlara da sahipti. En yoğun biçimini Vietnam halkının ABD

emperyalizmine karşı yürüttüğü ve –dar bir şekilde bakma-dan söylemek gerekirse, daha geniş anlamıyla uluslararası ilişkilerin başına sardıkları açısından– ABD emperyalizmini gerçek bir yenilgiye uğratan direnişinde bulan, Üçüncü Dün-ya'daki sömürge karşıtı mücadeleler dalgası vardı. Çin ve bu ülkedeki Kültür Devrimi vardı: Her ne kadar küçük burjuva, ultra-demokratik veya anarşist eğilimlerin prizmasından pek çok kişi tarafından başka türlü yorumlanmış olsa da Kültür Devrimi'nin gerçek içeriği ve etkisi, dünya çapında, ABD'de ve başka ülkelerde milyonlarca genç insanın üzerinde çok gerçek ve güçlü etkiler yaratmıştı.

Stephen Jay Gould'un Wonderful Life ["Harika Hayat"]

kitabını düşünüyorum. Zannediyorum öğrencilerin doğa tarihinde birbiri ardına gelen farklı periyodları hatırlamak için kısa ifadeler olarak farklı baş harf kısaltmaları yapmalarından o kitapta bahsediyordu. Bunun bütün ayrıntılarını hatırlamıyorum ama bu baş harf kısaltmalarından bir tanesi proletarya diktatörlüğüne gönderme yapıyordu. Bu, 1960'lardan 1970'lere kadar çok geniş çapta kültürde neler olduğunu yansıtmaktadır: Biyoloji öğrencileri, farklı türlerin gelişimi, vs'nin şekillendirdiği farklı periyodları hatırlamanın bir formülü olarak proletarya diktatörlüğünü kullanıyorlardı. Bu, toplumu, özel olarak da gençliği geniş bir şekilde etkileyen bir şeyleri yansıtmaktadır. Siyasi aktivist olmayan –eylem-lere katılan, ama çekirdek siyasi aktivist olmayan– pek çok insan bundan geniş bir şekilde etkilenmişti. Ve eğer devrimci bir "iktidar yürüyüşü" olsaydı, bu insanlar destekçi olmak-144

Bob Avakian

tan çıkıp aktif olarak dahil olurlardı. Bunun anlamı gözden kaçırılmamalı, yanlış anlaşılmamalı ve küçümsenmemelidir.

Burada ancak kısaca ve kısmi olarak değindiğim bütün bu şeyleri etkileyen farklı unsurlar olmasaydı da gençlik arasında hep olduğu gibi yabancılaşma duygusu, çeşitli alanlarda otoritelere ve iktidarlara karşı güvensizlik ve tiksinme duygusu ve bir düzeyde isyan ve siyasi direniş olurdu, fakat bu boyuta gelmezdi. Açık olmak gerekirse, olaylar hakkındaki hissiyatıma dayalı bir iddiada bulunuyorum; bu benim üzerine tam olarak çalışılmış bir analiz olarak sunduğum bir şey değil ama bana öyle görünüyor ki; eğer kısaca gönderme yaptığım faktörlerin "karması" ve

söz yerindeyse “kesişimi”

olmasaydı, 1960’larda işler şu anda gayet aşina olduğumuz koşulların ötesine geçmezdi.

İşte “gençliği çok iyi hale getiren şey” budur: Bu, ABD

özelinde, kendisi uluslararası gelişmelerden ve mücadeleler-den etkilenen, öte yandan da ABD içindeki farklı ezilen milliyetlerin mücadelelerine yol açan veya hız veren, kadınlar, gay ve lezbiyenler ve ötekiler tarafından verilen mücadelelerin başlatılmasında da çok etkili olan Siyahların mücade-lesiydi. Dev boyutlarda bir pozitif sosyal altüst oluşun ortaya çıkmasına yardımcı olan büyük bir güçtü bu. Elbette bütün bu öteki hareketler doğrudan Siyahların mücadelesinin bir uzantısı değildi, fakat ondan esin almıştı. Bu mücadeleler çeşitli farklı yönlerde ilerledi, ancak gerçek anlamda ondan ve daha geniş olarak dünyada olanlardan esinlenmiş ve bu şekilde hareketlenmişlerdi.

Şimdi elimizde bu yok. Çelişkiler ve mücadeleler kendilerini aynı şekilde tekrar etmeyeceklerdir ve bunu arama-mamız, yahut yapay bir şekilde bunun bir tekrarını yarata-bileceğimizi düşünmememiz gerekir. Bunu yapabilseydik bile, bahsettiğim tüm nedenlerden ötürü bu, yeterince iyi bir şey olmazdı. O dönemin mücadeleleri ve hareketleri, güç-

lü ve baskın derecede pozitif olduğu kadar, kesin sınırlara 145

Devrim ve Materyalizm da sahipti. Bunun yeterince ileriye gidememesinin nedenleri vardır ve çok önemli nedenlerden biri de onu yönetecek gerekli öncünün bulunmamasıdır.

Derin ve Keskin Çelişkiler,

Devrim İçin Gerçek Potansiyel

Fakat bugün kendisini ortaya koyan temel çelişkiler vardır: Bu toplumun ekonomik ilişkilerindeki, sosyal ilişkilerindeki derin çelişkiler çözülmemiştir ve bu sistem içerisinde çözülemez. Bu gerçeklik kendisini çeşitli biçimlerde ortaya koyacaktır ve eğer basmakalıpların peşinde gitmeyip genel kabullere bağlı halde kalmazsak, ABD’deki mevcut toplumsal konfigürasyonda ve sınıf güçlerinin konfigürasyonunda, bu çelişkilerin meydana getirdiği gerçek dinamikler ile onların altındaki güçlerin dünyada kendilerini ortaya koyma biçimleri arasında ilişki kurabilir, genel olarak dünyada olanlar-la ABD’de olanlar arasındaki karşılıklı bağlantıları görebiliriz. Bu çelişkilerin ortadan kalkmadığını, çözülmediğini ve bu sistem altında çözülemeyeceğini anlamak çok önemlidir.

Örneğin kadınların ezilmesi, kadın hareketinin patlak verdi-

ği 1960'larla karşılaştırıldığı zamana göre bazı farklı biçimlere ve farklı ifadelere bürünmekte ve bazı farklı "yoğunlaşma noktaları" bulmaktadır, ancak özü aynıdır ve bu da çözülmemiş ve temel olarak bu sistem içinde çözülemeyecek olan bir çelişkidir.

İşler, bu ülkede 1960'larda gerçekleşen son büyük kalkışmada aldıkları biçimin aynısıyla kendisini tekrar etmeye-cektir. Bu da bu çelişkilerin fiilen kendilerini nasıl ortaya koydukları konusunda gerçek ve derin bir anlayışa sahip olmak için bilimsel olmanın ve gerçekliklere bilimsel bir temelde uyum sağlamanın önemini bir kez daha vurgulamaktadır. Bu noktada bazı gerçek ilerlemeler kaydettik, örneğin iç şehirdeki kitleler açısından, polisin insanlara, özellikle de gençlere karşı nasıl da vahşete ve cinayete varan yoğun ve uç tutumlar aldığını gördük. Başka çelişkilerin de yoğun ve uç ifadele-146

re büründüğü örnekler vardır; örneğin, kadın sorunu bakı-

mından kürtaj meselesini düşünebilirsiniz (Elbette kadınların ezilmesi, kürtaj hakkına saldırıdan ibaret değildir). Bir kez daha, toplumsal çelişkilerin yoğunlaşmış biçimler alma şeklini incelememiz ve ardından da meseleleri devrim yolunda ilerletmek ve devrim için güç biriktirmek üzere çalışmamız gerekiyor.

Örneğin basit bir şekilde, şu anda orta tabaka genç-

lik içindeki durumun pek de esin verici olmadığını görüp dünyadaki ve bu ülkedeki genel gelişmeler bağlamında ve bir devrim hareketi inşa etmeyi amaçlayan genel ve kapsamlı çalışmalar bağlamında durumu dönüştürmek için bu genç-

lerden pozitif bir güç çıkarma potansiyelinin bulunmadığı sonucuna varmak çok yanlış olacaktır. Her ne kadar "şimdi işler farklı" olsa da halen orta tabaka gençliği de dahil olmak üzere gençlik içinde bir potansiyel bulunuyor.

Ve her ne kadar şimdi işler farklı olsa da radikalleşmiş

kadınlar, özellikle de genç kadınlar bakımından önemli bir potansiyel rol bulunuyor. Her ne kadar şu anda bir çok insan bir dizi saçmalığa kendisini kaptırmışsa da ve şu anda egemen olan şey –tek tip ve tek yönlü değilse de, büyük etkiye sahip olan şey– "güçlendirme" fikri olsa da bu böyledir. Kurtuluş

yerine “güçlendirme”den söz edilmekte ve “güçlendirme”

temel olarak, şu veya bu biçimde bir meta olarak değerinizin arttırılmasına indirgenmektedir. Yine, her ne kadar işler 1960

başkaldırısı zamanında olanla aynı olmasa da ve siyasi alanda olanlar ve toplumun kutuplaşması bakımından pek de pozitif olmasa da meselelere yalnızca yakın vadeli ve dar görüşlü

–ampirist, pragmatik bir biçimde– bakmamalı, altında yatan çelişkilere ve meselelerin, bu çözülmemiş çelişkilerin içinde bulunan itici güçler temelinde radikal bir şekilde dönüştü-

rülmesi için taşıdığı potansiyele bakmalıyız.

Bu baskıcı ilişkilere karşı devasa boyutta yabancılaşma ve öfkenin bulunmadığı veya bunun hapsolduğu bir durum 147

Devrim ve Materyalizm söz konusu değildir. Mesele bunun kurtuluşa ve bu kurtuluş

için gerekli devrime yol açmayan çıkış noktalarına yönelmesi, kanalize olması ve “kendiliğinden” bu çıkış noktalarını bulmasıdır. Fakat bu sebeple kadınlar arasında, özellikle de genç kadınlar arasında ve halkın öteki kesimleri arasında var olan radikalleşme potansiyelini ve potansiyel devrimci gücü görmezden gelmememiz gerekir.

Daha önce sözünü ettiğim gibi, kültür ve ahlak alanında bir mücadele mevcuttur ve bu mücadelenin önemini veya taşıdığı potansiyeli görmezden gelmememiz gerekir. Her ne kadar bu alanda her şey sürekli olarak savunulan bencil-lik, tüketimcilik ve bireycilik sınırlarına hapsolmuş olsa da, bunun karşısında çokça iğrenme ve yabancılaşma da vardır ve bu da kendine pek çok çıkış alanı bulmaktadır. Bunların önemli bir bölümü çok iyi değildir, hatta pek çok insanın Hıristiyan köktenci alternatiflere çekilmesi gibi, bazıları hayli negatiftir de. Gerçekten kurtuluşçu olan radikal derecede farklı bir dünyaya ilişkin bambaşka bir vizyonu ve bu vizyonun bilimsel temelde anlaşılmasını sağlayacak pratik-politik bir hareketi ortaya koymak, insanların bakış açılarını önce bu radikal derecede farklı dünyayı düşünme noktasına yükselt-mek, arkasından da bunun mümkünlüğüne dair bilimsel bir temel oluşturmak yoluyla yeniden kutuplaştırmaya büyük bir ihtiyaç vardır ve bu yönde büyük bir potansiyel de mevcuttur. Bu bağlamda “Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)” metni son derece önemli bir potansiyel role sahiptir.

Aynı zamanda eşcinsel “kimliğinin” ve eşcinsel haklarının savunulmasının

pozitif ve pek çok açıdan "sistem için yıkıcı olabilecek potansiyelinin farkında olmamız gerekir.

Her ne kadar bu konuda, dar "kimlik politikası" eğilimleri, geleneksel evlilikle ilgili muhafazakârlaştırıcı etkiler ve açık-

ça eşcinsel olan insanların da emperyalist ordunun parçası olabilmesini amaçlayan kampanyalar gibi ciddi çelişkiler olsa 148

Bob Avakian

da,temel boyutu itibariyle bu mesele çok pozitif ve "sistem üzerinde yıkıcı olabilecek" bir etkiye sahiptir ve bu etki daha da fazla büyüyebilir. Bu, genel toplumda "mahremiyetten çıkan" bir çelişkidir. Bu dönemde güçlü yönetici sınıf güç-

lerinin desteklediği ve teşvik ettiği türden faşist hareketlerin kendini daha güçlü bir şekilde ortaya koymasıyla veya burjuva diktatörlüğünün faşist bir biçiminin tavrıyla yeniden mah-remiyete dönmeye, hatta yeraltına inmeye zorlanabilir. Fakat eşcinsellerin ezilmesine karşı mücadele kolaylıkla ortadan kaldırılamayacaktır. Bunun taşıdığı potansiyeli ve bununla doğru şekilde ilişki kurmaya, pozitif potansiyelinin daha fazla gelişimini ve devrim hareketine katkısını teşvik etmeye duyulan ihtiyacı anlamamız gerekir.

Entelektüel ve Kültürel Maya, Entelijensiya ve Komünist Devrim

Entelijensiyanın bir kesiminin (bugün bile görece küçük bir kesiminin) bağlılığının transfer edilmesi –onların devrime ve komünizme kazanılması– da önemlidir. Kampüs-lerde düzenlediğimiz programlara ilgi gösteren bazı insanlardan –ki bunlar genelde daha genç olan öğrencilerdir– üniversiteye büyük fikirler arayarak geldiklerini, fakat üniversi-telerde egemen olan kültür ve değerler dizisi açısından karşı-

laştıkları şey karşısında büyük hayal kırıklığına uğradıklarını duyduk. Şu noktada bunu az sayıda insandan duyuyor olsak da bu önemli bir olgudur. Bütün bu büyük fikirler girda-bı, entelektüel ve kültürel maya ve bunun içinde komünizmin canlı, ikna edici bir şekilde var olması, tamamen aşırı ve fazlasıyla makul olması, daha önce bahsettiğim prensiplerin bilimsel bir temelde uygulanması, başka fikir, düşünce ve viz-yonlardan, hatta ütopyacılıktan bile, bazı unsurları dönüştü-

rülecek olsa bile aktarılabilecek şeyleri aktarmaya çalışılması: İşte bütün bunlar, entelijensiya arasındaki gençlerin ve daha geniş anlamda, entelijensiya arasındaki insanların devrime ve komünizme çekilmesi ve kazanılması bakımından son derece 149

Devrim ve Materyalizm önemlidir. Entelijensiyanın küçük bir kesiminin bile bizim ileri sürdüğümüz devrim ve komünizm vizyonu hakkında harekete geçirilmesi çok önemli bir şeyi ifade etmektedir. Bu tür atılımlar yapmak için çabalamamız gerekir.

Partimizin önde gelen yoldaşlarından birinin, komü-

nizmin yeni sentezi temelinde, sokaklarda dans eden entelektüeller hakkında söylediklerine değinebiliriz.14 Evet, bu entelektüeller bazı açılardan müzikle ilgilenecek pek zaman bulamadılar. Fakat "sokaklarda dans eden" entelektüeller metaforunda vurgulanan şey, yani yeni sentezin pek çok entelektüele esin verme ve bir kesiminin sıçrama gerçek-leştirerek bunu gerçekten yapması ve bu temelde komünist devrimciler haline gelmesi potansiyeli, gerçek ve çok önemli bir meseledir. Bir kez daha söylemek gerekirse, bütün diğer alanlarda olduğu gibi bu alanda da kendiliğindenliğe yasla-namayız. Bugün entelektüeller büyük ölçüde (aynı metaforu devam ettirecek olursak) aynı eski sıkıcı müziği dinliyor ve aynı eski basma kalıp sınırlı adımlarla dans ediyorlar. Fakat bu, içinde olduğumuz dönem itibariyle görece küçük ama son derece anlamlı sayıda entelektüelin bunun dışına çık-ma potansiyelinin olmadığı anlamına gelmiyor. Buna doğru şekilde yaklaşmamız, yeni sentez temelinde sokaklarda dans eden entelektüeller metaforunun içinde barındırdığı şeyin 14 ABD Devrimci Komünist Partisi tarafından yayınlanan Constitution for the New Socialist Republic in North America (Draft Proposal)

["Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)"] giriş kısmında, Parti'nin teorik temelinin "komünizm biliminde ve bu bilimin Bob Avakian tarafından ortaya konulan yeni sentez üzerinden daha fazla geliştirilmesinde" bulduğunu belirtir. Bu yeni sentezden, Bob Avakian'ın pek çok konuşmasında ve yazısında söz edilir. Örneğin bkz: Revolution and Communism: A Foundation and Strategic Orientation; Communism: The Beginning of a New Stage, A Manifesto from the Revolutionary Communist Party, USA; ve Constitution of the Revolutionary Communist Party, USA.

Bu konuşmada vurgulandığı gibi, "Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri) metni, bu yeni sentezin canlı bir uygulamasıdır.

çok gerçek olduğunu ve çok önemli bir potansiyeli teşkil etti-

ğini bilimsel temelde anlamamız gerekir.

Bizim cisimleştirdiğimiz ve temsil ettiğimiz şey çok esin vericidir ve biz ne kadar canlı bir şekilde onu cisimleş-

tirir, temsil eder ve onun için savaşırsak, o da o kadar esin verici ve çekici olacaktır. Her ne kadar insanları buna kazandırmak, bu sistemin işleyişi tarafından, yönetici sınıf tarafından ve onun toplumdaki yönetiminin ve hakimiyetinin çeşit-li kuruluşları ve memurları tarafından meydana getirilen ve savunulan bütün bu "kendiliğindenliğe" karşı durmak sert bir mücadeleyi gerektirse de bu böyledir. Bizim temsil etti-

ğimiz şey insanları ileriye sürükler, daha sonra onlar orada ne varsa içine girer, bazıları da geri düşer. Bu dinamiktir ve onun üzerinden çaba göstermemiz ve mücadele etmemiz ve daha fazla insan dalgasını bu süreç üzerinden kazanmamız gerekir. Zira gelişkin entelektüel meraka ve yeteneklere sahip olan insanların sadece kamuoyu alanında bizim savunduğumuz komünizm için mücadele etmesine değil, aynı zamanda statik bir şey olamayacak, canlı, nefes alan, gelişen bir bilim olmak zorunda olan komünizmin daha fazla geliştirilmesine katkı yapmalarına büyük bir ihtiyaç vardır.

PLaBC Stratejisi

Bütün bunlarla birlikte, orta tabakanın, yahut orta tabakadan mümkün olduğunca çok insanın kazanılması meselesi vardır. İndirgemeci veya ekonomist bir anlamda değil, geniş bir anlamda, daha önce sözünü ettiğim "çok sayı-

da farklı kanalın"15 ve çok tabakalı, çok renkli harita meta-15 "Making Revolution and Emancipating Humanity ["Devrim yapmak ve insanlığı kurtarmak" metninin "Özgürlük… ve Zorunluluk"

başlıklı 1. kısmında, şu vurgu yapılır: "Fakat temel olarak (ve söz yerindeyse bütün bunların altında) özgürlük, zorunluluğun kavranmasında ve dönüştürülmesinde yatar. Bu kavrayış ve bu dönüşümü gerçekleştirme becerisi, bir dizi farklı 'kanaldan' geçerek oluşur ve verili bir zamanda ana toplumsal çelişkilerin kendini ortaya koyma biçimine pozitivist, veya indirgemeci veya doğrusal 151

Devrim ve Materyalizm forunun16 – değişen toplumun sosyal konfigürasyonunun ve dinamiklerinin karmaşıklığı ve farklı güçlerin devrime kazanılması – anlaşılmasıyla birlikte, Proletaryanın Liderliği altında Birleşik Cephe stratejisinin uygulanması ihtiyacı devam ediyor. Bunun bütün karmaşıklığı ve çelişkililiği, metaforik olarak, yani siyasi ve ideolojik olarak söylemek gerekirse orta sınıf arasında "bir ateş yakılmasının" ve ana hatlarıyla "iki azamileştirme" dinamiğinin parçasıdır: Kastettiğimiz, zaman zaman ortaya koyduğumuz gibi, siyasi direnişin, çeşitli türden mayanın, bu farklı tabakalar arasındaki devrimci hareketin genel gelişmesinin ve bunun iç bağlantılarının "karıştırılıp birbirine tutturulması"dır.

Bu, ilk ve öncelikli olarak proletaryanın ve öteki temel kitlelerin öne çıkıp entelektüellere esin vereceği ve daha geniş

olarak orta tabaka arasında "bir ateş yakacağı", ancak bundan sonra orta tabakada pozitif hareketin meydana gelece-

ği ve bunun temel kitleler arasında pozitif etki yapacağı bir bir biçimde bağlı değildir. Eğer mesele bu olsaydı –yahut biz ona bu şekilde yaklaşsaydık– sanatın ve genel olarak üstyapının önemli bir bölümünü tasfiye ederdik. Neden ahlak alanında mücadele ediyoruz? Çünkü üstyapıda göreceli bir inisiyatif ve otonomi alanı vardır. Ve buna ne kadar doğru bir ifade verilirse, verili bir zamanda sahip olduğumuz toplum açısından ve zorunluluğu kavrayıp onu dönüştürme mücadelesi verme becerimiz açısından o kadar iyi bir durum olacaktır."

16 Bob Avakian yakın zamandaki çalışmalarından bazılarında bu "çok tabakalı, çok renkli harita" metaforuna gönderme yapmaktadır.

Bunlardan bazıları, revcom.us/avakian/driving adresine online olarak bulunan "Unresolved Contradictions, Driving Forces for Revolution"

["Çözülmemiş çelişkiler, devrimin itici güçleri"] metni ("It Is What It Is—and It Can Be Transformed" ["Neyse odur ve dönüştürülebilir"]

başlıklı bölüm), ve revcom.us/avakian/makingrevolution2 adresinde online olarak mevcut olan, aynı zamanda 1 Mayıs 2008 tarihli Revolution and Communism: A Foundation and Strategic Orientation

["Devrim ve komünizm: Bir temel ve stratejik yönelik"] başlıklı Revolution broşüründe de yer alan, "Making Revolution and Emancipating Humanity" ["Devrim Yapmak ve İnsanlığı Kurtarmak"]

metninin 2. kısmı da vardır.

süreç değildir. Hayır, bu en başından itibaren çok daha dinamik ve ilerlemeler ve gerilemelerle devam eden bir süreçtir.

Bu gidişat boyunca temel kitleler arasında öne çıkması – öne çıkarılması – gereken şey temel önemde olacaktır. Fakat tüm bunların canlı bir anlamda, ileri ve geri gidişlerle, karıştırma ve birbirine tutturmayla ve bunların içerdiği sinerjiyle birlikte anlaşılmalıdır.

Bu bizi bir kez daha gençliğin – ki burada özellikle orta sınıf gençliğinden söz ediyorum – özel rolüne ve genç-

liğin arasında bulunan, devrimci komünist duruşa kazanıl-mış, komünizm bilimini ele alan ve ideoloji, kültür ve ahlak alanındaki yaratıcı mücadeleler de dahil olmak üzere insanları buna kazanmak için aktif bir şekilde mücadele eden bir gücün geliştirilmesine giden farklı unsurlar hakkında söyle-diklerime götürmektedir.

***Bir Devrimci Durumu Beklerken Bunu Hızlandırmak** Proletaryanın Liderliği altında Birleşik Cephe'nin geliş-*

tirilmesinin, karşılıklı etkiler ve pozitif sinerjiden oluşan karmaşık ve dinamik bir süreç olacağı, bu karmaşık süreç içinde temel kitlelerin genel rolünün ve en sağlam taban rolünün ve Parti'nin öncülük rolünün

belirleyici olduğu ortaya konul-duktan sonra, şu temel soru gündeme gelir: Bu öncülük nere-dedir? Biz sadece bir “hareket” inşa etmiyoruz. Biz çok özgün bir şey için, devrim için bir hareket inşa ediyoruz. Meseleyi, bilinçli bir şekilde, “devrimci bir hareket inşa etmek” değil,

“bir devrim hareketi inşa etmek” olarak formüle ettik. Belki bu hemen anlaşılamayabilir, arada bir nüans vardır ama bu önemli bir farktır. İlk formülasyon (“devrimci bir hareket inşa etmek”) kolayca başka bir şeye, kendi zıddına, hareketin her şey olup nihai amacın hiçbir şey olmadığı bir duruma dönü-

şebilir. Hareket elbette çok önemlidir, ancak sadece temel amaca, yani devrime ve son kertede komünizme katkı yaptığı ölçüde. Aksi halde bunun, alevlenen ve sönüp giden, yahut çeşitli ütopyacı ve son kertede reformist güzergâhlara girmiş

Devrim ve Materyalizm binlerce başka örnekten bir farkı olur mu?

Bizim yaptığımız her şey, koşullar uygun olduğu zaman devrim yapacak bir pozisyonda olmayı amaçlamaktadır: Bu bir devrimci durumun gelişmesini ve devrimci bir halkın ortaya çıkmasını beklerken süreci hızlandırmaktır.

Temeli, uluslararası faktörler ve gelişmeler ile belli bir ülke içindeki faktörlerin ve gelişmelerin “karışımında”, bunların belli bir noktada bir araya gelerek, belki kısa süre öncesine kadar hiç görülmemiş tarzda bir devrimci krize, bir bütün olarak toplumda derin bir krize yol açmasında yatar. Bugü-

nün koşullarına bakabiliriz: Henüz devrim için gerekli olan

“Kriz” -büyük K ile- yoksa da son derece gerçek olan, çok sayıda ve birbirini etkileyen krizler, emperyalist yönetici sınıf için çok gerçek ve çok ciddi zorluklar yaratmaktadır. Listeyi, ekonomi alanından, yürüttükleri savaşlara dair duruma kadar götürebilirsiniz. ABD’de insanların Irak hakkında artık hiçbir şey düşünmemesini sağlamak için ellerinden gelen her şeyi yaptılar ve gerçeklikten çok uzak bir şekilde orada her şeyin yolunda olduğunu ileri sürdüler; eş zamanlı olarak da Afganistan’da her türden dertle karşı karşıyalar.

Afganistan’da komutanların kovulması ve komuta görevlerini üstlerinden atmaları, her ne kadar gerçekten ita-atsizlik niteliği taşısa da mesele sadece bu değildir. Bu, stratejik düzeyde sahip oldukları daha derin sorunlarla ilgilidir ve kendileri bile bunu kabul ettiler. Afganistan gibi bir durumda basit bir şekilde sırtlarını dönüp gitmelerinin, yahut gerçekte kendileri için

çözüm niteliği taşımayan bir tür çözüm bul-malarının mümkün olup olmadığını düşünün. Teorisyenleri ve stratejistleri içinde daha uzak görüşlü ve katı olanlar, onların bunu yapamayacağını anlıyorlar ve bu onlar için ciddi bir çelişkidir. Bunu çok abartmamamız ve olduğundan farklı görmememiz gerekir, fakat aynı zamanda bunun anlamını ve bütün bunların, dünyadaki başka faktörlerle birlikte çok daha derin ve keskin bir krize dönüşme potansiyelini de görmezden gelmememiz gerekir.

Bu, bir "meşruiyet" kriziyle ve onun bir devrimci krizle olan ilişkisiyle bağlantılıdır. Beklerken hızlandırmak tam olarak bu anlama gelir. Bundan kasıt oturup günlerden bir gün

–otomatik olarak veya sihirli bir şekilde, bizim aktif müdaha-lemiz olmadan– bütün sistemin ve yönetici sınıfın meşruiyetinin milyonlarca insan tarafından sorgulanır hale gelmesini ve bir devrimci durumun öteki unsurlarının birdenbire ortaya çıkmasını beklemek değildir. Bu türden bir pasif yönelimle hiçbir zaman bir devrim olmayacak, muhtemelen nesnel bir devrimci durum bile ortaya çıkmayacaktır. Nesnel faktörü öznel faktörün işleyişinden, bilinçli devrimci güçlerden ayı-

ramazsınız. Bir devrimci duruma yol açması gereken şeyler, bilinçli devrimci güçlerin, meselelerin gelişimini bir devrimci duruma doğru etkilemek için devamlı olarak çalışmadığı bir durumda böyle bir sonuca yol açmayacaktır.

Lenin'den aldığımız, "kimse söyleyemez" formülas-yonuna geri dönüyoruz (Lenin, işçi sınıfının daha ayrıcalık-lı, burjuvalaşmış kesimlerinin devrimci bir kriz ve mücadele durumunda geri düşmesi meselesinden bahsediyor ve kimsenin bunu kesin olarak öngöremeyeceğini vurguluyordu); biz bunu, bir devrimci durumun gelişimine uyguladık: Hangi faktörler "karmasının" bir araya geleceğini ve devrimci bir krizin patlak vermesine yol açacağını kesin olarak "kimse söyleyemez". Fakat bildiğimiz bir şey varsa, böyle bir krize yol açamaz gibi görünen, yahut kendi başına buna yol açamayacak olan şeylerin bile, (bir kısmı meydana gelmeden önce büyük ölçüde veya hiç öngörülemeyen) başka şeylerle birlikte ve etkileşim içinde, devrimci bir krize yol açacak "karma-nın" parçası haline gelebileceğidir. Eğer bu gelişmeyi beklerken onu hızlandırmazsanız, bunun meydana gelme ihtimali hemen hemen hiç yoktur veya çok azdır. Ve şüphesiz, böy-le bir devrimci potansiyel ortaya çıktığında, onun temelinde hareket edilmesi bir yana, anlaşılması bile büyük bir ihtimalle mümkün olmayacaktır. Bu yüzden, bir taraftan hangi "kar-manın" bir araya gelip bir devrimci krizin patlak

vermesi-155

Devrim ve Materyalizm ne yol açacağını “kimse bilemez”, fakat çelişkinin diğer tarafı olarak, nesnel durumdaki nitel değişimler ve devrim hareketi inşa etmedeki devrimci ilerleme ve sıçramalar olasılığına karşı sürekli olarak “teyakkuz halinde” olmak önemlidir.

“Devrimci Teyakkuz”

Bir devrimci durumun “uzaktan görünen sonucunu”

neyin teşkil edeceği ve bu “uzaktan görünen sonuç” ufukta belirdiği zaman onu kavramak için nasıl hazır ve “teyakkuz halinde” olunacağı sorusu mevcuttur. Başka bir şekilde ifade etmek gerekirse:

Söz konusu olan şey, “devrimci teyakkuzla beklemek”, bunu yaparken de pasif bir şekilde bekleyip nesnel gelişmelere tepki vermek yerine siyasi sahayı etkilemek, bu sahayı şekillendirmek ve yeniden şekillendirmek için verili bir zamanda mümkün olan her şeyi yapmak için, her noktada mümkün olan en yüksek derecede durumu hızlandırmak, analiz ve teori alanında devamlı olarak, yüzeyin altında, ortaya çıkaracak bir devrimci durumun “karmasının” par-

çası olabilecek şeyleri aramak ve eş zamanlı olarak durumu bu yönde hızlandırmak üzere gerekli devrimci teyakkuzla bilinçli olarak çalışmaktır.

Devrim Güçlerinin Biriktirilmesi

Bu çerçevede, “beklerken hızlandırma”nın stratejik yöneliminden ve gerçek içeriğinden biraz daha fazla bahsede-lim ve bir zamanlar Çin komünistlerinin çok önemli ve faydalı bir formülasyonla ortaya koyduğu haliyle, devrim güçlerinin biriktirilmesi sorununa yönelelim. Biz de Lenin’den hareketle bunu formüle etmiştik: Devrim için zihinlerin hazırlanması ve güçlerin örgütlenmesi. Yani, devrimci bir durumun patlak verdiği ve milyonlarla ifade edilen bir devrimci halkın ortaya çıktığı büyük bir nicel değişimi ön görerek ve durumu bu yönde etkilemek için aktif çaba göstererek bilinçli olarak çalışmak; devrim lehine olan güçler ve faktörler giderek 156

Bob Avakian

güçlenecek şekilde, “siyasi sahayı” ve dinamikleri devamlı ve sürekli olarak etkilemeye çalışmak, yönetici sınıfın veya onun bölmelerinin artan baskısı ve karşı devrimci güçleri desteklemesinin karşısında bile bunu sürdürmek (ki bu şu anda kayda değer düzeyde tanık olduğumuz ve ciddi içerimleri olan bir olgudur ve sonuç kısmına geçmeden önce buna kısaca

değineceğim).

Revolution gazetesinde sıklıkla yayınlanan, “Bir devrim hareketini inşa etmek için bazı prensipler” metni,17 bu sürecin içinde nelerin olması gerektiğinden yoğunlaşmış bir şekilde bahseder ve vurguladığım yönelimin ışığında, farklı unsurları ve bunların birbiriyle olan bağlantısıyla, bunu kısa-ca ele almaya değer.

“Bir devrim hareketini inşa etmek için bazı prensipler”

metninin ilk cümlesiyle başlayalım:

“Her noktada, sosyal çelişkilerin temel yoğunlaşma noktalarını ve kitlelerin siyasi bilincini ve onların bu sistemin suçlarına karşı siyasi direniş sergilemek için mücadele etme kapasitesini ve örgütlülüğünü arttıracak yöntemleri ve bi-

çimleri aramalıyız. Bunlar, artan sayıda insan için radikal derecede farklı bir dünyayı hayata geçirme gerekliliğini ve olasılığını ortaya koyabilir ve ileri, devrimci bilinçli kitlelerin, yalnızca uzak ve soyut hedefler (veya idealler) değil, aktif olarak uğruna mücadele edilip inşa edilecek şeyler olarak stratejik hedeflerimizi benimseme yönündeki anlayış ve kararlılıklarını arttırabilir.”

Bu, stratejik yönelim açısından pek çok şeyi halihazırda içermektedir ve ben özellikle son kısmı vurgulamak istiyorum: “ileri, devrimci bilinçli kitlelerin, yalnızca uzak ve soyut hedefler (veya idealler) değil, aktif olarak uğruna mücadele edilip inşa edilecek şeyler olarak stratejik hedeflerimizi benimseme yönündeki anlayış ve kararlılıklarının arttırılması”. Bütün bunlar, verili bir anda siyasi sahayı ve genel 17 Bob Avakian, “Some Principles for Building a Movement for Revolution,” Revolution Sayı 202 (17 Mayıs 2010).

 koşulları aktif olarak etkileyip onu şekillendirmeye mi çalışı-

yor olduğumuz, yoksa sadece pasif olarak bekliyor mu oldu-

ğumuzla ilintilidir.

“Bir devrim hareketini inşa etmek için bazı prensipler”

metninin ikinci bölümünden de bir alıntı yapalım:

"Hedef ve yönelimin gerçekleştireceği iş, nesnel durumun gelişimiyle birlikte, siyasi sahada öyle bir dönüşüm gerçekleştirmelidir ki kurulu düzenin meşruluğu, yönetici sınıfın yönetme hakkı ve becerisi bütün toplumda aktif ve keskin bir şekilde sorgulansın, bu sisteme karşı direniş

giderek daha geniş, derin ve kararlı bir nitelik alsın, devrimci komünizm 'kutbu' ve onun örgütlü öncü gücü büyük oranda güçlensin ve bu tayin edici dönemde bu ileri güç, milyonların, on milyonların mücadelesini devrime doğru yönlendirebilsin."

Burada çok yoğunlaştırılmış bir şekilde ortaya konulmuş olan şeyi düşünün: Siyasi sahanın, "kurulu düzenin meşruluğu, yönetici sınıfın yönetme hakkı ve becerisi" sorgulanacak şekilde, hem de sadece genel anlamda değil, "bütün toplumda aktif ve keskin bir şekilde" sorgulanacak şekilde dönüştürülmesi; böylelikle "bu sisteme karşı direnişin giderek daha geniş, derin ve kararlı bir nitelik alması, devrimci komünizm 'kutbunun' ve onun örgütlü öncü gücünün büyük oranda güçlenmesi". Ve ardından gelen sonuç: "bu tayin edici dönemde bu ileri gücün, milyonların, on milyonların mücadelesini devrime doğru yönlendirebilmesi."

***Zenginleştirilmiş "Ne Yapmalı"cılık** İşte "Zenginleştirilmiş Ne Yapmalı'cılık18 tam olarak 18 "Zenginleştirilmiş Ne Yapmalı'cılık" formülasyonu, Bob Avakian'ın,*

"Çözülmemiş çelişkiler, devrimin itici güçleri" çalışmasının "Direniş ve bir devrim hareketinin inşası" başlıklı bölümü de dahil olmak üzere yakın zamandaki bir dizi çalışmada tartışılmaktadır. Bu konuş-

ma revcom.us/avakian/driving adresinde online olarak mevcuttur.

Ayrıca, revcom.us/avakian/makingrevolution2 adresinde online olarak mevcut olan 1 Mayıs 2008 tarihli "Devrim ve komünizm: Bir 158

Bob Avakian

bununla ilgilidir: Net olarak, bir devrim hareketi inşa etmenin bir aracı. Lenin, Ne Yapmalı? eserinde, insanların maruz kaldıkları ve karşısında çeşitli biçimlerde isyan ettikleri (yahut fısıldaşma şeklinde de olsa bahsettikleri) bütün kötülüklerin ve adaletsizliklerin köklerinin aynı sistemde olduğunu ortaya koymanın, komünist amaçlarımızı ve kanaatlerimizi ortaya koymanın ve radikal derecede farklı bir dünyayı harekete geçirmek için bir temel olduğunu göstermenin, farklı tabakaların şu veya bu şekilde kendiliğinden bir şekilde (yine, bu noktada indirgemeci olmadan) farklı olaylara nasıl ve neden tepki gösterdiğini, bu sebeple devrimin itici güçlerinin ne olduğunu, daha geniş güçlerin devrime hangi stratejiy-le katılabileceğini ve zorunlu olarak, devrimin karakterinin ve

niteliğinin ne olduğunu ortaya koymanın gerekliliğinden söz ediyordu. Soru şuydu: Neden mevcut devletin yıkılmasına –ve evet, radikal derecede farklı bir devletin kurulması-

na– giden belli bir mücadele tarzı ve belli bir devrimci süreç vardır? Neden gerçek kurtuluşa giden yol budur? Neden bir öncüye ihtiyacımız vardır ve bu öncünün rolü nedir? Bu öncü genel devrimci süreçle ve şu veya bu şekilde bu sürecin par-

çası olan kitlelerin farklı kesimleriyle nasıl ilişki kurar? Bunlar, Lenin'in Ne Yapmalı? eserinde sözünü ettiği belirleyici sorulardır.

Biz buna bazı unsurlar ekledik, yahut bazı unsurlara ilave vurgular yaptık. Buna, devrimin sorularının ve sorunlarının öneminin kitlelerin önüne konulması, onların bununla mücadeleye ve hem pratikte hem de teorik düşünce alanın-da bunlara yanıtlar geliştirmesi sürecine çekilmesini de ekledik. İşte, "Zenginleştirilmiş Ne Yapmalı'cılık" formülasyonunu kullanmamızın nedeni budur. Ve bir kez daha söylemek gerekirse, bütün bunlar "beklerken hızlandırmak" ile ilgilidir.

Başka bir şeyle ilgili değildir. Bu bir akademik alıştırma değil-temel ve stratejik yönelim" başlıklı Revolution broşüründe de yer alan, "Devrim yapmak ve insanlığı kurtarmak" metninin 2. kısmına da bakılabilir.

159

Devrim ve Materyalizm dir. "Bir devrim hareketini inşa etmek için bazı prensipler"

metninde yoğunlaştırılmış olarak sunulan şeylerin gerçek-leştirilmesiyle ilgilidir. Devrim için zihinlerin hazırlanması ve güçlerin örgütlenmesiyle –güçlerin biriktirilmesiyle– ilgilidir.

Karşı-Otorite ve Devrim Hareketini İnşa Etmek

"Devrim için iktidarla mücadele etmek ve halkı dönüştürmek" de, bir devrim hareketini inşa etmenin prensiplerinin çoğunu içermekte ve devrimci stratejinin temel önemde bir parçasını barındırmaktadır. Bu, söylediğimiz şeyin iki unsuru –iktidarla mücadele ve halkın temel dünya görüşünün ve temel değerlerinin dönüştürülmesi– arasındaki diyalektik karşılıklı ilişkinin, birbirinin içine girmenin ve karşılıklı etkinin temel olarak anlaşılması, bunun aktif olarak geliştirilmesini hedefleyen bir yönelimin benimsenmesi ve bütün bunların devamlı olarak devrim için –başka bir şey için değil, daha azı için değil– çalışmanın parçası şeklinde gerçekleştirilmelidir.

Bir devrim hareketini inşa etmenin tüm zorluğuyla iliş-

kili olarak, şimdi bile karşı-otoritenin çeşitli tezahürlerinin anlamını ve bunun “Devrim için iktidarla mücadele etmek ve halkı dönüştürmek”te yoğunlaşmış halde yer alan şeyle iliş-

kisini tam anlamıyla kavramak ve hiçbir biçimde görmezden gelmemek hayati önemdedir. Karşı otorite iddiasında, yani yönetici sınıfların gayrimeşru otorite ifasına ve onun halka uyguladığı baskı ve şiddete karşı durarak bir karşı-otorite iddiasında bulunmanın neler içerdiği üzerine derin bir şekilde düşünmek ve bunu derin bir şekilde kavramak önemlidir.

Uzun yıllardan beri, özellikle iç şehirlerdeki temel kitlelerin içinde bulunduğu koşullarda ve bu koşullar altında, burjuvazinin yönetimi altında diktatörlüğünün daha çıplak ve açık bir şekilde uygulanmasıyla ve bunun baskıcı devlet aygıtı üzerinden takviye edilmesiyle bu çelişkilerin kendini ortaya koyma biçimi karşısında bir atılımın nasıl gerçek-leştirileceği sorunuyla uğraşılıyor. Devamlı olarak uğraşılan 160

Bob Avakian

soru şudur: Bütün bunların içerisinde, potansiyeli bir devrim hareketi inşa etme lehine çeviren ve kitlelerin, birbirleriyle karşı karşıya geldikleri, çoğu zaman ve pek çok biçimde kendi çıkarlarına ve toplumu ve dünyayı dönüştürmenin ihtiyaç-

larına ters düşen şekilde hareket ettikleri bir durumun içine hapsolmuş halde olmaktan çıkıp devrimci bir temelde öne çıkmalarını sağlayan bir temelde, işleri yeniden şekillendir-menin bir yolu nasıl bulunabilir?

Karşı karşıya olunan zorluk, bir yerlerde hayati önemde fosiller ve kalıntılar olduğunu bilerek kazı yapan, ancak onları yüzeye çıkarmaya çalışırken defalarca engellerle ve hayal kırıklıklarıyla karşılaşan arkeologların durumuna benziyor. Elbette bütün cevaplar ve araçlar bulunmuş değildir, ancak, tıpkı rahatsız edici gizemleri çözebilecek ve yepyeni bir anlayış düzeyi için yolu açabilecek bir kemik parçası ve bir-iki başka parça bulmuş arkeologların durumunda oldu-

ğu gibi, yönetici sınıfın baskıcı güçlerinin adaletsiz ve gayrimeşru otorite ifasına direnme bağlamında karşı-otoritenin bazı unsurlarının ilk gelişimi üzerinden, bu çelişkilerin üzerine, durumu ihtiyaç duyulan devrim için elverişli bir yeniden kutuplaştırmaya doğru yöneltecek şekilde nasıl gidilebilece-

ğine dair yeni bir hissiyat doğmuştur.

Mevcut devlet iktidarının gayrimeşru otoritesine karşı ve bu aşamada uygun biçimler altında, ona karşı direniş için-de böyle bir karşı-otorite

iddiasında bulunmanın anlamını önemsiz görmemeliyiz. Ve şimdiden, halkın yaptıklarından öğrenilecek çok şey vardır.

Pek çok iç şehir bölgesinde ortaya çıkan devriyeleri ve bu devriyelerin neye kalkıştığını düşünün: Mevcut baskıcı devlet aygıtının gayrimeşru ve adaletsiz otorite ifasına –mevcut koşullar altında uygun biçimlerde– karşı durmak ve aynı zamanda insanların nasıl ilişki kurması gerektiğine dair alternatif bir vizyonu ve prensipleri öne çıkarmak. Bu, Partimizin devrim ve komünizm hakkındaki pozisyonuyla tam olarak 161

Devrim ve Materyalizm aynı şey değildir ve onu hatalı bir şekilde böyle tanımlama-mak veya bununla karıştırmamak gerekir, ancak Partimizin pozisyonuyla uyumlu olan ve devrim ve komünizm davasına gerçekten de önemli katkılar yapabilecek olan pek çok prensip ve hedefi içinde barındırmaktadır.

Bunun içerdiği potansiyeli düşünün. İşte, polis iğrenç bir şey yaptığı zaman vaizlerin ve ötekilerin yaptıkları: 7

yaşındaki bir siyah kız olan Aiyana Stanley-Jones, Detroit'te soğukkanlılıkla öldürüldü ve Rahip Al (Sharpton) çıkıp sorunun insanların birbirine karşı şiddet uygulaması olduğunu, bazen bunu polis yapsa da esas meselenin bizim birbirimize uyguladığımız şiddet olduğunu söyledi. Bu ancak, iğrençliğin üzerine bir de aşağılama ekliyor: Gerçek sorunun kim ve ne olduğu ve gerçek çözümün ne olduğu konusunda yanıltıyor.

Buna karşı oluşturulan ve çok anlamlı bir ifadesini bu devriyelerde bulan karşı duruş, onunla çarpışan, ona ters düşen bir yaklaşımdır. Mesele bu devriyelerdeki insanların çetelerin eline düşmüş gençlere gidip "sizin üstünüze geleceğiz, sizin birbirinizi becermenizi ve buradaki halkı becermenizi engelleyeceğiz" demesi değildir. Bilakis, bunun içerdiği şeyi eylemler ve prensiplerinin etkisi üzerinden, devrim davasının lehine olacak bir şekilde, yeniden kutuplaştırma için belli bir güç kullanmaya başlamış bir kutbun oluşmasıdır.

Bu devriyeler gibi şeylerin içerdiği şey, kitleler arasındaki ilişkilerin ve bu ilişkilerin toplumdaki daha geniş

ilişkilerin içinde yer alma biçiminin üzerinde çalışılması ve onları, kitleleri kendi gerçek, temel çıkarlarına karşı değil, bu çıkarlarla uyumlu şekilde hareket etmeye doğru yönlendirecek şekilde mücadele edilmesi için çok önemli bir potansiyeli ifade etmektedir. Bir kez daha arkeologlar analojisine dönmek gerekirse, bu, temel önemde bir "bulgu" yapmaktır: Bu, kendi başına, bütün resmin bir araya getirilmesi değildir, ama bunun önemli bir parçası olabilir.

Bu devriyelerde ifadesini bulan şey pek çok zorlukla karşı karşıya kalacak ve mahkemelerden geçecektir. Fakat 162

bir kez daha söylemek gerekirse bunun, yahut “doğmak için mücadele eden” mevcut sömürü sistemine ve onun baskıcı, adaletsiz ve gayrimeşru otorite ifasına karşı bir alternatif olarak kendini ortaya koyan diğer şeylerin, henüz yolun başında ve çok kırılgan halde olsa bile içerdiklerinin önemsiz görülmemesi gerekir.

Bu, mevcut koşullar için “daimi zorunluluğun olmadı-

ğı” gerçeğinin giderek artan sayıda kitleler için hayata geçme-ye başlamasına önemli bir katkıda bulunabilir.

Bunun başka önemli boyutları da vardır ve buna ideolojik boyutlar da dahildir: “Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)” metni ve Raymond Lotta, Sunsara Taylor, Carl Dix ve ötekilerin konuşmaları ve turları da ideoloji, ahlak ve politika alanlarında alternatif bir vizyonun ve evet, alternatif bir otoritenin ortaya konulması-

nın araçlarıdır. Bunlar, devrim ve radikal derecede yeni bir toplum ve dünya olasılığını ve bunu amaçlayan canlı bir vizyonu ve zorlayıcı bir alternatif gücü ortaya koymanın önemli unsurlarıdır.

İki Dayanak Noktası

Tartışma yaratacak şekilde, ideoloji alanının ve siyasi alanın yoğun bir şekilde içerdiği bir şey de Partimizin iki dayanak noktasının niteliği ve rolüdür. Bunlar, bir hareket

-bir devrim hareketi– inşa etmenin asli unsurlarıdır.

İlk dayanak noktası olarak, BA tarafından ileriye sürü-

len ve onun temsil ettiği şeyin değerlendirilmesi, savunulması ve popülerleştirilmesi kültürünü ele alalım: Bu tamamen, halkın aşırı derecede düşük seviyede olan görüş açı-

sının yükseltilmesiyle, radikal derecede farklı bir vizyonun, radikal derecede farklı bir siyasi ve ideolojik kutbun ve otoritenin yansıtılmasıyla ilgilidir. Eğer devrim ve komünizm dışında başka bir şeyden bahsediyor olsaydık, sadece bütün korkunçluğuyla kurulu düzen içinde bazı küçük düzenleme-lerin hayata geçirilmesi için çalışıyor olsaydık, BA tarafından

Devrim ve Materyalizm ileriye sürülen ve onun temsil ettiği şeyin, yani yeni sentezin, ona ilişkin tüm çalışmaların, metot ve yaklaşımın çok da önemi olmazdı. Gerçekten yapmamız gereken şeyden, radikal derecede farklı bir topluma ve son kertede radikal derecede farklı, komünist bir dünyaya yol açan devrimin gerekliğinin ve mümkünlüğünün anlaşılmasından ve bu anlayış temelinde hareket edilmesinden kopuk bir durum olsaydı, bunun çok önemi olmazdı. Fakat eğer peşinde koştuğumuz şey tam da buysa, bu değerlendirme, savunma ve popülerleştirme kültü-

rünü inşa etmenin peşinden gitmek zor olmamalıdır; tersine bunu yapmak ve bunu yapmanın yaratıcı yollarını bulmak için coşku ve esinle tutuşuyor olmamız gerekir.

Çok temel ifadelerle söylemek gerekirse, insanlar, onu kendi çıkarları yönünde dönüştürmek için, nesnel gerçekliği bilmelidirler. Ve nesnel gerçekliğin çok önemli bir parçası, insanların devrim yoluyla toplumu ve dünyayı dönüştürmek için öncülüğe, belli türden bir öncülüğe ihtiyaç duydukları gerçeğidir.

Partimizin devrimin öncüsü rolü –şu an oynadığı rol ve bunu daha eksiksiz bir şekilde yerine getirmek için taşı-

dığı potansiyel ve bunun için yürüttüğü mücadele– insanların bilmesi ve anlaması gereken nesnel gerçekliğin önemli bir parçasıdır. İşte bu yüzden insanlarla, Partimizin içindeki Kültür Devrimi hakkında geniş bir şekilde konuşmamız gerekir. Eğer kitlelerle Parti içindeki Kültür Devrimi19 hakkında konuşmazsanız, bu Partinin öncü rolü hakkında nasıl konuşabilirsiniz?

Bir kez daha bütün bunlar temel soruya, gerçekten de devrimi ve komünizmi amaçlıyor olup olmadığımız sorusu-19 RCP içindeki Kültür Devrimi, şurada tartışılmıştır: Communism: The Beginning of a New Stage, A Manifesto from the Revolutionary Communist Party, USA, Eylül 2008 (Chicago: RCP Publications, 2009). Özellikle, "A Cultural Revolution Within the RCP" ["RCP

içinde Kültür Devrimi"] başlıklı 6. kısma bakınız. Metin, revcom.us adresinde online olarak da mevcuttur.

na dönüyoruz. Eğer bunu amaçlıyor olmasaydık, insanlarla öncülüğün önemi ve buna duyulan ihtiyaç hakkında konuş-

mak, sadece insanların şu veya bu sınırlı hedef için sizin istediğiniz bir şeyi yapması hakkında konuşmak anlamına gelirdi. Fakat tersine, eğer gerçekten devrimi amaçlıyor, aktif olarak bu yönde çalışıyor –beklerken, herhangi bir noktada mümkün olan en üst derecede hızlandırıyor– isek, şu gerçeği kabul etmemiz gerekir: kitlelerin, bütün bir komünist devrim rüzgarı içinde ve mevcut koşullarda ve mücadelenin şimdiki aşamasında belli bir nesnel rol oynayan bir öncüye ve bir lidere sahip oldukları gerçeği, kitlelerin bilmesi gereken son derece önemli bir şeydir.

Kitleler, eğer gerçekliğin en hayati unsuruna dair bir anlayışa sahip değillerse, yahut bu anlayıştan uzak tutulmuş-

larsa, toplumun ve dünyanın radikal bir şekilde dönüştürülmesinin gerekliliğini ve mümkünlüğünü, bunun neleri içermesi gerektiğini ve buna nasıl erişilebileceğini nasıl doğru bir şekilde değerlendirebilirler? Eğer önlerine getirilmezse, nasıl bu anlayış temelinde hareket edebilirler? İhtiyaç duydukları öncülük olmadan kendi kurtuluşlarını nasıl gerçekleştire-bilirler? Ve pozitif taraftan bakmak gerekirse, eğer gerçekten de devrim istiyor ve devamlı olarak bunun için çalışıyorsak ve eğer öncülüğün bu noktadaki hayati rolünü anlıyorsak, insanlara bunu anlatmak ve gerektiğinde onlarla bunun için mücadele etmek üzere insanların kapısını çalmamız gerekir.

Eğer insanları kırıp geçiren bir hastalık olsaydı ve bu hastalık için bir tedavi geliştirmiş bir doktor olsaydı, kitlelere bunu anlatma konusunda savunmacı halde mi olurduk yoksa kapı-

larını çalıp onları sarsar ve “Hey, bu korkunç hastalığa maruz kalmak zorunda değilsin, tedavi kolay olmayabilir, ama bir tedavi var ve bu gerçek” mi derdik? Analojilerin elbette sınırları vardır, ama bu nokta açıktır.

Dönüp dolaşıp aynı şeyi söylemeye lüzum yok: Bütün bunlar, devrim yapmayı –dünya çapında aynı yönde yürütü-

len mücadelelerle birlikte komünizm amacına doğru ilerle-

 meyi– ve evet, dünya çapında bu yönde yürütülen mücadeleyi etkilemeyi gerçekten amaçlayıp amaçlamadığımızla ilgilidir. Biz bu mücadelenin gelişimini etkilemeye çalışıyoruz ve çalışmalıyız; buna, bu devrimin neye dair olduğu konusunda ve bu devrimi yönlendirmek için gerekli bilimsel anlayışın niteliğinin ne olduğu konusunda aktif ve zaman zaman keskin olabilen bir mücadeleye girişilmesi de dahildir.

Bu, her ne kadar çoğu şu anda bunu bilmiyor olsa da, halk kitlelerini ilgilendirir ve onlar için derin bir öneme sahiptir. Şimdi bunu önümüze

koyalım. Bir kere daha Bob Dylan'dan bir mısrayla söylemek gerekirse, "yanlış konuş-

mayalım": Dünya çapındaki halk kitleleri kendileri için çok önemli olan pek çok şeyi bilmezler. Bu, onların bu şeyleri öğrenemeyeceği anlamına gelmez. Bilinçli, öncü güçlerin rolü de tam burada devreye girer. İşte bu yüzden, "kimin için ve ne için" meselesine geri dönüyoruz: Yaptığımız çalışmada ve yürüttüğümüz mücadelede hedef nedir ve kimin temel çıkarları söz konusudur? Bütün bunların ilgilendirdiği ve temeli-mizi oluşturan şey bir "gizli bilgi tapınağı" değildir. Gerçek-liğe dair, önce başkalarının ortaya çıkardığı, bizden önceki başka insanların geliştirdiği, bizim de ele aldığımız, uyguladı-

ğımız ve daha fazla geliştirdiğimiz bilimsel bir anlayıştır. Gittiğimiz her yerde ve girdiğimiz her alanda, "tamamen aşırı ve fazlasıyla makul" olma diyalektiğini ifade eden, canlı ve zorlayıcı bir tarzda, aktif ve enerjik bir şekilde uğruna mücadele etmemiz gereken şey budur.

Bir kez daha, "Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)" metnine bakın: Bu metin, komünizmin yeni sentezini canlı, nefes alan bir şekilde somutlamaktadır ve daha önce söylediğim gibi, eğer bu Anayasa'nın içerdiği şeylerden esin almıyorsanız, sizin için üzgünüm: Vizyonunuz ve tutkularınız, inanılmaz ve çok feci bir şekilde düşük demektir.

İşte ilk dayanak noktası budur.

Diğer yandan, öteki dayanak noktası olan, devrim

için inşa ettiğimiz hareketin "göbeği ve temeli" –yapı iskele-si– olarak Partimizin gazetesi de hayati bir rol oynamaktadır.

Bu açıdan, bu gazetenin sadece sistemi ifşa etmek ve radikal derecede farklı, komünist bir dünyayı hayata geçirmenin gerekliliğini ve mümkünlüğünü anlatmak konusunda değil, aynı zamanda bu devrim hareketinin inşa edilmesini ve geliş-

tirilmesini aktif şekilde gerçekleştirmek ve gerçek insanları, bu devrim hareketine çeşitli düzeylerde ve çeşitli biçimlerde katmak –bunu basite indirgenmiş ve yapmacık bir şekilde yapmak değil, gerçekten de giderek artan sayıda insanı katmak– bakımından daha da iyisini yapması gerekmektedir.

Gazeteyi okuyan –belki her sayısını değil ama belli periyodlarla, elbette on

yılları bulmayan periyodlarla okuyan– insanlar, bu hareket hakkında ve bu Parti ile gazetesinin nasıl da onun merkezinde olduğu hakkında canlı bir his edinmelidir.

Bu, insanların giderek artan ölçüde, dünyadaki büyük olaylar karşısında ahenk içinde; otomatlar gibi, kötü anlamda tek tip olarak değil, temel ve canlı anlamda birlik halinde hareket etmesini sağlamalı. Bütün bunlar, bunun hem gerekli hem de mümkün olduğu konusunda giderek artan bir bilinçle, bir atılım gerçekleştirme, devrim yapma ve bu devrimin gerçek-leştirilmesini sağlayacak yeni bir aşamaya ve yeni bir plat-forma ulaşma hedefine yönelmelidir. İşte insanların, gazete-mizle ve bu gazeteyi çıkaran ve bu gazetede yoğunlaştırıl-mış bir şekilde sunulan hat temelinde genel devrimci faaliyeti yürüten Partimizle temas ettikleri zaman, canlı, nefes alan bir şekilde edinmesi gereken şey budur.

Materyalist Ve Enternasyonalist Bir Yönelim ve Yaklaşım
Mücadelemizde bütün dünyayı aklımızda tutmamız gerekir. Bunu sadece genel dünya durumunun ve bir bütün olarak dünyanın çelişkili nesnel koşullarının dinamiklerinin belli bir ülkede devrim yapmak ve bu devrimi ilerletmek açısından belirleyici olması anlamında değil, aynı zamanda ve daha derin bir anlayışla, bizim hedefimizin, nihai ama-167

Devrim ve Materyalizm cı komünizme ulaşmak olan, dünya çapındaki bir sürecin parçası olması anlamında söylüyorum. Bu, bilinçli olarak uyum sağlamamız gereken ve bilinçli olarak anlayıp üzerinde eylemde bulunmaları için halk kitlelerinin önüne getirmemiz gereken bir şeydir. Karşı karşıya olduğumuz durum, uğruna mücadele ettiğimiz amaç ve bu amaç için verilen mücadelenin içerdiği süreç, kitlelerin kendilerini ve bütün insanlığı kurtarmalarını sağlamak için giderek daha derin bir şekilde anlamaları gereken nesnel gerçekliğin parçasıdır. Kitlelerin, insanlığın kurtarılmasının ne anlama geldiğini ve bunun, halkın bildiği ve maruz kaldığı, kızgın tonlarla fısıldaşarak bahsettiği, yahut karşısında ayağa kalkıp isyan ettiği, yahut verili bir zamanda haberdar olmadıkları, ancak öğrenebilecekleri ve öğrenmeleri gereken bütün şeylerin silinip süpürülmesiyle olan ilişkisini anlamalıdır.

Bu, çok önemli olduğu için burada tekrar tekrar vurguladığım bir temadır: Bütün bu farklı olgular, halk kitlelerinin anlaması gereken nesnel gerçeklikten, yahut bu ger-

çekliğin önemli unsurlarından ibarettir. Ve bunun olması için onlar, bizim onlara bu gerçeklik hakkında canlı, bilimsel bir anlayış götürmemize ihtiyaç duyuyorlar. Bunu başka nereden elde edebilirler ki? Evet, kitleler hayli bilgeliğe sahiptir, fakat bu bilgelik çok dağınık ve düzensizdir ve toplumdaki ve bir bütün olarak dünyadaki egemen kurumlar ve güçler

tarafından bilinçli olarak şekillendirilmiş bir dizi yanlış anlayış ve düşüncenin etkisi altındadır ve bunlarla karışmış haldedir.

Eğer biz onlara götürmezsek, gerçeklik ve onun nasıl radikal olarak dönüştürülebileceği, burada kendilerinin oynayacağı rol ve bütün bunlara denk düşen daha geniş dünya bağlamı hakkında temelden doğru bir anlayış edinemezler.

Bu yüzden bizim kendimizin, belli bir ülkede devrim ile dünyada devrimin ilerleyişi arasındaki ilişki ve bunun diyalektiği hakkında doğru bir anlayış üzerinde hareket 168

etmemiz gerekir. Burada bir bütün olarak dünyadaki durum temel olarak ve son kertede ana unsurdur, ancak belli ülkelerin belli bölgelerinde ele geçirilen inisiyatifin bütün dünyadaki durum ve mücadelenin gelişimi üzerinde büyük bir etkiye sahip olabileceği, ilerlemeli ve geri düşüşlü süreçler de vardır. Yapmamız gereken şey sadece bunu bizzat anlamak ve bunun üzerinde hareket etmek değil, aynı zamanda bunu halk kitlelerine götürmek ve onların bunu anlayıp üzerinde hareket etmesini sağlamaktır.

Ve bunun özel ve çok keskin bir boyutu da vardır – biz bundan gazetemizin özel sayısında (#199) bahsetmiştik ama bu konudaki anlayışımızı derinleştirmeye ve bundan bahsetmeye devam etmemiz gerekiyor. Bu, çevrenin gerçekten de aciliyet arz eden durumu ve özel olarak da kapitalist-emperyalist sistemin bu aciliyeti her gün arttırıyor olmasıdır ki gelecekte gerçekten de çok doğrudan ve aktif bir anlamda insanlığın kaderi söz konusu olacaktır. Bu, devrim ve komünizm davasını ilerletmek için yaptığımız her şeyde enternasyonalist bir yönelime sahip olmaya duyduğumuz ihtiyacı daha da fazla vurgulamakta ve ona yeni bir boyut katmaktadır. Pek çok insan tüm boyutlarıyla veya tam bilimsel bir şekilde anlama-sa da bu çarpıcı gerçeğin farkındadır: Bu çevre krizi ve ger-

çek aciliyet, belli bir ülkenin sınırları içinde çözülemez. Bazı insanlar bu çevre krizine yönelik programımızı ortaya koyduğumuzda onu alıp bize geri bile fırlatacaklardır. Pek de az olmayan sayıda insan bize şunu demiştir: "Eğer siz devrim yapabilseniz bile, sorunu tek ülke içinde çözemezsiniz, hatta bu devrimin sonucu olarak daha da fazla çevre felaketi olacaktır." Bu, kabul etmemiz ve insanlarla dürüst bir şekilde, her şeyden önemlisi de bilimsel şekilde tartışmamız gereken bir gerçekliktir. Fakat temel yönelimimiz olarak enternasyonalizmin öneminin altını çizmekte ve bu öneme yeni bir boyut katmaktadır.

Yaptıklarımız ile Devrimin Mümkünlüğü Arasındaki Bağı Canlandırmak

Devrim hareketi inşa etme yönünde yürütülen bütün bu çabalarda, tüm bunları, anlamlı ve yaşayan bir biçim-de –doğrusal bir biçimde değil- "Devrimin Mümkünlü-

ğü Üzerine" metninde söylenenlere bağlama ihtiyacı vardır.

Söz konusu metinde söylenenleri ve bu stratejik düşüncenin süregiden gelişimini, sadece halihazırda devrime kazanılmış

insanlar arasında değil, aynı zamanda daha geniş anlamıyla halkın giderek genişleyen kesimleri arasında doğru bir şekilde tartışmak gerekir. Eğer bugün yapılanlarla "Devrimin Müm-künlüğü Üzerine" metninde söylenenler arasına doğru, canlı ve anlamlı bir şekilde bağ kurulmazsa, bunun anlamı devrim çalışmasının gerçek anlamda yürütülmemesi ve halk kitlelerinin devrimin mümkünlüğünü ve stratejik devrim düşüncesini anlamasının sağlanmaması olacaktır.

Bu, "beklerken hızlandırma" işinin yapılıp yapılmamasına gitmektedir. Devrimci hareketin artan gücü, bir siyasi-ideolojik güç ve "ruh hali yaratıcı faktör" olarak nesnel durumun giderek güçlenen bir parçası haline gelmeli, devamlı olarak öznel faktörden (bilinçli güçlerin yaptığı bir şeyden) nesnel faktöre (giderek artan ölçüde, artan sayıda insanı ve genel nesnel sahayı etkileyen bir şeye) dönüşmeli ve bu şekilde temeli, süreç içinde daha fazla sıçrama yapabilecek şekilde güçlendirmelidir. Meselelere bu şekilde bilinçli olarak yaklaşmamız ve halk kitlelerine bu şekilde izah etmemiz gerekir.

Bir devrim görmeyi istemesi muhtemel olanlar da dahil olmak üzere bir çok insan, kaba bir şekilde, "siz bir devrim yapamazsınız" diyorlar. Onlara, neden devrimin müm-kün olduğunu düşündüğümüzü açıkça göstermemiz gerekir.

Buna ilişkin anlayışımızda açıklar olduğu zaman onların üzerinde çalışmalı ve kitleleri de bunun üzerinde çalışmaya çek-meli, bunları halletmeli ve daha fazla atılım gerçekleştirmeli-yiz; resmin daha fazla parçasını bir araya getirmek için daha

fazla kemik parçası ve kalıntı keşfetmeliyiz.

Bu bağlamda, devrim stratejisini popülerleştirmenin bu stratejiyi gerçekleştirmenin temel bir unsuru olduğunu vurgulamak gerekir. Eğer bir stratejiyi gerçekleştirdiğimizi varsayıyorsak, fakat onun ne olduğunu pek iyi

anlamamışsak ve bunu kitlelerle konuşmuyorsak, bu ne tür bir stratejidir ve neyin stratejisidir? Pozitif tarafta ise bir kez daha vurgulaya-yım: Devrim stratejisinin doğru, anlamlı ve canlı bir biçimde popülerleştirilmesi, bu stratejiyi gerçekleştirmenin temel bir unsurudur. Bu stratejiyi popülerleştirdiğimiz zaman ve giderek artan sayıda insan bu stratejiye angaje olduğu zaman, bu, nesnel sahanın da bir parçası haline gelir. İnsanların düşün-me biçimlerini, özellikle de devrimin mümkünlüğü ve devrim yapmanın stratejik düşüncesi hakkındaki düşünme biçimlerini etkiler. İnsanlar gerçekten de devrim yapmanın sorunları hakkında çalışma yapıldığını ne kadar anlarlarsa, nasıl devrim yapılacağı ve bu doğrultuda yürütülen çalışmanın nasıl işlediği konusunda geliştirilen stratejik düşünceye o kadar angaje olurlar. Devrimin mümkünlüğünün kestirilip atılması

–"bunu yapamazsınız… karşı çıkacağımız insanlar çok güç-

lü… işlerin böyle olması insan doğasının sonucudur, vs."– ise giderek daha güçlü bir şekilde karşısında durulması gereken bir şeydir.

***Parti ve Devrim için Güçlerin Örgütlenmesi** Buradan, bütün bunlara örgütlü bir ifade vermenin önemine geliyoruz. Bunu, kitlelerin, özellikle de temel kitlelerin, son kertede reformist olan bir hareketin basmakalıp biçimlerine "uyan" bir şekilde olmasını beklemek ve böyle olmasını istemek şeklinde olmaması gerektiğini vurgulamalıyım. Tersine, pek çok farklı biçimin geliştirilmesi üzerinden ve pek çok farklı düzeyde, bu kitlelerin giderek artan ölçü-*

de ve aktif olarak devrim hareketinin inşa edilmesine katkıda bulunmasını sağlayacak şekilde olmalıdır. Bir başka deyişle, insanların çeşitli biçimlerde ve çeşitli düzeylerde bu devrim

 hareketini araştıracakları, hakkında bilgi edineceği ve parçası olacakları devrim merkezlerine çok ihtiyacımız vardır (buna özellikle bir çok şehirdeki Devrim Kitaplıkları da dahildir).

Aynı zamanda, temel yönelim ve yaklaşım açısından, gerekli olan ve sistematik ve yaratıcı bir şekilde yapılması gereken, sadece kitlelerin "bize gelmesini" ve halihazırda katılmış

insanların en aşina olduğu ve belki de onlara en kolay gelen şekilde katılmalarını beklemek değil, devrimi halk kitlelerine

–özellikle temel kitlelere, fakat aynı zamanda öteki tabakala-ra– götürmek ve hem temel düzeyde hem de daha gelişkin düzeylerde onların katılımı için araçlar ve biçimler, insanların öğrenmesi ve ilerlemesi için ve giderek artan sayıda insanın bu mücadeleye tam ve derinden bağlanması için araçlar

geliştirmektir; her ne kadar bizler de onlardan öğreniyor ve öğrendiğimiz şeyleri bilimsel olarak sentezliyor olsak da.

Tüm bunlarla ilişkili olarak, Partinin rolünü bir kez daha vurgulamak gerekir. Bahsettiğimiz, büyüyen ideolojik ve siyasi etkisinin önemi ve devrim güçlerini örgütleme, özellikle de dünyayı radikal şekilde değiştirme isteğiyle "yanıp tutuşan" insanları devamlı olarak bizzat Partinin içine almaya devam etme rolünün önemidir. Bu insanlar, onlarla birlikte yürüttüğümüz çalışmalar üzerinden, bunun ne olduğu, gerekliliğin ne olduğu ve mümkünlüğün ne olduğu konusunda bilimsel komünist bir anlayış kazanır ve onu bir ger-

çekliğe çevirmek için yürütülen mücadelenin öncü gücünün bir parçası olmaya kararlı hale gelir. "Bir devrim hareketini inşa etmek için bazı prensipler" metninde de vurgulandığı gibi burada da "devrimci komünizmin 'kutbunun' ve örgüt-lü öncü gücünün" devamlı olarak güçlendirilmesi gerekir.

Bunun önemini gerçekten de küçümsememeli ve Partiye, devrim ve radikal derecede farklı bir dünya arzusuyla tutuşan ve sıçrama gerçekleştirerek bunun ne anlama geldiği hakkın-da bilimsel bir anlayış edinmiş ve bu bilimin bunun hizmetinde nasıl kullanılması gerektiğini anlamış yeni, taze güçler katılmalıdır.

Daha önce vurgulandığı gibi, Parti gerçekte, kitlelerin nihai komünizm hedefi doğrultusunda örgütlenmesinin en önemli ifadesidir. Kitleler arasındaki pek çok başka örgütlenme biçimi de önemlidir, fakat Parti'nin kendisi, kitlelerin en yoğunlaşmış ve en önemli örgütü ve kitlelerin öncüsüdür.

Baskıyla Karşılaşma ve Onun Karşısında İlerleme *Sonuç kısmına geçmeden önce, baskıyla karşılaşma ve onun karşısında ilerleme konusunda birkaç kelime söylemek istiyorum. Baskı ve bu baskının yükselişe geçmesi, ABD toplumunda ve bütün dünyada halihazırda gerçekleşen çelişkilerin keskinleşmesinin kaçınılmaz bir özelliği olacaktır ve bu, devrimci bir krize yol açacak şekilde çelişkilerin yoğunlaşma-sı bağlamında daha da fazla böyle olacaktır.*

Bu baskı, hem bu ülkede hem de uluslararası düzeyde yönetici sınıfın süregiden suçlu eylemlerine karşı duran her tür ciddi siyasi muhalefet hareketine ve gücüne ve her tür direnişe karşı yönelecektir. Aynı zamanda, kitleler arasında bilinçli bir siyasi muhalefet ve direniş oluşmadığı

zamanlarda bile halk kitlelerinin, en azından yönetici sınıfların daha bilinçli temsilcilerinin ve amillerinin kendi yönetimlerine ve sistemlerine karşı ciddi bir potansiyel güç olarak gördükleri kesimlerine yönelecektir (Bu açıdan, daha önce, gerçek bir isyan yokken bile temel kitlelere yöneltilen isyan bastırma politikaları hakkında yaptığımız gözlem hatırlanabilir).

Bu yükselen baskı, bir devrim hareketini inşa etme yönünde ilerledikçe ve bu durum, özellikle temel kitlelerle güçlü bağlar kurma ve yanı sıra halkın öteki tabakalar arasında ilerleme kaydetme potansiyelini daha fazla gösterdikçe, Partimize karşı bilhassa yoğunlaşmış bir biçim alacaktır. Bu türden yükselen baskı ve saldırılar hem emperyalist devletin resmi organlarından, hem de yönetici sınıfın belli kesimleriyle bilinçli olarak aynı hizada duran karşı devrimci güçlerden gelecektir (En azından nesnel olarak yönetici sınıfa ve onun baskısına hizmet eden bu saldırıların aynı zamanda

“ilerici,” hatta “devrimci” veya “komünist” oluğunu iddia eden, fakat gerçekte karşı devrimci bir tarzda hareket eden güçlerden de geleceğini kabul etmek acı verici olabilir, ama bunu da görmek gerekir). Bununla tam anlamda yüzleşmememiz ve meseleyi stratejik bir duruştan ve devrimci-komü-

nist hattımızın ve hedeflerimizin stratejik bağlamı içinde ele almaya yönelmememiz, ciddi olmamız gereken konuda ciddi olmadığımız anlamına ve karşı karşıya olduğumuz zorluklarla yüzleşemeyeceğimiz, belki de durumun oluşması halinde nitel atılımlar bile gerçekleştiremeyeceğimiz, bilakis, vaziyet-ler nitel bakımdan keskinleşirse ezileceğimiz ve kitlelerin bir kez daha en temel anlamda öncüsüz kalacağı, derin sonuçları olan bir durumda yenilgiye uğrayacakları ve demoralize olacakları, devrimin de gerçek anlamda yıkıcı bir darbe alacağı ve bunun etkilerinin belli bir süre boyunca sadece bu ülkede değil, gerçek anlamda bütün dünyada hissedileceği anlamına gelecektir. Tüm bu nedenlerden ötürü, çok odaklanmış, ciddi, kararlı ve bilimsel bir tarzda bu çelişkiye yönelmemiz ve hem teori/stratejik düşünce alanında hem de pratik alanda, sadece baskı karşısında hayatta kalıp her gerektiğinde yeniden toplanmanın değil, aynı zamanda bu baskı karşısında devrim hareketini inşa etme ve onu stratejik hedeflerine taşı-

ma yolunda ilerlemeye devam etmenin araçlarını geliştirmemiz gerekir.

Derin bir hakikat olarak söylemek gerekirse, baskıyla ve bu baskının yükselişiyle yüzleşmenin, ona karşı durmanın ve onun karşısında yola

devam etmenin temeli, şunun tam olarak anlaşılmasında ve bu temel üzerinde hareket edilmesinde yatar: Karşımızda olan şey, verili bir zamanda mevcut olabilen seçim politikalarına ilişkin makinelere, mekanizma-lara ve demokrasi tuzaklarına rağmen gerçekte bir burjuva demokrasisi, yani yönetici burjuva (kapitalist) sınıfın çıkarları temelinde uygulanan bir demokrasidir. Burjuva demokrasisinin iç doğası ve temel içeriği burjuva diktatörlüğü, yani bu yönetici kapitalist sınıf adına "meşru" silahlı kuvvetler ve

şiddet tekeli olarak yoğunlaşmış bir siyasi iktidar tekelidir. Bu ülkedeki deneyimlerin ve uluslararası deneyimlerin keskin bir şekilde, tekrar tekrar gösterdiği gibi, yönetici sınıfın siyasi temsilcileri ve memurları bu diktatörlüğün korunması ve güçlendirilmesi için gerekli gördüğünde, özellikle de bu diktatörlük ve sistem bir meydan okumayla karşılaştığında hatta potansiyel olarak ciddi bir engel veya sorun olarak görülen bir şey ortaya çıktığında, bu diktatörlük en acımasız ve cinai araçlarla uygulanacaktır.

Bu yüzden meselelerin bu boyutunun stratejik içerimlerini kavramamız gerekir. Bu soruna büyük bir dikkat sarf edilsin veya edilmesin, şimdi ve meselelerin çok uzak olma-yabilecek bir gelecekte daha fazla yoğunlaşmasını öngörerek bununla yüzleşmek ve gerekli araçları geliştirmek için ger-

çek ilerlemeler kaydedilsin veya kaydedilmesin, bütün bunlar büyük bir mesele arz edecek ve bir devrim hareketi inşa etmede gerçek ilerlemeler mi kaydedeceğimiz yoksa "revizyonist kendiliğindenlik" üzerinden bir devrim hareketi inşa etme hedefini terk mi edeceğimiz yahut yönetici sınıflar tarafından bunu terk etmeye zorlanacağımız veya terk etmeme girişimlerinde yenilgiye uğratılacağımız üzerinde büyük bir etkiye sahip olacaktır.

Revizyonizmin ve sosyal demokrasinin (ismen sosyalizm veya komünizm, fakat gerçekte burjuva demokrasisi ve burjuva demokratik yanılsamalar) başlıca tezahürlerinden biri, bunun örgütsel alanda ve baskıyla baş edilmesi bakı-

mından keskin bir şekilde ifadesini bulma biçimidir: Dev-rimcilerin gerçekte hangi standartları benimseyip uyguladığı, gerçekte nasıl faaliyet yürüttüğü, böyle bir toplumun sonuç olarak sınıfsız bir demokrasi olmadığı, bir yönetici sınıfın olduğu ve onun kendi diktatörlüğünü uyguladığı gerçeğini ve bunun tüm içerimlerini ciddiyetle ele alıp almadıkları mese-lelerinden söz ediyoruz. ABD emperyalistleri sadece dünyanın bazı başka kısımlarında

kötü değildir. Bu ülkenin yöneticileri (bazı iyi kalpli burjuva demokratik zihniyetli insanların hatalı

Devrim ve Materyalizm görüşünün aksine) sadece Üçüncü Dünya ile uğraşmalarında kötü değildir. Onlar tabiatları itibariyle kötüdür. Onlar her türlü gerçek –hatta çoğu zaman potansiyel– meydan okuma-ya böyle yanıt verirler. Ve herhangi bir ciddi potansiyel meydan okuma daha kendini tam olarak ortaya koymadan, onlar kendi "vatanlarında" ve iktidar koltuklarında buna en sert şekilde yanıt verirler. Bu, temel önemde bir bölünme hattı-

dır: Ya bunu anlar ve bu temel üzerinde hareket ederiz, ya da burjuva demokratik yanılsamaların içine öyle bir düşeriz ki, bunu anlamaz veya anlayamaz hale geliriz.

Dolayısıyla, keskin bir ideolojik mücadelenin olması gereken bir başka alandan bahsediyoruz. Fakat bu mücadelenin, doğru, bilimsel bir yaklaşım ve metodun yön gös-tericiliğiyle, soruna artan ölçüde dikkat gösterme ihtiyacıyla uyumlu şekilde yürütülmesi ve çelişkiler keskinleştikçe ortaya çıkacağının öngörülmesi gereken baskıyla hem yönetici sınıfın genel baskıcı niteliğiyle hem de yükselen baskı dinamikleriyle baş etme konusunda daha fazla atılımların gerçek-leştirilmesi gerekir.

Şimdi, bu baskı meselesiyle ilgili son bir noktayı belirtelim. Eğer bu çalışma, hem baskıyla yüzleşme ve baskı karşısında ilerlemeye devam etme boyutu açısından hem de doğru hatta her noktada, mümkün olduğunca güçlü ve mümkün olduğunca etkili bir şekilde tutunmak anlamında doğru şekilde yürütülürse, eğer bu hat temelinde, bir devrim hareketi inşa etmede hayati atılımlar ve ilerlemeler kaydedi-lirse, kitlelere ve devrimci güçlere baskı uygulama girişiminin başarısız olması yahut yenilgiye uğratılması bir devrimci krize bile yol açabilir veya böyle bir krize katkı sağlayan çok önemli bir faktör haline gelebilir. Eğer, daha geniş anlamda ve genel nesnel gelişmelerin de dikkate alınmasıyla, çeliş-

kilerin yoğunlaşması belli bir noktaya ulaşır ve eş zamanlı olarak aynı çalışmalar, baskıyla mücadele etme ve böyle bir baskı karşısında yoluna devam etmeyi öğrenme cephesi de dahil olmak üzere doğru temelde yürütülürse, bu olabilir.

Her durumda, genel devrimci çalışmanın ileriye taşınması ve bunun hayati önemde bir parçası olarak yükselen baskıyla mücadele edilmesi ve onun karşısında ilerlemenin öğrenilmesi devrimci durumun olası gelişimine ve

öncünün ve giderek artan sayılarda, onun bayrağı altında toplanan kitlelerin, böyle bir duruma hakim olma ve bu koşullarda kazanabilme becerisine katkıda bulunacaktır. Öte yandan, bu zorlukla yüzleşilmeden, nesnel koşullar lehte olsa bile devrim yapma ihtimali ve şansı olmayacaktır. Meseleler bu kadar basit ve bu kadar hayatidir.

Sonuç:

Radikal Derecede Farklı Bir Dünyanın "İmkânsız Düşü"

ve Onu Gerçek Kılmanın Bilimsel Metotları ve Araçları Bu kadar yol aldıktan sonra ve bu süre içinde bir dizi mesele hakkında konuştuktan sonra, sonuç niteliğinde birkaç noktayı belirtelim.

Uğruna mücadele ettiğimiz yeni toplum ve yeni dün-ya hakkındaki temel bakış açısından ve prensiplerden ve bunların "Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)" metninde çok canlı bir şekilde nasıl yer aldığından bahsettim. Temel prensipleri ve dinamikleri yoğunlaştırılmış bir şekilde bu Anayasa'da yer alan sosyalist toplumun her şeyden önce, bir arada ve dünya çapında bu uğurda yürütülen genel devrimci mücadelelerin parçası olarak, komünist bir geleceğe geçiş olduğunu vurguladım. Bu komünist toplumda bir hükümete ihtiyaç duyulmaya devam edilecek olsa da bunun radikal derecede farklı ve dünya ve insanlık tarihinde yepyeni bir çağ olduğundan bahsettim.

"Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)" metninde bundan da güçlü bir şekilde bahsedilmektedir.

Aynı zamanda temel bir yönelim noktası olarak kavranması çok önemli olan bir şeye anıştırma yaptım: Komü-

nizm, her ne kadar temel prensipleri ve hedefleri, temel 177

Devrim ve Materyalizm bilimsel zemini, metodu ve yaklaşımı esas olarak aynı kalsa da, Marx'ın döneminden bu yana kendi anlayışında önemli dönüşümlerden geçmiştir.

Bildiğimiz gibi kapitalizm, (Lenin'in analizinde belirtildiği gibi) kapitalist emperyalizme doğru gelişmiş ve bununla birlikte bir avuç emperyalist devlet ile genelde Üçüncü Dünya diye adlandırılan çok sayıda ezilen ulus arasında büyük bir bölünme meydana gelmiştir (Ancak bununla birlikte bu geniş

kategoriler içinde de derecelenmelerin olduğunu, bu iki ülke tipinin "birbirine karıştığı" veya üst üste geçtiği bazı alanların ve ayrımların tamamen açık olmadığı bazı "gri alanların" olduğunu da anlamamız

gerekir). Bunun yanı sıra, bizzat emperyalistler arasında –emperyalist finans kapital blokları arasında– artan bir rekabet ve bu emperyalistler arası reka-betlerin yoğunlaştırılmış bir ifadesi olarak emperyalist devletler arasında çekişmeler olmuştur.

Yine Lenin'in analiz ettiği ve vurguladığı üzere, kapitalizmin kapitalist emperyalizme doğru gelişmesiyle birlikte emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfı içinde bir bölünme olmuş-

tur: Bir yanda daha yüksek, burjuvalaşmış kesim, diğer tarafta ise gerçek anlamda sömürülen proletaryanın daha alt/daha derin kesimleri arasındaki bölünmedir bu. Bunun yanı sıra bugün dünyada var olan ve içerimleriyle birlikte tam olarak anlaşılması gereken bir gerçek de Marx ve Engels'in öngö-

rüsünün aksine, işçi sınıfının giderek artan oranda toplumun çoğunluğu haline gelmediğidir. Bu yalnızca kapitalist-emperyalist ülkeler için değil, aynı zamanda Üçüncü Dün-ya ülkeleri için de geçerlidir. Dünyada işçi sınıfının nüfusun çoğunluğunu oluşturduğu bir ülke yoktur veya varsa da çok azdır. Bu, Marx ve Engels'in anladığı ve öngördüğü şeyden farklıdır. Ve bu, bir bilimin yaptığı şeyin gerçekliği, gelişen süreç ve dinamikler içinde analiz etmek olduğu gerçeğinin bir yansımasıdır. Yaşayan bir bilim olarak komünizm bir dogma veya bir din değildir ve ona böyle yaklaşılmamalı, böyle ele alınmamalıdır.

Daha sonra anladığımız bir şey, sadece Troçkist ve benzer sapmaların aksine değil, aynı zamanda geçmişte komü-

nistlerin anlayışlarının en azından kısmi düzeyde parçasını teşkil eden şeyden de farklı olarak sosyalizmin, özellikle dar anlamda bir "işçi devleti" olmadığıdır. Bu, Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)" metnine çok açık bir şekilde yansıtılmıştır: Bu Anayasa'da, sosyalist devletin proletarya diktatörlüğü olduğu açıkça belirtilmiş, ancak bunun canlı ifadesinin ne olup ne olmadığı da açık bir şekilde ortaya konulmuştur: Basite indirgenmiş, ekonomist

"İŞÇİ SINIFI" ve "İŞÇİ DEVLETİ" klişesi olarak değil, bir sınıf olarak proletaryanın en temel ve en yüksek çıkarları-

nın dünya çapında komünizme doğru ilerleme yoluyla her türlü sömürü ve baskı ilişkilerinin ortadan kaldırılmasında ve insanlığın kurtuluşunda olması anlamında sunulmuştur.

Başka türlü ifade etmek gerekirse, proletarya diktatörlüğü, ifadesini Paris Komünü'nde bulan şeyden farklıdır ve farklı olmalıdır; aynı zamanda bazı önemli açılardan, komünizmin Sovyetler Birliği'ndeki ilk aşamasında ve hatta Çin'deki Kültür Devrimi'ndeki en yüksek noktasında ifadesini bulan haliyle de proletarya diktatörlüğünden farklıdır. Bu da Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa (Taslak Öneri)" metninde bulunabilir.

Bu daha önce bahsettiğim, komünist hareketle işçi hareketinim ayrılması ve bunun içerimleri meselesine geliyor: proleter devrim bir dizi farklı halk kesiminin, birbirini karşılıklı olarak etkileyen güçlerin ve mücadelelerin oluşturduğu dinamik ve karmaşık bir süre içinde katılımıyla ger-

çekleşir ve bunun üzerinden özellikle de komünist öncünün rolü ve çalışmasının oluşturduğu temel üzerinde eski sistemin yönetici aygıtını yenilgiye uğratma ve dağıtma, arkasından da komünist devrimin ilerletilmesinin araçları olan ve yeni toplumun hem ekonomik temelinin, hem de siyasi/ideolojik üstyapısının devamlı olarak dönüştürülmesini mümkün kılan ve 179

Devrim ve Materyalizm buna destek veren yeni kurumlar oluşturma mücadelesinde genel anlamıyla proletaryanın en geniş ve en temel çıkarları öne çıkarılır ve hayata geçirilir. Bunun başka bir ifadesi olarak, komünizmin yeni sentezi mevcuttur ve bu, komünist devrimin yeni aşaması açısından ihtiyaç duyulan şeye denk düşer.

Bu açıdan, "paraşüt" noktasına20 ve bu "paraşüt" noktasının yeni sentezin önemli bir boyutunu ifade etme biçimine dönmek ve kısaca değinmek istiyorum. Burada Mao'nun bir ifadesini hatırlamaya –ve bunun içerimleri hakkında derin bir şekilde düşünmeye– değer. Kendi sözleriyle, Çin'deki uzun süreli halk savaşı sürecinde dağlarda oldukları zaman hepsi aynı kaseden yiyordu, fakat dağlardan indikleri zaman (ülke çapında iktidarı ele geçirdikleri ve yeni, devrimci devleti yönetmekten sorumlu oldukları zaman) her türden yeni sorun mevcuttu.

Hangi yol söz konusu olursa olsun bir devrim hareketi inşa etmek bir şeydir ve örneğin Üçüncü Dünya ülkelerinde uzun süreli halk savaşı yolunda, komünist öncünün yönetici güç ve kurumsallaşmış iktidar olduğu, yahut böyle bir iktidarı kurumsallaşmış bir şekilde, embriyo halindeki bir devlette ifa etmek yoluyla kitleleri, ağırlıklı olarak da halk kitlelerini ve yoksullaşmış temel kitleleri yönettiği üs alanları inşa etmek bir şeydir. Bir bütün olarak ülkede iktidara gelen bir devrimi yönetmeniz, farklı toplumsal güçlerin karmaşık toplamıyla ve şimdi bu yeni toplumda özel ve farklı biçimlerde şekillene-cek olan farklı çelişkilerle uğraşmak durumunda olmanız ve 20 "Paraşüt" noktası, (bu başlığı taşıyan bir bölümle birlikte)

Bob Avakian'ın 2005 tarihli "The Basis, the Goals, and the Methods of the Communist Revolution," ["Komünist devrimin temeli, amaçları ve yöntemleri"] konuşmasında tartışılmaktadır. Burada, toplumun genel "sosyal ve sınıf konfigürasyonu" ile ilişkili olarak devrim dinamiklerine ve daha özel olarak da "iktidarın ele alınması zamanında her şeyin [devrimci öncünün etrafında] yoğunlaşması, ardından da iktidarın konsolide edilmesi sonrasında 'açılması'"na gönderme yapılmaktadır. Bu konuşma Revolution gazetesinde Sayı 45'ten (1 Mayıs 2006) itibaren seri halinde yayınlanmıştır ve revcom.

us/avakian/basis-goals-methods adresinde online olarak mevcuttur.

bütün bunları, içerdiği bütün çelişkiler ve karmaşayla birlikte devamlı olarak komünizme gidecek şekilde ele alma sorumluluğu taşımanız ise başka bir şeydir. "Paraşüt noktası"nın vurguladığı gibi: İktidara el konulması bağlamında, pek çok insan komünist duruşu ve hedefleriyle birlikte öncünün etrafında "safları sıklaştıracak" ve onu izleyecek ancak (her zaman değilse de çoğu zaman) bu hedeflere tam olarak onay vermeyecek, yahut komünist dünya görüşünü tam olarak kucak-lamayacaktır; bu yeni devletin konsolide olmasıyla birlikte de meseleler yeniden açılacak, adeta güçlü bir yerçekimiy-le öncünün etrafında toplanmış bütün muhtelif çelişkiler de birdenbire çok güçlü bir şekilde ortaya çıkacaktır. Mao'nun vurguladığı gibi, bütün bunlarla uğraşmak zorunda kalmak çok farklı bir durumdur. Bir devrimci üs bölgesinde embriyo halinde bir devlet inşa etmek için yapılması uygun olabilecek, yahut iktidarı tam olarak ele almadan önce, kısmi anlamda devrimci bir hareket inşa etmek için yapılması uygun olabilecek şey, (aynı metafora dönecek olursak) paraşüt açıldığı zaman ortaya çıkacak şeyin karmaşasıyla uğraşmak için hiçbir bakımdan uygun olmayacaktır.

Mesele, bazıları iktidarın ele alınmasından önce, bazı-

ları da iktidarın ele alınmasından sonra uygulanacak farklı prensipler ile metotların olması ve olmasının gerekmesi değildir. Hayır, prensipler ve metotlar temel terimler itibariyle aynı olmalıdır, fakat uygulamaları farklı koşullarda farklı olacaktır. Daha özel olarak da ilk büyük sıçrama gerçekleştirilip iktidar ele alındıktan ve ülke çapında yeni devlet iktidarı konsolide edildikten sonra, bu prensiplerin ve metotların uygulanması çok daha karmaşık olacaktır.

Bütün bunların ışığında, yeni sentezin büyük önemini daha eksiksiz bir

şekilde anlayabiliriz.

Yeni sentezin sadece niteliğini değil, anlamını da ger-

çekten kavramak, tam manasıyla anlamak gerekir. Vurgula-yayım: Bir tür "sihirli formül" olarak değil, fakat, komünizme doğru ilerlerken, komünizme giden devrimci yolda ilerlemek 181

Devrim ve Materyalizm için ve elbette komünizm bilimini geliştirmeye devam etmek için karşılaşılacak olan çelişkilere karşı durmak ve onlarla mücadele etmek için gerekli temel metot ve yaklaşımı cisimleştiren bir unsur olarak.

Bu gerçek anlamda dünya-tarihsel devrimin, bütün karmaşıklıkları ve zorluklarıyla birlikte ne içerdiğini gerçekten anlamak, onun daha kolay görünmesini sağlamaz: Biz nirvanaya ulaşmak için acısız bir yoldan tırmanmıyoruz, çok büyük engellerin üstesinden gelmek ve çok büyük çelişkiler üzerinden mücadele etmek için bilimsel bir metot ve yakla-

şım uyguluyoruz. Fakat bu bilimsel yaklaşım ve anlayış, çok gerçek fedakârlıklar yapmanın gerekli olduğunu ortaya koysa da, devrimi bütünüyle gerçek ve mümkün hale getirmektedir.

Temel bir yönelim noktası şudur: Komünist hareketin tarihindeki ve daha özel olarak, bugüne kadar komünist devrimin hayata geçirdiği sosyalist toplumların tarihin hakkındaki çarpıtma ve iftiralara elle tutulur ve ikna edici bir şekilde yanıt vermeye devam etmek çok önemli olsa da bu, en küçük bir savunmacılık olmadan yapılmalıdır. Bu deneyimin gerçekliğini çok cesurca ortaya koyma bağlamında yapılmalı, buna, komünist devrimin yeni bir aşamasını daha yüksek bir aşamada hayata geçirmek için mücadele yürütülmesi gerekir-ken bile, bir dahaki sefere daha ileriye gitme ve daha iyisini yapma ihtiyacı ve temeli –bu devrimin bir sonraki dalgası ve daha fazla ilerlemesi için gerekli temel– de eşlik etmelidir.

Bunun gerçekten de insanlığın kurtuluşuna giden yolu temsil ettiği, bilimsel temellere sahip bir gerçektir ve bu dün-ya-tarihsel mücadeleyle iç içe geçmiş bütün karmaşıklıklar ve zorluklarla birlikte, kapitalist-emperyalist sistemin işleyi-

şi sonucunda insanlığın büyük çoğunluğunun maruz kaldı-

ğı korkunç koşulların, bu sistemin reforme edilmesi yoluyla sona erebilecek veya gerçek ve kalıcı bir şekilde dindirilebile-ceği yanılsamasıyla karşılaştırıldığı zaman çok daha gerçekçi ve yapılabilir niteliktedir!

Demarcations [“Sınır çizgileri”] metninde21 Alain Badiou’nun siyasal felsefesine karşı yürütülen polemikte vurgulandığı gibi: Badiou’nun savunduğu son kertedeki refor-mizme ve bütün reformist programlara ve modellere rağmen dünya temel olarak değişmemiş halde kalmıştır ve emperyalist sistemin çarkları “arka planda uğuldamaya”, hayatları yok etmeye ve ruhları ezmeye her gün ve kitlesel ölçekte devam etmektedir. Yapmamız gereken şey sadece komünist devrime duyulan ihtiyacı, onun temelini ve insanlık tarihinde yepyeni, radikal derecede farklı ve daha iyi bir çağ için taşıdığı potansiyeli güçlü, devamlı bir şekilde ve kendimize güvenle ortaya koymak değil, aynı zamanda herkese meydan okumaktır: Eğer bu devrime ihtiyacımızın olmadığını düşünüyorsanız, neden böyle olduğunu izah edin ve bize şunu söyleyin: İnsan kitlelerinin ve son kertede bir bütün olarak insan türünün (ve yeryüzündeki öteki türlerin) karşı karşıya olduğu, yaşa-mı ezen koşulları ve derin sorunlar ve tehlikeleri çözmek bir yana, ele alabilecek olan başka ne var?

İşte bu yüzden, Parti’nin inşa ettiği ve yönetmesi gereken devrim hareketini daha fazla ilerletmek ve dünya çapında komünist devrimin ilerlemesine yapabileceğimiz bütün katkı-

ları yapmak için, bu bilimsel duruş ve metot ve bu genel devrimci hat üzerinde –yeni sentezle daha fazla geliştirilen haliyle komünizm temelinde– Parti’ye katılmak, onu güçlendirmek ve inşa etmek son derece hayati önemdedir. Partinin rolü son kertede ve temel olarak belirleyici ve vazgeçilmez niteliktedir.

Sadece bir devrimci durumun ve devrimci bir halkın ortaya çıkacağı hayati bir dönemde değil, aynı zamanda böyle bir durumun ortaya çıkmasını ve mümkün olduğunun anlaşılmasını sağlamak için “yoldayken” de bir devrimci durumu beklerken onu hızlandırdığımız sırada ve o dönem için genel ideolojik, siyasi ve örgütsel hazırlık yaparken de böyledir.

21 Demarcations, A Journal of Communist Theory and Polemic, Sayı 1, Yaz-Sonbahar 2009; demarcations-journal.org adresinde online olarak yayınlanmıştır.

 Bu şimdi Partimizin yürüttüğü ve öncülük ettiği bir kampanyada yoğunlaşmış haldedir ve bu kampanyanın üç hedefi bulunmaktadır: İhtiyaç duyduğumuz devrimin cesurca ve yaygın bir şekilde propagandasını yapmak ve ciddi bir mesele olarak ABD’de “devrimi haritaya koymak”; Bob Avakian’ı, ihtiyaç duyduğumuz devrimin liderliği

için evlerde bilinen bir isim haline getirmek ve bu devrimi gerçek hale getirmeye ve bu devrimci hareketin etkisini arttırmaya sıkı bir şekilde kendini adamış yeni güçleri ortaya çıkarmaktır.

Bu hedefleri gerçekleştirip gerçekleştirememememiz, bu kampanyanın önüne koyduğu şeyleri gerçekleştirmede ilerleyip ilerleyememememiz, bu ülkede bir devrim hareketinin gerçekten inşa edilip edilemeyeceği üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olacaktır ve bundan daha önemlisi –bunu en küçük bir abartma olmadan söylüyorum– bir bütün olarak dünyada komünist hareketin genel yönü üzerinde önemli bir etki yaratacaktır. Bunu tam da bu şekilde anlamalıyız, zira bu, gerçeklik hakkında bilimsel bir değerlendirilmeye, bilimsel bir analize ve senteze denk düşmektedir. Bu kampanya, idealist bir reklam numarası değildir. Mevcut koşullar altında ve çelişkilerin şu anda kendini ortaya koyma biçimleri karşısın-da, bu kampanya, nitel bakımdan da geri düşmek için değil, bir bütün olarak komünist hareketi geri düşürmek için değil, ilerlemek için ihtiyaç duyduğumuz atılımları gerçekleştirme araçlarının yoğunlaştırılmış bir ifadesidir. Söz konusu olan ve baş edilmesi gereken şey budur. Bunlar yapılması gereken atılımlardır ve üzerinde hareket edilmesi gereken şey budur.

O halde, Lenin'den bir alıntıyla bitireyim: başka türlü, radikal derecede farklı ve daha iyi bir dünyayı düşlemek hoş-

tur, gereklidir, önemlidir fakat aynı zamanda düşlerimizi, en tutarlı, sistematik ve kapsamlı bilimsel duruş ve metotlarla, komünizmle doldurmamız ve onunla bilgilendirmemiz ve bu temel üzerinde bu düşleri gerçeğe çevirmek için savaşmamız gerekir•